

นักการเมืองและโครงสร้างอำนาจในจังหวัดสมุทรปราการ



นางสาวกฤตยาณี พิรุณเนตร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR) are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

POLITICIANS AND POWER STRUCTURE IN SAMUT PRAKAN PROVINCE

Miss Krityanee Pirunnetre



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Government
Department of Government
Faculty of Political Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2014
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	นักรการเมืองและโครงสร้างอำนาจในจังหวัดสมุทรปราการ
โดย	นางสาวกฤตยาณี พิรุณเนตร
สาขาวิชา	การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ตระกูล มีชัย

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พิษณุ เสงี่ยมพงษ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ตระกูล มีชัย)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรทัย ก๊กผล)

กฤตยาณี พิรุนเนตร : นักการเมืองและโครงสร้างอำนาจในจังหวัดสมุทรปราการ
(POLITICIANS AND POWER STRUCTURE IN SAMUT PRAKAN PROVINCE) อ.ที่
ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ตระกูล มีชัย, 130 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี พ.ศ.2538-2555 2) เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ 3) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ กับการเกิดขึ้นของกลุ่มนักการเมืองใหม่ โดยการศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยอาศัยการเก็บรวบรวมเอกสาร เพื่อนำมาวิจัยในส่วนที่เป็นแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

จากการศึกษาพบว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเห็นได้ชัดเจน จากการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นภาคการเกษตรหรือภาคอุตสาหกรรม มีการขยายตัวของหมู่บ้านจัดสรร รวมไปถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ

ในส่วนของกลุ่มการเมืองดั้งเดิมนั้น ภายหลังจากที่นายวัฒนา อัสวเหม หัวหน้ากลุ่มอัสวเหม แพ้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ประกอบกับเรื่องคดีทุจริตที่ดินคลองด่าน ทำให้นายวัฒนา อัสวเหม และกลุ่มอัสวเหมไม่มีบทบาททางการเมืองในสมุทรปราการอย่างสิ้นเชิง ถึงแม้ว่าบทบาททางการเมืองในระดับชาติของกลุ่มอัสวเหมจะลดลงอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มอัสวเหมยังคงมีบทบาทในการเมืองระดับท้องถิ่นอยู่มากเช่นกัน

ส่วนในเรื่องของการเกิดขึ้นของกลุ่มการเมืองใหม่นั้น มีบทบาททางการเมืองภายหลังจากมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้แนวคิดของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปด้วย ประชาชนให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง ก่อให้เกิดกระแสความนิยมพรรคไทยรักไทยขึ้น จึงนำไปสู่การเกิดขึ้นของกลุ่มการเมืองใหม่ในจังหวัดสมุทรปราการ

ภาควิชา การปกครอง ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การปกครอง ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2557

5580602824 : MAJOR GOVERNMENT

KEYWORDS: POLITICIANS / TRADITIONAL GROUP OF POLITICIANS / POWER STRUCTURE

KRITYANEE PIRUNNETRE: POLITICIANS AND POWER STRUCTURE IN SAMUT PRAKAN PROVINCE. ADVISOR: ASSOC. PROF. TRAKOON MEECHAI, 130 pp.

This study is a qualitative study, with the objective to 1) to study the economic and social changes in the Samut Prakan province. 2538 (1995) range-2555 (2012) 2) to study the role of the traditional group of politicians in the province of Samut Prakan that is changed. How to study 3) the relationship of the economic and social changes in the province of Samut Prakan with the emergence of a new group of politicians. In this way, the study of descriptive analysis based on the collection of documents to research the concept of theory and related research and in-depth interviews.

From the study of economic and social conditions found in Samut Prakan province. Has been developed continuously by the apparent. From the continuous rise of the gross product of the province. Whether it is the agricultural sector or industry sector. With the expansion of housing, including an increase of population in the province of Samut Prakan on payment calculator.

In the traditional group of politicians. After Mr. Wattana Assawaheam The head of the Assawaheam Group lost general election and corruption cases to the subject land, 2544 (2001) Klong Dan. Make Mr. Wattana Assawaheam and Assawaheam Group, There are no political roles in Samut Prakan. Although a political role in national politics of the Assawaheam Group is very lower, however, still have a role in the politics of local is very different.

The section on the story of the emergence of a new political group. Play a role in politics after being general election in history since 2544 (2001) because, economic and social changes. As a result, the concept of change. People focus on the policies of political parties, which are considered the benefits that people receive from political parties has caused Thai Rak Thai party be popular. Thus leading to the emergence of a new political group in the Samut Prakan province.

Department: Government

Student's Signature

Field of Study: Government

Advisor's Signature

Academic Year: 2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ตรีคุณ มีชัย ที่ได้กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือ เคี้ยวเชิญจนสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. พิษณุ เสี่ยงมพงษ์ ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรทัย ก๊กผล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ คำแนะนำคำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ และคอยตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณสถาบัน พระปกเกล้าที่ทำให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า

ขอขอบพระคุณนายอัศววัฒน์ อัศวเหม รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมุทรปราการ ที่กรุณาให้สัมภาษณ์ ให้คำแนะนำ ติดต่อและประสานงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

ขอขอบพระคุณนายประชา ประสพดี อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด สมุทรปราการ และนางสาวเรวดี รัศมีทัตที่กรุณาให้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัย โดยเฉพาะ คุณยาย คุณแม่ คุณพ่อ และน้าชาย ที่ได้ ให้ความรัก ความเมตตา ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี และให้ความเชื่อมั่นในทุกๆการตัดสินใจแก่ ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณนางสาวดวงกมล การไทย นางสาวจุฑารัตน์ ลิ้มปกาญจน์ นางสาววราลี ฉิมทองดี นายวิเชียร ช่วยหนู ที่รับฟัง ให้คำปรึกษาในทุกๆเรื่อง โดยเฉพาะในการทำโปรแกรม E-THESIS และอยู่เคียงข้างมาโดยตลอด ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ สาขาการปกครองที่ให้ความช่วยเหลือ ในระหว่างที่กำลังศึกษาจนสำเร็จการศึกษาไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนสนิทที่ ร.ร.สตรีมหาพฤฒาราม และอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณนายพงษ์ศักดิ์ ศรียารัน ที่ให้ความช่วยเหลือ เป็น กำลังใจ คอยห่วงใย และอยู่เคียงข้างผู้วิจัยเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	1
สารบัญภาพ	2
บทที่ 1	3
บทนำ.....	3
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	3
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	6
1.3 สมมติฐานในการศึกษา.....	6
1.4 นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	6
1.5 ระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา	7
1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	8
1.7 ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา	8
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
1.9 ค่าโครงการนำเสนอผลการวิจัย.....	10
บทที่ 2	11
แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1.1 ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์.....	11
2.1.2 ทฤษฎีการสะสมทุนขั้นต้น	14

2.1.3 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง	16
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3	23
การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ	23
3.1 สภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการ	23
3.1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4	29
3.1.2 ปี พ.ศ.2549 ภายหลังจากการเปิดใช้สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ	34
3.2 สภาพสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ	42
บทที่ 4	50
การเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ	50
4.1 การเลือกตั้งในจังหวัดสมุทรปราการ	50
4.1.1 การใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 จนถึงการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539	51
4.1.2 การปฏิรูปการเมือง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540	54
4.1.3 การปฏิรูปการเมือง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550	56
4.2 นักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ	74
4.2.1 กลุ่มอศวเหม	74
4.2.2 กลุ่มนักการเมืองที่สังกัดพรรคเพื่อไทย	79
4.2.3 กลุ่มรัศมีทัต	81
บทที่ 5	85
การวิเคราะห์ผลการศึกษา	85
5.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี พ.ศ.2538-2555 ...	85
5.2 การเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ	90

5.3 ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ กับ การเกิดขึ้นของกลุ่มนักรการเมืองใหม่	93
บทที่ 6	97
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
6.1 สรุปผลการศึกษา	98
6.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี พ.ศ.2538- 2555	98
6.1.2 การเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักรการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ	98
6.1.3 ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ กับการเกิดขึ้นของกลุ่มนักรการเมืองใหม่	99
6.2 อภิปรายผลการศึกษา	100
6.3 ข้อเสนอแนะ	102
6.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป	102
6.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	103
รายการอ้างอิง	105
ภาคผนวก	108
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	130

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสมุทรปราการปี พ.ศ.2538-2555.....	24
ตารางที่ 2	ข้อมูลจำนวนโรงงานนอกนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่.....	33
ตารางที่ 3	แสดงข้อมูลพื้นที่และครัวเรือนเกษตร (ข้อมูลปี พ.ศ.2556).....	36
ตารางที่ 4	จำนวนประชากร จำแนกตามอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ปี พ.ศ. 2538-2555.....	43
ตารางที่ 5	เขตการเลือกตั้ง และ ส.ส.....	59
ตารางที่ 6	รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต.....	65
ตารางที่ 7	สรุปผลการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง.....	67
ตารางที่ 8	ผลคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัด.....	67
ตารางที่ 9	สรุปผลการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ.....	71
ตารางที่ 10	แสดงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ (รายอำเภอ).....	71
ตารางที่ 11	แสดงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 22.....	72

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	GPP ภาคการเกษตร และอุตสาหกรรม(การผลิต) พ.ศ.2538-2548.....	32
ภาพที่ 2	GPP ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม(การผลิต) อสังหาริมทรัพย์ และการขนส่ง	35
ภาพที่ 3	โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2555 ณ ราคาประจำปี.....	38
ภาพที่ 4	จำนวนประชากรในจังหวัดสมุทรปราการปี พ.ศ. 2544-2555 (รายอำเภอ).....	44
ภาพที่ 5	จำนวนหมู่บ้านและอาคารชุดในจังหวัดสมุทรปราการ (รายอำเภอ) คิดเป็นร้อยละ	48
ภาพที่ 6	เขตเลือกตั้งในจังหวัดสมุทรปราการ	59
ภาพที่ 7	เปรียบเทียบผลคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปี 2554 ระหว่างกลุ่ม..	73
ภาพที่ 8	การสืบทอดทายาททางการเมืองของกลุ่มอศวเหม	74
ภาพที่ 9	GPP จังหวัดสมุทรปราการปี พ.ศ.2538-2555	86
ภาพที่ 10	จำนวนประชากรในจังหวัดสมุทรปราการปี พ.ศ. 2544-2555 (รายอำเภอ).....	88
ภาพที่ 11	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาททางการเมืองของกลุ่มอศวเหม	91
ภาพที่ 12	GPP จำนวนประชากร และกลุ่มการเมือง (ส.ส.) ในสมุทรปราการ	93
ภาพที่ 13	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาททางการเมืองของนักการเมืองสังกัดพรรคเพื่อไทย	94
ภาพที่ 14	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาททางการเมืองของกลุ่มรัศมีทัต.....	95

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

สมุทรปราการนับเป็นจังหวัดในเขตปริมณฑลที่มีความใกล้ชิดกับกรุงเทพมหานครที่สุดทั้งในแง่ภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคม จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525- พ.ศ. 2529) ส่งผลให้สมุทรปราการพัฒนาไปสู่การเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกต่อเนื่องสู่พื้นที่เขตอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก สภาพเศรษฐกิจของสมุทรปราการมีการเติบโตมาก เนื่องจากตั้งอยู่ในเขตปริมณฑล ได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของกรุงเทพมหานครโดยตรง จากลักษณะการกระจายตัวออกจากชุมชนดั้งเดิมในพื้นที่ชั้นในไปสู่พื้นที่ชานเมืองและอาณาเขตรอบนอก พื้นที่เกษตรกรรมถูกพัฒนาเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของธุรกิจการค้า โรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ จนกลายเป็นเขตเศรษฐกิจเดียวกันกับกรุงเทพมหานคร โครงสร้างบริการพื้นฐานของภาครัฐและเอกชน ทั้งด้านระบบสาธารณูปโภค ที่อยู่อาศัย โรงเรียน มหาวิทยาลัย และโรงพยาบาล ได้รับการพัฒนาจนได้มาตรฐานในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร ตลอดจนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุน ซึ่งเป็นแหล่งสร้างรายได้และการจ้างงานที่สำคัญของจังหวัดและของประเทศ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก คือ 1) ภาคอุตสาหกรรม 2) ภาคเกษตรกรรม และ 3) ภาคการค้าและการบริการ ถึงแม้ว่าสมุทรปราการจะได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมอีกทั้งยังมีความเจริญในรูปแบบของเมือง อย่างไรก็ตาม บางพื้นที่ของสมุทรปราการยังคงเป็นพื้นที่ของเมืองกึ่งชนบทอยู่ เช่น อำเภอบางบ่อ อำเภอบางเสาธง เป็นต้น ระบบสาธารณูปโภคยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของถนน ไฟฟ้า หรือน้ำประปา นอกจากนี้ ประชาชนบางส่วนยังคงประกอบอาชีพเกษตรกร เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ต่อมาเมื่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดสมุทรปราการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายด้าน อาทิ การเปิดใช้สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการบินในภูมิภาคเอเชีย ระบบการคมนาคมที่สะดวกขึ้นจากการสร้างสะพานภูมิพลเพื่อเชื่อมการเดินทางข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาระหว่างพื้นที่สมุทรปราการกับพื้นที่กรุงเทพมหานครฝั่งพระรามสาม รถไฟฟ้าสายอ่อนนุช-แบริ่ง ดังนั้นสภาพเศรษฐกิจในพื้นที่ใกล้เคียงก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน ราคาที่ดินในบริเวณใกล้เคียงสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิและบริเวณถนนสุขุมวิทที่ใกล้กับรถไฟฟ้าปรับเพิ่มสูงขึ้น เกิดธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ มีหมู่บ้านจัดสรรสร้างขึ้นมากมายเศรษฐกิจ ในพื้นที่จึงเจริญเติบโตขึ้นเป็นลำดับ จะเห็นได้ว่า

สภาพทางเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการนั้น มีความหลากหลายและแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่ที่มีการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

สมุทรปราการมีความหลากหลายทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเฉพาะเรื่องของนักการเมืองหรือกลุ่มอำนาจทางการเมืองที่มีอิทธิพลในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับท้องถิ่น หรือในระดับชาติ นอกจากความหลากหลายทางการเมืองแล้ว กลุ่มอำนาจทางการเมืองยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับกระแสของพรรคการเมืองด้วยเช่นกัน เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในสมุทรปราการ มีกลุ่มหลักๆ ที่เป็นคู่แข่งทางการเมืองกันอย่างชัดเจน 2 กลุ่มด้วยกัน คือ กลุ่มของนายวัฒนา อิศวเหม และกลุ่มของนายสนธิ กุลเจริญ ที่สังกัดพรรคประชากรไทย

ในพื้นที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการนั้น เป็นเขตที่ตระกูลอิศวเหมมีบทบาทมาก เมื่อนายวัฒนา อิศวเหม นักธุรกิจเชื้อสายจีน ชนะการเลือกตั้งในพ.ศ.2518 จากนั้นเป็นต้นมา นายวัฒนา ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดสมุทรปราการ รวมแล้ว 10 สมัย ตำแหน่งรัฐมนตรีอีก 5 สมัย ต่อมาน้องชายและบุตรชายของนายวัฒนา ก็เข้าสู่เส้นทางการเมืองด้วยเช่นกัน ถึงแม้ว่านายวัฒนาจะพ่ายแพ้การเลือกตั้ง พ.ศ.2544 และถูกดำเนินคดีจนหนีออกจากประเทศไทยในปี 2551 แต่เครือข่ายของนายวัฒนา อิศวเหม ยังคงมีบทบาททางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการอยู่ ปัจจุบันนายชนม์สวัสดิ์ อิศวเหม บุตรชายคนที่สองของนายวัฒนา ได้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ¹ ถือได้ว่าเป็นตำแหน่งที่สำคัญทางการเมืองท้องถิ่นเป็นอย่างมาก จะเห็นได้ว่า แม้บทบาททางการเมืองของกลุ่มอิศวเหมจะลดลง แต่อิทธิพลที่นายวัฒนา อิศวเหม ได้สร้างไว้กว่า 30 ปี ยังคงหลงเหลือและไม่ได้เลือนหายไปจากวงการการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการแต่อย่างใด ส่วนในกลุ่มของนายสนธิ กุลเจริญ จัดได้ว่าเป็นกลุ่มการเมืองดั้งเดิมที่เป็นที่รู้จักเป็นอย่างดีในจังหวัดสมุทรปราการในยุคนั้น นายสนธิสังกัดพรรคประชากรไทย และเป็นคู่แข่งกับนายวัฒนา มาโดยตลอด เนื่องจากนายสนธิได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 จังหวัดสมุทรปราการมาโดยตลอดตั้งแต่ พ.ศ.2518 จนกระทั่งพ่ายแพ้ใน พ.ศ.2544 เช่นเดียวกัน ปัจจุบันกลุ่มของนายสนธิ กุลเจริญ ลดบทบาททางการเมืองลงไปมาก จนแทบไม่มีความสำคัญทางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งต่างจากกลุ่มอิศวเหมที่ยังคงมีกระแสความนิยม และยังคงมีบทบาททางการเมืองอยู่ ดังนั้น กลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมที่ผู้วิจัยจะศึกษาจึงหมายถึงแต่เพียงกลุ่มอิศวเหมเท่านั้น

¹ เมื่อวันที่ 25 มิ.ย.58 ราชกิจจานุเบกษา ได้เผยแพร่คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2558 เรื่อง แต่งตั้งและให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่อื่น โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ฉบับชั่วคราว)2557 ส่งผลให้ปัจจุบันนายชนม์สวัสดิ์ อิศวเหม พ้นจากตำแหน่งนายก อบจ.

เมื่อกลุ่มอำนาจดั้งเดิมทั้งนายวัฒนา อัครเวม และนายสนิท กุลเจริญ พ่ายแพ้การเลือกตั้งให้กับพรรคไทยรักไทย ใน พ.ศ.2544 จึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงทางอำนาจทางการเมืองที่สำคัญของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ทำให้เกิดกลุ่มนักการเมืองอำนาจใหม่ขึ้นพร้อมกับกระแสนิยมพรรคไทยรักไทยในจังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มนักการเมืองที่สังกัดพรรคไทยรักไทย ได้แก่ นายประชาประเสริฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 7 สมุทรปราการและเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย นายประเสริฐ ชัยกิจเด่นภาลัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 สมุทรปราการ และกลุ่มอำนาจใหม่อีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มของนายอำนาจ รัศมีทัต อดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้เปลี่ยนจากการสังกัดพรรคไทยรักไทยมาเป็นพรรคภูมิใจไทยในปัจจุบัน แม้ว่ากลุ่มรัศมีทัตจะย้ายมาสังกัดพรรคภูมิใจไทย แต่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการเมื่อพ.ศ.2554 นางสาวเรวดี รัศมีทัต ลูกสาวของนายอำนาจ รัศมีทัต ก็ได้รับชัยชนะและดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ แสดงให้เห็นถึงอำนาจของกลุ่มรัศมีทัตที่สามารถเอาชนะกระแสการนิยมพรรคไทยรักไทย (พรรคเพื่อไทยในปัจจุบัน) ในจังหวัดสมุทรปราการได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การเมืองในสมุทรปราการไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือในระดับชาติ มีกลุ่มอำนาจทางการเมืองที่มีความหลากหลาย ทั้งกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมที่ไม่มีบทบาททางการเมืองในระดับชาติโดยสิ้นเชิง แต่กลับยังคงมีอิทธิพลทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ซึ่งเหลือที่ยืนอยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ และเทศบาลนครสมุทรปราการ ทำให้กลุ่มอัครเวมต้องพยายามรักษาฐานที่มั่นสุดท้ายเอาไว้ให้นานที่สุด จึงเกิดข้อสังเกตที่น่าสนใจที่ว่า คนปากน้ำมีพฤติกรรมการเลือกตั้งที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนต่างเทคะแนนให้กับ “พรรคเพื่อไทย” แต่การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นกลับยังคงให้ความไว้วางใจกับ “กลุ่มอัครเวม”

ส่วนกลุ่มนักการเมืองใหม่ที่สังกัดพรรคเพื่อไทย ส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่เป็นนักธุรกิจที่ผันตัวเข้าสู่เส้นทางทางการเมือง ถึงแม้ก่อนหน้าที่จะมีการเลือกตั้งทั่วไปปี 2544 นักการเมืองหน้าใหม่เหล่านี้ไม่ได้เป็นที่รู้จักในแวดวงการเมืองของสมุทรปราการ แต่ภายหลังการเลือกตั้งปี 2544 กลับเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ ถึงแม้จะเป็นการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นครั้งแรก แต่กลับได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน เพียงแค่นักการเมืองใหม่เหล่านี้ลงสนามในนามของพรรคเพื่อไทยเท่านั้น

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มรัศมีทัตซึ่งเป็นกลุ่มการเมืองใหม่ที่แจ้งเกิดในการเลือกตั้งปี 2544 เช่นเดียวกัน นางสาวเรวดี รัศมีทัต เพียงลงสนามเลือกตั้งเป็นครั้งแรกก็ได้รับชัยชนะในครั้งนี้ทันที เพียงแต่ว่ากลุ่มรัศมีทัตมีความแตกต่างไปจากกลุ่มนักการเมืองที่สังกัดพรรคเพื่อไทยในส่วนที่ว่า ไม่ว่านางสาวเรวดีจะสังกัดพรรคการเมืองใดก็ตาม ก็

มักจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเสมอมา กลุ่มรัศมีที่แท้จริงเป็นกลุ่มที่ไม่ได้อิงอยู่กับกระแสพรรคใหญ่ แต่สามารถสร้างบทบาททางการเมืองให้กับกลุ่มของตนได้ด้วยตัวเอง

ทั้งนี้สภาพเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตั้งแต่ปีพ.ศ. 2538-2555 เป็นต้นมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเปลี่ยนจากเมืองเกษตรกรรมไปสู่เมืองแห่งอุตสาหกรรม หรือการเคลื่อนย้ายประชากรในจังหวัดสมุทรปราการ อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มการเมืองทั้ง 3 กลุ่มข้างต้น ดังนั้นจึงนำไปสู่ประเด็นคำถามที่ว่า “ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอำนาจของนักการเมืองหรือกลุ่มอำนาจทางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการหรือไม่ อย่างไร”

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี พ.ศ.2538-2555
2. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ กับการเกิดขึ้นของกลุ่มนักการเมืองใหม่

1.3 สมมติฐานในการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการมีอิทธิพลต่อการเสื่อมลงของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม และเพิ่มบทบาทของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองใหม่

1.4 นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

นักการเมือง กลุ่มอำนาจ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มนักการเมือง หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลทางสังคม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอำนาจทางการเมือง ทั้งที่เป็นผู้อยู่ในอำนาจหรือเป็นผู้ใช้อำนาจก็ตาม คือกลุ่มประสพดี และกลุ่มรัศมีที่แท้จริง นอกจากนี้ยังหมายถึงกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งที่มีการติดต่อ สัมพันธ์ หรือมีการกระทำระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอบนพื้นฐานที่มีเป้าหมายร่วมกัน มีบทบาท และมีอิทธิพลต่อการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอาจจะเป็นบทบาทในทาง บวก หรือทางลบก็ได้

กลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม หมายถึง กลุ่มอัครวม

โครงสร้างอำนาจ หมายถึง การสร้าง การขยาย การสืบทอดทางการเมือง

1.5 ระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา

งานวิจัยเรื่องนักรบการเมืองและโครงสร้างอำนาจในจังหวัดสมุทรปราการเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยการเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาลักษณะการเมืองท้องถิ่น เศรษฐกิจ และสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาโครงสร้างและเครือข่ายของกลุ่มอำนาจท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.5.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

1.5.1.1 เอกสารทางวิชาการ ที่เป็นทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และกรอบแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยเลือกนำมาอธิบาย ซึ่งเอกสารต่างๆ เหล่านี้ล้วนสำคัญต่องานวิจัยที่จะช่วยให้มองเห็นภาพรวมของงานวิจัยชิ้นนี้ เนื่องจากผู้วิจัยจำเป็นต้องนำกรอบแนวความคิดต่างๆ มาวิเคราะห์และอธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่กำลังศึกษาอยู่ โดยผู้วิจัยจะมุ่งเน้นศึกษาลงไปเพื่อการมองและวิเคราะห์ กลุ่มนักรบการเมืองที่มีอำนาจในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีความสำคัญในหลายแง่มุม แนวคิดเรื่องระบบอุปถัมภ์ แนวคิดระบบแห่งความสัมพันธ์ของคนไทย เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง กับแนวคิดและทฤษฎี ยังรวมไปถึงเอกสารที่เป็นงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ด้วย โดยการศึกษาจากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยจะมุ่งเน้นการศึกษาไปยังเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับงานวิจัย ซึ่งจะทำงานวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น อีกทั้งผู้วิจัยยังสามารถนำความรู้และแนวคิด ต่างๆ มาประยุกต์ใช้และแตกยอดทางความคิดให้กับงานวิจัยได้

1.5.1.2 เอกสารทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลของจังหวัดสมุทรปราการ เช่น ประวัติความเป็นมา จำนวนประชากร โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการบริหารงาน งบประมาณ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลพื้นฐานบางส่วนเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่กำลังศึกษาอยู่

1.5.1.3 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภายในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อศึกษาเหตุการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละช่วงของจังหวัดสมุทรปราการ

1.5.2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถให้ข้อมูลสำคัญได้ ดังนี้

1.5.2.1 นายอัศววัฒน์ อัสวเหม รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

1.5.2.2 นายประชา ประสพดีอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยอดีตนายกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการเขต 7 ได้รับการสนับสนุนจากพรรคเพื่อไทย

1.5.2.3 นางสาวเวรดี รัศมีทัต อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ เขต 6 ได้รับการสนับสนุนจากพรรคภูมิใจไทย

ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการให้เปิดเผย ผู้วิจัยอาจจำเป็นต้องใช้นามสมมติในการอ้างอิง ผู้ให้ข้อมูลเพื่อมิให้กระทบต่อผู้ให้ข้อมูลที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.6 1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยเตรียมแนวคำถามหลักไว้ล่วงหน้า แนวคำถามนี้จะครอบคลุมประเด็นตามปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีกรอบของแนวคำถามดังต่อไปนี้

- กลุ่มอัครวเหมมีการรักษาและสืบทอดอำนาจทางการเมืองอย่างไร
- เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงผู้นำกลุ่มอัครวเหม ส่งผลกระทบต่อบทบาทหรืออำนาจทางการเมืองของกลุ่มหรือไม่ อย่างไร
- กลุ่มประสพดีและกลุ่มรัศมีทัต มีการสร้างฐานอำนาจและขยายอิทธิพลขึ้นมาอย่างไร
- สภาพเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตขึ้นในสมุทรปราการส่งผลกระทบต่อ หรือส่งเสริมกลุ่มนักรการเมืองหรือไม่ อย่างไร

1.6 2. การเก็บรวบรวมเอกสารเพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและการเมืองท้องถิ่น

1.6 3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำประเด็นสำคัญที่ได้จากการเก็บข้อมูลทาง เอกสาร ทาง การสัมภาษณ์ มาประมวลวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงกลุ่มอำนาจท้องถิ่นในสมุทรปราการ ว่ามีบทบาทและมีความสัมพันธ์ต่อกลุ่มทุนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร ผ่านทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ โดยจะเริ่มวิเคราะห์ในการศึกษาความเป็นมาในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ ควบคู่ไปกับสภาพเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงและเจริญเติบโตขึ้น ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงกลุ่มอำนาจการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการสืบทอดของกลุ่มนักรการเมืองดั้งเดิม หรือการเกิดขึ้นของกลุ่มนักรการเมืองใหม่ การสร้าง การรักษาฐานอำนาจ และการขยายอิทธิพลของแต่ละกลุ่ม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งการวิเคราะห์จากข้อมูลต่างๆ ที่ได้เก็บรวบรวมมานั้นจะทำให้สามารถหาคำตอบให้กับคำถามของงานวิจัยชิ้นนี้ต่อไป

1.7 ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา

1.7 1. ขอบเขตในการศึกษา

ขอบเขตในการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการนี้ จะอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2555 เพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์ควบคู่ไปกับเรื่องโครงสร้างอำนาจของนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ กล่าวคือ การสร้าง การขยายอิทธิพล และการสืบทอดอำนาจของแต่ละกลุ่มอำนาจ โดยจะมุ่งศึกษาไปยังกลุ่มอศวเหม ซึ่งถือเป็นกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม กลุ่มนักการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคเพื่อไทยและกลุ่มนักการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคภูมิใจไทย โดยโยงความสัมพันธ์ดังกล่าวและการมีอำนาจเข้ากับเรื่องกลุ่มผลประโยชน์เพื่อเป็นตัวแปรในการอธิบายและหาคำตอบของการศึกษานี้

1.7 2. ข้อจำกัดในการศึกษา

ผู้วิจัยไม่สามารถสัมภาษณ์สมาชิกในกลุ่มอำนาจท้องถิ่นแบบเจาะลึกได้ครบทุกคน เนื่องจากเกิดปัญหาและเป็นผู้ต้องหาทางการเมืองสำหรับผู้นำกลุ่มบางคน เช่น นายวัฒนา อศวเหม จากถูกตัดสินว่ามีความผิดทางกฎหมายจึงหลบหนีออกนอกประเทศไทย และนายชนม์สวัสดิ์ อศวเหม ซึ่งปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลบางส่วนผ่านเอกสารแทน นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะคัดเลือกเฉพาะผู้นำ สมาชิก หรือผู้ที่มีความใกล้ชิดกับกลุ่มนักการเมืองทั้ง 3 กลุ่ม ที่คาดว่าจะเป็นตัวแทนในการให้ข้อมูลในครั้งนี้ได้

นอกจากนี้ข้อมูลบางเรื่องผู้วิจัยไม่สามารถหาข้อมูลมาแสดงได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากฐานข้อมูลทางสถิติไม่ได้มีการเก็บรักษาข้อมูลไว้ ดังนี้

- 1) ข้อมูลเรื่องมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสมุทรปราการที่ผู้วิจัยนำมาใช้อธิบายในเรื่องสภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการนั้น ผู้วิจัยสามารถหาข้อมูลได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2555 เท่านั้น ผู้วิจัยจึงต้องเริ่มศึกษาและวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา
- 2) ข้อมูลเรื่องจำนวนประชากร ผู้วิจัยสามารถหาข้อมูลจำนวนประชากรรวมทั้งจังหวัดได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538-2555 ส่วนข้อมูลจำนวนประชากรรายอำเภอ ผู้วิจัยสามารถหาข้อมูลได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2555 เป็นต้นมา ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายประชากร จึงอาจไม่สามารถตอบคำถามได้อย่างครบถ้วนและชัดเจนเท่าที่ควร
- 3) ข้อมูลเรื่องอสังหาริมทรัพย์ และที่พักอาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยไม่สามารถหาข้อมูลที่ เป็นปัจจุบันได้ เนื่องจากศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ กรมที่ดิน เผยแพร่ข้อมูลเพียงแต่ข้อมูลเก่าที่มีในระบบ ยังไม่ได้ทำการเผยแพร่ข้อมูลปัจจุบัน ซึ่งในขณะนี้อยู่ในช่วงการเตรียมดำเนินการจัดทำการเผยแพร่ข้อมูลปัจจุบัน
- 4) ข้อมูลเรื่องคะแนนเลือกตั้ง ทั้งการเลือกตั้ง ส.ส. และการเลือกตั้งนายก อบจ. ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถหาข้อมูลคะแนนการเลือกตั้งทั้ง ส.ส. และนายก อบจ. ได้เพียงปี พ.ศ. 2554 เท่านั้น เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งจังหวัดสมุทรปราการได้ทำการย้ายที่ตั้งใหม่ ผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูลคะแนนเลือกตั้งเป็นผู้ที่มารับช่วงต่อจากเจ้าหน้าที่คนก่อนซึ่งได้ทำการลาออกจากตำแหน่งไป เจ้าหน้าที่คนใหม่จึงไม่สามารถหาข้อมูลให้ได้ เนื่องจากเอกสารที่ทำการขนย้ายมาเกิดการเปลี่ยนที่เก็บเอกสารจึงยังหาไม่พบ

ส่วนข้อมูลคะแนนเลือกตั้งนายก อบจ. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบไม่สามารถหาข้อมูลให้ได้เช่นกัน เนื่องจากมีการเคลื่อนย้ายที่เก็บเอกสารใหม่ จึงยังไม่ทราบว่าเก็บอยู่ที่ใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาจากข้อมูลที่มีอยู่เพียงปีเดียวเท่านั้น ซึ่งอาจส่งผลให้การวิเคราะห์ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 เกิดความเข้าใจในเรื่องของการสร้างฐานอำนาจและการขยายอิทธิพลของกลุ่มอำนาจทางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ

1.8.2 เกิดความเข้าใจในกระบวนการรักษาอำนาจของกลุ่มอิทธิพลเดิม หรือวิธีการในการก้าวขึ้นสู่อำนาจของกลุ่มอำนาจใหม่ หรือกลุ่มที่มีพรรคการเมืองใหญ่สนับสนุน

1.8.3 เกิดความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอำนาจท้องถิ่นกับกลุ่มทุนท้องถิ่นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ

1.9 คำโครงการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 : บทนำ นำเสนอภาพรวมของการวิจัย โดยจะกล่าวถึงที่มาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ในการศึกษา สมมติฐานในการศึกษา นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง ระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และคำโครงการนำเสนอ

บทที่ 2 : แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรม

บทที่ 3 : ข้อมูลพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ และสังคม ในจังหวัดสมุทรปราการในช่วงปีพ.ศ.2538-2555

บทที่ 4 : ข้อมูลการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 5 : วิเคราะห์การเจริญเติบโตทางการเมืองของกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการทั้ง 3 กลุ่มในเรื่องโครงสร้างอำนาจ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มนักการเมืองกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ 6 : บทสรุป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และอภิปรายผล ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วย 1) ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์ เพื่อ เป็นกรอบในการวิเคราะห์ถึงการเกิดขึ้นและการรวมกลุ่มกันของกลุ่มอำนาจทางการเมือง และ 2) แนวคิดการสะสมทุนขั้นต้น จะช่วยอธิบายถึงการเพิ่มพูนความมั่งคั่งของนายทุนจากการพัฒนาเศรษฐกิจและนำไปสู่การเพิ่มพูนอำนาจทางการเมืองด้วยเช่นกัน ดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์

2.1.1.1 ความหมายของกลุ่มผลประโยชน์

Gabriel Almond และ G. Bingham Powell ได้นิยามกลุ่มผลประโยชน์ว่าเป็น “กลุ่มคนที่เชื่อมโยงกันโดยมีความสนใจหรือห่วงใยในสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือมีผลประโยชน์ร่วมกันและโดยมีความสำนึกอยู่ไม่มากนักน้อยว่าเขามีความเชื่อมโยงดังกล่าวอยู่” Almond and Powell (1996) อ้างถึงใน เอก ตั๋งทรัพย์วัฒนา (2556) จากนิยามนี้ Almond และ Powell ได้แบ่งประเภทของกลุ่มผลประโยชน์ออกเป็น 4 ประเภทด้วยกัน อย่างไรก็ตามปัจเจกบุคคลก็อาจเป็นผู้แสดงออกซึ่งผลประโยชน์ของเขาเองแต่เพียงลำพังก็ได้ เนื่องจากกลุ่มผลประโยชน์ตามคำนิยามนี้อาจมีลักษณะเป็นกลุ่มจัดตั้ง หรือไม่จัดตั้งก็ได้

Robert E. Dowes และ John A. Hugher ได้นิยามกลุ่มผลประโยชน์ไว้ว่า “กลุ่มผลประโยชน์คือการรวมตัวของบุคคลซึ่งมุ่งหมายจะมีอิทธิพลต่อการปกครองในลักษณะที่จะเชื่อมต่อกับผลประโยชน์ของกลุ่ม โดยที่กลุ่มดังกล่าวไม่ใช่พรรคการเมือง” Dowes and Hugher (1972) อ้างถึงใน พงศทิธสานุ ชุมพล (2531)

Devid B. Truman ได้กล่าวไว้ว่า กลุ่มที่เขาเรียกว่า กลุ่มผลประโยชน์ (interest group) นั้น ถ้าเพียงแต่เรียกร้องผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ก็ยังไม่ถือว่าเป็นพฤติกรรมทางการเมือง แต่ถ้ากลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้ไปเรียกร้องเอาจากรัฐบาลสถาบันเมื่อไหร่ กลุ่มเหล่านี้ก็จะกลายเป็นกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง Truman (1995) อ้างถึงใน เมธี ปรีชา (2542) Truman ไม่ได้มองว่าพฤติกรรมกลุ่มจะต้องเป็นพฤติกรรมทางการเมือง

เสมอไป ต้องมีส่วนที่เข้าไปเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับรัฐบาลเท่านั้น อย่างไรก็ตาม Truman ได้กล่าวเตือนผู้ที่จะใช้แนวคิดกลุ่มในการศึกษาการเมืองว่าจะต้องไม่มองว่ากลุ่มเท่านั้นที่เป็นผู้ “ผูกขาด” การริเริ่มนโยบายหรือกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งเป็นการมองข้ามความสำคัญของรัฐบาลไป สถาบันและองค์กรต่างๆ ของรัฐยังคงเป็นผู้ริเริ่มนโยบายที่สำคัญ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ กล่าวว่า กลุ่มผลประโยชน์ (Interest group) ได้แก่ กลุ่มพลเรือนที่มา รวมกลุ่มกันด้วยความสมัครใจ เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อนโยบายของสังคม เช่น เปลี่ยนแปลง ยกเลิก หรือดำรงรักษานโยบายอันเป็นประโยชน์ของกลุ่มไว้ การดำเนินการให้เกิดอิทธิพลต่อนโยบายอาจทำได้หลายอย่าง เช่น การเข้าหาผู้เกี่ยวข้องให้ช่วย (lobbying) การเรียกรายเงินสำหรับใช้ในการหาเสียง การช่วยหาเสียง การมีสัมพันธไมตรีใกล้ชิดกับองค์กรของรัฐบาล เป็นต้น(สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2532)

ลิขิต ธีรเวคิน กล่าวว่า กลุ่มผลักดันหรือกลุ่มผลประโยชน์ (pressure group or interest group) คือกลุ่มบุคคลที่มีจุดประสงค์ร่วมกันทำการจัดตั้ง สร้างปฏิสัมพันธ์ และมุ่งหาผลตามกระบวนการทางการเมือง (ลิขิต ธีรเวคิน 2537) จะเห็นได้ว่า ในระบบการเมืองแบบเปิดนั้น กลุ่มผลักดันหรือกลุ่มผลประโยชน์มีบทบาทที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าสถาบันอื่น ๆ โดยเฉพาะพรรคการเมือง การรวมกลุ่มย่อมก่อให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ทั้งในแง่ของอำนาจการต่อรองที่สูงขึ้น อีกทั้งยังมีผลต่อการแจ่มแจ้งทรัพยากรหรือเพื่อหาประโยชน์ภายในระบบ

2.1.1.2 ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์

การแบ่งประเภทของกลุ่มผลประโยชน์ตามแนวคิดของ Gabriel Almond และ G. Bingham Powell ในหนังสือชื่อ Comparative Politics : A Developmental Approach (1996) นั้น นับได้ว่าเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมมากแนวคิดหนึ่ง ซึ่งใช้ในการศึกษาเรื่องกลุ่มในเชิงเปรียบเทียบระหว่างระบบการเมืองต่างๆ ได้ Almond และ Powell ได้แบ่งกลุ่มผลประโยชน์ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ Almond and Powell (1996) อ้างถึงใน ตั้งทรัพย์วัฒนา (2556)

1. กลุ่มผลประโยชน์ของบุคคลที่เคื่องคว้างไร้บรรทัดฐาน กลุ่มผลประโยชน์ประเภทนี้จะปะทุขึ้นอย่างค่อนข้างกะทันหันตามอารมณ์ เช่น การจลาจล การลอบสังหาร ตลอดจนการเดินทางขบวนประท้วง การเรียกร้องผลประโยชน์ในรูปลักษณะนี้มักจะเกิดขึ้นในสภาพที่ไม่มีกลุ่มที่ได้รับการจัดตั้งอยู่ในสังคม หรือว่าหากมีก็มีบางกลุ่มที่ถูกปิดกั้นมิให้แสดงออกซึ่งความต้องการ ดังนั้น ความไม่พึงพอใจที่ถูกปิดกั้นไว้จะปะทุออกมาถ้ามีเหตุการณ์เอื้ออำนวยหรือมีผู้ชักนำ หรือ “ปลุกกระดม” ให้เกิดขึ้น การชักนำนี้อาจจะกระทำโดยผู้ที่อยู่ในอำนาจทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของเขาเองก็ได้ แต่ข้อสำคัญไม่มีการจัดตั้งเป็นองค์กรแต่อย่างใด

สังเกตได้ว่ากลุ่มของบุคคลที่เคื่องคว้างไร้บรรทัดฐาน นอกจากจะเรียกร้องผลประโยชน์แล้วอาจจะทำหน้าที่ยื่นๆ อีกประกอบไปด้วย เช่น ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายอำนาจจากคนกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง

เปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ปลดปล่อยนักโทษการเมือง ลงประชามติ ทำการสื่อสารทางการเมือง เช่น สร้างข่าวลือเพื่อสร้างความสับสนให้แก่อัตลักษณ์ของชาติ ระบบการเมือง รัฐบาลหรือผู้นำเป็นบุคคล เป็นต้น

2. กลุ่มผลประโยชน์ที่ไม่มีการจัดตั้ง ได้แก่ กลุ่มเครือข่าย กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มภูมิภาค กลุ่มสถานภาพ กลุ่มชนชั้น (กล่าวคือ กลุ่มคนที่อาจไม่ได้พบปะกันอย่างสม่ำเสมอ แต่มีความรู้สึกร่วมกัน มีความเชื่อมโยงกันทางจิตใจ ทางวัฒนธรรมอย่างรู้ใจกันพอสมควร) ซึ่งอาจเรียกร่องผลประโยชน์ของเขาเป็นครั้งคราว โดยผ่านบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือผู้นำ เช่น ผู้นำทางศาสนา ตัวอย่างเช่น การที่เจ้าของที่ดินหลายคนขอร้องขาราชการชั้นผู้ใหญ่หรือรัฐมนตรีให้พิจารณาไม่ขึ้นภาษีที่ดิน โดยที่การขอร้องนี้เกิดขึ้นเมื่อทำกิจกรรมบางอย่างที่ไม่เป็นทางการร่วมกันอย่างการตีกอล์ฟ

3. กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบัน กลุ่มแบบนี้มีลักษณะเป็นองค์การที่เป็นทางการ เช่น พรรคการเมือง กลุ่มอุตสาหกรรม หน่วยงานราชการและสถาบันอื่นๆ ซึ่งหน้าที่เฉพาะอย่างอื่นที่ไม่ใช่การเรียกร่องผลประโยชน์ กลุ่มเหล่านี้อาจเรียกร่องผลประโยชน์ของกลุ่มเอง หรือทำหน้าที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของกลุ่มอื่นในสังคม นอกจากนั้นกลุ่มย่อยภายในสถาบันสำคัญๆ เหล่านี้อาจทำหน้าที่เรียกร่องผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มของตนก็ได้ โดยอาศัยความยอมรับนับถือในสถาบันที่สังกัดอยู่เป็นทรัพยากรในการที่จะได้มาซึ่งผลประโยชน์ของกลุ่มตัวเอง

4. กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นทางการ กลุ่มผลประโยชน์ประเภทนี้เป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคมที่พัฒนาแล้ว เป็นกลุ่มที่มีการจัดตั้ง มีสมาชิกเป็นการแน่นอน ตัวอย่างของกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นทางการ ได้แก่ สภาพแรงงาน สมาคมนักธุรกิจ สมาคมชาติพันธุ์ เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้เป็นกลุ่มที่ตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นปากเสียงแทนผลประโยชน์ของกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ กลุ่มเหล่านี้มักจะมีการเรียกร่องผลประโยชน์และนำข้อเรียกร้องเสนอต่อระบบการเมือง โดยกลุ่มเหล่านี้จะได้เปรียบกลุ่มที่ไม่เป็นทางการในการผลักดันนโยบายหรือเรื่องไปสู่ประเด็นในการตัดสินใจทางการเมือง

แนวคิดการแบ่งประเภทของกลุ่มผลประโยชน์โดยพิจารณาจากกลุ่มที่เกิดในสังคมและรัฐ ตามพื้นฐานภูมิหลัง และลักษณะการรวมตัวของกลุ่ม ดังที่ Almond และ Powell ได้กล่าวไว้นี้ เป็นการแบ่งกลุ่มที่ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มเหล่านี้เมื่อทำตามหน้าที่จะทำให้ผลประโยชน์ปรากฏชัด และเป็นตัวแทนของคนในรูปแบบต่างๆ นั้น มีอยู่ทั้งในระบบการเมืองการบริหาร และในสังคม และกลุ่มเหล่านี้มีหน้าที่เป็นผู้เสนอข้อเรียกร้อง หรือให้การสนับสนุนต่อผู้กำหนดนโยบาย กลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้จึงมีบทบาทสำคัญในระบบการเมือง

กลุ่มผลประโยชน์ หมายถึง การรวมตัวกันของบุคคลที่มีสัมพันธ์ หรือเชื่อมโยงกัน อย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ ซึ่งรวมกลุ่มกันด้วยความสมัครใจ เพื่อสร้างอิทธิพลทางสังคมในลักษณะที่จะเอื้อต่อผลประโยชน์ของกลุ่ม แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผลประโยชน์ของบุคคลซึ่งไร้บรรทัดฐาน คือกลุ่มที่เกิดขึ้นอย่างกระตั้นหันตามสถานการณ์แวดล้อม เช่น กลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง โดยกลุ่มนี้จะเกิดได้ต่อเมื่อมีผู้ปลุกระดม 2) กลุ่มผลประโยชน์ที่ไม่มีการจัดตั้ง คือกลุ่มที่มีความรู้สึกร่วมกัน มีความเชื่อมโยง หรือผูกพันกันทางจิตใจ เช่น กลุ่มเครือข่าย กลุ่มพวกพ้อง โดยเป็นกลุ่มที่จะสรรหากิจกรรมทำร่วมกัน 3) กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็น

สถาบัน คือกลุ่มที่มีลักษณะการรวมกลุ่มเป็นองค์กรอย่างเป็นทางการ เช่น พรรคการเมือง หน่วยงานราชการ ซึ่งกลุ่มเหล่านี้มักจะทำหน้าที่เรียกร้องผลประโยชน์ในกลุ่มของตนเอง หรือเป็นตัวแทนในการเรียกร้องผลประโยชน์แทนกลุ่มอื่นในสังคม และ4) กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นทางการ คือกลุ่มที่มีการจัดตั้ง และมีสมาชิกภายในกลุ่มอย่างชัดเจน เช่น สหภาพแรงงาน หอการค้าประจำจังหวัด กลุ่มเหล่านี้มีการจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนในการเรียกร้องผลประโยชน์แทนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งกลุ่มนี้มีชื่อได้เปรียบที่ว่า ชื่อเรียกร้องของคนกลุ่มนี้มักเป็นประเด็นที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นสถาบันมีบทบาทสำคัญในระบบการเมือง เพราะ เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับรัฐโดยตรง และมีทรัพยากรที่สามารถจะกดดัน เรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายได้

2.1.2 ทฤษฎีการสะสมทุนขั้นต้น

เศรษฐกิจ คือ เรื่องของกิจกรรมและความสัมพันธ์ของคนในด้านการผลิต การบริการ และการกระจาย หรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อตอบสนองความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของตน ครอบครัว และสมาชิกในชุมชน

ในระบบทุนนิยม ชนชั้นนายทุนนับเป็นชนชั้นที่บทบาทมากที่สุด อย่างไรก็ตามชนชั้นนายทุนไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้นในยุคของระบบทุนนิยม แต่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้นแล้ว และเรียกกระบวนการในยุคสะสมทุนก่อนยุคทุนนิยมว่า “การสะสมทุนขั้นต้น” (Primitive Accumulation of Capital)(Hobsbawm 1978)

ในยุคก่อนทุนนิยม เมื่อผู้ผลิตต้องการขายผลผลิตของตนเองเพื่อให้ได้เงินมาเป็นค่าเช่า การผลิตเพื่อบริโภคจึงกลายเป็นการผลิตเพื่อขาย และพ่อค้าได้เข้ามาดำเนินการเป็นคนกลางในการขายผลผลิตแก่ผู้บริโภคและสามารถสะสมทุนจากมูลค่าส่วนเกินที่เกิดขึ้นในรูปของกำไร และต่อมาเมื่อทุนที่สะสมอยู่ในมือพ่อค้ารายใหญ่ หากไม่ลงทุนซ้ำในการค้าที่ขนาดใหญ่ขึ้นก็จะนำกำไรส่วนใหญ่ไปลงทุนในกิจการอื่น คือ การกว้านซื้อที่ดินเพื่อให้ผู้ผลิตเช่า และออกเงินกู้ทั้งในรูปของบุคคลและในรูปของธนาคารพาณิชย์(Mandel 1974)

นักวิชาการหลายคนกล่าวถึงการสะสมทุนขั้นต้นว่า ชนชั้นนายทุนไม่ได้มีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับโครงสร้างส่วนบน และไม่ได้เป็นอิสระจากรัฐหรือกลไกของรัฐรวมทั้งข้าราชการของรัฐ แต่กลับต้องพึ่งพิงอำนาจรัฐหรือข้าราชการของรัฐ

E. Fox-Genovese และ E.D. Genovese กล่าวว่า บทบาทของนายทุนในระยะก่อนทุนนิยมมีบทบาทสองด้าน คือ ด้านที่เข้มแข็ง ซึ่งหมายถึง มีบทบาทที่เป็นตัวสลายความสัมพันธ์ทางสังคมแบบศักดินา และด้านที่อ่อนแอ ก็คือมีบทบาทอนุรักษ์เงื่อนไขทางสังคมที่เอื้ออำนวยต่อการสะสมทุน และมีลักษณะที่พึ่งพิงอำนาจรัฐ นายทุนในฐานะที่เป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมจะแสดงบทบาทหลายประการในระยะเวลาที่ระบบทุนนิยมก่อกำเนิดและขยายตัว เช่น 1) กำหนดแบบแผนของแรงงานที่มีหลายประเภท 2) รวบรวม

ถ้าไรจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือจากระบบเศรษฐกิจที่แตกต่างกันมาก 3) สามารถดำรงอยู่ร่วมกับสถาบันการเมือง อุดมการณ์ และการปกครองทุกรูปแบบ 4) เชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจหลายๆระบบด้วยการควบคุมส่วนเกินตามลำดับขั้น 5) สนับสนุนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและจนถึงขั้นหนึ่งที่ต้องจำกัดการเจริญเติบโตไปอยู่ภายในแบบแผนความสัมพันธ์ทางการผลิตที่ต้องการ แต่พลังของนายทุนจะเข้มแข็งเพียงใดขึ้นอยู่กับทรัพย์สินอำนาจรัฐหรือการร่วมมือของชนชั้นปกครอง ดังจะพบว่าผู้มีพ้อค้าอยู่กับผู้ผลิตที่หนึ่งก็จะมีพ้อค้าอยู่กับเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกที่หนึ่ง(Genovese and Genovese 1983)

Umberto Mellotti กล่าวว่า ในประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศโลกที่สามนั้น ข้าราชการ และระบบราชการมีอำนาจเหนือชนชั้นนายทุน ดังนั้น นายทุนยอมประสพผลประโยชน์ของชนชั้นนายทุนเข้ากับผลประโยชน์ของชนชั้นข้าราชการ เพื่อผลประโยชน์ของชนชั้นนายทุนในการแสวงหาส่วนเกินให้มากขึ้น และการสะสมทุนที่สะดวกขึ้น(Mellotti 1977)

ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีนักวิชาการที่ชี้ให้เห็นว่าชนชั้นนายทุนไม่ได้ยินยอมที่จะอยู่ภายใต้อำนาจรัฐหรือฟังกังรัฐตลอดไป ในช่วงปลายของยุคระบบก่อนทุนนิยมที่จะเปลี่ยนผ่านสู่ยุคระบบทุนนิยม เมื่อชนชั้นนายทุนเข้มแข็งพอ นายทุนจะพยายามเข้าแทรกแซงการทำงานของรัฐบาล การวางนโยบายของรัฐ และการตัดสินใจของรัฐ

James F. Becker กล่าวว่า ในยุคก่อนทุนนิยมนั้นนายทุนยอมร่วมมือกับข้าราชการของรัฐเพื่อประโยชน์ในการสะสมทุน และการนำทุนที่เกิดขึ้นไปผลิตซ้ำในรูปแบบต่างๆ แต่ไม่ได้หมายความว่านายทุนจะมีความภักดีต่อข้าราชการเหล่านั้น เพราะนายทุนพร้อมจะเข้าแทรกแซงหรือบงการกำหนดนโยบายของรัฐเมื่อสถานการณ์เอื้ออำนวย(Becker 1977)

Maurice Dobb กล่าวว่า แม้ชนชั้นนายทุนจะแข่งขันกันเอง แต่พวกเขาก็พร้อมที่จะร่วมมือกันเพื่อผลประโยชน์ของชนชั้นด้วยการพยายามเข้าไปควบคุมองค์กรหรือนโยบายของรัฐ ซึ่งเห็นได้จากการเป็นนักวิ่งเต้น หรือแม้แต่การเข้าสู่ระบบรัฐสภา(Dobb 1972)

ทั้งนี้ เมื่อพ้นจากยุคก่อนทุนนิยมเข้าสู่ยุคระบบทุนนิยมแล้ว นายทุนก็จะเข้มแข็งอย่างมาก ความมั่งคั่งความเป็นเจ้าของทรัพย์สินจะทำให้มีอำนาจการเมืองด้วย นายทุนจะสามารถเข้าสู่การเมืองเสรีของระบบประชาธิปไตยได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะทำให้รัฐประชาธิปไตยกลายเป็นเครื่องมือของนายทุนในการวางนโยบายที่เป็นประโยชน์กับชนชั้นนายทุน(ฉัตรทิพย์ นาถสุภา 2546)

แนวคิดการสะสมทุนขั้นต้น ในยุคก่อนทุนนิยม นายทุนจำเป็นที่จะต้องพึ่งพารัฐเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์ และความมั่งคั่งของตน ดังนั้นกลุ่มนายทุนจะรักษาปฏิสัมพันธ์ต่อเจ้าหน้าที่รัฐ โดยอาจมีการพึ่งพาหรือแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพื่อการสะสมทุนที่สะดวกขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในยุคแห่งการเปลี่ยน

ผ่านจากยุคก่อนทุนนิยมมาสู่ยุคทุนนิยม นายทุนสามารถสะสมทุนได้มากขึ้น มีความมั่งคั่งขึ้น ไม่จำเป็นที่จะต้องพึ่งพาเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนั้นนายทุนจึงทำการแทรกแซงอำนาจรัฐ โดยการพยายามที่จะควบคุมการกำหนดนโยบายของรัฐเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ หรือความต้องการของนายทุน

ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์และแนวคิดการสะสมทุนขั้นต้นเป็นหลักในการนำไปอธิบายการเกิดขึ้นของกลุ่มอศวเหม เนื่องจากนายวัฒนา อศวเหมถือเป็นนายทุนใหญ่ในจังหวัดสมุทรปราการที่เริ่มทำธุรกิจจนเกิดการสะสมทุนขึ้น และในที่สุดก็ผันตัวเข้าสู่เส้นทางทางการเมือง ภายใต้ความเจริญเติบโตทางสภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการยิ่งส่งผลให้นายวัฒนาเพิ่มพูนความมั่งคั่งและเพิ่มพูนอำนาจทางการเมืองควบคู่กันไป อย่างไรก็ตามยังคงมีกลุ่มอำนาจทางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการอีกหลายกลุ่มที่เกิดขึ้น จึงสามารถนำแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวถึงข้างต้นมาอธิบายถึงการเกิดและความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มธุรกิจและกลุ่มการเมือง ในที่นี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงกลุ่มอศวเหม กลุ่มรัศมีทัต (กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคภูมิใจไทย) และกลุ่มนายประชา ประสพดี (กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคเพื่อไทย)

2.1.3 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันประเทศที่กำลังพัฒนา กำลังประสบปัญหาในกระบวนการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

Norman Nie & Sidney Verba(1972) อ้างถึงใน ถิรวัฒน์ แจ่มกระจ่าง และชลิต ศานติวรางคณา (2557) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง กิจกรรมทางกฎหมายของราษฎร ซึ่งอาจมากหรือน้อย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะมีอิทธิพลในการเลือกกำหนดบุคคลในวงการบริหารรัฐบาล หรือการกระทำของรัฐบาล และมีส่วนร่วมทางการเมืองได้นั้นต้องเป็นการกระทำที่มุ่งหวังอิทธิพลในการตัดสินใจของรัฐบาลเป็นสำคัญ ซึ่งถ้าเป็นการกระทำที่ไม่หวังจะมีอิทธิพลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกนโยบายของรัฐ หรือเลือกบุคคลที่สำคัญที่สามารถกำหนดนโยบายของรัฐบาลได้แล้ว ก็ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Barber(1969) อ้างถึงใน ถิรวัฒน์ แจ่มกระจ่าง และ ชลิต ศานติวรางคณา(2557) กล่าวว่า ความรู้ความเข้าใจต่อการเมืองของประชาชนจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยสามารถแบ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมโดยตรง เป็นลักษณะที่ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง เช่น บริหารงาน กำหนดนโยบาย และตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง และการมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม เป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง โดยการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้งโดยเสรี แต่กำหนดกติกาเพื่อให้

ประชาชนสามารถเข้ามาควบคุม ติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ปกครอง เพื่อให้การปกครองเป็นไปตามความต้องการของประชาชน

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะในทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อที่จะเข้าไปมีอิทธิพลในการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย การปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือฝ่ายบริหาร ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษานี้ จะทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ 2) บทบาทของกลุ่มนักการเมือง และ 3) บทบาทของกลุ่มทุนหรือนักธุรกิจที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคม

รองศาสตราจารย์พรชัย เทพปัญญา และคณะ(2548) จากรายงานการวิจัยโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมืองถิ่น : จังหวัดสมุทรปราการ โดยรายงานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาและการเข้าสู่บทบาททางการเมืองของนักการเมืองแต่ละคน ศึกษาถึงการจำแนกกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มนายวัฒนา อัครเวม กลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ และกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคไทยรักไทย ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของนักการเมืองภายในกลุ่ม ศึกษาถึงลักษณะและวิธีการที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งของแต่ละกลุ่ม โดยที่แต่ละกลุ่มมุ่งเน้นความสำคัญแตกต่างกันออกไป คือ กลุ่มนายวัฒนา อัครเวม ได้ให้ความสำคัญกับตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง ส่วนนักการเมืองในกลุ่มพรรคไทยรักไทยหรือพรรคประชาธิปัตย์ จะให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมืองหรือความสำคัญของหัวหน้าพรรคการเมือง ศึกษาถึงความมีอิทธิพลของกลุ่มนายวัฒนา อัครเวม ตลอดจนศึกษาในเรื่องของการฟ่ายแพ้การเลือกตั้งของกลุ่มนายวัฒนา อัครเวม ซึ่งถือว่าเป็นการฟ่ายแพ้ต่อชนชั้นนำในการเมืองระดับชาติ

จากการศึกษาโครงการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การก้าวเข้าสู่บทบาททางการเมืองของนักการเมืองแต่ละคนนั้นล้วนแล้วแต่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดี ที่เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการเป็นนักการเมือง จะเห็นได้ว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษาเพื่อนำมาวิเคราะห์ในการวิจัย ในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในแง่ของบทบาทกลุ่มการเมืองเดิม หรือมีการเกิดขึ้นของนักการเมืองใหม่ๆ หรือไม่ ส่วนในเรื่องของการแบ่งกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการนั้น เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลง กระแสความนิยมของประชาชนก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการแบ่งกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการว่ามีการเปลี่ยนแปลงตาม

กระแสพรรคการเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ปัจจัยใดเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

ส่วนในเรื่องของการฟ่ายแพ้การเลือกตั้งของนายวัฒนา อัครเวม เมื่อปี 2542 นั้น รายงานวิจัยของรองศาสตราจารย์พรชัยได้ศึกษาเพียงแค่สาเหตุในการฟ่ายแพ้เท่านั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมถึงเหตุการณ์ต่อจากนั้น ภายหลังจากนายวัฒนา ผู้นำกลุ่มคนสำคัญกระทำผิดและถูกตัดสินจำคุก จนกระทั่งต้องลี้ภัยทางการเมืองออกจากประเทศไป ด้วยเหตุนี้กลุ่มอัครเวมได้รับผลกระทบทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร และกลุ่มมีแนวทางทางการเมืองต่อไปอย่างไร

ร้อยตำรวจเอกเมธี ปรีชา(2542) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง บทบาททางการเมืองของกลุ่มปากน้ำ (2542) วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมกลุ่มทางการเมือง โดยพยายามชี้ให้เห็นว่าการรวมตัวในพรรคการเมืองในระบบการเมืองไทยนั้น มีลักษณะความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ มีภูมิหลังในกลุ่มที่สังกัด ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเหนียวแน่น และมีบทบาททางการเมืองที่มุ่งไปที่การต่อรองและแสวงหาผลประโยชน์สำหรับกลุ่มหรือพรรคพวกมากกว่าที่จะเป็นกลุ่มทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้จะพบว่า “กลุ่มปากน้ำ” กลุ่มทางการเมืองซึ่งมีนายวัฒนา อัครเวม นักการเมืองชื่อดังในจังหวัดสมุทรปราการเป็นแกนนำที่สำคัญของกลุ่ม มีลักษณะความสัมพันธ์ภายในกลุ่มแบบระบบอุปถัมภ์ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าในปัจจุบัน “กลุ่มปากน้ำ” ที่ปราศจากซึ่งนายวัฒนาผู้เป็นแกนนำสำคัญของกลุ่มนั้น จะยังคงเป็นกลุ่มการเมืองที่มีบทบาท สามารถต่อรองและเรียกร้องผลประโยชน์ให้กับกลุ่มของตนแ่งได้อยู่หรือไม่ การเปลี่ยนแปลงแกนนำกลุ่มในครั้งนี้ส่งผลให้เกิดกลุ่มอำนาจทางการเมืองใหม่ๆ ในจังหวัดสมุทรปราการขึ้นมาท้าทายอำนาจกลุ่มเดิมหรือไม่ อย่างไร

นายธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล(2541) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลการเมืองไทย (2541) โดยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ศึกษาถึงตระกูลการเมืองในประเทศไทย ว่ามีกี่ตระกูลและตระกูลใดบ้าง มีประวัติความเป็นมา กระบวนการในการสร้างทายาททางการเมืองภายในตระกูล ตลอดจนจนถึงแนวทางในการสืบทอดอำนาจทางการเมืองเป็นอย่างไร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นทายาททางการเมืองของตระกูลนั้นๆ

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลการเมืองไทยนี้ ถือว่ากลุ่มของนายวัฒนา อัครเวม เป็นกลุ่มที่มีลักษณะเป็นตระกูลการเมืองที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสมุทรปราการ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ตระกูลหลักในการศึกษาครั้งนี้ก็ตาม แต่วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ก็ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญต่อการศึกษาของผู้วิจัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้สัมภาษณ์นายวัฒนา อัครเวม ซึ่งถือเป็นหัวหน้ากลุ่ม เพราะ

เป็นบุคคลแรกของตระกูลที่ได้เริ่มก้าวเข้าสู่อำนาจทางการเมือง และชักชวน สนับสนุนให้บุคคลในตระกูลให้เริ่มเข้าสู่การทำงานทางการเมืองตามลำดับ โดยเริ่มจากน้องชาย นายสมพร อัสวเหม ซึ่งในปัจจุบันหัวหน้ากลุ่มอย่างนายวัฒนาไม่มีบทบาททางการเมืองอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากการหลบหนีคดีความและลี้ภัยทางการเมืองออกนอกประเทศไป ส่วนน้องชายนั้นก็ได้เสียชีวิตลงแล้ว แต่ลูกชายและหลานชายของนายวัฒนาก็ยังคงดำรงตำแหน่งทางการเมืองสืบต่อมา จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาททางการเมืองของ ตระกูลอัสวเหมที่ขณะนี้ปราศจากผู้ก่อตั้งหรือผู้นำกลุ่ม ว่าตระกูลอัสวเหมยังคงมีบทบาททางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการมากน้อยเพียงใด และมีแนวทางในการสืบทอดอำนาจทางการเมืองแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่ อย่างไร

สุพรรณิ เกื่อนกลาด(2549) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง กลุ่มผลประโยชน์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา 4 เทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ศึกษาถึงโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมืองใน 4 เทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และวิเคราะห์กลุ่มผลประโยชน์ เครือข่ายความสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และการจัดสรรงบประมาณของเทศบาลดังกล่าวข้างต้น โดยพบว่า ก่อนเข้าสู่บทบาททางการเมืองท้องถิ่นของสมาชิกในกลุ่มการเมืองนั้น แต่ละบุคคลล้วนมีการสะสมทุนในภาคธุรกิจจนมีความมั่งคั่งทางการเงินในระดับหนึ่งแล้ว จึงเข้าสู่การเมืองในระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ หลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา กลุ่มธุรกิจได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยตรงมากขึ้น ในลักษณะการทำธุรกิจควบคู่ไปกับการทำงานทางการเมือง โดยการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ทางการเมืองกับนักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น และรวมถึงการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางธุรกิจอีกด้วย

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องกลุ่มผลประโยชน์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา 4 เทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะพบว่า การก้าวเข้าสู่การทำงานทางการเมืองของนักการเมืองภายในกลุ่มล้วนแล้วแต่เป็นนักธุรกิจแทบทั้งสิ้น ซึ่งจะทำงานการเมืองควบคู่ไปกับงานทางด้านธุรกิจของตนเอง เนื่องจากสภาพคล่องทางการเงินเป็นปัจจัยหนึ่งเอื้อต่อการก้าวเข้าสู่อาชีพทางการเมืองได้โดยง่าย อีกเหตุผลหนึ่งของการก้าวเข้าสู่การเมืองนั้นก็เพื่อที่จะแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ธุรกิจของตนเองนั่นเอง ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจประเด็นการศึกษานี้ว่า ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษานั้น ได้มีนักธุรกิจก้าวเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองบ้างหรือไม่ หรือผลกลุ่มนักการเมืองเดิมในพื้นที่เป็นนักธุรกิจที่มีเป้าหมายในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้กับกลุ่มของตนเองซึ่งคล้ายคลึงกับ กรณีศึกษาใน 4 เทศบาลนครที่กล่าวถึงในงานวิจัยข้างต้นหรือไม่ อย่างไร

ประกาศศักดิ์ ธานินพงศ์(2528) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง นักธุรกิจกับการเมือง : การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ศึกษาถึงทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองของนักธุรกิจ ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ประเภทของธุรกิจ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ อายุ และระยะเวลาในการทำงาน ทั้งนี้เกิดขึ้นจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ได้กำหนดสาระสำคัญในการระดมความร่วมมือจากเอกชนเพื่อให้มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาประเทศ และเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เหตุนี้เองจึงอาจทำให้การบริหารงานทางด้านเศรษฐกิจประสบความสำเร็จเร็วขึ้น และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองด้วยเช่นกัน

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง นักธุรกิจกับการเมือง : การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าปัจจุบันมีนักธุรกิจที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยส่วนมากต้องการเข้ามามีบทบาททางการเมืองเพื่อกำหนดนโยบายของรัฐโดยเฉพาะทางเศรษฐกิจ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองไว้ อีกทั้งนักธุรกิจยังมีอิทธิพลเพิ่มขึ้นควบคู่ไปด้วย จะเห็นได้ว่าวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวมาข้างต้นนี้ศึกษาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 เป็นหลักในการนำมาวิเคราะห์และอธิบายถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักธุรกิจที่เพิ่มขึ้น แต่ในส่วนของงานผู้วิจัยจะศึกษาทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ตลอดจนศึกษาถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมภายในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการด้วย เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้เห็นได้ชัดเจนถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นว่าส่งผลต่อบทบาททางการเมืองของกลุ่มการเมืองเดิมและกลุ่มการเมืองใหม่ในจังหวัดสมุทรปราการอย่างไร

วรวุฒิ จำลองนาค(2548) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกลุ่มทุนผูกขาดในบริบทเศรษฐกิจการเมืองไทย โดยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ศึกษาถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกลุ่มทุนของไทยในยุคปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงลักษณะของนายทุนไทยในการเข้าไปมีบทบาทต่อกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายของรัฐ พบว่า รูปแบบหรือลักษณะของรัฐไทยในปัจจุบันเป็นระบบทุนนิยมผูกขาดครอบครองอำนาจรัฐ กล่าวคือ กลุ่มทุนกลุ่มหนึ่งซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มทุนผูกขาด ใช้วิธียึดอำนาจรัฐโดยตรงผ่านการจัดตั้งพรรคการเมือง และแข่งขันในการเลือกตั้งเพื่อจัดตั้งรัฐบาล แล้วใช้นโยบายของรัฐบาลเป็นไปเพื่อเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มทุนดังกล่าว

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกลุ่มทุนผูกขาดในบริบทเศรษฐกิจการเมืองไทย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภายในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการว่ามีรูปแบบของกลุ่มทุนผูกขาดอยู่หรือไม่ และหากมองเพียงในแง่มุมมองรวมของจังหวัดหรือแค่ในระดับท้องถิ่น จะจัดได้ว่าเป็นลักษณะการผูกขาดของกลุ่มทุนรูปแบบเดียวกันกับวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวถึงข้างต้นหรือไม่

เพ็ญรฤติ ธีรพรสกุล(2547) จากวิทยานิพนธ์เรื่อง ธุรกิจการเมืองกับการควบคุมสื่อมวลชน : ศึกษากรณีสถานีโทรทัศน์ไอทีวี โดยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้ศึกษาถึง การเข้ามามีบทบาทควบคุมสื่อมวลชนของธุรกิจ

การเมือง ซึ่งจะพบว่า การเข้ามาเล่นการเมืองของกลุ่มทุนธุรกิจนั้น ทำให้ธุรกิจกับการเมืองมีส่วนเกี่ยวพันกันมากขึ้น โดยเฉพาะในกรณีบริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่มีผู้นำบริษัทเป็นบุคคลคนเดียวกับผู้นำทางการเมือง ซึ่งก่อให้เกิดการผูกขาดสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์ เกิดการแทรกแซง ควบคุม และกำหนดทิศทางในการเสนอข่าวสารของไอทีวีไปในทางที่เป็นบวกแก่นักธุรกิจการเมืองที่มีอำนาจบริหารประเทศ

ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของกลุ่มนักธุรกิจ ซึ่งได้เข้ามามีอิทธิพลผูกขาดต่ออำนาจรัฐ คล้ายคลึงกับวิทยานิพนธ์เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกลุ่มทุนผูกขาดในบริบทเศรษฐกิจการเมืองไทย ที่ได้กล่าวถึงไปแล้วข้างต้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า เมื่อกลุ่มนักธุรกิจการเมืองเหล่านี้มีบทบาททางการเมืองมากขึ้น มันส่งผลให้กลุ่มเหล่านี้มีแนวทางและกระบวนการในการรวมตัว และสืบทอดอำนาจของกลุ่มให้คงอยู่ต่อไปในรูปแบบใด เพื่อคงไว้ซึ่งอิทธิพล อำนาจ และการแสวงหาผลประโยชน์ภายในพื้นที่ที่กลุ่มตนเองจะได้รับ

ถวิลวดี บุรีกุล(2555) จากงานวิจัยเรื่องการเมืองเรื่องการเลือกตั้ง และปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง และผู้สมัคร : วิเคราะห์จากการเลือกตั้ง 3 ก.ค. 2554 โดยงานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนไทย ภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงไป พรรคการเมืองให้ความสำคัญกับการรณรงค์หาเสียงด้วยการชูนโยบายที่จะทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้น พบว่าประชาชนสนใจที่สถานะหรือจุดยืนของผู้สมัครในประเด็นต่างๆ รวมถึงบุคลิกภาพของผู้สมัคร การรณรงค์หาเสียง การให้ความสนใจในเรื่องการเมือง ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกผู้สมัคร นอกจากนี้ยังพบว่า ประเด็นทางสังคมก็มีส่วนสำคัญในการไปเลือกตั้ง ตลอดจนการคิดถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ และสามารถอธิบายความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม หรือระหว่างชนชั้นที่กำลังปรากฏขึ้น นั่นคือประชาชนที่มีการศึกษาน้อยกว่าจะเลือกพรรคเพื่อไทยมากกว่า และมีความแตกต่างกันตามภาคต่างๆ อย่างชัดเจน อีกทั้งพบว่า ความไม่พอใจในผลงานของรัฐบาลก่อนทำให้ประชาชนเทคะแนนให้กับพรรคที่คาดว่าจะทำงานได้ดีกว่า และสามารถน่านโยบายไปปฏิบัติได้อย่างเป็นผล

จากการศึกษางานวิจัยเรื่องการเมืองเรื่องการเลือกตั้ง และปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง และผู้สมัคร : วิเคราะห์จากการเลือกตั้ง 3 ก.ค. 2554 ผู้วิจัยสามารถนำปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งและพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนที่เป็นคำตอบของงานวิจัยเรื่องนี้ มาศึกษาและวิเคราะห์บทบาททางการเมืองและโครงสร้างอำนาจของกลุ่มนักการเมืองทั้ง 3 กลุ่มในสมุทรปราการ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่า การศึกษาวิจัยในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการนั้นยังมีไม่มาก ส่วนใหญ่จะเป็นการพูดถึงบทบาทของนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นในสมัยที่

นักการเมืองชื่อดังอย่างนายวัฒนา อัครเวม ยังคงมีบทบาททางการเมืองทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่นอยู่ แต่ไม่ได้มีผู้ใดศึกษาเหตุการณ์ภายหลังจากนั้น และการก้าวเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองของลูกชายนายวัฒนา อย่างนายชนม์สวัสดิ์ อัครเวม ที่เริ่มมีบทบาทมากขึ้นหลังจากการสิ้นสภาพทางการเมืองของผู้เป็นบิดา แล้ว อำนาจทางการเมืองของ “ปากน้ำ” ที่เมื่อกล่าวถึง จะทำให้นึกถึงนายวัฒนามาเป็นอันดับแรกนั้น จะยังคงสืบทอดและคงอยู่กับตระกูลอัครเวมมากน้อยเพียงใด รวมไปถึงกระแสความนิยมของพรรคเพื่อไทยนั้นก่อให้เกิดกลุ่มอำนาจใหม่ก้าวขึ้นมาท้าทายกลุ่มอำนาจเดิมอย่างอัครเวมหรือไม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังเป็นประเด็นที่น่าสนใจ และผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษา ตลอดจนนำไปสู่การหาข้อมูล วิเคราะห์ และอภิปรายผลในบทต่อไปตามลำดับ



บทที่ 3

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ

ในบทนี้ จะเป็นการศึกษาข้อมูลของจังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) สภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการ และ 2) สภาพสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 สภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการ

จากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดสมุทรปราการที่ติดกับอ่าวไทย พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม แม่น้ำไหลผ่าน อีกทั้งสภาพภูมิอากาศที่ไม่ร้อนและไม่หนาวจนเกินไป จึงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมและการประมงเป็นอย่างมาก ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดจึงประกอบอาชีพประมงและเกษตรกรรมเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 ภาคอุตสาหกรรมก็ขยายตัวเข้าสู่จังหวัดสมุทรปราการอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในบริเวณฝั่งตะวันออก ตามเส้นทางถนนปู่เจ้าสมิงพรายในตำบลสำโรงใต้ ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลบางฟุ้ง ตำบลบางครุ และตำบลบางจากในเขตอำเภอพระประแดง เพราะเป็นทำเลที่สะดวกใกล้กับเขตกรุงเทพมหานคร ใกล้ท่าเรือคลองเตย สะดวกต่อการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ ส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตรเปลี่ยนแปลงมาเป็นพื้นที่ในการทำอุตสาหกรรมมากขึ้น มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทำให้เกิดการหลั่งไหลของประชากรเข้ามาอยู่ในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการและอำเภอพระประแดงมากที่สุด

จากข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP : Gross Provincial Product) ซึ่งแสดงรายได้ที่มาจากกิจกรรมการผลิตทั้งหมดที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่จังหวัด โดยแสดงโครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดทั้งสาขาและกิจกรรมการผลิต และเป็นตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภายในจังหวัด ทำให้เห็นภาพรวมของสภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการ ตั้งแต่ พ.ศ.2538-2555 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสมุทรปราการปี พ.ศ.2538-2555

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	พ.ศ.2538	พ.ศ.2539	พ.ศ.2540	พ.ศ.2541
ภาคการเกษตร	6,995	7,657	9,384	10,143
1.เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	378	510	524	605
2.การประมง	6,617	7,147	8,859	9,538
นอกภาคเกษตรกรรม	209,171	210,909	211,762	249,576
3.การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0	0	0	0
4.อุตสาหกรรม(การผลิต)	124,795	119,231	118,272	157,188
5.การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	9,082	9,188	9,341	10,428
6.การก่อสร้าง	1,318	3,882	1,901	2,420
7.การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	46,434	48,284	48,078	50,268
8.โรงแรม และภัตตาคาร	860	1,021	1,011	979
9.การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	5,880	6,202	9,566	6,761
10.ตัวกลางทางการเงิน	5,816	8,553	8,255	7,269
11.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ	5,435	6,114	7,055	5,955
12.การบริการราชการ และการป้องกันประเทศ	1,104	1,212	1,273	1,500
13.การศึกษา	1,384	1,515	1,648	1,838
14.การบริการด้านสุขภาพ แรงงาน และสังคมสงเคราะห์	3,258	2,035	1,975	1,941
15.การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	2,656	3,514	3,199	2,850
16.ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	150	158	187	178
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	216,167	218,566	221,146	259,719
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน(บาท)	230,891	227,422	224,988	258,114
ประชากร)1,000 คน)	936	961	983	1,006

สาขาการผลิต	พ.ศ.2542	พ.ศ.2543	พ.ศ.2544	พ.ศ.2545
ภาคการเกษตร	11,013	12,532	12,451	12,942
1.เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	472	335	420	429
2.การประมง	10,541	12,197	12,031	12,514
นอกภาคเกษตรกรรม	266,496	287,282	309,917	342,514
3.การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	0	0	0	0
4.อุตสาหกรรม(การผลิต)	175,172	187,861	203,024	222,631
5.การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	8,931	7,746	10,585	11,235
6.การก่อสร้าง	2,334	2,992	2,710	3,460
7.การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	49,799	52,322	56,856	64,419
8.โรงแรม และภัตตาคาร	1,109	1,400	1,679	3,916
9.การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	7,184	11,298	9,596	8,394
10.ตัวกลางทางการเงิน	5,865	6,966	7,443	8,433
11.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ	7,135	7,325	7,574	8,851
12.การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ	1,676	1,629	1,998	2,327
13.การศึกษา	1,928	2,003	2,119	2,288
14.การบริการด้านสุขภาพ แรงงาน และสังคมสงเคราะห์	2,074	2,353	2,740	3,154
15.การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	3,117	3,217	3,313	3,294
16.ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	171	169	278	113
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	277,509	299,813	322,367	355,457
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน(บาท)	269,533	280,564	294,798	316,910
ประชากร)1,000 คน)	1,030	1,069	1,094	1,122

สาขาการผลิต	พ.ศ.2546	พ.ศ.2547	พ.ศ.2548	พ.ศ.2549
ภาคการเกษตร	10,987	7,117	5,589	4,523
1.เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	427	447	430	534
2.การประมง	10,559	6,670	5,159	3,988
นอกภาคเกษตรกรรม	325,381	381,273	405,829	445,714
3.การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	2	5	8	7
4.อุตสาหกรรม(การผลิต)	224,064	246,145	269,008	276,911
5.การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	12,489	14,374	13,428	13,168
6.การก่อสร้าง	4,282	6,001	6,506	9,142
7.การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	68,391	70,208	69,078	69,675
8.โรงแรม และภัตตาคาร	2,651	1,438	1,454	2,089
9.การขายส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	10,002	9,339	8,733	33,365
10.ตัวกลางทางการเงิน	8,695	9,895	10,634	10,083
11.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ	10,408	11,252	12,316	15,126
12.การบริการราชการ และการป้องกันประเทศ	2,519	2,668	3,647	4,479
13.การศึกษา	2,452	2,665	2,958	3,271
14.การบริการด้านสุขภาพ แรงงาน และสังคมสงเคราะห์	3,173	3,856	4,401	6,567
15.การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	3,082	3,261	3,322	3,270
16.ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	171	176	337	339
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	363,367	388,390	411,418	450,237
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน(บาท)	315,107	326,819	292,815	303,768
ประชากร)1,000 คน)	1,153	1,188	1,405	1,482

สาขาการผลิต	พ.ศ.2550	พ.ศ.2551	พ.ศ.2552	พ.ศ.2553
ภาคการเกษตร	2,922	2,566	3,059	2,804
1.เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	569	712	711	673
2.การประมง	2,353	1,854	2,348	2,131
นอกภาคเกษตรกรรม	567,372	585,764	530,418	656,227
3.การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	7	7	6	7
4.อุตสาหกรรม(การผลิต)	272,602	289,869	245,189	340,647
5.การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	12,320	11,904	11,996	13,745
6.การก่อสร้าง	11,302	9,144	8,011	9,069
7.การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	72,420	78,016	71,361	84,732
8.โรงแรม และภัตตาคาร	5,582	5,770	5,919	6,703
9.การขายส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	138,546	124,551	123,990	131,709
10.ตัวกลางทางการเงิน	12,003	13,173	13,149	13,110
11.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ	26,250	32,234	28,735	34,206
12.การบริการราชการ และการป้องกันประเทศ	4,422	8,819	8,954	8,563
13.การศึกษา	3,588	3,761	4,008	4,111
14.การบริการด้านสุขภาพ แรงงาน และสังคมสงเคราะห์	4,880	4,903	5,756	6,185
15.การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	3,194	3,227	2,779	3,076
16.ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	256	387	566	364
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	570,294	588,331	533,477	659,031
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน(บาท)	364,912	357,192	307,461	360,733
ประชากร)1,000 คน)	1,563	1,647	1,735	1,827

สาขาการผลิต	พ.ศ.2554	พ.ศ.2555	อัตรา ขยายตัว 2555	สัดส่วน ต่อ (ร้อยละ) GPP
ภาคการเกษตร	2,956	3,231	9.32	0.47
1.เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	770	1,018	32.12	0.15
2.การประมง	2,185	2,213	1.27	0.32
นอกภาคเกษตรกรรม	596,410	691,030	15.86	99.53
3.การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	5	6	12.18	0.00
4.อุตสาหกรรม(การผลิต)	285,931	340,538	19.10	49.05
5.การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	12,748	14,099	10.60	2.03
6.การก่อสร้าง	7,473	8,536	14.23	1.23
7.การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	86,102	95,178	10.54	13.71
8.โรงแรม และภัตตาคาร	7,059	8,061	14.19	1.16
9.การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	129,477	143,579	10.89	20.68
10.ตัวกลางทางการเงิน	13,885	15,465	11.38	2.23
11.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ	30,659	40,281	31.39	5.80
12.การบริการราชการ และการป้องกันประเทศ	9,018	9,886	9.62	1.42
13.การศึกษา	3,711	3,804	2.51	0.55
14.การบริการด้านสุขภาพ แรงงาน และสังคมสงเคราะห์	6,567	6,874	4.68	0.99
15.การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	3,270	3,947	20.70	0.57
16.ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	503	775	53.93	0.11
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	599,366	694,261	15.83	-
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน(บาท)	321,337	364,724	13.50	-
ประชากร)1,000 คน)	1,865	1,904	2.09	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ในช่วง พ.ศ.2538-2555 GPP จังหวัดสมุทรปราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 221 จาก 216,167 ล้านบาทในปี 2538 เพิ่มขึ้นเป็น 694,261 ล้านบาทในปี 2555 โดยภาพรวมนั้นชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการนั้นมีการพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ

จากข้างต้นได้อธิบายถึงภาพรวมของสภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการ จากข้อมูลมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ในส่วนต่อไปจะทำการศึกษาสภาพเศรษฐกิจโดยแบ่งระยะเวลาออกเป็น 2 ช่วงด้วยกัน คือ

ในช่วงที่ 1 จะเริ่มศึกษาตั้งแต่การเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2520-2524 เป็นยุคแห่งการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในประเทศ ให้สามารถขยายกำลังผลิต และการลงทุน ซึ่งส่งผลให้เกิดการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

ในช่วงที่ 2 จะศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 หลังจากการเปิดใช้สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ เป็นช่วงที่เศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการมีการเจริญเติบโตในด้านของอสังหาริมทรัพย์ และระบบการขนส่ง (logistic)

3.1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4

เป็นช่วงที่รัฐบาลต้องการเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยเร่งเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจหลังจากที่ได้ซบเซาลงในช่วงหลังของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ให้สามารถขยายกำลังผลิต การลงทุนและเสริมสร้างการมีงานทำ โดยมุ่งรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจภายในประเทศโดยมีให้ระดับราคาค่าครองชีพเคลื่อนไหวสูงมากไปจนผิดปกติและเกิดภาวะเงินเฟ้อขึ้น ขณะเดียวกันก็จำเป็นที่จะต้องรักษาฐานะของเงินทุนสำรองระหว่างประเทศให้อยู่ในระดับที่มั่นคงเพียงพอที่จะสนับสนุนภาวะการเศรษฐกิจและการลงทุนให้มั่นคงอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นรัฐบาลพยายามที่จะลดช่องว่างในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในหมู่ประชาชนให้ลดน้อยลง โดยเร่งให้มีการกระจายรายได้และยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของชาวนาชาวไร่ผู้ใช้แรงงาน ตลอดจนทั้งความยากจนและกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ให้มั่นคง มีความเป็นอยู่ดีขึ้น ตลอดจนทั้งการเร่งกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและการขยายบริการสังคมให้ไปถึงมือประชาชนในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นชนบทอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

การส่งเสริมและการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ผ่านมาในอดีตยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคอย่างจริงจัง นโยบายและแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ผ่านมาเน้นความสำคัญในด้านอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าและเพื่อส่งออก ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาแหล่งที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าซึ่งต้องพึ่งวัตถุดิบส่วนใหญ่จากต่างประเทศและแม้โรงงานอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อส่งออกก็จำเป็นต้องตั้งอยู่ในบริเวณกรุงเทพฯ หรือใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเมืองท่าเพียงแห่งเดียว เพื่อประหยัดต้นทุนในการผลิต นอกจากนี้กรุงเทพฯ ยังเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ทุกชนิดอีกด้วย ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่แออัดอยู่ในกรุงเทพฯ และบริเวณใกล้เคียงอย่างมาก ทำให้เกิดปัญหาการอพยพของประชากรจากชนบทปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาภาวะแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาการจราจร ตลอดจนปัญหาการกระจายรายได้ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นโยบายการกระจายแหล่งที่ตั้งออกไปยังส่วนภูมิภาคเพิ่งจะเริ่มต้นในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 นี้เอง โดยใช้มาตรการให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษแก่อุตสาหกรรมที่เข้าไปอยู่ในเขตส่งเสริมที่รัฐกำหนดขึ้นในจังหวัดต่างๆ อย่างไรก็ตาม เท่าที่ปรากฏ มาตรการดังกล่าวยังไม่เป็นสิ่งจูงใจพอสำหรับนักลงทุน ดังจะเห็นได้ว่ามีอุตสาหกรรมเกิดขึ้นในต่างจังหวัดน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณกรุงเทพฯ และจะเห็นว่าในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 นี้ มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ก็ยังคงอยู่ในภาคกลาง และโดยเฉพาะในกรุงเทพฯ กล่าวคือ ในช่วงปี 2513-2517 มูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมในภาคกลางมีสัดส่วนถึงร้อยละ 77 ของมูลค่าเพิ่มทั้งหมด ซึ่งเฉพาะในกรุงเทพฯ และใกล้เคียงมีถึงร้อยละ 57 ในขณะที่มูลค่าเพิ่มของภาคอื่นๆ มีเพียงร้อยละ 6-9 เท่านั้น

การที่นโยบายการกระจายที่ตั้งออกไปยังส่วนภูมิภาคยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สืบเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น

- (1) สิทธิประโยชน์ที่ให้แก่อุตสาหกรรมในเขตส่งเสริมในส่วนภูมิภาคตามกฎหมายการส่งเสริมการลงทุนเพียงอย่างเดียวไม่เป็นสิ่งจูงใจพอ
- (2) รัฐไม่สามารถสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ การคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้า ประปา ตลอดจนท่าเรือและนิคมอุตสาหกรรมรองรับได้ทัน
- (3) การที่รัฐยังคงให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมในกรุงเทพฯ และบริเวณใกล้เคียงอยู่ทำให้ผลตอบแทนสำหรับอุตสาหกรรมในบริเวณดังกล่าว ยังคงมีอัตราสูงเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนในส่วนภูมิภาค

นโยบายและแนวทาง

ก. **นโยบาย** เพื่อให้การกระจายแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมไปยังส่วนภูมิภาคบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ รัฐมีนโยบายดังต่อไปนี้

- 1) รัฐจะเร่งรัดให้มีการกระจายอุตสาหกรรมออกจากเขตนครหลวงโดยพยายามไม่ใช้นโยบายจูงใจให้เกิดอุตสาหกรรมในเขตนครหลวงเพิ่มขึ้นอีกภายใต้กฎหมายส่งเสริมการลงทุน
- (2) รัฐจะมุ่งส่งเสริมและให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมในเขตภูมิภาคเป็นพิเศษ

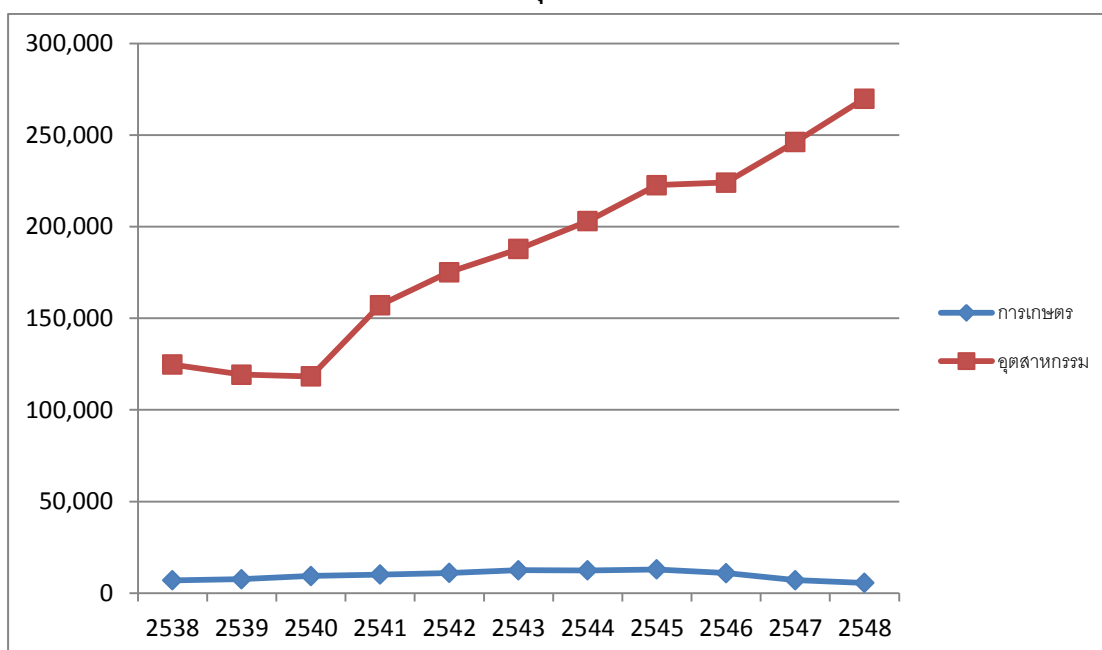
ข. **แนวทาง** เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ รัฐจะต้องดำเนินมาตรการดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ไม่ให้สิทธิประโยชน์แก่อุตสาหกรรมในเขตนครหลวง
- (2) พิจารณาให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ลงทุนในส่วนภูมิภาคเพิ่มมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
- (3) จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมรอบๆ บริเวณนครหลวงและ ในภาคต่างๆ ครอบคลุมภาคภายในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4
- (4) จัดหาและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาคอย่างเพียงพอ
- (5) หาทางช่วยลดต้นทุนการผลิตในด้านค่าขนส่งและค่าไฟฟ้าสำหรับอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค
- (6) ช่วยเหลือในด้านการเงิน โดยการขยายบริการให้กู้เงินของบรรษัทเงินทุนฯ และของสำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมออกไปยังส่วนภูมิภาคให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้รัฐยังจะดำเนินการจัดตั้งเงินทุนขึ้นอีกก้อนหนึ่งสำหรับการให้สินเชื่อแก่ผู้ลงทุนด้านอุตสาหกรรม ในภูมิภาคโดยเฉพาะอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

จะพบว่า จากนโยบายและแนวทางของรัฐที่สนับสนุนให้เกิดการกระจายแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมให้ออกจากกรุงเทพฯ ไปยังส่วนภูมิภาค ส่งผลให้ผู้ประกอบการลงทุนและเลือกแหล่งที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดบริเวณใกล้เคียงกับกรุงเทพฯ เช่น สมุทรปราการ นนทบุรี เป็นต้น เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนด้านโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ภูมิภาคห่างไกล ปัญหาต้นทุนในการขนส่ง

ด้วยเหตุนี้เอง จังหวัดสมุทรปราการจึงเป็นจังหวัดที่ได้รับผลประโยชน์ในส่วนนี้อย่างชัดเจน กล่าวคือ เดิมพื้นที่ในจังหวัดสมุทรปราการเป็นพื้นที่แห่งการเกษตรกรรม จังหวัดมีรายได้หลักจากภาคเกษตรกรรม ต่อมาภายหลังจากนโยบายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 เริ่มมีการขยายตัวภาคนอกการเกษตร หรือภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ ดังจะเห็นได้จากรูปภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 GPP ภาคการเกษตร และอุตสาหกรรม(การผลิต) พ.ศ.2538-2548²



จากรูปภาพที่ 1 GPP ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจาก 6,995 ล้านบาทในปี 2538 และเพิ่มสูงสุดที่ 12,942 ล้านบาทในปี 2545 จากนั้นลดลงเหลือ 5,589 ล้านบาทในปี 2548 ในขณะที่ GPP อุตสาหกรรม(การผลิต) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 124,795 ล้านบาทในปี 2538 เพิ่มเป็น 269,829 ล้านบาทในปี 2549 พบว่า รายได้ในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม(การผลิต)มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจริง เพียงแต่ถ้าเมื่อเปรียบเทียบแล้ว รายได้ของทั้งสองชนิดกลับมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากภายหลังแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 สนับสนุนให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นในภูมิภาค โรงงานอุตสาหกรรมจึงก่อตั้งขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าในปี 2539-2540 เกิดการชะลอตัวของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเกิดจากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ(ต้มยำกุ้ง)ภายในประเทศ แต่หลังจากนั้นสภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกครั้ง ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า สภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการมีการเติบโตขึ้นของภาคอุตสาหกรรม(การผลิต) จนเกิดการเปลี่ยนแปลงจากเมืองเกษตรกรรมมาเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรม

โดยปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการมีโรงงานอุตสาหกรรมกว่า 7,844 แห่ง (โรงงานนอกนิคมอุตสาหกรรม 7,294 แห่ง นิคมอุตสาหกรรมบางปู 420 แห่ง นิคมอุตสาหกรรมบางพลี 130 แห่ง) นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย

² เนื่องจากข้อจำกัดในการหาข้อมูล ไม่สามารถหาข้อมูล GPP ตั้งแต่ปี 2520 ได้ จึงเริ่มทำการศึกษามาจากปี 2539 เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่สามารถหาข้อมูลได้

ตารางที่ 2 ข้อมูลจำนวนโรงงานนอกนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่

ที่	อำเภอ	จำนวนโรงงาน	เงินทุน(ล้านบาท)	จำนวนคนงาน
1.	เมืองสมุทรปราการ	2,054	92,837.460	142,287
2.	พระประแดง	1,366	75,329.286	98,308
3.	บางพลี	2,107	107,260.355	140,601
4.	บางปะอ	285	17,031.026	19,430
5.	พระสมุทรเจดีย์	708	27,569.157	43,830
6.	บางเสาธง	774	51,257.531	66,149
รวม		7,294	371,284.825	510,606

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศโรงงานอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ตัวอย่างรายชื่ออุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

1. บจก. โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย)
2. บจก. อีซูซุ มอเตอร์ (ประเทศไทย)
3. บจก. ฮิตาชิ ทรานสปอร์ต ซิสเต็ม (ประเทศไทย)
4. บจก. มิตรผลคลังสินค้า
5. บมจ. ศรีไทยฟู้ด แอนด์ เบฟเวอร์เรจ
6. บมจ. ส.ขอนแก่นฟู้ดส์
7. บมจ. เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป
8. บจก. ชูกิชิ อินเตอร์กรุ๊ป
9. บจก. เนสท์เล่ (ไทย)
10. บจก. อังฤษตรางู (แอล.พี.)
11. บจก. ครีวการบินกรุงเทพ
12. บจก. อายิโนะโมไต๊ะ (ประเทศไทย)
13. บจก. เขาช่องอุตสาหกรรม 1979
14. บจก. ง่วนเซียงอุตสาหกรรมอาหาร
15. บมจ. ซีพีเอฟ (ประเทศไทย) เจริญโภคภัณฑ์

16. บจก. คาราบาวตะวันออก
17. บจก. พุจี ซีร็อกซ์ (ประเทศไทย)
18. บจก. พานาโซนิค (ประเทศไทย)
19. บจก. อิตาเลียนไทย ดีเวล็อปเมนต์คอร์ปอเรชั่น
20. บจก. สังกะสีไทย

จากรายชื่ออุตสาหกรรมที่ยกตัวอย่างข้างต้น จะพบว่าอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการล้วนแล้วแต่เป็นธุรกิจระดับชาติ ที่เป็นรัฐักดีในประเทศไทย โดยเฉพาะ บจก. อิตาชิ ทรานสปอร์ตซิสเต็ม (ประเทศไทย) บจก. โตโยต้า มอเตอร์ (ประเทศไทย) และบจก. ซีชูซู มอเตอร์ (ประเทศไทย) ที่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ และชิ้นส่วนยานยนต์ที่สำคัญ จัดเป็นทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุน และตั้งฐานการผลิตอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งกลุ่มทุนเหล่านี้ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการอย่างสิ้นเชิง ทราบได้จากคำสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ตัวแทนกลุ่มการเมืองทั้ง 3 กลุ่ม ต่างกล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า ไม่ได้มีกลุ่มทุนธุรกิจในจังหวัดกลุ่มใดให้การสนับสนุนทั้งสิ้น

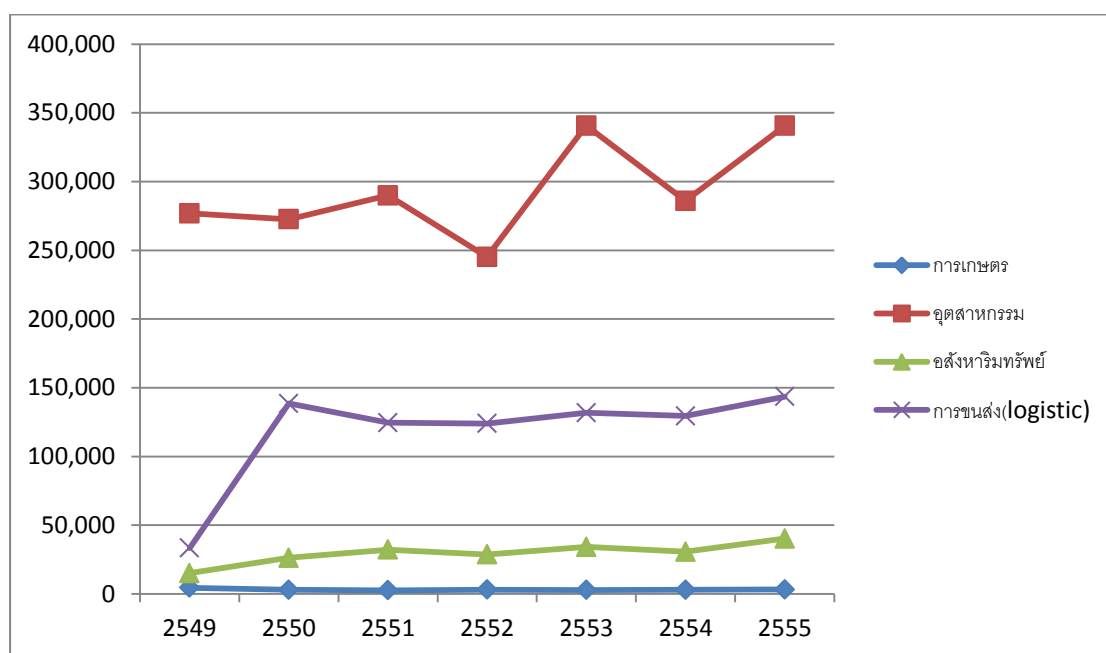
ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2520-2524 เป็นต้นมา จนถึงช่วงปี 2548 จังหวัดสมุทรปราการมีสภาพเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรม ทั้งนี้เกิดจากการสนับสนุนของภาครัฐที่ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมาลงทุนและก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค จังหวัดสมุทรปราการจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ มีการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการคนไทยเท่านั้นที่มาลงทุนและมาก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ทุนรายใหญ่จากต่างชาติก็เข้ามาลงทุนและประกอบการในจังหวัดสมุทรปราการด้วยเช่นกัน รายได้ในภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดก็เพิ่มอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นรายได้หลักของจังหวัดสมุทรปราการ ส่งผลให้สมุทรปราการเปลี่ยนจากเมืองเกษตรกรรม กลายเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมในที่สุด

3.1.2 ปี พ.ศ.2549 ภายหลังจากการเปิดใช้สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ

แนวคิดในการก่อสร้าง ท่าอากาศยานนานาชาติแห่งที่สองในกรุงเทพมหานคร เริ่มมีขึ้นในปี พ .ศ. 2503 ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดตั้งสภาเศรษฐกิจแห่งชาติในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐบาลเริ่มเวนคืนและจัดซื้อที่ดิน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ใช้เวลานานกว่า 14 ปี ในพื้นที่ตำบลหนองปรือ ตำบลบางโหลง และตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พื้นที่ที่เวนคืนส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลหนองปรือ ทำให้หมู่บ้านหายไปกว่า 7 หมู่ครึ่ง โครงการก่อสร้างสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิใช้

เวลาในการดำเนินการก่อสร้างเป็นระยะเวลายาวนาน และในที่สุดได้เปิดให้บริการเชิงพาณิชย์เต็มรูปแบบอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ.2549 รัฐบาลได้กำหนดให้ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิเป็นท่าอากาศยานหลักของประเทศไทยแทนท่าอากาศยานดอนเมือง และตั้งเป้าให้เป็นศูนย์กลางการบินในทวีปเอเชีย

ภาพที่ 2 GPP ภาคการเกษตร อุตสาหกรรม(การผลิต) อสังหาริมทรัพย์ และการขนส่ง (logistic) ปี พ.ศ.2549-2555



จากรูปภาพที่ 2 GPP ในปี 2549-2555 ในภาคการเกษตรลดลงจาก 4,523 ล้านบาท เหลือเพียง 3,231 ล้านบาท ส่วน GPP ด้านอุตสาหกรรม(การผลิต) เพิ่มขึ้นจาก 276,911 ล้านบาท เป็น 340,538 ล้านบาท ถึงแม้ในปี 2552 และ 2554 จะมีการลดลงบ้าง ส่วน GPP ด้านอสังหาริมทรัพย์ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 15,126 ล้านบาท เป็น 40,281 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 641 และGPP ด้านการขนส่ง(logistic) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 33,365 ล้านบาท เป็น 143,578 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2,342

จะพบว่า GPP นอกภาคการเกษตรทั้ง 3 ด้านที่กล่าวข้างต้นล้วนแล้วแต่มีการเจริญเติบโตขึ้น มีเพียง GPP ภาคการเกษตรเท่านั้นที่ลดลง สืบเนื่องมาจากการที่จังหวัดสมุทรปราการเป็นเมืองอุตสาหกรรม อีกทั้งยังมีบริการด้านอื่นๆ นอกภาคอุตสาหกรรมที่เจริญเติบโตด้วยเช่นกัน จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อรองรับการขยายตัวของธุรกิจนอกภาคการเกษตร

ถึงแม้ GPP ภาคการเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการจะถดถอยลงไป มีพื้นที่ทำการเกษตรลดน้อยลง เนื่องจากมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม แต่ก็ยังคงมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในจังหวัดสมุทรปราการอยู่ พื้นที่ทำการเกษตรในปี 2556 จำนวน 184,196 ไร่ หรือร้อยละ 29.35 ของพื้นที่ทั้งหมด มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 9,827 ครัวเรือน โดยอำเภอบางบ่อ มีพื้นที่การเกษตรมากที่สุด คือ 87,394 ไร่ รองลงมาคืออำเภอบางเสาธง 34,841 ไร่ อำเภอบางพลี 31,929 ไร่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ 15,810 ไร่ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ 11,573 ไร่ อำเภอพระประแดง 2,649 ไร่ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลพื้นที่และครัวเรือนเกษตร (ข้อมูลปี พ.ศ.2556)

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่การเกษตร(ไร่)	ครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน) ตัดยอดวันที่)12 ธันวาคม 2557(
เมืองสมุทรปราการ	119,265	15,810	825
บางบ่อ	153,129	87,394	3,304
บางพลี	152,430	31,929	1,508
พระประแดง	45,855	2,649	967
พระสมุทรเจดีย์	75,236	11,573	1,270
บางเสาธง	81,809	34,841	1,953
รวม	627,724	184,196	9,827

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ภาคการเกษตรหลักๆในจังหวัดสมุทรปราการก็เป็นเรื่องการปลูกพืชต่างๆ เช่น ข้าว มะพร้าว เป็นต้น ส่วนในเรื่องของการทำประมงนั้น จะเน้นไปในการขุดบ่อเลี้ยงปลา และกึ่ง สิ้นค้าขึ้นชื่อของสมุทรปราการ คือ ปลาสดบางบ่อ รายละเอียดของภาคการเกษตร ดังนี้

1) ด้านพืช จังหวัดสมุทรปราการมีการปลูกพืชที่สำคัญ เช่น ข้าว ไม้ผลต่างๆ เช่น มะม่วง มะพร้าว ถั่ว ฯลฯ ซึ่งปลูกกระจายทุกอำเภอ รวมถึงพืชผักที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร เช่น ข่า ตะไคร้ ผักกระเฉด การปลูกพืชที่สำคัญ มีดังนี้

- ข้าว จังหวัดสมุทรปราการมีการปลูกข้าวเพียง 3 อำเภอ รวม 24,919 ไร่ มีพื้นที่เพาะปลูกที่อำเภอบางบ่อ บางเสาธง และอำเภอบางพลี คือ 18,310 ไร่ 6,419 ไร่ และ 190 ไร่ ตามลำดับ(2556)

- พืชผัก ส่วนใหญ่มีการปลูกข่า ตะไคร้ และผักกระเฉด ซึ่งเป็นพืชผักที่ทำรายได้ให้เกษตรกร ซึ่งมีพื้นที่รวม 3,441 ไร่ โดยมีการปลูกข่ามากที่สุดที่อำเภอบางบ่อ 1,701 ไร่ และอำเภอบางเสาธง 135 ไร่

นอกจากนั้นเกษตรกรยังนิยมปลูกตะไคร้บริเวณรอบคันบ่อปลา มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดอำเภอบางบ่อ 558 ไร่ รองลงมาคืออำเภอบางเสาธง 131 ไร่ ส่วนผักกระเฉดปลูกมากที่สุดอำเภอบางพลี 455 ไร่ รองลงมาที่อำเภอ บางเสาธง 432 ไร่(2556)

ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เช่น หมากผู้ หมากเมีย หมากแดง ปาล์ม และไม้ใบ ต่างๆ นิยมปลูกมากที่สุดที่อำเภอพระประแดง 353.50 ไร่(2556)

- มะม่วง มีการปลูกมะม่วงพันธุ์ต่างๆ เช่น น้ำดอกไม้ เขียวเสวย อกห้อง ฯลฯ โดยมีปลูก กระจายอยู่ในทุกอำเภอ มีพื้นที่ปลูกมะม่วงทุกชนิด รวม 9,652 ไร่ อำเภอบางบ่อมีการปลูกมะม่วงมากที่สุด รองลงมาที่อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง คือ 3,896 ไร่ และ 1,990 ไร่ ตามลำดับ(2556)

- มะพร้าว มีการปลูกมะพร้าวอ่อนและมะพร้าวแก่กระจายอยู่ทุกอำเภอ โดยมะพร้าวอ่อนมี พื้นที่ปลูก รวม 2,306 ไร่ และมะพร้าวแก่มีพื้นที่ปลูก รวม 2,186 ไร่(2556)

- กัญชง เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกกัญชงน้ำหว่า และกัญชงหอม สำหรับกัญชงน้ำหว่ามีปลูก ทุกอำเภอ มีพื้นที่ปลูกรวม 1,194 ไร่ ส่วนกัญชงหอมมีปลูกมากในพื้นที่อำเภอบางเสาธง และอำเภอพระประแดง มีพื้นที่ปลูกรวม 366 ไร่(2556)

2) ด้านประมง จังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่เหมาะสมต่อการทำประมงน้ำจืด เกษตรกรมักขุด บ่อดินเลี้ยงปลาเบญจพรรณ รวมทั้งกุ้งขาวแวนนาไม เลี้ยงรวมกันในบ่อเดียวกันนี้ยังมีพื้นที่บางสวนติดทะเล เช่น อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จึงเหมาะแก่การทำประมงชายฝั่ง เช่น การเลี้ยงหอย ปูทะเล กุ้งทะเล เป็นต้น

- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ปลาน้ำจืดที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ ปลาเบญจพรรณ และปลาสลิติ โดยเฉพาะปลาเบญจพรรณจะเลี้ยงทุกอำเภอมีพื้นที่รวม 35,872.25 ไร่ เลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอบางบ่อ อำเภอ บางเสาธง อำเภอบางพลี คือ 14,589 ไร่ 9,896.75 ไร่ และ 9,141 ไร่ ตามลำดับ สำหรับปลาสลิตินิยมเลี้ยงใน 4 อำเภอ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 15,968 ไร่ เลี้ยงมากที่สุดอำเภอบางบ่อ 7,233.50 ไร่ รองลงมาคืออำเภอบางพลี 4,959.50ไร่(2556)

- การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง กุ้งเป็นสัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยงบริเวณพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล คือ กุ้ง กูลาดำ เลี้ยงที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์มากที่สุด 28,005 ไร่ รองลงมาคืออำเภอเมืองสมุทรปราการ 101 ไร่ สำหรับกุ้งขาวแวนนาไม เกษตรกรนิยมเลี้ยงร่วมกับปลาเบญจพรรณ เลี้ยงมากที่สุด ได้แก่ อำเภอบางบ่อ 9,694 ไร่ นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์น้ำอื่นๆ อีก เช่น การเลี้ยงหอยแครง หอยแมลงภู่ ปลาทะเล ปลา สวายงาม จะเข้ โดยนิยมเลี้ยงหอยแครงที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์มากที่สุด 6,079.50 ไร่ รองลงมาคืออำเภอบาง บ่อ 3,824.75 ไร่(2556)

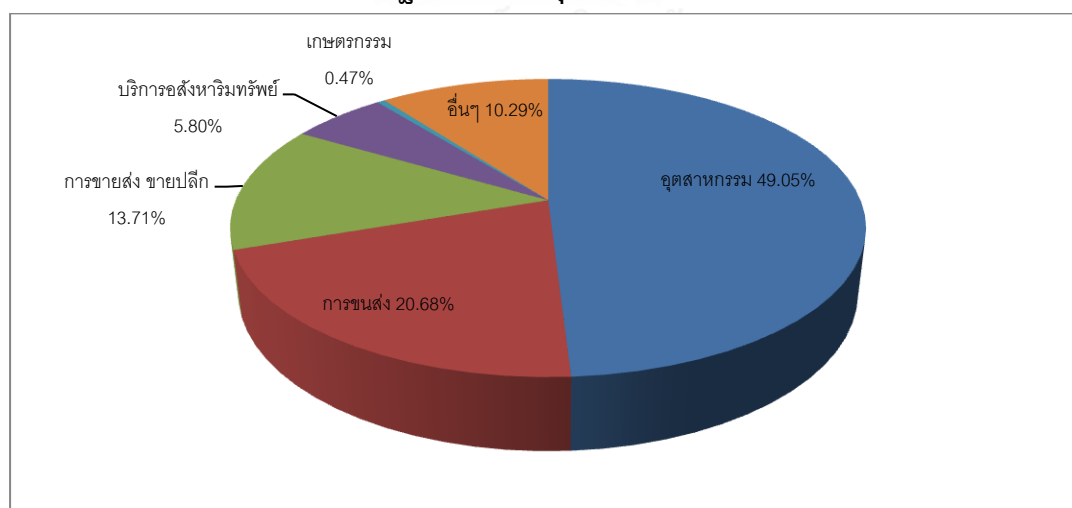
เนื่องจากการพัฒนาเมือง การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ความเจริญของการคมนาคมประคอบ กับราคาที่ดินซึ่งมีราคาสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรที่เคยเป็นเจ้าของที่ดินและประสบปัญหาในการทำเกษตร ทยอยขายที่ดินให้กับนายทุน ภาพรวมของจังหวัดเริ่มมีการเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ จนกระทั่งสมุทรปราการ กลายเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมอย่างชัดเจน จังหวัดสมุทรปราการมีฐานเศรษฐกิจส่วนใหญ่อยู่ใน

ภาคอุตสาหกรรมและภาคพาณิชย์กรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิต ยานยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ อุปกรณ์ เครื่องจักร ผลิตภัณฑ์โลหะ เคมีภัณฑ์ พลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ อาหารแปรรูป การขนส่งสินค้าและบริการ(Logistics) และธุรกิจค้าขายของภาคเอกชน

เมื่อพิจารณามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP : Gross Provincial Product) จากตารางที่ 4 มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคนเพิ่มขึ้นร้อยละ จาก 58230,891 บาท ในปี เป็น 2538364,724 บาท ในปี ซึ่งขยายตัวจากปี พ.ศ.2554 ร้อยละ 15.83 สูงเป็นอันดับ 3 ของประเทศรองจากกรุงเทพมหานคร และระยอง และมีมูลค่าสูงเป็นอันดับ 7 ของประเทศ รองจากระยอง ฉะเชิงเทรา กรุงเทพฯ ชลบุรี พระนครศรีอยุธยา และปราจีนบุรี(2558)

สำหรับรายได้หลักของจังหวัดสมุทรปราการในปี พ.ศ.2555 มาจากภาคอุตสาหกรรม ซึ่ง (การผลิต) เป็นสาขาที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงสุด340,538 ล้านบาท หรือร้อยละ 49.05 รองลงมา ได้แก่ การขนส่งคมนาคม และสถานที่เก็บสินค้า (Logistics) มีมูลค่า 143,597 ล้านบาท ร้อยละ 20.68 การค้าส่ง ค้าปลีก มีมูลค่า 95,178 ล้านบาท ร้อยละ 13.71 สำหรับภาคเกษตรกรรมมีมูลค่าเพียง 3,231 ล้านบาท ร้อยละ 0.47 ของผลิตภัณฑ์จังหวัดซึ่งรายได้ภาคเกษตรกรรมของจังหวัดส่วนใหญ่มาจากสาขาการประมงมูลค่า 2,212 ล้านบาท จะเห็นได้ว่ารายได้นอกภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 3 โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ.2555 ณ ราคาประจำปี



เนื่องจากจังหวัดสมุทรปราการ ถูกกำหนดให้อยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนของ BOI ที่เป็นเขต 1 ทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์สูงสุด และการกำหนดผังเมืองรวมของจังหวัด ทำให้มีข้อจำกัดในการขออนุญาตตั้งและ

ขยายโรงงานได้เฉพาะบางพื้นที่และบางชนิดประเภทของโรงงาน ดังนั้น จึงทำให้การลงทุนในปัจจุบันชะลอตัว แต่ถึงอย่างไรก็ตาม รายได้หลักของจังหวัดสมุทรปราการก็มาจากภาคอุตสาหกรรม จังหวัดย่อมให้ความสำคัญในการสนับสนุนการลงทุน เพื่อให้สภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัดยังคงมีสภาพคล่องและเกิดการพัฒนาต่อไป

โครงสร้างพื้นฐาน

ไฟฟ้า 3.1.3.1 พื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในเขตความรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวง มีการบริการไฟฟ้าครอบคลุมทั้งพื้นที่ทุกอำเภอ แบ่งเขตความรับผิดชอบการให้บริการไฟฟ้าเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตสมุทรปราการ เขตบางพลี เขตประเวศ และเขตราชบุรีบูรณะ

ในส่วนการให้บริการไฟฟ้าในพื้นที่ เมื่อปีพ .ศ.2556 พบว่ามีจำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้าทั้งสิ้น 175,945 สิ้นคิดเป็นจำนวนกระแสไฟฟ้ารวมที่ (เครื่องวัด)4,914,405,886 ยูนิท ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ประปา 3.1.3.2 การให้บริการน้ำประปาของจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของการประปานครหลวง ณ วันที่ 31 กันยายน 2556 มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งสิ้น 271,871 ราย และมีปริมาณการใช้น้ำประปาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2553 ถึงเดือนกันยายน 2554 มีจำนวน 206,389,927 ลูกบาศก์เมตรซึ่งมี (ยูนิท) แนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

โทรศัพท์ 3.1.3.3 จังหวัดสมุทรปราการมีชุมสายโทรศัพท์ที่เปิดดำเนินการให้บริการประชาชนครอบคลุมพื้นที่ จำนวน 9 ชุมสาย โดยมีผู้ใช้บริการเลขหมายโทรศัพท์ของ บริษัท ทศทคอปเปอร์ชั่น จำกัด . จำนวน (มหาชน)1,938,494 หมายเลข ซึ่งผู้ขอเช่าหมายเลขส่วนมากจะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ รองลงมา ได้แก่ บ้านพักอาศัย สถานที่ราชการ ตามลำดับ

การคมนาคม 3.1.3.4 การคมนาคมทางบก จังหวัดสมุทรปราการมีทางหลวงสายหลักซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของแขวงทางหลวงสมุทรปราการ และทางหลวงสายรองซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานทางหลวงชนบทจังหวัดฯ รวมทั้งทางบริการพิเศษซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยที่สำคัญๆในพื้นที่ รวมแล้วมีทางหลวงแผ่นดิน 17 สาย เช่น ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข) 3ถนนสุขุมวิททาง () 34 หลวงแผ่นดินหมายเลขถนนบางนา(ตราด- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข) 303ถนนสุขสวัสดิ์ฯลฯ ทาง (หลวงพิเศษสายมอเตอร์เวย์ และทางด่วนเชื่อมต่อด่านบางพลี-สุขสวัสดิ์ ร์พาทางพิเศษ (ถนนกาญจนาภิเษก) วิถี ถนนวงแหวนอุตสาหกรรม โครงข่ายถนนสายรองที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล จำนวนทั้งสิ้น 82 สายทาง และมีสะพานแขวนข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 2 แห่ง คือ สะพานกาญจนาภิเษก และสะพานภูมิพล 1,2 รวมทั้งทางเชื่อมเส้นทางด่วนสายบางพลี-สุขสวัสดิ์ ช่วง) กีบวงแหวนอุตสาหกรรม (ภิเชกถนนกาญจนา) (ช่วงด่านบางแก้ว) และทางพิเศษบูรพาวิถี (บางหัวเสือ

1) การคมนาคมทางน้ำ จังหวัดสมุทรปราการมีท่าเทียบเรือขนส่งโดยสารสาธารณะ และขนส่งสินค้าที่สำคัญ รวม 32 แห่ง เช่น ท่าเรือวิบูลย์ศรี ตั้งอยู่ที่ริมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาประมาณหลัก กม. ทางน้ำที่ 9 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ท่าเรือพระสมุทรเจดีย์ ตั้งอยู่ที่ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยาประมาณหลัก กม. ทางน้ำที่ 9 ตำบลแหลมฟ้า อำเภพระสมุทรเจดีย์ ท่าเรือสาขา-สหกรณ์ ท่าที่ 1(ทางน้ำที่ ะมาณหลัก กม ตั้งอยู่ที่ริมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาปร 9 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีท่าเรือเทียบเรือขนาดเกินกว่า 500 ตันกรอส จำนวน 53 ท่า อาทิ ท่าหมายเลข 1 บริษัทเจเนเนอรัล คลังสินค้า จำกัด ท่าหมายเลข 1A บริษัทไทยรวมทุนและคลังสินค้า จำกัด ท่าหมายเลข 1B บริษัทสัจจพูนผล จำกัด

2) การคมนาคมทางอากาศ ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ตั้งอยู่ที่ถนนบางนา-ตราด ประมาณกิโลเมตรที่ 15 ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ห่างจากใจกลางกรุงเทพมหานคร 25 กิโลเมตร เปิดใช้งานวันที่ 28 กันยายน 2549 นับเป็นท่าอากาศยานที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ที่สุด เนื้อที่ 20,000 ไร่ ซึ่งปัจจุบันจะมีปริมาณผู้โดยสารมากกว่า (60 ล้านคนต่อปี รองรับเที่ยวบินมากกว่า 76 เที่ยวบินต่อชั่วโมง และรองรับการขนส่งสินค้าทางอากาศ 3 ล้านตันต่อปี ซึ่งทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่ความเป็นศูนย์กลางด้านการบินของภูมิภาค โดยท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางการบินและประตูสู่เอเชีย ให้บริการ 102 สายการบิน สู่ 142 เมืองทั่วโลก

3) การคมนาคมระบบราง รถไฟฟ้า(BTS สายสีเขียว ส่วนช่วงแบร์ริง-สมุทรปราการได้ .รพม (ยว ช่วงแบร์ริงดำเนินการก่อสร้างงานโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว-สมุทรปราการ เพื่อต่อขยายโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว (BTS) ตั้งแต่บริเวณซอยสุขุมวิท 107 ไปตามแนวเกาะกลางของถนนสุขุมวิท ผ่านค (แบร์ริง) ลอดสำโรง ผ่านแยกเทพารักษ์ แยกปู่เจ้าสมิงพราย แยกศาลากลางจังหวัดฯ แยกการไฟฟ้านครหลวงสาขาสมุทรปราการ รินครินทร์จุดปลายทางถนนศ) ถนนสายลวด แยกแพรเทศาจนถึงจุดสิ้นสุดปลายทางที่สถานีการเคหะสมุทรปราการ รวมเป็นระยะทางประมาณ 12.6 กิโลเมตร จำนวน 9 สถานี เริ่มก่อสร้างแล้วตั้งแต่กุมภาพันธ์ 2555 และจะเปิดให้บริการในเดือนมิถุนายน 2560 ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่ประชาชนที่มาพักอาศัย ประกอบธุรกิจ และท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาการจราจรได้อีกทางหนึ่ง

4) การสื่อสารโทรคมนาคม จังหวัดสมุทรปราการมีที่ทำกาไปรษณีย์ครอบคลุมและกระจายในทุกอำเภอ มีที่ทำกาไปรษณีย์ทั้งหมด 14 แห่ง แต่มีมากในอำเภอเมืองสมุทรปราการ และอำเภอพระประแดง เพราะทั้งสองแห่งมีประชากรอาศัยอยู่มาก และเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

5) แหล่งน้ำ จากลักษณะทางกายภาพของจังหวัดสมุทรปราการ เป็นที่ราบลุ่มชายทะเล มีระดับดิน ระหว่าง +0.50 ถึง +1.50 มดสมุทรปราการไม่มีอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ โดยแหล่งน้ำสำคัญทำให้จังหวัด .รทก. ของจังหวัดแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา และคลองระบายน้ำต่างๆ ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่เป็นเส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำเกษตรกรรม และการประมงแล้ว ยังทำหน้าที่ในการรองรับน้ำเหนือในฤดูน้ำหลากเพื่อระบายลงสู่ทะเลอ่าวไทย

ก. แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นแม่น้ำสายเดียวที่ไหลผ่านเขตจังหวัดสมุทรปราการ มีแนวการไหลจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ ต่อเนื่องจากเขตกรุงเทพฯ โดยไหลผ่านอำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร แม้ว่าแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นแหล่งน้ำที่หล่อ

เลี้ยงพื้นที่การเกษตรในภาคกลาง แต่เนื่องจากแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสมุทรปราการมีคุณภาพน้ำลดลงรวมทั้งได้รับอิทธิพลจากความเค็มของน้ำทะเล ประกอบกับเขตพื้นที่ที่แม่น้ำไหลผ่านไม่มีการทำการเกษตร ดังนั้น การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำเจ้าพระยาจึงมีเฉพาะด้านการระบายน้ำ และการคมนาคมทางน้ำ

ข. คลองระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำสำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากมีเส้นคลองในพื้นที่เชื่อมโยงกันเป็นจำนวนมาก คลองบางสาย เช่น คลองประเวศ-บุรีรัมย์ คลองสำโรง คลองด่าน คลองชายทะเล ถูกขุดขึ้นตั้งแต่สมัยอยุธยา ปัจจุบันพื้นที่การเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการได้รับน้ำต้นทุนจากคลองสายต่างๆ ซึ่งได้รับปริมาณน้ำจากพื้นที่ตอนบนอีกทอดหนึ่ง ทำให้ในฤดูแล้งไม่สามารถกำหนดปริมาณน้ำได้ตรงตามความต้องการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า จังหวัดสมุทรปราการนั้นถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่ครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องไฟฟ้า ประปา การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคม ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้จังหวัดได้จัดบริการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่การคมนาคมถือเป็นเรื่องสำคัญ จะเห็นได้ว่าจังหวัดสมุทรปราการนั้นมีการคมนาคมที่สะดวกและครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

การคมนาคมทางบกนั้นถือได้ว่าเป็นเส้นทางคมนาคมหลัก สมุทรปราการมีทางหลวงหลักทั้งสิ้น 17 สาย และยังมีถนนสายรองและสายพิเศษอื่นๆอีก ซึ่งการคมนาคมทางบกที่สะดวกและครอบคลุมนี้ถือเป็นการสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมภายในจังหวัดด้วยเช่นกัน นอกจากภาคอุตสาหกรรมแล้ว ภาคประชาชนก็ใช้การคมนาคมทางบกเป็นหลักเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางโดยสารโดยรถยนต์ประจำทาง หรือแม้กระทั่งการโดยสารโดยรถไฟฟ้า (BTS) ซึ่งถือเป็นการเดินทางที่ได้รับความนิยมมากขึ้นจากคนเมือง เพราะมีความสะดวกและรวดเร็ว สมุทรปราการก็เป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีการก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้าเชื่อมต่อมาจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งคาดว่าจะเปิดให้บริการในปี 2560 อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าปัจจุบันสถานีรถไฟฟ้าจะสิ้นสุดลงที่สถานีบางรี (สุขุมวิท 107) แต่ก็ทำให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการเดินทางได้สะดวกมากขึ้น เมื่อการเดินทางสะดวกก็จะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ไม่ย้ายที่อยู่ หรือไม่ก็จะเป็นทางเลือกในการย้ายที่อยู่อาศัยมาให้ใกล้กับบริเวณรถไฟฟ้าก็เป็นได้ จะเห็นได้จากโครงการก่อสร้างที่พักอาศัย คอนโดมิเนียมคู่ขนานกับแนวรถไฟฟ้า อาจกล่าวได้ว่า เมื่อรถไฟฟ้ามาก็ได้นำพาผู้คนมาด้วย เมื่อมีผู้คนเพิ่มมากขึ้นก็ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มมากขึ้นด้วย

ในอดีตการคมนาคมทางน้ำถือว่าเป็นเส้นทางหลักของการคมนาคมในจังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากในพื้นที่ที่ฝั่งทิศใต้ติดกับอ่าวไทย และยังมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางแยกฟิสภาพภายในที่เป็นฝั่งตะวันตก และฝั่งตะวันออก จึงทำให้ประชาชนเดินทางโดยเรือเป็นหลัก ต่อมาเกิดการพัฒนากการคมนาคมทางบกมากขึ้น

มีถนนที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทำให้การเดินทางโดยรถยนต์สะดวกมากขึ้นนั้น การเดินทางโดยเรือจึงลดน้อยลง แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังคงมีท่าเรือโดยสารสาธารณะ 31 ท่า และท่าเรือขนส่งที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรม 53 ท่า ทั้งนี้ท่าเรือขนส่งที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมนั้นเป็นท่าเรือที่มีขนาดใหญ่ ใช้สำหรับเทียบเรือเพื่อขนส่งสินค้าภายในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งนอกจากการคมนาคมทางบกแล้วยังมีการคมนาคมทางเรือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับภาคอุตสาหกรรมด้วยเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้น จังหวัดสมุทรปราการยังมีสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ที่เป็นการคมนาคมทางอากาศ ทำให้ภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดยิ่งได้เปรียบมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าจังหวัดสมุทรปราการเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้การขนส่งวัตถุดิบและสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอต่าง ๆ มีความสะดวกและเสียค่าใช้จ่ายต่ำ จึงมีส่วนสนับสนุนให้นักลงทุนเข้ามาประกอบกิจการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก

อาจกล่าวได้ว่าภายหลังการเปิดใช้สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการ กล่าวคือ นอกจากการเติบโตในด้านอุตสาหกรรม(การผลิต) ที่มีรายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแล้ว จังหวัดสมุทรปราการยังมีรูปแบบของเศรษฐกิจด้านอื่นๆ ที่เกิดการเจริญเติบโตขึ้นอย่างเห็นได้ชัดอีก คือ ด้านอสังหาริมทรัพย์ และด้านการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และคมนาคม ที่มีแนวโน้มการขยายตัวของรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและโดดเด่น

3.2 สภาพสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ

ในอดีตจังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีประชากรหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ร่วมกัน กล่าวคือ กลุ่มคนไทยพื้นเมือง มอญ จีน ลาว เป็นต้น ไม่ว่าจะมาจากการอพยพย้ายถิ่น หรือถูกกวาดต้อนมาก็ตาม สุดท้ายแล้วคนเหล่านี้ก็ล้วนอยู่ร่วมกันในจังหวัดสมุทรปราการ จนกระทั่งปัจจุบันแทบไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติกันอีกแล้ว อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสมุทรปราการมีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของภาคกลาง รองจากกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ด้วยเหตุที่เป็นจังหวัดรองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานคร และสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ทั้งในด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรม การค้า การบริการ และการกระจายตัวของประชากร ทำให้จังหวัดมีประชากรที่ย้ายถิ่นฐานจากที่อื่นมาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งประชากรที่เคลื่อนย้ายเข้ามาโดยแจ้งย้ายที่อยู่อย่างถูกต้อง และไม่ย้ายทะเบียนราษฎรเข้ามา ทำให้จำนวนประชากรที่มีอยู่จริงสูงกว่าจำนวนประชากรในทะเบียนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะมีรายชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรต่ำกว่ากลุ่มอื่น

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร จำแนกตามอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ปี พ.ศ. 2538-2555³

ปี	อ.เมือง	อ.พระประแดง	อ.พระสมุทรเจดีย์	อ.บางบ่อ	อ.บางเสาธง	อ.บางพลี	รวม
2538	-	-	-	-	-	-	926,110
2539	-	-	-	-	-	-	948,223
2540	-	-	-	-	-	-	956,264
2541	-	-	-	-	-	-	969,321
2542	-	-	-	-	-	-	977,388
2543	-	-	-	-	-	-	995,838
2544	74,487	39,716	60,437	69,208	32,228	7,190	1,011,692
2545	78,749	39,628	61,531	68,923	33,137	7,327	1,027,719
2546	83,813	39,151	64,691	69,872	33,734	7,188	1,045,854
2547	88,177	39,001	66,843	68,481	35,623	7,219	1,049,369
2548	96,201	39,929	71,539	69,433	37,309	7,245	1,077,523
2549	104,706	38,985	74,662	72,290	39,119	7,332	1,107,626
2550	110,020	39,284	77,479	73,132	40,398	7,334	1,126,940
2551	92,591	39,565	80,264	73,990	41,655	7,423	1,147,224
2552	95,746	39,456	82,418	74,826	43,688	7,302	1,164,105
2553	98,983	39,535	85,071	75,889	45,798	7,365	1,185,180
2554	102,180	39,682	86,897	77,278	47,597	7,658	1,203,223
2555	105,462	39,555	90,007	78,691	48,716	8,190	1,223,302

ที่มา: สถิติประชากรและบ้าน

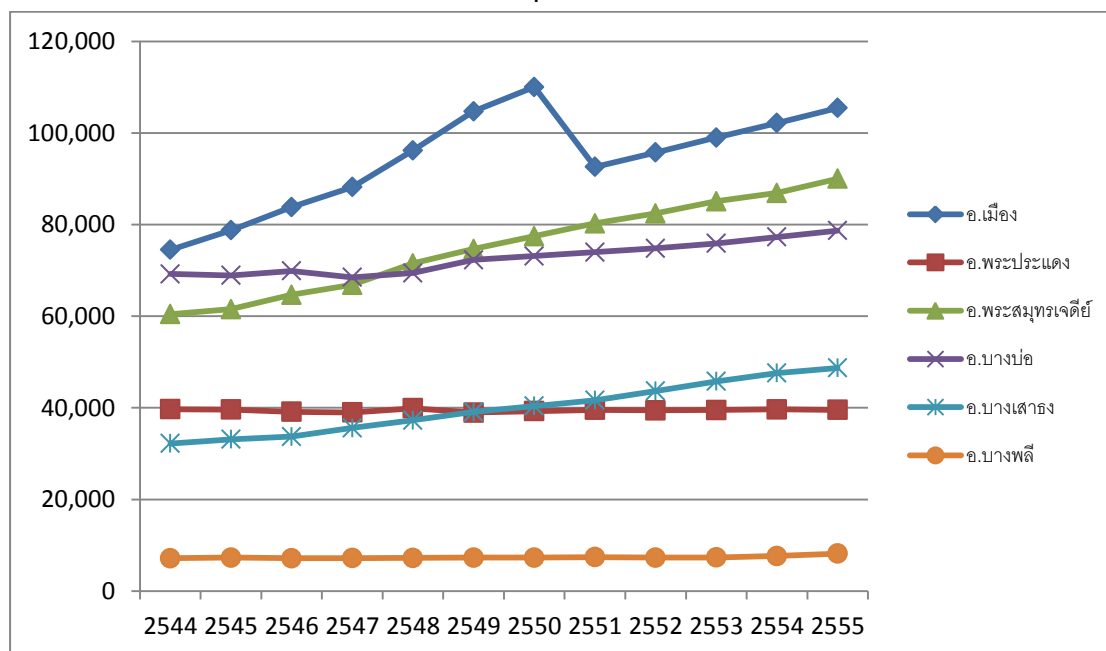
จากการสำรวจข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน 2555 มีประชากรตามทะเบียนราษฎรทั้งสิ้น 1,223,302 คน แยกเป็นชาย 588,975 คน หญิง 634,327 คน (สำนักสถิติประชากรและบ้าน) จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2538-2555 มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุกปี นอกจากการเกิดแล้ว การที่เศรษฐกิจเติบโตขึ้นควบคู่ไปกับการขยายตัวของเมืองก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้มีประชากรเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ จังหวัดสมุทรปราการยังคงมีเรื่องของประชากรแฝงที่ไม่อาจทราบจำนวนที่แน่ชัดอีกด้วย

จากการสำรวจข้อมูลสัดส่วนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการ โดยสำนักวิจัยเศรษฐกิจ และการประเมินผลของบริษัทเอกเซลเลนท์บิสเนส จำกัด เมื่อเดือนธันวาคม 2550 พบว่าจังหวัดสมุทรปราการมีสัดส่วน

³ เนื่องจากเป็นข้อจำกัดในการหาข้อมูลจำนวนประชากร จึงเริ่มอธิบายจำนวนประชากรทั้งหมดตั้งแต่ปี 2538 ในส่วนของข้อมูลประชากรรายอำเภอ เริ่มอธิบายตั้งแต่ปี 2544

ประชากรที่มีชื่อในทะเบียนราษฎร คิดเป็นร้อยละ 51 ของจำนวนประชากรที่เข้ามาอาศัยอยู่จริง และมีสัดส่วนประชากรที่ไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร คิดเป็นร้อยละ 48 โดยสัดส่วนของประชากรที่เดินทางเข้าไป-เย็นกลับ ประมาณร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด

ภาพที่ 4 จำนวนประชากรในจังหวัดสมุทรปราการปี พ.ศ. 2544-2555 (รายอำเภอ)



จากรูปที่ 4 แสดงให้เห็นถึงจำนวนประชากรรายอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มตามการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร ดังนี้

ในส่วนของกลุ่มแรก คือ อ.เมืองสมุทรปราการมีจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2544 จนกระทั่งปี 2550 กลับลดลง และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกครั้งตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปี 2555 ทั้งนี้ อ.เมือง เป็นอำเภอที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดถึง 105,462 คน เมื่อเทียบกับอำเภออื่นๆ เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่เทศบาลที่มีความเจริญมากที่สุด มีโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุมและครบถ้วน อีกทั้งยังเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่มากที่สุดด้วย การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรใน อ.เมือง เป็นการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างไปจาก อำเภออื่นๆ เนื่องจาก ในปี 2551 จำนวนประชากรลดลงจากปี 2550 จำนวนกว่า 7,000 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่การลดลงของจำนวนประชากรที่เกิดจากการเสียชีวิตเพียงอย่างเดียวอย่างแน่นอน เพราะ เป็นการลดลงของประชากรในจำนวนมากเกินไปภายในหนึ่งปี ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าใน อ.เมือง นั้นเกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรอย่างแน่นอน และหลังจากนั้นปี 2552 จำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นอีกครั้ง ทั้งนี้จากข้อจำกัดในการหาข้อมูลจึงไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าจำนวนประชากรที่ย้ายออกไปจากพื้นที่กว่า 7,000 คนได้ย้าย

กลับคืนสู่พื้นที่เดิมหรือไม่ อาจอนุมานได้ว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรในครั้งนี้อาจเป็นประชากรกลุ่มใหม่ที่ย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ซึ่งไม่ได้เป็นประชากรดั้งเดิมในพื้นที่ที่ย้ายกลับเข้ามา

ในส่วนของกลุ่มที่สอง คือกลุ่มที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ อ.พระสมุทรเจดีย์ อ.บางบ่อ และ อ.บางเสาธง ทั้ง 3 พื้นที่นี้เดิมเป็นพื้นที่ทางการเกษตร กล่าวคือ ใน อ.พระสมุทรเจดีย์เป็นอำเภอที่มีทำเลที่ตั้งติดกับปากแม่น้ำ ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่จึงประกอบอาชีพประมง ส่วน อ.บางบ่อ และ อ.บางเสาธง เป็นพื้นที่ทางการเกษตรเช่นกัน แต่ไม่ได้เน้นทางการประมง เป็นการเกษตรในรูปแบบการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงกุ้ง เป็นต้น แต่ภายหลังจากความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม พื้นที่ทางการเกษตรเหล่านี้ล้วนมีการปรับตัวเพื่อรองรับอุตสาหกรรม จำนวนประชากรจึงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในกลุ่มที่สาม คือกลุ่มที่มีจำนวนประชากรมีการเปลี่ยนแปลงในจำนวนที่ไม่มาก คือ อ.พระประแดง มีจำนวนประชากรลดลงแต่ในจำนวนไม่มากนัก เพียงหลักร้อยคนเท่านั้น จึงไม่เห็นถึงพลวัตของจำนวนประชากรในพื้นที่เท่าที่ควร ส่วน อ.บางพลี มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง เพียงแต่เพิ่มขึ้นในจำนวนไม่มาก 1,000 คนเท่านั้น พลวัตของจำนวนประชากรในพื้นที่นี้จึงไม่ชัดเจนเช่นกัน

การเคลื่อนย้ายของประชากร หรือการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรในแต่ละพื้นที่ เป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการเกิด เนื่องจาก ประชาชน คือ ฐานคะแนนเสียงของนักการเมือง ดังนั้น นักการเมืองจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับประชาชนที่สุด ต้องรักษาฐานเสียงของตนไว้ให้ได้มากที่สุด หากเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการเคลื่อนย้ายประชาชนที่เป็นฐานคะแนนเสียง หรือคนในพื้นที่ขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อฐานคะแนนเสียงของนักการเมืองเป็นอย่างยิ่ง

ประชากรและกำลังแรงงาน จังหวัดสมุทรปราการมีประชากรวัยแรงงาน อายุ)15 ปีขึ้นไป จำนวน (1,729,381 คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 1,304,055 คน ผู้มีงานทำ 1,278,396 คน ผู้ว่างงาน 21,559 คน ผู้ที่รอฤดูกาล 4,101 คน

การมีงานทำ ผู้มีงานทำในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 14,315 คน หรือร้อยละ 1.14 ทำงานในภาคการเกษตร ผู้มีงานทำจำนวน 1,233,107 คน หรือร้อยละ 98.85 ทำงานนอกภาคการเกษตร โดยทำงานในสายการผลิตมากที่สุด จำนวน 680,356 คน หรือร้อยละ 54.58 รองลงมา คือ การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน 171,497 คน หรือร้อยละ 13.75 และผู้มีส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 299,102 คน ร้อยละ)23.39(

การว่างงาน จังหวัดสมุทรปราการ มีผู้ว่างงานประมาณ 21,559 อัตรา หรือมีอัตรา การว่างงานร้อยละ 1.65 เป็นเพศชาย 8,462 คน คิดเป็นร้อยละ 0.64 ของกำลังแรงงาน และเพศหญิงจำนวน 13,098 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.00

การบริการจัดหางานในประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน ปี (2557 นายจ้างสถาน/ ประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่างจำนวน 4,850 อัตรา มีผู้ลงทะเบียนสมัครงาน 4,969 คน และการบรรจุงาน จะมีอัตราบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่าง 2.648 คน ส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาที่ต้องการสูงสุดคือ ระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการร้อยละ 29.11) 1,503 อัตรา ร้อยละ .รองลงมาเป็นระดับ ปวส (16.09) 939 อัตรา สำหรับอาชีพที่มีการบรรจุงานมากที่สุดคือ อาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆ จำนวน (1,225 คน ร้อยละ)45.53) และอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดคือ สาขาอุตสาหกรรมการผลิต 2,967 อัตรา ร้อยละ)57.46)

แรงงานต่างด้าว ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2557 ตามมติรักษาความสงบแห่งชาติ ได้กำหนดให้ (.คสช) นายจ้างและสถานประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย มีคำสั่งให้นำแรงงานต่างด้าวมาขึ้น บัดเสร็จทะเบียน ที่ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบ(One Stop Service) เพื่อพิจารณาออก ใบอนุญาตการทำงานชั่วคราวให้แก่แรงงานต่างด้าว และจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวสัญชาติ เมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ในจังหวัดสมุทรปราการ รวมถึงผู้ติดตามแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี การเริ่มบริการจดทะเบียน แรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ มีตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2557 ถึง 31 ตุลาคม 2557 สำหรับจำนวนแรงงานต่าง ด้าว ณ วันที่ 7 กรกฎาคม 2557 ถึง 8 ตุลาคม 2557 รวมแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ มีจำนวน 67,009 คน เป็นเพศชาย 39,989 คน ร้อยละ)59.67) เพศหญิง 27,020 คน ร้อยละ)40.32แบ่งออกเป็นสัญชาติเมียน (มาร์)21,237 คน ร้อยละ)31.69สัญ (าติลาว 6,954 คน ร้อยละ)9.84 สัญชาติกัมพูชา (38,818 คน ร้อยละ) 57.92(

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน มีการฝึกเสริมทักษะเพื่อการส่งเสริมการมีงานทำจำนวน 111 คน 3 กลุ่ม อาชีพ คือช่างก่อสร้างจำนวน 48 คน ร้อยละ)43.24) ผ่านการฝึกทักษะทั้งหมด (48 คนรองลงมาคือ ช่าง (ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 43 คน ร้อยละ) 38.73) ผ่านการฝึกเสริมทักษะทั้งหมด (43 คนและช่าง (อุตสาหกรรมศิลป์จำนวน20 คน ร้อยละ)18.01) ผ่านการฝึกเสริมทักษะทั้งหมด (20 คนสำหรับการฝึก (ยกกระดานฝีมือแรงงาน มีผู้รับการฝึกยกกระดานฝีมือแรงงานจำนวน3,811 คน โดยกลุ่มอาชีพที่ยกกระดานฝีมือสูงสุด คือ สาขาธุรกิจและบริการ 2,377 คน หรือร้อยละ 62.37 มีผู้ที่ผ่านการฝึก 2,075 คน รองลงมา คือ ช่างอุตสาหกรรม 438 คน หรือร้อยละ 11.49 มีผู้ที่ผ่านการฝึก 433 คน ลำดับต่อมาคือ ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 437 คน คิดเป็นร้อยละ 11.46 มีผู้ที่ผ่านการฝึก 417 คน ลำดับต่อมาคือ ช่างก่อสร้าง 214 คน หรือร้อยละ 5.61 มีผู้ที่ผ่านการฝึก 206 คน ลำดับต่อมาคือ ช่างเครื่องกล 181 คน หรือร้อยละ 7.74 มีผู้ที่ผ่านการฝึก 143 คน

และลำดับสุดท้าย ศูนย์ฝึกอบรมงานเชื่อมมาตรฐานสากล 164 คน หรือร้อยละ 4.30 มีผู้ผ่านการฝึก 161 คน ส่วนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน พบว่ามีผู้เข้ารับการทดสอบจำนวน 1,549 คน มีผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจำนวน 839 คิดเป็นร้อยละ 54.16 ของผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานทั้งหมด

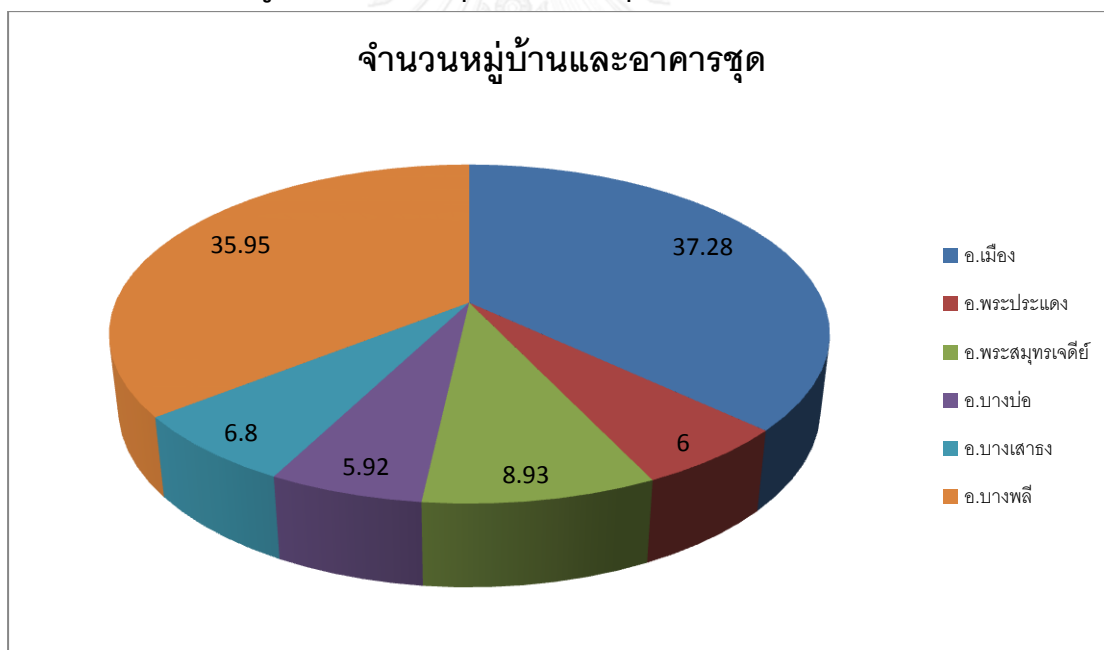
จากการที่จังหวัดสมุทรปราการเป็นเมืองอุตสาหกรรม ต้องการใช้แรงงานจำนวนมาก แรงงานในพื้นที่ไม่เพียงพอ ทั้งแรงงานมีฝีมือและต่ำกว่า ทำให้ต้องการแรงงานจากที่อื่นเข้ามาทำงาน ทั้งประเภทไป-กลับจากจังหวัดใกล้เคียง และมาพักค้างคืนในจังหวัด รวมทั้งผลจากมหาอุทกภัยเมื่อปี 2554 ที่จังหวัดสมุทรปราการสามารถรอดพ้นจากอุทกภัยดังกล่าว จึงเป็นแรงบวกให้เกิดการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัยเดิม และเกิดชุมชนที่อยู่อาศัยใหม่ ทั้งในรูปแบบหมู่บ้านจัดสรร บ้านเช่า ห้องเช่า คอนโดมีเนียม อาคารชุด บ้านเอื้ออาทร ทำให้มีประชาชนมาอยู่อาศัยในจังหวัด จากเดิมที่มีจำนวนมาก ขยายตัวหนาแน่นยิ่งขึ้น จนกระทั่งในบางพื้นที่ที่มีความหนาแน่นมากกว่าในเขตกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีโครงการเอื้ออาทรทั้ง 17 โครงการ มีที่อยู่อาศัย 30,557 แห่ง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรแบบก้าวกระโดด ทั้งนี้ยังไม่นับรวมปัจจัยสนับสนุนหลัก ได้แก่ การขยายเส้นทางของรถไฟฟ้า BTS จากช่วงแบบริ่งมายังการเคหะสมุทรปราการ

ตัวอย่างรายชื่อกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดสมุทรปราการ

1. แลนด์แอนด์เฮ้าส์
2. ควอลิตี้ เฮ้าส์
3. บจก. พฤษฯ เรียวเอสเตท
4. บจก. อารีญา พร็อพเพอร์ตี้
5. ลลิล แลนด์แอนด์เฮ้าส์
6. สวารินพร็อพเพอร์ตี้
7. บจก. ศุภาลัย
8. บจก. แมกโนเลีย ควอลิตี้ ดีเวล็อปเม้นท์
9. นิรันดร์ ดีเวลลอปเม้นท์
10. เรสซิเดนซ์ ปาร์ค
11. บจก. พนาลี เอสเตท

12. บมจ. ซี.เค. พร็อพเพอร์ตี้
13. เทพารักษ์ โมเดิร์นโฮม
14. แอปป์แลนด์
15. พฤษา เลควิลล์
16. บจก. ไอริส กรุป
17. บางกอกเพลส
18. บจก. สุทธิเวศน์
19. สยามส่งเสริมการเคหะ
20. บจก. ลัดดาศิริรักษ์

ภาพที่ 5 จำนวนหมู่บ้านและอาคารชุดในจังหวัดสมุทรปราการ (รายอำเภอ) คิดเป็นร้อยละ⁴



ที่มา: ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์

จากรูปที่ 5 แสดงให้เห็นว่าหมู่บ้านและอาคารในจังหวัดสมุทรปราการมีการกระจุกตัวอยู่ที่ อ.เมืองสมุทรปราการมากที่สุด สอดคล้องกับตารางที่ 4 ที่แสดงให้เห็นว่า อ.เมืองสมุทรปราการมีจำนวนประชากรมาก

⁴ เนื่องจากข้อจำกัดในการหาข้อมูล จึงทำให้ไม่สามารถหาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้

ที่สุดถึง 105,462 คน หากเทียบกับในอำเภออื่นๆ เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่หลักของจังหวัดสมุทรปราการ มีโครงสร้างพื้นฐานที่ครบถ้วน และมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่มากที่สุด ส่งผลให้ประชากรเคลื่อนย้ายเข้ามาอยู่มากที่สุด

พื้นที่ อ.บางพลี เป็นพื้นที่ที่มีที่พักอาศัยหนาแน่นรองลงมาจาก อ.บางพลี เป็นพื้นที่ที่มีนิคมอุตสาหกรรมบางพลีตั้งอยู่ ยิ่งไปกว่านั้น ยังเป็นพื้นที่ตั้งของสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิอีกด้วย กลุ่มอสังหาริมทรัพย์จึงเกิดขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม และภาคการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายหลังการเปิดใช้สนามบิน ซึ่งส่งผลให้มีผู้คนเดินทางผ่านจังหวัดสมุทรปราการเป็นจำนวนมาก

ส่วนในพื้นที่ อ.พระสมุทรเจดีย์ อ.บางเสาธง อ.พระประแดง และ อ.บางบ่อ เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของที่อยู่อาศัยรองลงมาตามลำดับ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า สภาพเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการเติบโตอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงจากเมืองที่ทำการเกษตรเป็นหลัก มาสู่เมืองแห่งอุตสาหกรรม มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีสามารถรองรับการเจริญเติบโตของเมืองได้ มีระบบคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมต่อกับจังหวัดใกล้เคียง อีกทั้งยังมีการคมนาคมที่ครบถ้วนทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ส่งผลให้จังหวัดเป็นเมืองแห่งศูนย์กลางการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบที่สำคัญ ฯลฯ

เมื่อมองถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมภายในจังหวัดที่เจริญเติบโตขึ้นนั้น เป็นไปได้ยากที่จะมองไม่เห็นเงาของรัฐที่คอยสนับสนุนหรือผลักดันให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขึ้นภายในจังหวัด รัฐในที่นี้อาจหมายถึงองค์กรกลางหรือนักการเมืองที่มีอำนาจในการจัดการงานทางการเมืองภายในจังหวัดสมุทรปราการก็ได้ นอกจากรัฐแล้ว นายทุนก็เป็นส่วนสำคัญที่ผลักดันให้สภาพเศรษฐกิจนั้นขยายตัวด้วยเช่นกัน แล้วเมื่อกล่าวถึงนายทุน ก็ย่อมต้องกล่าวถึงคำว่าผลประโยชน์ด้วยเช่นกัน ด้วยคำว่าผลประโยชน์นี้เองที่สามารถทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลกระทำการสิ่งใดก็ตามเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้องแล้ว หากทั้งรัฐและนายทุนเล็งเห็นผลประโยชน์ที่จะเกิดจากการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมนั้น

อย่างไรก็ตาม สมุทรปราการก็ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีการเจริญเติบโตทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับยังเป็นจังหวัดที่มีสภาพทางการเมืองที่ชัดเจน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจะทำการศึกษาสภาพทางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการในบทถัดไป

บทที่ 4

การเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ

การเมืองในจังหวัดสมุทรปราการในหัวข้อนี้ ประกอบด้วย 1) การเลือกตั้งในจังหวัดสมุทรปราการ และ 2) นักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การเลือกตั้งในจังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีลักษณะทางการเมืองที่เกาะกลุ่มชัดเจน การเมืองแบบแบ่งขั้วอำนาจก็มีให้เห็นมาโดยตลอด แม้กระทั่งมีคำกล่าวถึงว่าเป็นเมืองแห่งเจ้าพ่อ ผู้มีอิทธิพลเหนือการศึกษาในบพนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการเลือกตั้งในจังหวัดสมุทรปราการในระดับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะดำเนินการศึกษาโดยแบ่งระยะเวลาออกเป็น 3 ช่วงด้วยกัน คือ

ในช่วงที่ 1 จะเริ่มตั้งแต่ช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญของประเทศไทย ที่มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น เปลี่ยนแปลงอำนาจการปกครองจากทหารไปสู่ นักการเมือง และได้มีการนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2517 มาใช้ โดยมีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2518 จนถึง การเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 19 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539

ในช่วงที่ 2 เป็นยุคของการปฏิรูปทางการเมือง โดยมีการนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาใช้ เป็นจุดเริ่มต้นการปฏิรูปทางการเมือง และเป็นช่วงที่พรรคไทยรักไทยเข้ามามีบทบาททางการเมือง

ในช่วงที่ 3 เป็นยุคของการปฏิรูปทางการเมืองอีกครั้ง โดยมีการนำเอารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาใช้ ภายหลังจากที่มีการรัฐประหารยึดอำนาจ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย

4.1.1 การใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2517 จนถึงการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539

ในการศึกษานี้ จะเริ่มศึกษาการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการตั้งแต่เริ่มต้นใช้รัฐธรรมนูญฉบับที่ 10 กล่าวคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2517 ซึ่งประกาศใช้ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้รัฐสภาประกอบด้วย 2 สภา คือ สภาผู้แทนราษฎรที่มีจากการเลือกตั้ง และวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้ง และได้มีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2518 และในการเลือกตั้งครั้งนี้จังหวัดสมุทรปราการได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน ได้แก่ นายวัฒนา อิศวเหม พรหมคสังคมชาตินิยม นายสนิท กุลเจริญ และนายสุธีร์ อัครวิชัย จากพรรคประชาธิปัตย์ ต่อมารัฐสภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2519 โดยมีการยุบสภาและให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2519 และในการเลือกตั้งครั้งนี้ จังหวัดสมุทรปราการได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนเดิมและมาจากสังกัดพรรคการเมืองเดิม

ในยุคนี้อาจถือว่าเป็นการเริ่มต้นทางการเมืองครั้งแรกของตระกูลอิศวเหม ซึ่งเป็นตระกูลที่มีความเกี่ยวพันทางการเมืองในสมุทรปราการจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเพราะการเมืองในยุคนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากยุคก่อนหน้า กล่าวคือ ในยุคนี้อำนาจทางทหารลดบทบาทลงไปอย่างมาก ทำให้การต่อสู้ทางการเมืองเป็นเรื่องของนักการเมืองจริงๆ และเมื่ออำนาจทางทหารน้อยลงส่งผลให้นักธุรกิจเริ่มก้าวเข้าสู่ระบบการเมืองด้วยตัวเองมากขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาอำนาจทางทหารเหมือนในยุคก่อนหน้า นายวัฒนาก็เช่นกัน เริ่มต้นจากการเป็นนักธุรกิจ ก่อนที่จะให้ความสนใจระบบการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ ดังจะได้กล่าวรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

ต่อมาเมื่อมีการนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2521 มาใช้ จึงมีการเลือกตั้งครั้งใหม่ขึ้นในวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2522 ในการเลือกตั้งครั้งนี้ จังหวัดสมุทรปราการได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน ได้แก่ นายวัฒนา อิศวเหม พรรคชาติประชาชน นายสนิท กุลเจริญ และนายสมรรค ศิริจันทร์ จากพรรคประชากรไทย

วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2526 มีการเลือกตั้งครั้งใหม่ในสมุทรปราการ โดยในครั้งนี้นั้นแบ่งเขตเลือกตั้งเป็น 2 เขต คือเขตที่ 1 และเขตที่ 2 ซึ่งจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 2 คน ในเขตที่ 1 ได้แก่ นายวัฒนา อิศวเหม ไม่สังกัดพรรคการเมือง และนายสนิท กุลเจริญ พรรคประชากรไทย ส่วนในเขตที่ 2 ได้แก่ นายประเสริฐ สุขวัฒน์ ไม่สังกัดพรรคการเมือง และนายสมรรค ศิริจันทร์ จากพรรคประชากรไทย ต่อมาเมื่อมีการยุบสภาในวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2529 และมีการเลือกตั้งครั้งใหม่ในวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 โดยเขตที่ 1 นั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ นายวัฒนา อิศว

หม่อม พระครุราชภูธร และนายสนธิ กุลเจริญ จากพรรคประชากรไทย ในเขตที่ 2 ได้แก่ นายสมรรถ ศิริจันทร์ พรรคประชากรไทย และว่าที่ร้อยตรีณัฐ ศรีเฟื่องฟู จากพรรคประชาธิปัตย์ สภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2531 โดยมีการยุบสภาและให้มีการเลือกตั้งครั้งใหม่ในวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531

การเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ ยังคงเป็นการต่อสู้ระหว่างนายวัฒนา อัครวิทย์ และพรรคประชากรไทย ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายวัฒนา อัครวิทย์ ได้ลงสมัครในนามของพรรคประชาชน แต่ในเขตที่ 2 ก็มีผู้สมัครที่สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกเช่นกัน คือ ว่าที่ร้อยตรีณัฐ ศรีเฟื่องฟู การได้รับเลือกตั้งเข้ามาอาจเป็นเพราะ ว่าที่ร้อยตรีณัฐ เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในจังหวัด และอีกประการหนึ่งอาจเป็นสาเหตุมาจากกระแสพรรคประชาธิปัตย์ในขณะนั้นค่อนข้างดี จึงทำให้ได้รับการเลือกตั้งเข้ามา (พรชัย เทพปัญญา and และคณะ 2548)

ในการเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 จังหวัดสมุทรปราการเขต 1 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน ได้แก่ นายวัฒนา อัครวิทย์ พรรคประชาชน นายสนธิ กุลเจริญ พรรคประชากรไทย และนายสมชาย สาดิษฐ์ จากพรรคประชาชน สำหรับเขต 2 ได้แก่ นายสมพร อัครวิทย์ พรรคประชาชน และนายประเสริฐ สุขวัฒน์ พรรคชาติไทย สภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) นำโดยพลเอกสุนทร คงสมพงษ์

อาจกล่าวได้ว่า การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเริ่มต้นอำนาจทางการเมืองอย่างแท้จริงของกลุ่มอัครวิทย์ เพราะ การเลือกตั้งในครั้งนี้ นายสมพร อัครวิทย์ น้องชายนายวัฒนาได้เข้าสู่เส้นทางการเมืองเป็นครั้งแรก ยิ่งไปกว่านั้น นายวัฒนายังสามารถช่วยให้ นายสมชาย สาดิษฐ์ ซึ่งเพิ่งลงสมัครเลือกตั้งเป็นครั้งแรกได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

ภายหลังจากการสิ้นสุดการปกครองประเทศโดยคณะ รสช. เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 มีการนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2534 ฉบับที่ 15 มาใช้ และมีการเลือกตั้งครั้งใหม่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ เขตที่ 1 ได้แก่ นายวัฒนา อัครวิทย์ พรรคชาติไทย นายประดิษฐ์ ยั่งยืน พรรคชาติไทย และนายสนธิ กุลเจริญ พรรคประชากรไทย ส่วนในเขตที่ 2 ได้แก่ นายมัน พันธ์นัย พรรคชาติไทย นายสมพร อัครวิทย์ พรรคชาติไทย และพลอากาศเอกสมบุญ ระหงษ์ พรรคชาติไทย ต่อมาเกิดการยุบสภาลงเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2535

จะเห็นได้ว่า ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายวัฒนา อัครเวม เปลี่ยนไปสังกัดพรรคชาติไทย และสามารถนำพาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคชาติไทยเข้าสู่สภาได้ถึง 5 คนด้วยกัน ทำให้ตระกูลอัครเวมเป็นตระกูลที่มีอิทธิพลทางการเมืองมากที่สุดในจังหวัดสมุทรปราการ

ภายหลังจากการยุบสภา มีการเลือกตั้งอีกครั้งในวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตที่ 1 ได้แก่ นายวัฒนา อัครเวม พรรคชาติไทย นายสมชาย สาดิษฐ์ พรรคชาติไทย และนายวัลลภ ยังตรง จากพรรคพลังธรรม เขตที่ 2 นายมัน พัดโนทัย พรรคชาติไทย นายประเสริฐ สุขวัฒน์ พรรคพลังธรรม และนายสมพร อัครเวม พรรคชาติไทย ต่อมาได้มีการยุบสภา

จากการเลือกตั้งครั้งนี้ การเมืองในจังหวัดสมุทรปราการเกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสพลังธรรมพีเวอร์ของคนกรุงเทพฯ ทำให้การเมืองในสมุทรปราการได้รับผลกระทบด้วย มีผู้สมัครจากพรรคพลังธรรมได้รับเลือกเข้ามาถึง 2 ที่นั่ง และถือเป็นการแจ้งเกิดของนายวัลลภ ยังตรง ซึ่งมีอาชีพเป็นหมอ ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ถือว่าเหนือความคาดหมาย เพราะมีหลายฝ่ายเชื่อว่า การเลือกตั้งครั้งนี้ฝ่ายกลุ่มอำนาจเดิม คือกลุ่มอัครเวม จะได้รับการเลือกตั้งเข้ามาทั้งหมด

ภายหลังจากการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 ทำให้สมุทรปราการมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตที่ 1 ดังนี้ นายวัฒนา อัครเวม พรรคชาติไทย นายวัลลภ ยังตรง จากพรรคพลังธรรม และนายสนธิ กุลเจริญ จากพรรคประชากรไทย เขตที่ 2 นายสมพร อัครเวม นายมัน พัดโนทัย และนายประดิษฐ์ ยิ่งยืน จากพรรคชาติไทย สำหรับสภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2539 โดยการยุบสภาและได้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539

ในการเลือกตั้งครั้งใหม่นี้ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคประชากรไทยทั้งหมด ดังนี้ นายวัฒนา อัครเวม นายสนธิ กุลเจริญ นายมัน พัดโนทัย พลอากาศเอกสมบุญ ระหงษ์ นายพูนผล อัครเวม และนายสมพร อัครเวม สภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงโดยการยุบสภา

จากผลการเลือกตั้งในครั้งนี้ ถือได้ว่าถูกครอบครองอย่างเบ็ดเสร็จจากกลุ่มอัครเวม หลังจากมีความพยายามอยู่หลายครั้ง จะเห็นว่าในครั้งนี้นายวัฒนาได้ย้ายจากพรรคชาติไทย มาสังกัดพรรคประชากรไทย และทำให้พรรคประชากรไทยสามารถได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแบบยกทีม ถือว่าเป็นความสำเร็จทางการเมืองของกลุ่มอัครเวม แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการเลือกตั้งที่ผ่านมาข้างต้น จะพบว่านายสนธิ กุลเจริญนั้น เป็นคู่แข่งทางการเมืองของนายวัฒนา อัครเวม มาโดยตลอด และนายสนธิได้สังกัดพรรคประชากรไทยทุกครั้งทีลงสมัคร จึงเป็นที่น่าสนใจว่า หากนายสนธิไม่สังกัดพรรคประชากรไทย กลุ่มอัครเวมจะยังคงได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบยกทีมอยู่หรือไม่ นอกจากนี้ นายวัฒนา ยังได้นำบุตรชาย คือ นายพูนผล อัครเวม เข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อีกด้วย ทำให้

ขณะนี้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่นามสกุลอศวเหมด้วยกันถึง 3 คน แสดงให้เห็นถึงอำนาจและอิทธิพลในด้านต่างๆ ของนายวัฒนา อศวเหม ที่มีในจังหวัดสมุทรปราการ

การเมืองในสมุทรปราการในช่วงรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2517 สิ้นสุดลงเมื่อการเลือกตั้งวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 พบว่า บทบาททางการเมืองของกลุ่มอศวเหมเริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ.2518 โดยมีนายวัฒนาเข้ามามีบทบาทเป็นคนแรก และต่อมาได้มีการนำน้องชาย อย่างนายสมพร อศวเหม และลูกชาย อย่างนายพูนผล อศวเหม เข้ามาสู่เส้นทางทางการเมืองด้วย ไม่เพียงแต่กลุ่มเครือญาติเท่านั้น นายวัฒนายังสามารถนำพลอากาศเอกสมบุญ ระหงส์ เข้าสู่เส้นทางทางการเมืองด้วยเช่นกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า ในขณะนั้นไม่ว่านายวัฒนาจะให้การสนับสนุนใคร บุคคลนั้นจะได้รับการเลือกตั้งอย่างแน่นอน ทำให้การเมืองในจังหวัดสมุทรปราการเสมือนถูกรอบคลุมด้วยอิทธิพลของกลุ่มอศวเหม

4.1.2 การปฏิรูปการเมือง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

ในช่วงที่ 2 นี้ เป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาใช้ ซึ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน การตรวจสอบโดยประชาชน องค์กรอิสระที่มาตรวจสอบนักการเมืองในด้านต่างๆ ตลอดจนสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนที่เพิ่มขึ้นในรัฐธรรมนูญฉบับนี้

หลังจากมีการใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 40 ได้มีการเลือกตั้งครั้งแรกในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถือเป็นรัฐธรรมนูญในยุคของการปฏิรูปการเมือง ให้การเมืองไทยมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น การเลือกตั้งในปี 2544 นั้นจึงก่อให้เกิดปรากฏการณ์ใหม่ทางการเมืองไทยขึ้น

จากการเลือกตั้งครั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 นี้ทำให้จังหวัดสมุทรปราการแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็นทั้งหมด 6 เขต และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ เขตที่ 1 นายวัลลภ ยิ่งตรง พรรคไทยรักไทย เขตที่ 2 นายประเสริฐ เด่นนภาลัย พรรคไทยรักไทย เขตที่ 3 นายประชา ประสพดี พรรคไทยรักไทย เขตที่ 4 นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์ พรรครักไทย เขตที่ 5 นางสาวสลลทิพย์ ชัยสดมภ์ พรรคไทยรักไทย และเขตที่ 6 นางสาวเรวดี รัศมีทัต พรรคราษฎรสภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงเมื่อครบวาระ 4 ปี

การเลือกตั้งในครั้งนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไปอย่างมาก เนื่องจากมีการเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งที่จากเดิมนั้นมีการเลือกตั้งเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากแต่ละเขต เป็นการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ 100 คน และมาจากเขตเลือกตั้ง 400 คน สำหรับเขตเลือกตั้งแต่ละเขตจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 1 คน ในการเลือกตั้งครั้งนี้ได้

เกิดกระแสความนิยมพรรคไทยรักไทยขึ้นมา แม้ว่าจะเป็นพรรคที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ส่งผลให้มี นายกรัฐมนตรีหน้าใหม่ที่เป็นนักธุรกิจเกิดขึ้น กล่าวคือ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

จากกระแสความนิยมพรรคไทยรักไทย ได้ส่งผลกระทบต่อมายังจังหวัดสมุทรปราการเช่นกัน จากผลการเลือกตั้งชี้ให้เห็นว่า รายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรปราการนั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปจากรายชื่อเดิมๆ อย่างมาก อีกทั้งยังมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถึง 5 คน จากทั้งหมด 6 คน ที่สังกัดพรรคไทยรักไทย นางสาวเรวดี รัศมิทัต เป็นเพียงคนเดียวที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่ง โดยสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ในขณะที่มีนายวัฒนา อัครเวม เป็นผู้สนับสนุนอยู่ ส่วนคนอื่นๆ ในกลุ่มอัครเวม ต่างสอบตกกันหมด ไม่ว่าจะเป็นนางนันทิตา อัครเวม ลูกสะใภ้ของนายวัฒนา อัครเวม ในขณะนั้น นายสมพร อัครเวม น้องชายของนายวัฒนา อัครเวม และนายมัน พัทโณทัย ส่วนนายวัฒนา อัครเวม และพลอากาศเอกสมบุญ ระหงษ์ ไม่ได้ลงสมัครผู้แทนเขต แต่สมัครแบบบัญชีรายชื่อ แต่ก็ไม่ได้รับการเลือกตั้งเช่นกัน เพราะคะแนนรายชื่อของพรรคประชาธิปัตย์ไม่ถึงร้อยละ 5 ของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จากผลการเลือกตั้งครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่า บทบาท และอำนาจทางการเมืองในระดับชาติของกลุ่มอัครเวมนั้นได้หมดลง

ในการเลือกตั้งครั้งนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการก้าวเข้าสู่บทบาททางการเมืองของนางสาวเรวดี ซึ่งได้ลงสมัครในนามพรรคประชาธิปัตย์ ถือว่านางสาวเรวดีเป็นคนของกลุ่มอัครเวมเพียงคนเดียวที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งในครั้งนี้ โดยได้รับเลือกตั้งในเขต 6 อ.พระประแดง ซึ่งเป็นฐานคะแนนของนายอำนาจ รัศมิทัต บิดาของนางสาวเรวดี

ในการเลือกตั้งใหม่ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 สมุทรปราการได้แบ่งเขตเลือกตั้งเป็นทั้งหมด 7 เขตด้วยกัน และทั้ง 7 เขตเลือกตั้งได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคไทยรักไทยทั้งสิ้น ดังนี้ เขตที่ 1 นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์ เขตที่ 2 นายประเสริฐ เด่นนภลัย เขตที่ 3 ว่าที่เรือโทวัลลภ ยังตรง เขตที่ 4 นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์ เขตที่ 5 นางสลิลทิพย์ ชัยสดมภ์ เขตที่ 6 นางสาวเรวดี รัศมิทัต เขตที่ 7 นายประชา ประสพดี สภาชุดนี้ได้สิ้นสุดลงโดยการยุบสภาเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 และได้จัดให้มีการเลือกตั้งครั้งใหม่ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549

กระแสของพรรคไทยรักไทยยังคงมาแรงในขณะนั้น อีกทั้ง การเลือกตั้งครั้งนี้ นางสาวเรวดี รัศมิทัต ได้ย้ายจากพรรคประชาธิปัตย์ มาสังกัดพรรคไทยรักไทย จึงทำให้จังหวัดสมุทรปราการมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคไทยรักไทยทั้งหมด

ปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มอัครเวมพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งตั้งแต่ปี 2544 เป็นเพราะ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ทำให้พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคที่ให้ความสำคัญกับนโยบายกว่าพรรคอื่นๆ โดยเฉพาะ เมื่อเปรียบเทียบกับพรรคประชาธิปัตย์ เพราะนโยบายของพรรคไทยรักไทยค่อนข้างเป็นรูปธรรม เช่น

เงินกองทุนหมู่บ้าน โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค และโครงการอื่นๆ อีกมากมาย จึงส่งผลให้เกิดกระแสนิยมพรรคไทยรักไทย นอกจากนี้ พรรคไทยรักไทยยังเป็นพรรคที่มีความพร้อมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทุน บุคลากร เครื่องมือสื่อสาร การแบ่งเขตเลือกตั้ง แบบเขตเดียวเบอร์เดียว ก็เป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกตั้ง เพราะประชาชนสามารถเลือกตัวแทนที่อยู่ในเขตพื้นที่เล็กๆ ของตน ที่มีความใกล้ชิดผูกพัน และปัจจัยที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่ง คือ หลังจากการปฏิรูปทางการเมือง ประชาชนให้ความสนใจในการเมืองมากขึ้น มีการรณรงค์ให้ประชาชนเข้าใจเรื่องการเลือกตั้งมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีผลวินิจฉัยให้การเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นโมฆะ เนื่องจากพรรคร่วมรัฐบาลในขณะนั้น อันได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และพรรคมหาชน ไม่ส่งผู้สมัครลงสมัครรับเลือกตั้ง ทำให้พรรคไทยรักไทยต้องไปว่าจ้างพรรคการเมืองขนาดเล็กให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง แต่ในท้ายที่สุดคะแนนเสียงเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทยได้รับก็มิได้ถึงร้อยละ 20 ของผู้มีสิทธิลงคะแนน ศาลรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่า การเลือกตั้งในครั้งนี้มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ศาลจึงสั่งให้มีการเพิกถอนการเลือกตั้ง และต้องจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไปใหม่ ในวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ยิ่งไปกว่านั้น ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคไทยรักไทยในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 และตัดสิทธิ์กรรมการบริหารพรรคไทยรักไทยทั้งหมด 111 คน คนละ 5 ปี

แต่ก่อนจะถึงการเลือกตั้งครั้งใหม่ ก็เกิดการรัฐประหาร ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ยึดอำนาจการปกครองประเทศจากรัฐบาลภายใต้การรักษากฎหมายของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร และภายหลังการรัฐประหารนั้น คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นำโดย พลเอก สุนธิ บุญยรัตกลิน ได้มีคำสั่งแฉ่งการณฉบับที่ 3 จึงทำให้การเลือกตั้งในวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ถูกยกเลิก

ในช่วงการปฏิรูปทางการเมือง หรือการใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 40 จะพบว่า การเลือกตั้งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เมื่อระบบทุนใหญ่เข้ามามีอำนาจเหนือระบบการเมืองอำนาจเก่า และในขณะเดียวกันก็ใช้อำนาจทางการเมืองให้ระบบทุนมีขนาดใหญ่มากขึ้น จากจุดนี้ระบบทุนดั้งเดิมจะต้องจำยอมต่อระบบทุนใหญ่ มิฉะนั้นจะไม่สามารถรักษาสถานะเดิมไว้ได้

4.1.3 การปฏิรูปการเมือง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

ในช่วงที่ 3 นี้ เป็นช่วงที่นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาใช้ จึงเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอีกครั้ง อีกทั้งในปี พ.ศ.2551 มีการพิพากษาคดีทุจริตที่ดินคลองด่าน ส่งผลให้นายวัฒนาพลบริหารความผิดออกจากประเทศไทยไป

ภายหลังการสิ้นสุดการปกครองประเทศโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้มีการจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่ขึ้นในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 โดยในจังหวัดสมุทรปราการมีการแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 3 เขต แต่ละเขตมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้ เขตที่ 1 นางอนุสรฯ ยังตรง นายประเสริฐ ชัยกิจเด่นนภาลัย นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์ ต่อมา นายสงคราม ถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง นางอรุณลักษณ์ กิจเลิศไพโรจน์ จึงได้ดำรงตำแหน่งแทนในปี พ.ศ. 2552 เขตที่ 2 นายนิท สุทินเฟือก นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์ และเขตที่ 3 นายประชาประสพดี นางนฤมล ธารดำรงค์ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่กล่าวมานี้ล้วนแต่สังกัดพรรคพลังประชาชน ทั้งสิ้น ต่อมาสภาชุดนี้ได้สิ้นสุด

การเลือกตั้งในครั้งนี้มี การเปลี่ยนแปลงการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยแบ่งเป็นการเลือกตั้งแบบสัดส่วน 80 คน และมาจากเขตเลือกตั้ง 400 คน สำหรับเขตเลือกตั้งแต่ละเขตจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ 3 คน ในจังหวัดสมุทรปราการเกิดการยุบรวมเขตเลือกตั้งจากเดิมมี 7 เขต เหลือเพียง 3 เขต ถึงแม้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงกติกาในการเลือกตั้ง พรรคพลังประชาชนยังคงได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งแบบยกทีมอยู่ แต่อย่างไรก็ตามคนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนกติกาใหม่ในครั้งนี้นี้คือ นางสาวเรวดี จะเห็นได้ว่า ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นางสาวเรวดี สอบตก ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นางสาวเรวดี ได้ย้ายออกจากพรรคพลังประชาชนไปสังกัดพรรคชาติไทย ของนายบรรหาร ศิลปะอาชา ซึ่งในขณะนั้น พรรคชาติไทยไม่มีกระแสความนิยมในจังหวัดสมุทรปราการ แต่ปัจจัยหลักที่ทำให้ นางสาวเรวดี สอบตก ในครั้งนี้ มาจากการยุบรวมเขตเลือกตั้ง ทำให้ฐานคะแนนเสียงของ นางสาวเรวดี ที่มีฐานใหญ่อยู่ที่ อ.พระประแดง ไม่สามารถแข่งกับพื้นที่อื่นที่มารวมเป็นเขตเลือกตั้งใหม่ได้ จึงพ่ายแพ้ให้กับนางนฤมล ธารดำรงค์ น้องสาวของนายประสพดี

ในช่วงปี พ.ศ. 2551 องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้อ่านคำพิพากษาคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายวัฒนา อัศวเหม อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจหรือจูงใจให้ผู้อื่นร่วมออกโฉนดที่ดิน 1,900 ไร่ ทั้บคลองสาธารณะประโยชน์และที่เพาะขะมูลฝอย ซึ่งเป็นที่สงวนหวงห้าม นำไปขายให้กรมควบคุมมลพิษ เพื่อก่อสร้างโครงการบ่อบำบัดน้ำเสีย ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ โดยศาลฎีกาฯ มีมติ 8 ต่อ 1 เห็นว่า จำเลยได้ใช้อำนาจข่มขืนใจหรือจูงใจเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ สาขาบางพลี ออกโฉนดที่ดินพิพาทให้แก่จำเลย ในนามบริษัท ปาล์มบีช ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด โดยมีชอบด้วยกฎหมาย และมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 148 ให้ลงโทษจำคุกจำเลย 10 ปี และริบพระเครื่องมงกุฎแพรพรรณเลี่ยมทองของกลาง

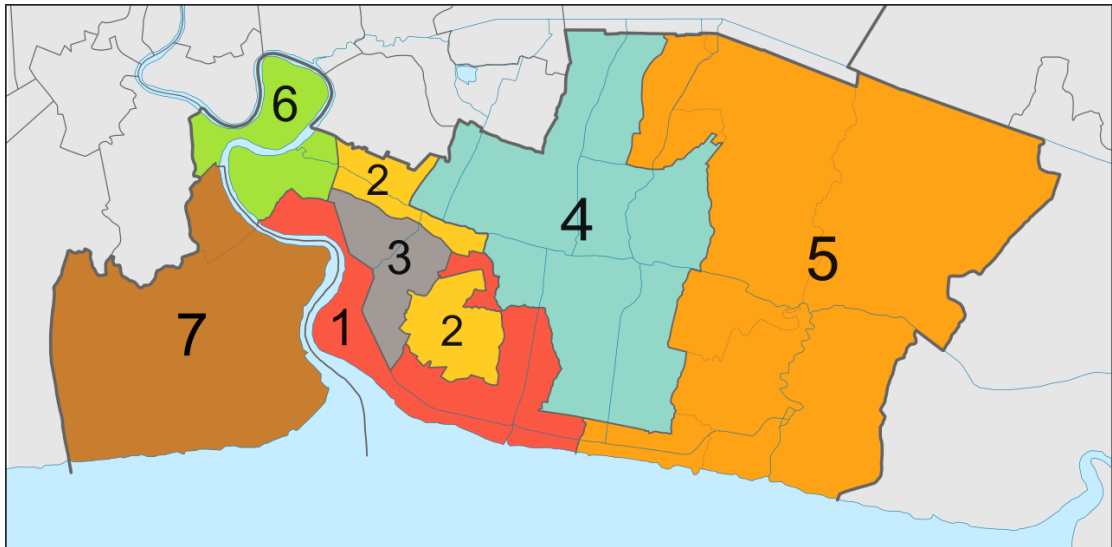
ภายหลังจากมีการอ่านคำพิพากษาคดี นายวัฒนาได้หลบหนีความผิดออกจากประเทศไทยไป จึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า นายวัฒนาผู้ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มอศวเหมได้หมกบดทาบและอำนาจทางการเมืองอย่างสิ้นเชิง อีกทั้งคดีทุจริตที่ดินคลองด่านในครั้งนี้เป็นคดีความที่ใหญ่และเป็นที่น่าสนใจของประชาชนทั่วไป เนื่องจากโครงการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียในครั้งนี้เป็นโครงการบำบัดน้ำเสียที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมีมูลค่าความเสียหายกว่า 20,000 ล้านบาท ยิ่งไปกว่านั้น คดีทุจริตในครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกลุ่มอศวเหม กล่าวคือ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ประชาชนไม่ลงคะแนนให้กับกลุ่มอศวเหมในการเลือกตั้งระดับชาติ

ต่อมามีการเลือกตั้งครั้งใหม่ขึ้นในวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ.2544 การเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นรูปแบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อ ซึ่งจังหวัดสมุทรปราการได้มีการแบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 7 เขต แต่ละเขตมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละ 1 คน ดังนี้ เขตที่ 1 นางอรุณรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์ พรรคเพื่อไทย เขตที่ 2 นายประเสริฐ ชัยกิจเด่นนภาลัย พรรคเพื่อไทย เขตที่ 3 นางอนุสรฯ ยังตรง พรรคเพื่อไทย เขตที่ 4 นายวรชัย เหมะ พรรคเพื่อไทย เขตที่ 5 นางสลิลทิพย์ สุขวัฒน์ พรรคเพื่อไทย เขตที่ 6 นางสาวเรวดี รัศมิทัต พรรคภูมิใจไทย และเขตที่ 7 นายประชา ประสพดี จากพรรคเพื่อไทย

ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นางสาวเรวดี รัศมิทัต ได้ย้ายจากพรรคไทยรักไทยมาสังกัดพรรคภูมิใจไทย และเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดสมุทรปราการคนเดียวที่สังกัดพรรคภูมิใจไทย ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เหลือล้วนสังกัดพรรคเพื่อไทยทั้งสิ้น

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ที่เกิดกระแสพรรคไทยรักไทย ทำให้การเมืองในจังหวัดสมุทรปราการเปลี่ยนแปลงไปมาก อีกทั้ง ภายหลังจากที่เกิดความขัดแย้งทางการเมืองขึ้น เกิดกลุ่มคนเสื้อแดงขึ้น หลังจากนั้นจังหวัดสมุทรปราการก็แทบเรียกได้ว่า เป็นเมืองของคนเสื้อแดง อาจกล่าวได้ว่ากระแสนิยมพรรคไทยรักไทย และกระแสของคนเสื้อแดงจะเปรียบเสมือนกระแสหลักของจังหวัดสมุทรปราการ ที่ส่งผลให้กลุ่มอศวเหมไม่มีบทบาททางการเมืองในระดับชาติ ทั้งนี้ อาจเกิดจากการที่ไม่ยอมเข้าร่วมกับระบบทุนใหญ่ และการพิพากษาความผิดในคดีทุจริตที่ดินคลองด่านของนายวัฒนาสุดท้ายผลลัพธ์ที่เห็นจึงเป็นการสูญเสียบทบาททางการเมืองในระดับชาติโดยสิ้นเชิง แต่ในท้องถิ่นยังคงมีบทบาทอยู่ เห็นได้จาก ในปัจจุบันนายชนม์สวัสดิ์ อศวเหม ได้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ และนายอัศววัฒน์ อศวเหม เป็นรองนายก อบจ. ตั้งแต่ปี 2538 จนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 6 เขตเลือกตั้งในจังหวัดสมุทรปราการ



จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5 และตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 5 เขตการเลือกตั้ง และ ส.ส.

การเลือกตั้ง	เขตการเลือกตั้ง	ส.ส.
พ.ศ. 2518	เขตเลือกตั้งที่ 1 : ทั้งจังหวัด	นายสนิท กุลเจริญ นายสุธีร์ อัคราณิชย์ นายวัฒนา อัครเวม
พ.ศ. 2519	เขตเลือกตั้งที่ 1 : ทั้งจังหวัด	นายสนิท กุลเจริญ นายสุธีร์ อัคราณิชย์ นายวัฒนา อัครเวม
พ.ศ. 2522	เขตเลือกตั้งที่ 1 : ทั้งจังหวัด	นายสนิท กุลเจริญ นายสมรรค ศิริจันทร์ นายวัฒนาอัครเวม
พ.ศ.	· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอพระประแดงและ	นายวัฒนา อัครเวม

2526	<p>อำเภอเมืองสมุทรปราการ(เฉพาะตำบลบางโปรง ตำบลบางด้วน ตำบลปากน้ำ ตำบลท้ายบ้าน ตำบลแหลมฟ้าผ่า ตำบลนาเกลือ ตำบลบ้านคลองสวน ตำบลในคลองบางปลากด และตำบลปากคลองบางปลากด)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอบางพลี และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางปู ตำบลบางปูใหม่ ตำบลแพรกษา ตำบลบางเมือง และตำบลสำโรงเหนือ)</p>	<p>นายสนิท กุลเจริญ</p> <p>นายประเสริฐ สุขวัฒน์</p> <p>นายสมรรค ศิริจันทร์</p>
พ.ศ. 2529	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอพระประแดง , อำเภอเมืองสมุทรปราการ(เฉพาะตำบลบางโปรง ตำบลบางด้วน ตำบลปากน้ำ และตำบลท้ายบ้าน) และ กิ่งอำเภอพระสมุทรเจดีย์</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอบางพลี และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางปู ตำบลบางปูใหม่ ตำบลแพรกษา ตำบลบางเมือง และตำบลสำโรงเหนือ)</p>	<p>นายวัฒนา อัครวเหม</p> <p>นายสนิท กุลเจริญ</p> <p>ว่าที่ร้อยตรีณัฐ ศรีเฟื่องฟุ้ง</p> <p>นายสมรรค ศิริจันทร์</p>
พ.ศ. 2531	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอพระประแดง , อำเภอเมืองสมุทรปราการ(เฉพาะตำบลบางโปรง ตำบลบางด้วน ตำบลบางเมืองใหม่ ตำบลบางเมือง ตำบลแพรกษา ตำบลท้ายบ้าน และตำบลปากน้ำ) และ กิ่งอำเภอพระสมุทรเจดีย์</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอบางพลี และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางปู ตำบลบางปูใหม่ และตำบลสำโรงเหนือ)</p>	<p>นายวัฒนา อัครวเหม</p> <p>นายสนิท กุลเจริญ</p> <p>นายสมชาย สาดิษฐ์</p> <p>นายสมพร อัครวเหม</p> <p>นายประเสริฐ สุขวัฒน์</p>
พ.ศ.	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอพระประแดง</p>	

2535 /1	, อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางโปรง ตำบลบางด้วน ตำบลบางเมืองใหม่ ตำบลปากน้ำ และตำบลท้ายบ้าน),	นายวัฒนา อัสวเหม นายสนิท กุลเจริญ/นายวัลลภ ยิ่งตรง
พ.ศ. 2535 /2	· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอบางพลี และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางปู ตำบลบางปูใหม่ ตำบลแพรกษา ตำบลบางเมือง ตำบลเทพารักษ์ และตำบลสำโรงเหนือ)	นายประดิษฐ์ ยิ่งยืน/นายสมชาย สาดิษฐ์ พลอากาศเอกสมบุญ ระหงส์/นายประเสริฐ สุขวัฒน์ นายสมพร อัสวเหม นายมัน พันธ์นัย
พ.ศ. 2538	· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอพระประแดง, อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางโปรง ตำบลบางด้วน ตำบลบางเมืองใหม่ ตำบลปากน้ำ และตำบลท้ายบ้าน) · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอบางพลี, อำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางปู ตำบลบางปูใหม่ ตำบลแพรกษา ตำบลบางเมือง ตำบลเทพารักษ์ และตำบลสำโรงเหนือ) และ กิ่งอำเภอบางเสาธง	นายวัฒนา อัสวเหม นายวัลลภ ยิ่งตรง นายสนิท กุลเจริญ นายประดิษฐ์ ยิ่งยืน นายสมพร อัสวเหม นายมัน พันธ์นัย

<p>พ.ศ. 2539</p>	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอพระประแดง , อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางโปรง ตำบลบางด้วน ตำบลบางเมืองใหม่ ตำบลปากน้ำ ตำบลท้ายบ้าน และตำบลท้ายบ้านใหม่)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอบางพลี, อำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางปู ตำบลบางปูใหม่ ตำบลแพรกษาใหม่ ตำบลแพรกษา ตำบลบางเมือง ตำบลเทพารักษ์ และตำบลสำโรงเหนือ) และ กิ่งอำเภอบางเสาธง</p>	<p>นายวัฒนา อัครเวม นายพูนผล อัครเวม นายสนิท กุลเจริญ</p> <p>พลอากาศเอกสมบุญ ระหงส์ นายสมพร อัครเวม นายมัน พันธ์ทัย</p>
<p>พ.ศ. 2544</p>	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสมุทรปราการ [เฉพาะตำบลท้ายบ้านใหม่ ตำบลปากน้ำ ตำบลบางด้วน และตำบลบางเมืองใหม่ (นอกเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ)]</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอเมืองสมุทรปราการ [เฉพาะตำบลบางเมืองใหม่ (ในเขตเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ) ตำบลบางเมือง ตำบลเทพารักษ์ และตำบลสำโรงเหนือ]</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอพระสมุทรเจดีย์ , อำเภอพระประแดง(เฉพาะตำบลบางจาก และตำบลบางครุ) และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางโปรงและตำบลท้ายบ้าน)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 4 : อำเภอบางพลี, อำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลแพรกษาใหม่และตำบลแพรกษา) และ กิ่งอำเภอบางเสาธง (เฉพาะตำบลศิระชะจรเข้้น้อย)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 5 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางปูและตำบล</p>	<p>นายวัลลภ ยิ่งตรง</p> <p>นายประเสริฐ เต๋นนภาลัย</p> <p>นายประชา ประสพดี</p> <p>นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์</p> <p>นางสลิลทิพย์ ชัยสมดมภ์</p>

	<p>บางปูใหม่) และ กิ่งอำเภอบางเสาธง (ยกเว้น ตำบลศิระชะจรเข้้น้อย)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 6 : อำเภอพระประแดง (ยกเว้นตำบลบางจากและตำบลบางครุ)</p>	นางสาวเรวดี รัศมิทัต
พ.ศ. 2548	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางโพร้ง ตำบลบางด้วน ตำบลปากน้ำ ตำบลท้ายบ้าน และตำบลบางปูใหม่)</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอเมืองสมุทรปราการ เฉพาะตำบลสำโรงเหนือ)ตำบลเทพารักษ์ ตำบลแพรกษาใหม่ และตำบลแพรกษา(</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอเมืองสมุทรปราการ เฉพาะตำบลบางเมืองใหม่ ตำบลบางเมือง) (และตำบลท้ายบ้านใหม่</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 4 : อำเภอบางพลี (ยกเว้น ตำบลหนองปรือ(</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 5 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอบางเสาธง, อำเภอบางพลี (เฉพาะตำบลหนองปรือ) เฉพาะตำบล) และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (บางปู</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 6 : อำเภอพระประแดง (ยกเว้นตำบลบางจาก ตำบลบางครุ และตำบลตลาด(</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 7 : อำเภอพระสมุทรเจดีย์และ อำเภอพระประแดง บลบางจาก เฉพาะตำบล) (ตำบลบางครุ และตำบลตลาด</p>	<p>นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์</p> <p>นายประเสริฐ เต๋นนภาลัย</p> <p>ว่าที่เรือโทวัลลภ ยังตรง</p> <p>นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์</p> <p>นางสลิลทิพย์ ชัยสดมภ์</p> <p>นางสาวเรวดี รัศมิทัต</p> <p>นายประชา ประสพดี</p>
พ.ศ. 2550	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมืองสมุทรปราการ</p> <p>· เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอบางพลี, อำเภอบางเสาธง และอำเภอบางบ่อ</p>	<p>นางอนุสรุา ยังตรง</p> <p>นายประเสริฐ เต๋นนภาลัย</p>

	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอพระประแดงและ อำเภอพระสมุทรเจดีย์</p>	<p>นางอรุณลักษณ์ กิจเลิศไพโรจน์ นายนที สุทินเผือก นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์ นายประชา ประสพดี นางนฤมล ธารดำรงค์</p>
<p>พ.ศ. 2554</p>	<p>· เขตเลือกตั้งที่ 1 : อำเภอเมือง สมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางโพร้ง ตำบล บางด้วน ตำบลปากน้ำ ตำบลท้ายบ้าน ตำบล บางปูใหม่ และตำบลแพรกษาใหม่) · เขตเลือกตั้งที่ 2 : อำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลสำโรงเหนือ ตำบลเทพารักษ์ และ ตำบลแพรกษา) · เขตเลือกตั้งที่ 3 : อำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบลบางเมืองใหม่ ตำบลบางเมือง และตำบลท้ายบ้านใหม่) · เขตเลือกตั้งที่ 4 : อำเภอบางพลี (ยกเว้น ตำบลหนองปรือ) · เขตเลือกตั้งที่ 5 : อำเภอบางบ่อ, อำเภอบาง เสาธง, อำเภอบางพลี (เฉพาะตำบลหนองปรือ) และอำเภอเมืองสมุทรปราการ (เฉพาะตำบล บางปู) · เขตเลือกตั้งที่ 6 : อำเภอพระ ประแดง (ยกเว้นตำบลบางจากและตำบลบาง ครุ) · เขตเลือกตั้งที่ 7 : อำเภอพระสมุทรเจดีย์และ อำเภอพระประแดง (เฉพาะตำบลบางจากและ ตำบลบางครุ)</p>	<p>นางอรุณลักษณ์ กิจเลิศไพโรจน์ นายประเสริฐ เต๋นนภาลัย นางอนุสรฯ ยั่งตรง นายวรชัย เหมะ นางสลิลทิพย์ ชัยสดมภ์ นางสาวเรวดี รัศมีทัต นายประชา ประสพดี</p>

ตารางที่ 6 รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต

การเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่ 1		
พ.ศ.2518	นายสนธิ กุลเจริญ	นายสุธีร์ อิศวานิชย์	นายวัฒนา อิศวเหม
พ.ศ.2519			
พ.ศ.2522	นายสนธิ กุลเจริญ	นายสมรศ ศิริจันทร์	นายวัฒนา อิศวเหม

พรรคประชาธิปัตย์

พรรคสังคมนิยม

พรรคชาติประชาชน

พรรคประชากรไทย

การเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่ 1		เขตเลือกตั้งที่ 2	
พ.ศ.2526	นายวัฒนา อิศวเหม	นายสนธิ กุลเจริญ	นายประเสริฐ สุขวัฒน์	นายสมรศ ศิริจันทร์
พ.ศ.2529	นายวัฒนา อิศวเหม		ว่าที่ร้อยตรีณัฐ ศีเพ็องฟูง	

พรรคประชาธิปัตย์

พรรคประชากรไทยพรรคราษฎร

ไม่สังกัดพรรคการเมือง

เขตการเลือกตั้ง	การเลือกตั้ง พ.ศ.2531
1	นายวัฒนา อิศวเหม
	นายสนธิ กุลเจริญ
	นายสมชาย สาดิษฐ์
2	นายสมพร อิศวเหม
	นายประเสริฐ สุขวัฒน์

พรรคประชากรไทย

พรรคราษฎร

พรรคชาติไทย

เขตการเลือกตั้ง	มีนาคม พ.ศ. 2535	กันยายน พ.ศ. 2535	พ.ศ.2538	พ.ศ.2539
1	นายวัฒนา อิศวเหม			นายวัฒนา อิศวเหม
	นายสนธิ กุลเจริญ	ว่าที่เรือโทวัลลภ ยิ่งตรง		นายพูนผล อิศวเหม
	นายประดิษฐ์ ยิ่งยืน	นายสมชาย สาดิษฐ์	นายสนธิ กุลเจริญ	
2	พลอากาศเอกสมบุญ ระหงษ์	นายประเสริฐ สุขวัฒน์	นายประดิษฐ์ ยิ่งยืน	พลอากาศเอกสมบุญ ระหงษ์
	นายสมพร อิศวเหม			นายสมพร อิศวเหม
	นายมัน พัดโนทัย			นายมัน พัดโนทัย

ประชากรไทย

พรรคชาติไทย

พรรคพลังธรรม

เขตการเลือกตั้ง	การเลือกตั้ง พ.ศ.2544	การเลือกตั้ง พ.ศ.2548

1	นายวัลลภ ยั่งตรง	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์
2	นายประเสริฐ เต็นนากาลัย	นายประเสริฐ เต็นนากาลัย
3	นายประชา ประสพดี	ว่าที่เรือโทวัลลภ ยั่งตรง
4	นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์	นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์
5	นางสลิลทิพย์ ชัยสดมภ์	นางสลิลทิพย์ ชัยสดมภ์
6	นางสาวเวรดี รัศมีทัต	นางสาวเวรดี รัศมีทัต
7	-	นายประชา ประสพดี

พรรคไทยรักไทย

พรรคความหวัง

เขตการเลือกตั้ง	การเลือกตั้ง พ.ศ.2550
1	นางอนุสรา ยั่งตรง
	นายประเสริฐ เต็นนากาลัย
	นายสงคราม กิจเลิศไพโรจน์ ถูกตัดสิทธิ์ทางการเมือง5 ปี(
	นางอรุณลักษณ์ กิจเลิศไพโรจน์ (แทนนายสงคราม)
2	นายนที สุทินเผือก
	นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์
3	นายประชา ประสพดี
	นางนฤมล ธารดำรง

พรรคพลังประชาชน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เขตการเลือกตั้ง	การเลือกตั้ง พ.ศ.2554
1	นางอรุณลักษณ์ กิจเลิศไพโรจน์
2	นายประเสริฐ เต็นนากาลัย
3	นางอนุสรา ยั่งตรง
4	นายวรชัย เหมะ
5	นางสลิลทิพย์ ชัยสดมภ์
6	นางสาวเวรดี รัศมีทัต
7	นายประชา ประสพดี

พรรคเพื่อไทย

พรรคภูมิใจไทย

ตารางที่ 7 สรุปผลการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554⁵

ลำดับ ที่	จำนวนผู้มี สิทธิเลือกตั้ง	การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง					
		ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง		บัตรเสีย		บัตรไม่ประสงค์ ลงคะแนน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	881,486	662,648	75.17	37,285	5.63	30,892	4.66

ตารางที่ 8 ผลคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัด
สมุทรปราการ เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554

จังหวัด	เขต	ชื่อผู้สมัคร	หมายเลข	พรรค	คะแนน
สมุทรปราการ	1	นางอรุณลักษณ์ กิจเลิศ ไพโรจน์	1	เพื่อไทย	36,182
		นายอัศววัฒน์ อัสวเหม	26	มาตุภูมิ	25,434
		นายจรูญ ยิ่งประกาศ	10	ประชาธิปัตย์	22,424
		นางสาวสุรารักษ์ สิริวัฒนา นุสรณ์	2	ชาติพัฒนาเพื่อ แผ่นดิน	482
		นางบุญครอง บุญศรี	21	ชาติไทยพัฒนา	165
		นางสาวอัญชิษฐา หลิม รักษา	36	พลังคนกีฬา	139
		นายอนุชา ผิวผ่อง	17	แทนคุณแผ่นดิน	102
		นายปราโมทย์ ดีเยาว์	34	ความหวังใหม่	31
	2	นายประเสริฐ ชัยกิจเด่น นภาลัย	1	เพื่อไทย	43,218
		นางสาวสรชา วีระชาติ	10	ประชาธิปัตย์	35,512

⁵ เนื่องจากเป็นข้อจำกัดในการหาข้อมูล จึงทำการเปรียบเทียบผลคะแนนการเลือกตั้งจากปี 2554

		วัฒนา			
สมุทรปราการ	2	นางสาวนุชฎา เขียวพันธุ์	2	ชาติพัฒนาเพื่อแผ่นดิน	591
		นายกรธวัช พรหมกุล	17	แทนคุณแผ่นดิน	337
		นายพลชัย เชื้อเหรียญทอง	21	ชาติไทยพัฒนา	147
		นายพนล ฉัตรเบญจรงค์	36	พลังคนกีฬา	88
	3	นางอนุสรฯ ยั่งตรง	1	เพื่อไทย	43,025
		นายชินโชติ แสงสังข์	10	ประชาธิปัตย์	34,038
		นายภัคติชาติ ลิ้มปิชาติ	12	รักษาสันติ	1,412
		นางเตือนใจ ธิรคุณาพันธ์	2	ชาติพัฒนาเพื่อแผ่นดิน	823
		นายนภา วันดี	17	แทนคุณแผ่นดิน	130
	4	นายวรชัย เหมะ	1	เพื่อไทย	47,990
		นายเกรียงศักดิ์ บุญประเสริฐ	10	ประชาธิปัตย์	34,367
		นายจิรพันธ์ ลิ้มสกุลศิริรัตน์	16	ภูมิใจไทย	12,574
		นายมนัส โกศล	21	ชาติไทยพัฒนา	815
		นางสาวพิมพ์ศิริ ปัดวี	2	ชาติพัฒนาเพื่อแผ่นดิน	486
		นางวรภัทร์ ชมเมือง	36	พลังคนกีฬา	195
		นายทศพล ศรีคุณ	17	แทนคุณแผ่นดิน	112
	5	นางสลิตทิพย์ สุขวัฒน์	1	เพื่อไทย	40,498
		นายกรุงศรีวิไล สุทินเผือก	16	ภูมิใจไทย	28,534

		พันตำรวจโทประเมษฐ์ มหาศิรินโรจน์	10	ประชาธิปไตย	18,883
จังหวัด	เขต	ชื่อผู้สมัคร	หมายเลข	พรรค	คะแนน
สมุทรปราการ	5	นายอานนท์ วงษ์หิรัญวา นิช	2	ชาติพัฒนาเพื่อ แผ่นดิน	316
		นายวีระชาย ช.ชมเมือง	36	พลังคนกีฬา	113
		นางสาวใจจริง ชาวหินฟ้า	18	เพื่อฟ้าดิน	81
		นายบรรชา ประสิทธิ์สันต์	17	แทนคุณแผ่นดิน	79
	6	นางสาวเรวดี รัศมิทัต	16	ภูมิใจไทย	30,550
		นางนฤมลธารดำรง	1	เพื่อไทย	28,888
		นางสาวชุตีวรรณ ศรีวรร วัตร์	10	ประชาธิปไตย	11,034
		นางสุภา เม่นมิ่ง	2	ชาติพัฒนาเพื่อ แผ่นดิน	10,023
		นายณัฐวุฒิ วัลลิโกดม	14	กิจสังคม	356
	7	นายประชา ประสพดี	1	เพื่อไทย	45,440
		นายพูนผล อัสวเหม	26	มาตุภูมิ	20,291
		นายสมยศ ประกอบผล	10	ประชาธิปไตย	18,254
		นางสาวกัญญ์ณภัส กังอุบล	2	ชาติพัฒนาเพื่อ แผ่นดิน	312

จากตารางที่ 8 จะพบว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ ปี 2554 ในเขตเลือกตั้งที่ 1 อ.เมืองสมุทรปราการ มีผู้ลงสมัครเลือกตั้ง 8 คน โดยหนึ่งในผู้สมัครคือนายอัศววัฒน์ อัสวเหม หลานชายของนายวัฒนา ซึ่งเขตเลือกตั้งที่ 1 นั้นแต่เดิม ตั้งแต่ปี 2518 ที่นายวัฒนา ลงสมัครเลือกตั้ง ส.ส. สมุทรปราการ ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกันกว่า 10 สมัย อาจกล่าวได้ว่า ในเขตเลือกตั้งที่ 1 นั้น เป็นฐานคะแนนเสียงของกลุ่มอัสวเหมมาโดยตลอด แต่เมื่อเกิดการปฏิรูปทาง

การเมือง มีการเปลี่ยนกติกาในการเลือกตั้ง ส.ส. ปี 2544 เป็นแบบเขตเดียวเบอร์เดียว รวมทั้งกระแสพรรคไทยรักไทยพีแอร์ จึงส่งผลให้ในการเลือกตั้งระดับชาติกลุ่มอศวเหมไม่สามารถรักษาคะแนนเสียงในเขตเลือกตั้งที่ 1 ที่เป็นฐานที่มั่นของตนเองไว้ได้ อย่างไรก็ตาม จากผลคะแนนการเลือกตั้งในปี 2554 ช่างต้น แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่ากลุ่มอศวเหมจะพ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง ส.ส. มาโดยตลอด ตั้งแต่ปี 2544 แต่กลุ่มอศวเหมยังคงไม่ลดความพยายามในการทวงฐานที่มั่นคืน กลุ่มอศวเหมยังคงส่ง นายอัครวัฒน์ ลงสมัครเลือกตั้ง ส.ส. ในหลายสมัย ถึงแม้ว่านายอัครวัฒน์จะได้คะแนนเป็นอันดับที่สองของเขต แต่ยังคงไม่สามารถทำคะแนนเอาชนะคู่แข่งได้ สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนายอัครวัฒน์ที่ได้กล่าวไว้

ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ส.ส. ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา กลับเป็นนักการเมืองที่สังกัดพรรคไทยรักไทยแทบทั้งสิ้น (ยกเว้นในบางสมัยที่นางสาวเรวดี รัชมิทัต ไม่ได้สังกัดพรรคไทยรักไทยและได้รับเลือกตั้ง) ในการเลือกตั้งปี 2554 ผู้ที่ได้รับชัยชนะในเขตเลือกตั้งที่ 1 คือนางอรุณลักษณ์ กิจเลิศไพโรจน์ นักการเมืองสังกัดพรรคเพื่อไทย ด้วยคะแนน 36,182 คะแนน นอกจากนี้ ในเขตเลือกตั้งที่ 2,3,4,5 และ 7 ผู้สมัครที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ นักการเมืองที่สังกัดพรรคไทยรักไทยทั้งสิ้น

นอกจากนี้ ยังมีนางสาวเรวดี รัชมิทัต ที่ได้รับการเลือกตั้งในเขต 6 เสมอมาตั้งแต่ปี 2544 มีเพียงช่วงปี 2550-2554 ที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง เนื่องจากในการเลือกตั้งช่วงนั้น มีการเปลี่ยนแปลงเขตการเลือกตั้งในจังหวัดสมุทรปราการ จากเดิมที่เป็นแบบเขตเดียวเบอร์เดียว เปลี่ยนเป็น การแบ่งเขตเลือกตั้งใหญ่ 3 เขต ซึ่งการยุบรวมเขตเลือกตั้งนี้ส่งผลกระทบต่อฐานคะแนนเสียงของกลุ่มรัชมิทัต เนื่องจาก ฐานคะแนนเสียงที่สำคัญของกลุ่มรัชมิทัตคือ อ.พระประแดง เป็นอำเภอเดียวที่กลุ่มรัชมิทัตสามารถควบคุมคะแนนเสียงได้ แต่ในพื้นที่อื่นๆ นั้น กลุ่มรัชมิทัตไม่สามารถควบคุม หรือมั่นใจในคะแนนเสียงได้ เมื่อมีการควบรวมเขตเลือกตั้ง จึงส่งผลต่อฐานคะแนนเสียงของกลุ่มรัชมิทัต ซึ่งจะทำให้การอธิบายเรื่องฐานคะแนนเสียงของกลุ่มอศวเหม และกลุ่มรัชมิทัตอย่างชัดเจนในส่วนต่อไป

ตารางที่ 9 สรุปผลการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2554

ลำดับที่	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง					
		ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง		บัตรเสีย		บัตรไม่ประสงค์ลงคะแนน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	848,111	466,105	54.95	11,208	2.40	28,060	6.02

ตารางที่ 10 แสดงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ (รายอำเภอ)

ลำดับที่	ชื่อผู้สมัคร	หมายเลข	อ.เมือง	อ.พระประแดง	อ.สมุทรเจดีย์	อ.บางบ่อ	อ.บางเสาธง	อ.บางพลี	รวมคะแนน
1	นายชนม์สวัสดิ์ อิศวเหม	1	78,635	17,553	14,501	17,997	9,898	18,993	157,577
2	นายอำนาจ รัตมิตต์	2	50,324	38,310	13,987	15,107	8,019	22,970	148,717
3	นางสาวภัทราวดี อภิไธยภักดิ์	4	51,957	18,161	12,995	5,940	6,843	18,322	114,218
4	นายธนภณ คารมปราชญ์	3	1,955	627	370	259	208	719	4,138
5	นายธนภัท ธีญธนพัฑ	5	770	478	303	175	119	341	2,186
รวม			183,641	75,129	42,156	39,478	25,087	61,345	426,836

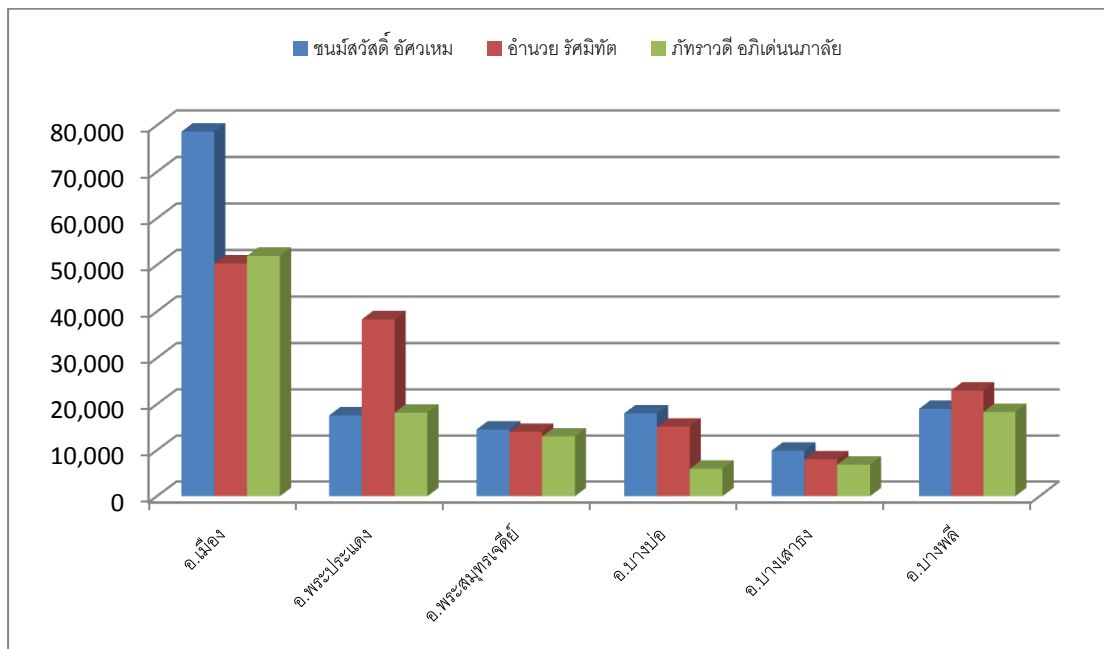
ตารางที่ 11 แสดงคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2544 (รวมทั้งจังหวัด)

ลำดับที่	ชื่อผู้สมัคร	หมายเลข	ได้คะแนน
1	นายชนม์สวัสดิ์ อัศวเหม	1	157,577
2	นายอำนาจ รัศมีทัต	2	148,717
3	นางสาวภัทราวดี อภิไศยนภาลัย	4	114,218
4	นายธนภณ คารมปราชญ์	3	4,138
5	นายธนภัท ธีธฤณพัต	5	2,186

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ในส่วนของการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น อย่างนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มอัศวเหมและกลุ่มรัศมีทัต ยังคงเป็นคู่แข่งทางการเมืองซึ่งกันและกันอยู่ และอีกในแง่หนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า การเลือกตั้งนายก อบจ. เป็นการเลือกตั้งในตำแหน่งที่สำคัญมาก จะเห็นได้จาก ทั้งกลุ่มอัศวเหม และกลุ่มรัศมีทัต ต่างให้ผู้นำกลุ่มอย่างนายชนม์สวัสดิ์ อัศวเหม และนายอำนาจ รัศมีทัต เป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายก อบจ. ซึ่งในการเลือกตั้งนายก อบจ. ปี 2554 ในครั้งนี้ นายอำนาจได้พ่ายแพ้ให้กับนายชนม์สวัสดิ์ ทำให้กลุ่มอัศวเหมมีบทบาททางการเมืองในระดับท้องถิ่น

ไม่เพียงแต่กลุ่มอัศวเหม และกลุ่มรัศมีทัต ที่ลงสมัครเลือกตั้งนายก อบจ. ยังมี น.ส.ภัทราวดี อภิไศยนภาลัย ซึ่งเป็นน้องสาวของนายประเสริฐ ชัยกิจเด่นนภาลัย ส.ส.เขต 2 สังกัดพรรคเพื่อไทย ถึงแม้ว่าจากคำสัมภาษณ์ของนายประชา ที่บอกว่าพรรคเพื่อไทยไม่ได้ให้การสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่น หากใครจะลงสมัครเลือกตั้งระดับท้องถิ่นพรรคเพียงอนุญาตให้ใช้ชื่อพรรคในการหาเสียงได้เท่านั้น แต่เนื่องจาก น.ส.ภัทราวดีเป็นน้องสาวของนักการเมืองสังกัดพรรคเพื่อไทย นายประชาจึงช่วย น.ส.ภัทราวดีหาเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งปี 2554 นี้ แต่สุดท้าย การเมืองในระดับท้องถิ่น พรรคเพื่อไทยยังไม่สามารถครองพื้นที่ได้ ถึงแม้ว่าในการเมืองระดับชาติ พรรคเพื่อไทยจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเป็นอย่างมากก็ตาม

ภาพที่ 7 เปรียบเทียบผลคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปี 2554 ระหว่างกลุ่ม
อศวเหม กลุ่มรัศมีทิต และนักการเมืองสังกัดพรรคเพื่อไทย



จากรูปที่ 7 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเลือกตั้งนายก อบจ. รายอำเภอ แสดงให้เห็นถึงฐานคะแนนเสียงของแต่ละกลุ่มการเมือง ซึ่งพบว่า ในเขตอ.เมืองสมุทรปราการเป็นเขตที่กลุ่มอศวเหมได้รับคะแนนสูงสุดอย่างขาดลอย โดยทิ้งห่างจากคะแนนของคู่แข่งประมาณ 30,000 คะแนน สามารถยืนยันได้ว่า อ.เมืองเป็นฐานคะแนนเสียงของกลุ่มอศวเหม ซึ่งในการเมืองระดับท้องถิ่นกลุ่มอศวเหมยังคงรักษาฐานที่มั่นของตนเองไว้ได้ และส่งผลให้กลุ่มอศวเหมได้รับชัยชนะ และมีบทบาททางการเมืองในระดับท้องถิ่น

ในส่วนของกลุ่มรัศมีทิต พบว่า อ.พระประแดงเป็นเขตที่กลุ่มรัศมีทิตได้รับคะแนนสูงสุด โดยทิ้งห่างจากคะแนนของคู่แข่งประมาณ 20,000 คะแนน ซึ่งให้เห็นว่า อ.พระประแดงเป็นฐานคะแนนเสียงของกลุ่มรัศมีทิต ซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนางสาวเรวดี และผลคะแนนในการเลือกตั้ง ส.ส. ปี 2554 ชำรงตัน ที่นางสาวเรวดีได้รับชัยชนะในเขตเลือกตั้งที่ 6 อ.พระประแดง

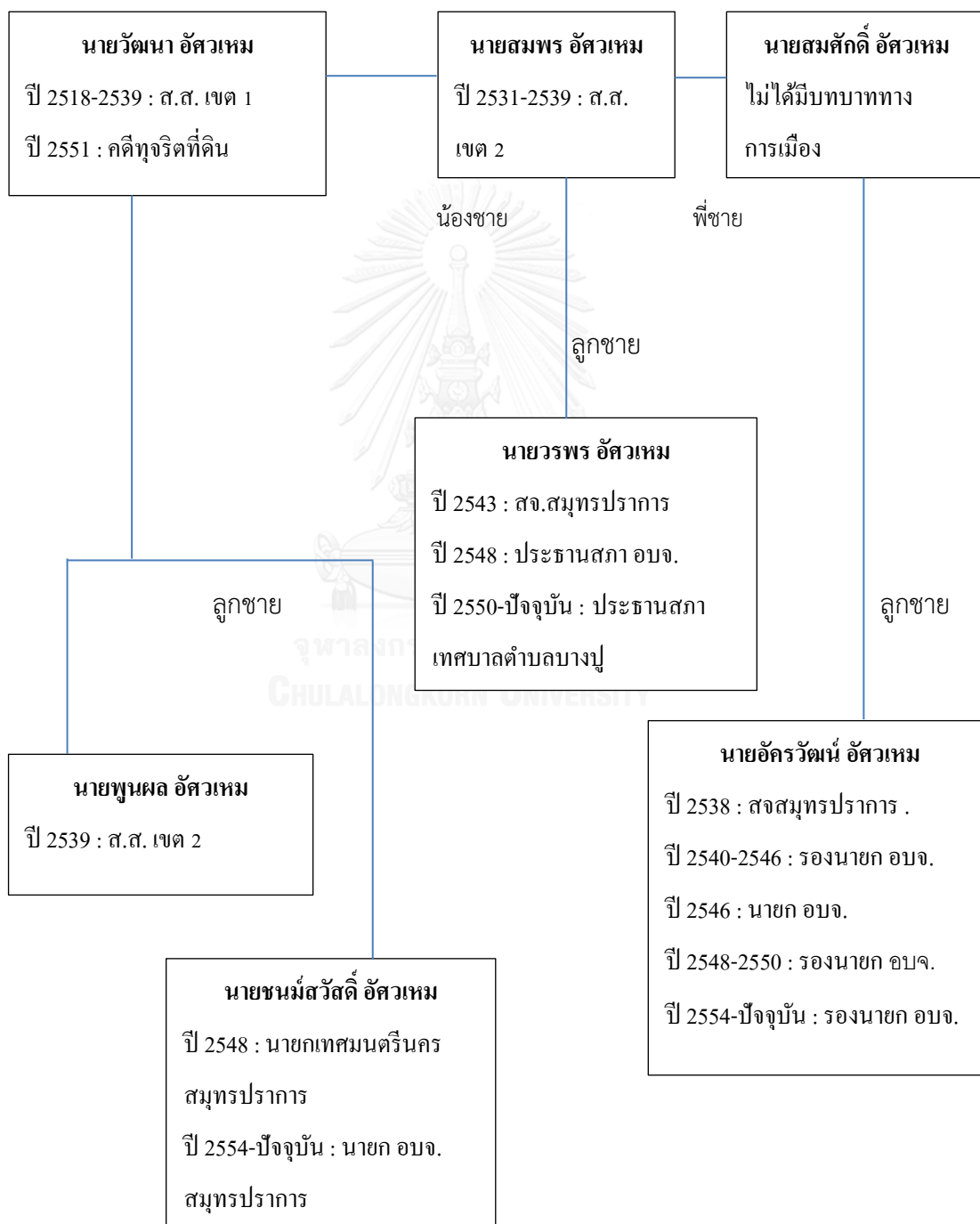
ส่วนฐานคะแนนเสียงของน.ส.ภัทราวดี ไม่มีคะแนนในเขตอำเภอใดที่โดดเด่นเหนือกลุ่มอศวเหม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการเมืองระดับท้องถิ่นกระแสพรรคการเมืองไม่ได้มีส่วนช่วยให้ผู้ลงสมัครในนามพรรคได้รับชัยชนะอย่างกับการเลือกตั้งในระดับชาติ

4.2 นักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาแบ่งกลุ่มการเมืองที่มีบทบาทในจังหวัดสมุทรปราการเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอศวเหม กลุ่มรัศมีทิต และกลุ่มนักการเมืองที่สังกัดพรรคเพื่อไทย

4.2.1 กลุ่มอศวเหม

ภาพที่ 8 การสืบทอดทายาททางการเมืองของกลุ่มอศวเหม



1) นายวัฒนา อัครเวม

ก่อนที่จะเข้ามามีบทบาททางการเมืองนั้น นายวัฒนา อัครเวม ประกอบอาชีพชาวประมงและเป็นตัวแทนค้าน้ำมันโดยขายให้กับองค์กรเชื้อเพลิงมากถึง 70-80 ล้านลิตร(พรัชย์ เทพปัญญา and และคณะ 2548) นายวัฒนาสามารถเก็บเกี่ยวประโยชน์จากการขยายตัวของเมืองสมุทรปราการภายใต้โครงสร้างเศรษฐกิจโลก และมีความสัมพันธ์กับพรรคชาติไทยและทหารกลุ่มชอยราชครู ซึ่งนับเป็นกลุ่มอำนาจสำคัญยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองที่มีบทบาทอย่างมากในการผลักดันแนวทางเสรีนิยมใหม่ในรัฐไทยนับแต่ทศวรรษ 1970 เป็นต้นมา

ผู้ที่ผลักดันให้นายวัฒนา อัครเวม ก้าวเข้าสู่เส้นทางทางการเมือง คือ นายสังข์ พัธโนทัย บิดาของ นายมั่น พัธโนทัย ผู้กระตุ้นให้นายวัฒนาเล่นการเมืองเพื่อตอบแทนคุณของคนสมุทรปราการ

นายวัฒนา อัครเวม เริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมืองตั้งแต่ พ.ศ. 2518 โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งเขต 1 จังหวัดสมุทรปราการ หลังจากนั้น ก็ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาโดยตลอด ติดต่อกันรวมทั้งสิ้น 10 สมัย โดยได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี 5 ครั้ง อีกทั้งพยายามหางบประมาณเข้ามาพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ ให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการถนน โรงเรียน การขุดคลอง เป็นต้น

นายวัฒนา อัครเวม ได้กล่าวว่า งบประมาณทั้งหมดที่ใช้ในการหาเสียงนั้น ตัวเขาเป็นผู้จัดการเองทั้งหมด ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากใครหรือพรรคการเมืองใดเลย จึงทำให้นายวัฒนามีอิสระในการตัดสินใจทางการเมืองเป็นอย่างมาก ในปี 2541 นายวัฒนา ได้ร่วมก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้น ชื่อว่า พรรคราชฎากร ต่อมาในปี 2547 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น พรรคมหาชน และในปี 2552 ได้เปลี่ยนชื่อพรรคอีกครั้งเป็น พรรคมาตุภูมิ

นายวัฒนาเป็นคนสมุทรปราการโดยกำเนิด มีเครือญาติมากมาย ตระกูลอัครเวมนั้นเป็นตระกูลใหญ่ นายวัฒนาศนใจเรื่องการเมืองมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม และชอบดูการปราศรัยทางการเมือง ภายหลังจากก้าวเข้าสู่การเมืองแล้ว จึงร่วมกับ พลเอกมานะ รัตนโกเศศ ก่อตั้งพรรคราชฎากร ขึ้นมา

บทบาททางการเมืองครั้งสุดท้ายของนายวัฒนา อัครเวม คือ การลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคราชฎากร แต่คะแนนไม่ถึงจึงสอบตก นายวัฒนากล่าวว่า จะยังไม่เลิกเล่นการเมือง ถ้าตราบไต่ที่ร่างกายยังแข็งแรงอยู่ อาจจะไม่เล่นการเมืองโดยตรง แต่จะรับบทบาทเป็นที่ปรึกษา หรือสนับสนุนให้ลูกหลาน หรือคนอื่นๆ ในกลุ่ม ที่มีศักยภาพ ได้ทำงานให้จังหวัด จะไม่ยอมให้ตระกูลอัครเวม ยุติบทบาททางการเมือง และมีความมั่นใจว่า ถ้าลงสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสมาชิก จะต้องได้รับเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นระบบทุนใหญ่หรืออะไรก็ตาม ก็ต้องสู้เต็มที่โดยไม่เลือกวิธีการ (พรัชย์ เทพปัญญา and และคณะ 2548)

จากการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรติดต่อกัน 10 สมัย รวมถึงการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี 5 สมัย ทำให้นายวัฒนา อิศวเหม มีอำนาจและอิทธิพลมากในจังหวัดสมุทรปราการ ถึงแม้ว่าจะสังกัดพรรคการเมืองใดก็ตาม เขาก็ยังคงชนะการเลือกตั้งเสมอมา สะท้อนให้เห็นว่านายวัฒนามีอิทธิพลและอำนาจทางการเมืองในสมุทรปราการเป็นอย่างมาก ปี 2539 นายวัฒนา ได้รับชัยชนะเป็นครั้งสุดท้าย ต่อมาปี 2551 นายวัฒนา อิศวเหม ถูกศาลพิพากษาจำคุกเป็นเวลา 10 ปี ในคดีทุจริตที่ดินคลองด่าน ส่งผลให้นายวัฒนาหลบหนีคดีออกจากประเทศไทยไป

2) นายสมพร อิศวเหม

นายสมพร อิศวเหม เป็นน้องชายของนายวัฒนา อิศวเหม ได้ก้าวเข้าสู่เส้นทางการเมืองในปี พ.ศ. 2531 โดยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาในปี พ.ศ. 2535/1 และ 2535/2 ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นกัน รวมไปถึงในปี 2539 ซึ่งเป็นสมัยสุดท้ายที่นายสมพรได้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรติดต่อกันทั้งสิ้น 5 สมัย

ภายหลังจากการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2539 แล้ว การเลือกตั้งครั้งต่อมา นายสมพรได้ลงสมัครเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ แต่สอบตก เช่นเดียวกับนายวัฒนาดังนั้น นายสมพรจึงผันตัวเองจากการเมืองระดับชาติมาสู่ระบบการเมืองท้องถิ่น ภายหลังจากการตรวจพระราชบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ โดยให้ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาจากการเลือกตั้งโดยตรงครั้งแรก นายสมพรได้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในนามพรรคไทยรักไทย แข่งขันกับ นายอำนาจ รัตมิต ซึ่งเป็นอดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายสมพร อิศวเหม แพ้การเลือกตั้ง แต่ได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งทำให้นายสมพร อิศวเหม ได้รับการเลือกตั้ง และคณะกรรมการเลือกตั้งได้รับรองผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2548

นายสมพร อิศวเหม ได้กล่าวว่า ตระกูลอิศวเหมเป็นตระกูลดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ มีพี่น้องทั้งหมด 10 คน เป็นผู้ชาย 7 คน เป็นผู้หญิง 3 คน ในอดีตครอบครัวประกอบอาชีพค้าขาย ส่วนพี่น้องทั้ง 10 คน ประกอบอาชีพแตกต่างกันไป เช่น นักธุรกิจ อาจารย์ นักการเมือง โดยมีนายวัฒนา อิศวเหม พี่ชายคนโตเป็นผู้ริเริ่ม มีเครือข่ายทางฝ่ายมารดาที่เล่นการเมืองระดับท้องถิ่น คือ ตระกูลศีลพิพัฒน์(พรชัย เทพปัญญา and คณะ 2548)

การหาเสียงของนายสมพร อิศวเหม มองว่าจะเข้าถึงและใกล้ชิดประชาชนอยู่ตลอด ไม่ใช่ทำแค่ในช่วงที่จะลงสมัครเลือกตั้งเท่านั้น สร้างความผูกพันกับประชาชน โดยการให้ความช่วยเหลือกับประชาชน ส่วนในเรื่องของฐานคะแนนเสียงนั้นก็เป็นเรื่องสำคัญ ในปัจจุบันประชาชนไม่ได้มองการเมืองเพียงเฉพาะในระดับท้องถิ่น

อย่างเดียว แต่ประชาชนจะพิจารณาการเมืองท้องถิ่นควบคู่ไปกับการเมืองรายใหญ่หรือในภาพรวมของรัฐบาลด้วย ทำให้ส่งผลกระทบต่อการเลือกตั้ง ที่ทำให้ฝ่ายรัฐบาลได้เปรียบมากขึ้น

การที่นายสมพรลงสมัครเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ก็เพื่อที่จะพัฒนา สร้างสรรค์ให้จังหวัดมีความเจริญก้าวหน้าขึ้น ทำให้ประชาชนมีความสุข มีที่พึ่งพาได้ ถึงแม้จะไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่การที่ได้เป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็สามารถสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่นตามวัตถุประสงค์และตามเจตนารมณ์ที่ต้องการได้

นายสมพรมองว่า นายวัฒนา มีความผูกพันกับการเมืองเป็นอย่างมาก แต่สิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญคือการสร้างทายาททางการเมือง โดยพัฒนาคนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ มีความตั้งใจจริง ให้ขึ้นมารับช่วงต่อทางการเมือง ให้ดำเนินต่อไปในอนาคต ซึ่งคำว่าทายาททางการเมืองนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเป็นลูกหลาน หรือเป็นเครือญาติก็ได้

ปัจจุบันนายสมพร อัสวเหม ถึงแก่กรรมแล้ว

3) นายวรพร อัสวเหม

นายวรพร อัสวเหม บุตรชายของนายสมพร อัสวเหม สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และสำเร็จการศึกษาปริญญาโท ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ โครงการการจัดการทางการเมือง จากมหาวิทยาลัยรามคำแหงก่อนที่จะเริ่มเข้าสู่เส้นทางทางการเมืองมีอาชีพเป็นทนายความ ที่ปรึกษากฎหมาย และทำธุรกิจส่วนตัวเกี่ยวกับรถบัสให้เช่า และเปิดสนามยิงปืน

นายวัฒนาเป็นผู้ชักชวนให้เข้าสู่ทางการเมือง เริ่มตั้งแต่ปี 2543 โดยเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต่อมาในปี 2548-2550 เป็นประธานสภา อบจ. และในปี 2550-ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลตำบลบางปู ในขณะนี้สมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางปูเป็นกลุ่มอัสวเหมเกินกึ่งหนึ่ง เป้าหมายต่อไปของนายวรพร ภายใต้ความต้องการของกลุ่มอัสวเหมคือ ชะนะการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบางปู ซึ่งนายวรพรได้ลงสมัครเลือกตั้งนายกเทศมนตรี 2 สมัย แต่พ่ายแพ้ให้กับนายกฯ คนปัจจุบันมาโดยตลอด

3) นายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม

นายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม บุตรชายคนเล็กของนายวัฒนา อัสวเหม สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีจากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ต่อมาในปี 2548 ได้ดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีนครสมุทรปราการและปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ และประธานที่ปรึกษาสโมสรฟุตบอลจังหวัดสมุทรปราการ

รายชื่อธุรกิจของตระกูลอัครวิวัฒน์ ที่ปัจจุบันเปิดดำเนินการทั้งสิ้นกว่า 22 บริษัท เช่น บริษัทสุพรีม ฟู้ด โปรดัก จำกัด บริษัทซัลเตอร์เน็ตฟ ดิสทริบิวชัน จำกัด บริษัทพงษ์การดี จำกัด บริษัทเอ็ม.พี. ธุรกิจการเกษตร จำกัด ฯลฯ มีทุนจดทะเบียนรวมทั้งสิ้นกว่า 1,707.5 ล้านบาท และยังมีสินทรัพย์รวม 10,387,863,276 บาท

4) นายอัครวิวัฒน์ อัครวิวัฒน์

นายอัครวิวัฒน์ อัครวิวัฒน์ เป็นหลานชายของนายวัฒนา อัครวิวัฒน์ เป็นคนจังหวัดสมุทรปราการโดยกำเนิด สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

ก่อนเข้าสู่เส้นทางทางการเมือง นายอัครวิวัฒน์ประกอบอาชีพ พนักงานธนาคารกสิกร เป็นผู้ช่วยฝ่ายกฎหมายของบริษัทในเครือตระกูลอัครวิวัฒน์ และเป็นทนายความ ต่อจากนั้นในปี พ.ศ. 2538 นายวัฒนา อัครวิวัฒน์ ได้ชักชวนให้ลงสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดสมุทรปราการ จึงถือว่านายอัครวิวัฒน์ อัครวิวัฒน์ เริ่มงานทางการเมืองครั้งแรกจากการเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสมุทรปราการ หลังจากนั้นก็ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2546 ต่อมาในช่วง 2 สิงหาคม พ.ศ. 2546 ถึง 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ได้รับเลือกจากสมาชิกสภาจังหวัดสมุทรปราการให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ ต่อมาเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปี พ.ศ. 2548 – 2550 และเป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกครั้งในปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน

ในการหาเสียงเลือกตั้งทุกครั้งกลุ่มอัครวิวัฒน์จะเป็นผู้จัดการเอง ไม่มีใครหรือกลุ่มใดให้การสนับสนุน ดังนั้นฐานคะแนนเสียงดั้งเดิมและกลุ่มคนในพื้นที่ อ. เมือง ที่รู้จักสนิทสนมกันเป็นอย่างดี จึงเป็นฐานคะแนนที่กลุ่มอัครวิวัฒน์ต้องพยายามรักษาไว้ให้ได้มากที่สุด

ในการเมืองระดับชาติ นายอัครวิวัฒน์ อัครวิวัฒน์ มีความเห็นว่า เหตุผลที่ทำให้กลุ่มอัครวิวัฒน์ไม่ได้รับเลือกตั้งก็คือ กระแสความนิยมพรรคเพื่อไทยที่มีในจังหวัดสมุทรปราการ และความไม่เป็นกลางของสื่อ ที่นำเสนอข่าวเฉพาะผู้สมัครในนามพรรคการเมืองใหญ่เท่านั้น ดังนั้นแล้วนายอัครวิวัฒน์ อัครวิวัฒน์ จึงไม่ค่อยให้ความสนใจกับการเมืองระดับชาติมากนัก ประกอบกับการทำงานในระดับชาตินั้น หากไม่ได้เป็นผู้มีบทบาททางอำนาจอย่างแท้จริง เช่น เป็นรัฐมนตรีแล้ว ก็ถือว่าไม่มีประโยชน์ในการพัฒนาจังหวัดเท่าใดนัก ส่วนงานในระดับท้องถิ่นนั้น มองว่ากลุ่มอัครวิวัฒน์มีอำนาจในการทำงาน เพราะ เสียงในสภาจังหวัดมีมากเกินครึ่ง ดังนั้น เมื่อเสนอแผนงานหรือโครงการใดๆ ก็มักจะได้รับความเห็นชอบจากสภาเสมอ จึงทำให้สามารถสร้างผลงาน และพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อกลุ่มอัครวิวัฒน์สามารถสร้างผลงานให้ประชาชนเห็นได้ชัดเจน จึงส่งผลให้คะแนนเสียงของกลุ่มอัครวิวัฒน์มากขึ้นตามไปด้วย ถึงแม้ว่านายวัฒนา อัครวิวัฒน์ จะวางมือจากงานทางการเมืองไปแล้วก็ตาม

4.2.2 กลุ่มนักการเมืองที่สังกัดพรรคเพื่อไทย

นายประชา ประสพดี

นายประชา ประสพดี เป็นคนจังหวัดสมุทรปราการโดยกำเนิด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ระดับปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปริญญาเอก คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปัจจุบัน นอกจากงานทางการเมืองแล้ว ยังเป็นที่ปรึกษากฎหมาย และทำธุรกิจส่วนตัว คือ ทำการเกษตร โดยทำสวนปลูกแก้วมังกร และทำโฮมสเตย์ เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ก่อนก้าวเข้าสู่เส้นทางการเมือง ประกอบอาชีพ พนักงานธนาคารกรุงเทพ และเป็นนักกฎหมาย ต่อมา นายวัลลภ ยังตรง อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ ได้ชักชวนให้ลงสมัครเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2544 สังกัดพรรคไทยรักไทย ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาก็ได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรติดต่อกัน 4 สมัย โดยสังกัดพรรคการเมืองเดิมมาโดยตลอด ถึงแม้ว่าพรรคเก่าจะถูกยุบ และก่อตั้งพรรคใหม่ขึ้นมาก็ตาม ในปี พ.ศ. 2555 ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

จากการสัมภาษณ์นายประชาพบว่า แรงจูงใจที่เข้าสู่เส้นทางการเมือง คือ ความไม่พอใจที่การเลือกตั้งมีการซื้อเสียง การซื้อเสียงถือเป็นการกระทำที่ผิด อีกทั้งมีความรู้สึกที่ว่า ประชาชนเข้าถึงตัวนักการเมืองยาก มีอะไรจะต้องผ่านหัวคะแนก่อน จึงเกิดความคิดขึ้นว่า คนธรรมดาจะสามารถเล่นการเมืองได้หรือไม่ นายประชา มีความเห็นว่า การที่ประชาชนเข้าถึงตัวนักการเมืองยาก การซื้อเสียง นั้นไม่ดี ถือเป็นจุดอ่อนทางการเมือง จึงตั้งใจเสนอจุดแข็งของตนเองให้ประชาชนเห็นว่าตนเองเป็นคนดี ไม่ใช่คนเกเร โดยไม่ซื้อเสียง ลงพื้นที่เข้าพบปะประชาชนอยู่เสมอ แสดงให้ประชาชนเห็นและเปรียบเทียบกับสิ่งใดดีหรือไม่ดี โดยตั้งใจที่จะปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ทางการเมืองใหม่ คือ เน้นการอบรมให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้งว่า การใช้เงินซื้อเสียงจะทำให้ได้ผู้แทนที่ไม่ดี การที่ผู้แทนใช้เงินซื้อเสียงในท้ายที่สุดเขาจะต้องกลับมาเอาคืน ด้วยการคอร์รัปชั่น โดยการอธิบายให้ประชาชนเห็นว่า เงินที่ได้จากการซื้อเสียง จำนวน 500 บาทนั้น เมื่อนำไปหารด้วย 4 ปี เท่ากับวันละ 46 สตางค์ ซึ่งให้เห็นว่ามูลค่ามันน้อยมาก ทำให้ประชาชนเริ่มเข้าใจมากขึ้น และถ้าหากประชาชนอยากได้ผู้แทนที่มีคุณภาพก็ให้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

จุดยืนที่สำคัญของนายประชา ประสพดี คือ “การไม่ซื้อเสียง” นายประชา ประสพดี ยืนยันว่าตนเองไม่ซื้อเสียงเลย ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้นายประชา ประสพดี ไม่ลงเล่นการเมืองในระดับท้องถิ่น นายประชา ประสพดี กล่าวว่า การเมืองในระดับท้องถิ่นนั้นจำเป็นต้องใช้เงินในการหาเสียงเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก ในส่วนของพรรคเพื่อไทยเองก็มีความสนใจในการเมืองระดับท้องถิ่นอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ได้ให้การสนับสนุน เนื่องจากทราบดีว่าการสนับสนุนการเมืองในระดับท้องถิ่นนั้นคือ การให้การสนับสนุนในเรื่องของ “เงิน” เป็นหลัก ทางพรรคจึงมองว่า ปล่อยให้เป็นเรื่องของท้องถิ่นจัดการกันเองดีกว่า แต่ผู้สมัครคนใดต้องการที่จะให้พรรคเพื่อไทยสนับสนุน

พรรคเพื่อไทยก็จะมโนนโยบายเพียงแค่ว่ายอมให้ใช้คำว่า “สมาชิกพรรค” เท่านั้น ไม่ได้ส่งคนในพรรคเพื่อไทยเข้าไปช่วยหาเสียงแต่อย่างใด แต่จะมีในบางกรณีที่ในการหาเสียงของผู้สมัครในระดับท้องถิ่น จะมีคนของพรรคเพื่อไทยให้ความช่วยเหลือ หรือช่วยหาเสียงด้วย ในกรณีดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือระหว่างบุคคลเอง แต่อย่างไรก็ดี หากมีคนของพรรคเพื่อไทยให้ความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะในทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ประชาชนก็จะเข้าใจว่าผู้สมัครคนนั้นๆ สังกัดพรรคเพื่อไทย หรืออยู่กลุ่มเดียวกันกับพรรคเพื่อไทยนั่นเอง

ในการหาเสียงเลือกตั้ง นอกจากการพบปะกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอแล้ว การมีกลุ่มเครือข่ายคอยให้ความช่วยเหลือก็ถือว่าเป็นส่วนช่วยในการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ หรือการบอกต่อๆ กันไป ก็ช่วยให้ประชาชนรู้จักมากขึ้น เนื่องจากนายประชา ประสพดี ไม่ได้มีหัวคะแนน ไม่ได้มีกลุ่มนักธุรกิจให้ความช่วยเหลือในการหาเสียง มองว่าการพึ่งพาคูคนเหล่านี้จะทำให้เราต้องตอบแทนเขาด้วย ดังนั้นจะทำให้ช่วยเหลือประชาชนได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตาม การที่นายประชาเลือกสังกัดพรรคการเมืองใหญ่อย่างพรรคเพื่อไทยนั้น ก็ถือเป็นสิ่งที่มีส่วนช่วยให้นายประชา ประสพดี เป็นที่รู้จักในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว เพราะเป็นที่รู้กันดีว่า กระแสความนิยมของพรรคเพื่อไทย หรือในกลุ่มของคนเสื้อแดงนั้นมีมากมาย ในจังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้น นายประชา ประสพดี จึงเล็งเห็นว่า การเลือกสังกัดพรรคการเมืองใหญ่ หรือพรรคการเมืองที่มีกระแสตอบรับที่ดีนั้น จะส่งผลให้ผู้สมัครได้รับความนิยมนำไปด้วย ดังที่นายประชา ประสพดี กล่าวว่า “การเลือกเสื้อที่สวย ที่ดูดีมีราคาใส่ จะทำให้เราดูดีมากกว่าการใส่เสื้อผ้าทั่วไปจากตลาดนัด”(ประชา ประสพดี)

ในปี พ.ศ. 2555 นายประชาได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย นายประชากล่าวว่า นับเป็นความโชคดีที่ผู้ใหญ่ภายในพรรคเล็งเห็นความสามารถของเขา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การที่เขามีโอกาสยื่นทางการเมืองที่ชัดเจน จากการศึกษาที่เข้มข้นปราศรัยบนเวทีคนเสื้อแดง ก็มีผลสำคัญที่ทำให้ผู้ใหญ่ในพรรคมองเห็นเขาได้ชัดเจนขึ้น เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งแล้ว นายประชาสามารถเลือกใช้คนให้เหมาะสมกับงานที่มีอยู่ได้ จึงเป็นที่ไว้วางใจของพรรคเพื่อไทย การที่นายประชาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ทำให้การพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการเป็นไปได้สะดวกขึ้น ไม่ว่าจะในเรื่องยาเสพติด จัดตั้งกองทุนสตรี กองทุนหมู่บ้าน ก่อสร้างสำนักงานที่ดินสาขาพระสมุทรเจดีย์ จัดตั้ง OTOP ในพื้นที่เทพารักษ์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องเดินทางไปยังพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เสมอๆ

เมื่อถามถึงความเปลี่ยนแปลงในจังหวัดสมุทรปราการ นายประชามีความเห็นว่า สมุทรปราการมีการเจริญเติบโตขึ้นในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะการมีสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ทำให้เศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการเจริญเติบโตขึ้น สามารถจัดเก็บภาษีภายในพื้นที่ได้มากขึ้น นอกจากนี้ การเจริญเติบโตของจังหวัดสมุทรปราการ ทำให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้น ทำให้ประชาชนเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเมือง และเกิดการเคลื่อนย้ายของประชากร

ส่วนในมุมมองทางการเมืองที่เกี่ยวกับกลุ่มการเมืองดั้งเดิมอย่างกลุ่มอัสวเหมานั้น นายประชา ประสพดี มองว่า การที่กลุ่มอัสวเหมไม่สามารถชนะการเลือกตั้งระดับชาติในจังหวัดสมุทรปราการได้เลยแม้แต่เขตเดียวนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 นั้น เป็นเพราะว่ากระแสพรรคเพื่อไทย และกลุ่มคนเสื้อแดงที่มีความเหนียวแน่นเป็นอย่างมาก อีกทั้งชาวบ้านมีพฤติกรรมทางการเมืองที่เปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ ชาวบ้านมีความรู้มากขึ้น และตระหนักถึงผลเสียที่เกิดจากการซื้อ-ขายเสียง จึงทำให้เงินไม่ใช่ว่าปัจจัยสำคัญในการเลือกตั้งระดับชาติอีกต่อไป แต่ในส่วนของการเมืองท้องถิ่นนั้น “เงิน” ยังเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายซื้อเสียงอยู่ และในเมื่อกลุ่มอัสวเหมไม่สามารถมีบทบาททางการเมืองระดับชาติได้ กลุ่มอัสวเหมจึงจำเป็นต้องพยายามรักษาสถานอำนาจทางการเมืองในระดับท้องถิ่นไว้ให้ได้มากที่สุด

4.2.3 กลุ่มรัศมีทัต

กลุ่มรัศมีทัตมีนายอำนาจ รัศมีทัตเป็นผู้นำกลุ่ม และมีบุตรสาว นางสาวเววดี รัศมีทัต เป็นผู้สืบทอดอำนาจทางการเมือง ตระกูลรัศมีทัตมีลักษณะที่ค่อนข้างไปทางกลุ่มผู้มีอิทธิพลตามแบบฉบับสังคมไทยมากกว่าโดยเป็นตระกูลที่มีความสัมพันธ์ในระดับตำบลและพื้นที่ชุมชนเดิมและมีฐานอำนาจจากลักษณะกำนันผู้ใหญ่บ้าน และเป็นตระกูลรัศมีทัตที่พรรคไทยรักไทยของพตท. ทักษิณ ชินวัตร เลือกใช้เป็นฐานคะแนนในจังหวัดสมุทรปราการอันเป็นหนึ่งในนโยบายการใช้รัฐเข้าไปแทนที่ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ต่อมาตระกูลรัศมีทัตได้เปลี่ยนหัวอำนาจไปเข้าร่วมกับพรรคชาติไทยอยู่ช่วงหนึ่ง และในปัจจุบันได้สังกัดพรรคภูมิใจไทย จึงทำให้พรรคเพื่อไทยจำเป็นต้องหานักการเมืองกลุ่มใหม่เพื่อสืบทอดอำนาจของพรรคเพื่อไทยในระดับท้องถิ่นเอาไว้ เพราะสมุทรปราการอาจกล่าวได้ว่าเป็นอีกหนึ่งเมืองหลวงของคนเสื้อแดงเช่นกัน

นางสาวเววดี รัศมีทัต

นางสาวเววดี รัศมีทัต เป็นคนสมุทรปราการโดยกำเนิด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอุตสาหกรรมศาสตร์ จากสถาบันเทคโนโลยีอาชมนงคล และปริญญาโท ด้านการค้าและธุรกิจ จาก DEAKIN UNIVERSITY ประเทศออสเตรเลีย

ผู้ที่ชักชวนนางสาวเววดี รัศมีทัต เข้าสู่เส้นทางการเมือง คือ บิดาของเธอเอง อาจจะไม่คล้ายว่าเป็นการชักชวนที่จริงจัง แต่จะเป็นการพูดถึงงานทางการเมืองให้ฟังมากกว่า เพราะนายอำนาจ รัศมีทัต ทำงานทางการเมือง เป็นกำนันมาก่อน แล้วต่อมานายวัฒนา อัสวเหม ก็ได้ชักชวนให้นายอำนาจ รัศมีทัต มาสังกัดพรรคราษฎร เพื่อลงสมัครเลือกตั้งแข่งกับนายสนธิ กุลเจริญ ที่เป็นคู่แข่งทางการเมืองกับนายวัฒนา อัสวเหมมาโดยตลอด นางสาวเววดี รัศมีทัต ถือเป็นทายาททางการเมือง ที่มีความสนใจงานการเมือง รวมทั้งที่ได้รับการ

ปลูกฝังเรื่องการเมืองมาโดยตลอด จึงไม่เพียงแค่อำนาจจากบิดา ยังสืบทอดแนวคิด และวิธีการทำงานจากบิดามาทั้งหมดด้วย

หลังจากเรียนจบปริญญาโทจากต่างประเทศก็เข้าสู่เส้นทางทางการเมืองเลย โดยเริ่มต้นเข้าสังกัดพรรคราษฎร ตามบิดา การลงสมัครเลือกตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ. 2544 ของนางสาวเรวดี รัศมิทัต ก็ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี โดยได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นผู้สมัครคนเดียวที่ไม่ได้สังกัดพรรคไทยรักไทย และถือเป็นตัวแทนเพียงคนเดียวของกลุ่มอศวเหมที่ได้รับเลือกตั้งในครั้งนี้

การหาเสียงเลือกตั้งในครั้งแรกของนางสาวเรวดี รัศมิทัตนั้น ถึงแม้ว่าจะสังกัดพรรคราษฎรของนายวัฒนา อศวเหม แต่กลุ่มอศวเหม ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือใดๆ ฐานคะแนนเสียงของนางสาวเรวดี รัศมิทัต ทั้งหมดนั้น ล้วนมาจากบิดาททั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าคะแนน ผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาสาสมัครชุมชน (อสม.) ที่มีความสัมพันธ์ ช่วยเหลือกันมาแต่ดั้งเดิม ผลงานที่นายอำนาจ รัศมิทัตเคยได้สร้างไว้ให้กับพื้นที่ 6 ตำบล บางกระเจ้าที่มีให้เห็นชัดเจน นางสาวเรวดีจึงมองเห็นว่า การชนะการเลือกตั้งของเธอนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากความดีและผลงานของบิดา ไม่ใช่มาจากอิทธิพลของกลุ่มอศวเหม จึงไม่แปลกที่นางสาวเรวดีจะมีความมั่นใจในฐานคะแนนของตัวเองที่มีอยู่

ต่อมานางสาวเรวดีได้ลาออกจากพรรคราษฎร เนื่องจากนายอำนาจและนายวัฒนาเกิดความขัดแย้งกันในเรื่องของแนวคิดการทำงาน กล่าวคือ นายอำนาจไม่สนองตอบตามนโยบายของกลุ่มอศวเหม เนื่องจากเห็นว่านโยบายนั้นไม่เหมาะสม จึงทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น และลาออกจากพรรคราษฎรในที่สุด

ปี 2548 นางสาวเรวดีได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคไทยรักไทย โดยการชักชวนจากพรรคไทยรักไทย ซึ่งก็ได้รับเลือกตั้งอีกครั้ง จึงทำให้พรรคไทยรักไทยได้รับการเลือกตั้งทั้งจังหวัด ยิ่งเป็นการตอกย้ำกระแสพรรคไทยรักไทยที่เวอร์ในสมุทรปราการอย่างชัดเจน นางสาวเรวดียอมรับว่าการที่ได้สังกัดพรรคไทยรักไทยนั้น ทำให้การลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ไม่เห็น้อยมากนัก เพราะมีกระแสของพรรคไทยรักไทยช่วยเป็นแรงสนับสนุนอยู่

ถึงแม้ว่ากระแสพรรคไทยรักไทยจะมีอิทธิพลในจังหวัดสมุทรปราการมากแค่ไหนก็ตาม หลังจากเกิดการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 นำโดยพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน นางสาวเรวดี รัศมิทัต ก็ตัดสินใจลาออกจากพรรคไทยรักไทย โดยให้เหตุผลว่า แนวทางการทำงานของพรรคไทยรักไทยไม่ตรงกับแนวทางการทำงานของตนเอง พรรคมีรูปแบบเป็นระบบบริษัท พรรคจะเป็นผู้ตัดสินใจเองทั้งหมด การจะเสนอนโยบายหรือทำอะไรจะต้องคำนึงถึงผู้ใหญ่ในพรรคเสมอ ซึ่งส่วนใหญ่คนในพรรคมักจะไม่ค่อยรับฟัง เพราะพรรคไทยรักไทยเป็นพรรค

การเมืองใหญ่ มีบุคลากรเป็นจำนวนมาก จึงทำให้นางสาวเวรดีไม่มีบทบาทในพรรคไทยรักไทย เมื่อไม่มีบทบาทในพรรค ก็ทำให้ช่วยพัฒนาพื้นที่ที่ตนต้องดูแลและรับผิดชอบได้อย่างไม่มากเท่าที่ควร

ต่อมา นายบรรหาร ศิลปอาชา ได้ชักชวนนางสาวเวรดีให้เข้ามาสังกัดพรรคชาติไทยในการเลือกตั้งปี 2550 การเลือกตั้งครั้งนี้นางสาวเวรดี สอบตกไม่ได้รับเลือกตั้ง คู่แข่งในการเลือกตั้ง คือ นางนฤมล ธารดารงค์ ผู้สมัครในนามพรรคพลังประชาชน (พรรคไทยรักไทย) ซึ่งเป็นน้องสาวของนายประชา ประสพดี ขณะการเลือกตั้ง ความพ่ายแพ้ในครั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะ การแบ่งเขตเลือกตั้งในครั้งต่างไปจากการแบ่งเขตเลือกตั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมา กล่าวคือ การเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2544 และ 2548 นั้น มีการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว โดยแบ่งเป็น 6 และ 7 เขต ตามลำดับ แต่ในครั้งนี้นับเป็น 3 เขต ยิ่งไปกว่านั้นกระแสพรรคไทยรักไทย ประกอบกับกระแสของ คนเสื้อแดงที่ได้อิทธิพลขึ้นหลังจากการทำรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ยังมีอยู่มาก จึงทำให้นางสาวเวรดี รัศมีทัต พายแพ้การเลือกตั้งในครั้งนี้

ในช่วงที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นางสาวเวรดี รัศมีทัต ดำรงตำแหน่งเลขานุการ นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการทำงานไปช่วยงานบิดา ซึ่งขณะนั้น นายอำนวยการ รัศมีทัต ดำรงตำแหน่งนายกองดีการบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ นับเป็นการก้าวเข้าสู่งานการเมืองระดับท้องถิ่นของ นางสาวเวรดีเป็นครั้งแรก ถือเป็นโอกาสที่ดี เพราะเดิมทีนั้นไม่ได้ให้ความสนใจในงานการเมืองท้องถิ่น แต่เมื่อได้มาทำงานแล้วก็คิดว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และถือเป็นงานที่ทำแล้วสามารถช่วยพัฒนาพื้นที่ได้เช่นกัน

ต่อมาในการเลือกตั้งปี 2554 นางสาวเวรดีได้ลงสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งในนาม พรรคภูมิใจไทย การเลือกตั้งครั้งนี้แบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น 7 เขต ซึ่งเป็นรูปแบบเดียวกับปี 2548 ในที่สุด นางสาวเวรดีก็กลับมารับชัยชนะ และเป็นอีกครั้งที่นางสาวเวรดีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนเดียวที่ไม่ได้สังกัดพรรคเพื่อไทย

การเจริญเติบโตในจังหวัดสมุทรปราการนั้น ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากร เกิดประชากรแฝงขึ้น ในจังหวัดสมุทรปราการ และส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) ประชากรที่เคลื่อนย้ายเข้ามาเหล่านี้ ล้วนเข้ามาแสวงหาความเจริญของเมือง และหางานทำ แรงงานแฝงเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อฐานคะแนนเสียงของกลุ่มรัศมีทัตประมาณ 70%(เวรดี รัศมีทัต) เนื่องจากฐานคะแนนเสียงของกลุ่มรัศมีทัตล้วนแล้วแต่เป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิมที่อาศัยอยู่มาจนานจนรู้จัก และคุ้นเคยกับตระกูลรัศมีทัตเป็นอย่างดี เมื่อเกิดผลกระทบเหล่านี้ขึ้น กลุ่มรัศมีทัตยิ่งจำเป็นต้องรักษาฐานคะแนนเสียงของตัวเองไว้ให้ได้มากที่สุด โดยการรักษาความสัมพันธ์กับประชาชนไว้ พยายามให้ความใกล้ชิดกับประชาชน และสร้างผลงานให้ประชาชนเห็น ได้ชัดเจน

หากถามถึงมุมมองทางการเมืองที่มีต่อกลุ่มดั้งเดิมอย่างอัสวเหม นางสาวเรวดี รัชมิตต์ เชื่อว่า ในทางการเมืองระดับชาติ หากผู้สมัครของกลุ่มอัสวเหมลงสมัครเลือกตั้งในนามของพรรคใหญ่ ซึ่งในที่นี้หมายถึงพรรคเพื่อไทย ก็อาจช่วยให้กลุ่มอัสวเหมได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสักคน เพราะกระแสพรรคเพื่อไทยมาแรงมากในจังหวัดสมุทรปราการ และในระดับชาตินั้น ประชาชนอาจจะรับเงินจากผู้สมัคร แต่ไม่ลงคะแนนให้ เนื่องจากประชาชนในปัจจุบันมีความรู้ มีการศึกษามากขึ้น และในอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้กลุ่มอัสวเหมไม่ได้รับการเลือกตั้งในระดับชาติเลยนั้น ก็อาจจะมีส่วนมาจากคดีทุจริตที่ดินคลองด่านของนายวัฒนา อัสวเหม และคดีโคตรโกง ของนายชนม์สวัสดิ์ อัสวเหม จะเห็นได้ว่า กลุ่มอัสวเหมมีข่าวเรื่องคอร์รัปชันอยู่หลายเรื่อง จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่ไว้วางใจและไม่ลงคะแนนให้ แต่ในส่วนของการเมืองท้องถิ่นนั้น การที่กลุ่มอัสวเหมยังคงมีบทบาท และได้รับการเลือกตั้งอยู่นั้น เป็นเพราะ กลุ่มอัสวเหมใช้เงินในการหาเสียงเป็นจำนวนมาก เนื่องจากในระดับท้องถิ่น ประชาชนให้ความสำคัญกับเงินเป็นอันดับแรก จึงไม่แปลกที่การเลือกตั้งในท้องถิ่น หากใครใช้เงินในการหาเสียงเลือกตั้งมากกว่า ย่อมได้คะแนนเสียงไปมากกว่าเช่นกัน การเลือกตั้งท้องถิ่นแข่งขันกันรุนแรงมาก แต่อย่างไรก็ตามนางสาวเรวดี รัชมิตต์ ยืนยันว่า กลุ่มรัชมิตต์ไม่เคยใช้เงินในการซื้อเสียงเลย แม้แต่ครั้งเดียว ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นก็ตาม เชื่อว่าการเลือกตั้งก็เสมือนการแข่งขันกีฬา ย่อมมีผู้แพ้และผู้ชนะเสมอ ถึงแม้กลุ่มตนเองจะพ่ายแพ้ในการเลือกตั้ง ก็เข้าใจและยอมรับได้ ไม่เคยร้องเรียนการเลือกตั้งในครั้งที่ตนเองแพ้เลย

กลุ่มรัชมิตต์มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับกลุ่มสหภาพ IZUZU ในจังหวัดสมุทรปราการ แต่ไม่ได้รับความช่วยเหลือทางการเมืองใดๆ จากกลุ่มสหภาพดังกล่าวเลย จึงมองว่ากลุ่มทุนทางธุรกิจไม่ได้มีส่วนช่วย หรือมีผลกระทบใดๆ ทางการเมืองต่อกลุ่มของตนเลย ยิ่งไปกว่านั้นของตนเองก็เป็นนักธุรกิจเช่นกัน กล่าวคือ นอกจากงานทางการเมืองแล้ว นางสาวเรวดี รัชมิตต์ ก็ยังทำธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์อีกด้วย

โดยสรุป การเมืองในสมุทรปราการนั้น กลุ่มอัสวเหม ที่มีบทบาทตั้งแต่พ.ศ. 2518 จนพ.ศ. 2544 พ่ายแพ้การเลือกตั้งให้กับพรรคไทยรักไทย เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอำนาจทางการเมือง ทำให้เกิดกลุ่มนักการเมืองอำนาจใหม่ขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักการเมืองที่สังกัดพรรคไทยรักไทย และ 2) กลุ่มรัชมิตต์ ซึ่งปัจจุบันสังกัดพรรคภูมิใจไทย ซึ่งทุกกลุ่มล้วนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการทั้งสิ้น ดังจะได้วิเคราะห์ในบทถัดไป

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลการศึกษา

ในบทที่ 2 เป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรม บทที่ 3 เป็นการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ และสังคม บทที่ 4 เป็นการศึกษาข้อมูลทางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนบทนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี พ.ศ.2538-2555 2) เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ และ 3) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ กับการเกิดขึ้นของกลุ่มนักการเมืองใหม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

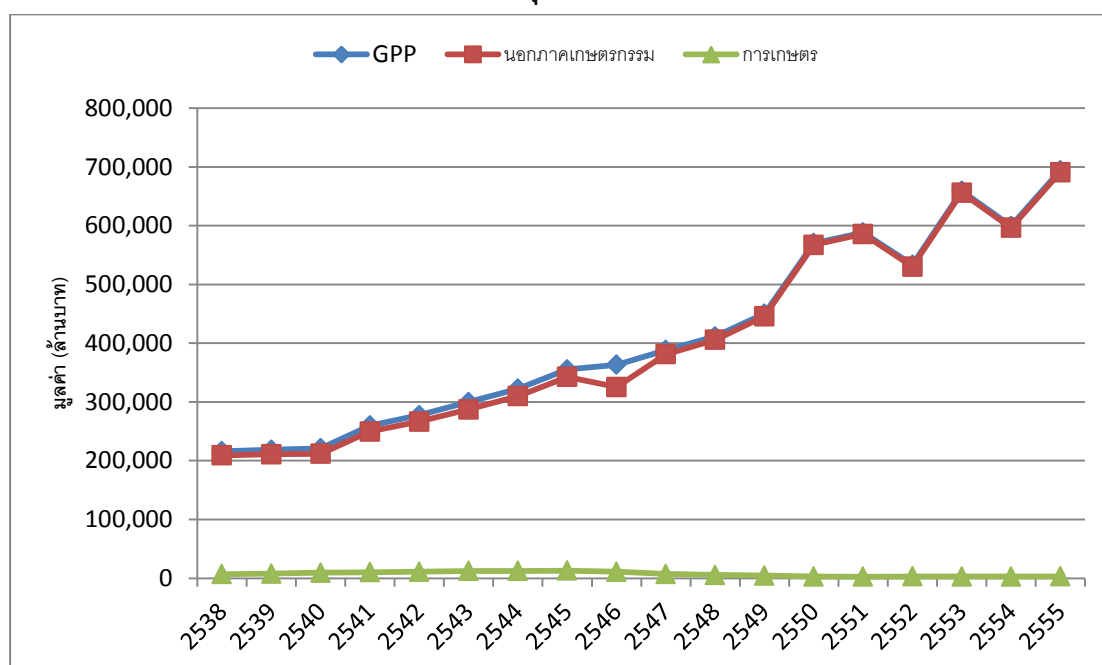
5.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี พ.ศ.2538-2555

จากบทที่ 3 จะเห็นได้ว่า จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 เป็นต้นมา เมื่อภาครัฐมีนโยบายผลักดันให้เกิดการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมนอกพื้นที่กรุงเทพฯ เพื่อขยายความเจริญสู่ส่วนภูมิภาค จังหวัดสมุทรปราการจึงเติบโตขึ้นและมีการขยายตัวอย่างมาก เพราะเป็นทำเลที่สะดวกใกล้กับกรุงเทพมหานคร มีการคมนาคมที่สะดวกสบายทั้งทางบก และทางน้ำ มีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ คือ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ อย่างครบถ้วน รวมถึงมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง ส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตรเปลี่ยนแปลงมาเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมมากขึ้น มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทำให้สภาพเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตขึ้น และมีประชากรหลังไหลเข้ามาเพิ่มขึ้น

ในช่วง พ.ศ.2549-2555 ภายหลังจากเปิดใช้สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ทำให้จังหวัดสมุทรปราการกลายเป็นจังหวัดที่มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย และครอบคลุมมากที่สุด ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ การขยายตัวทางเศรษฐกิจนอกเหนือจากด้านอุตสาหกรรม(การผลิต) จึงเกิดขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ ทั้งการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และคมนาคม โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของสมุทรปราการนั้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 221 GPP นอกภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 230 ซึ่งหมวดที่เติบโตมากที่สุด ได้แก่ การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม (ร้อยละ 2,342) โรงแรม และภัตตาคาร (ร้อยละ 837) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการธุรกิจ (ร้อยละ 641) ซึ่งปัจจุบันสมุทรปราการมีโรงงานอุตสาหกรรมกว่า 7,844 แห่ง นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม GPP ในภาคการเกษตรลดลงร้อยละ 54 โดยเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 169 แต่การประมงนั้นลดลง ร้อยละ 67 โดยภาพรวม จากรูปที่ 3 แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างทางเศรษฐกิจในสมุทรปราการนั้น ภาคอุตสาหกรรมเติบโตกว่าภาคการเกษตรมาก ตั้งแต่พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ภาคอุตสาหกรรมเกือบจะกลายเป็นรายได้หลักของสมุทรปราการและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ถึงแม้ว่าตั้งแต่พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา จะมีรายได้เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ก็เพิ่มขึ้นไม่มากนักเมื่อเทียบกับภาคอุตสาหกรรม

ภาพที่ 9 GPP จังหวัดสมุทรปราการปี พ.ศ.2538-2555



เมื่อพิจารณารายปี ในพ.ศ.2555 รายได้หลักของจังหวัดสมุทรปราการ มาจากภาคอุตสาหกรรม (การผลิต ร้อยละ 49.05 รองลงมา ได้แก่ การขนส่ง คมนาคม และสถานที่เก็บสินค้า (Logistics) ร้อยละ 20.68 การค้าส่ง ค้าปลีก มี ร้อยละ 13.71 บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ร้อยละ 5.80 และภาคเกษตรกรรม เพียงร้อยละ 0.47 เท่านั้น จะเห็นได้ว่ารายได้นอกภาคเกษตรกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคนในสมุทรปราการ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.83 จากปี 2554 สูงเป็นอันดับ 3 ของประเทศ และมีมูลค่าสูงเป็นอันดับ 7 ของประเทศ

สภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการล้วนขับเคลื่อนด้วยกลุ่มทุนขนาดใหญ่ระหว่างประเทศ หรือกลุ่มทุนใหญ่ที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย กลุ่มทุนท้องถิ่นเป็นเพียงส่วนเล็กที่อยู่ร่วมในระบบเศรษฐกิจของจังหวัด

สมุทรปราการเท่านั้น ดังจะเห็นได้จาก รายชื่อบริษัทอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่ล้วนเป็นกลุ่มทุนจากต่างชาติที่เข้ามาลงทุน และจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ เช่น บจก. ไทโยต้ามอเตอร์ (ประเทศไทย) บจก. อีซูซุ มอเตอร์ (ประเทศไทย) บมจ. ฮิตาชิ ทรานสปอร์ต ซิสเต็ม (ประเทศไทย) เป็นต้น จึงจะพบว่า สภาพเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องในจังหวัดสมุทรปราการไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหรือเชื่อมโยงกับกลุ่มการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการอย่างสิ้นเชิง

ส่วนภาคสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ จากประชากรตามทะเบียนราษฎรพบว่า ปัจจุบันสมุทรปราการมีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ของภาคกลาง รองจากกรุงเทพมหานคร โดยตั้งตั้งแต่ปี 2538-2555 สมุทรปราการมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้มีประชากรเพิ่มขึ้นนอกจากการเกิด คือ การที่เศรษฐกิจเติบโตขึ้นควบคู่ไปกับการขยายตัวของเมือง โดยรองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานคร และสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ การผลิตภาคอุตสาหกรรม การค้า การบริการ และการกระจายตัวของประชากร ทำให้มีประชากรย้ายถิ่นฐานมาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก โดยมีประชากรบางส่วนที่เคลื่อนย้ายเข้ามาโดยแจ้งย้ายที่อยู่อย่างถูกต้อง และไม่ย้ายทะเบียนราษฎรเข้ามา ทำให้จำนวนประชากรที่มีอยู่จริงสูงกว่าจำนวนประชากรในทะเบียนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยทำงานจะมีรายชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรต่ำกว่ากลุ่มอื่น โดยข้อมูลจากการสำรวจของสำนักวิจัยเศรษฐกิจ และการประเมินผลของบริษัทเอกเซลเลนทีบิสเนส จำกัด เมื่อเดือนธันวาคม 2550 พบว่า สมุทรปราการมีสัดส่วนประชากรที่มีชื่อในทะเบียนราษฎร คิดเป็นร้อยละ 51 ของจำนวนประชากรที่เข้ามาอาศัยอยู่จริง และมีสัดส่วนประชากรที่ไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร คิดเป็นร้อยละ 48 โดยสัดส่วนของประชากรที่เดินทางเข้าไป-เย็นกลับ ประมาณร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด

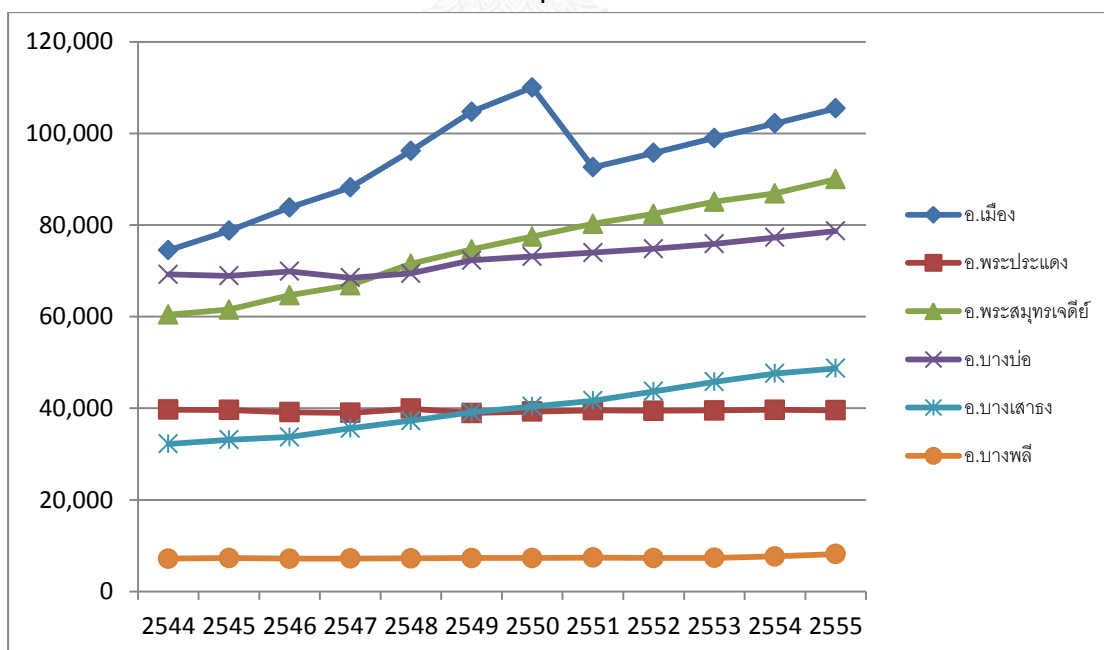
ประชากรและกำลังแรงงาน จังหวัดสมุทรปราการมีประชากรวัยแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป) จำนวน 1,729,381 คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 1,304,055 คน ผู้มีงานทำ 1,278,396 คน ผู้ว่างงาน 21,559 คน ผู้ที่รอฤดูกาล 4,101 คน

จากข้อมูลการมีงานทำ ผู้มีงานทำในจังหวัดสมุทรปราการ ทำงานในภาคการเกษตร ร้อยละ 1.14 และทำงานนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 98.85 โดยทำงานในสายการผลิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.58 รองลงมา คือ การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ร้อยละ 13.75 และผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 23.39 ส่วนการว่างงานนั้น คิดเป็นร้อยละ 1.65 ของทั้งหมด โดยเพศหญิงว่างงานมากกว่าเป็นเพศชาย ทั้งนี้ ในช่วงไตรมาสที่ 3 ของ ปี 2557 มีอัตราบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่าง 2.648 คน ตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาที่ต้องการสูงสุดคือ ระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการร้อยละ 29.11 รองลงมาเป็นระดับ ปวส. ร้อยละ 16.09 สำหรับอาชีพที่มีการบรรจุนานมากที่สุดคือ อาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆ ร้อยละ 45.53 และอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดคือ สาขาอุตสาหกรรมการผลิต ร้อยละ 57.46 ในช่วงเดียวกันนี้ มี

การพิจารณาออกไปอนุญาตการทำงานชั่วคราวให้แก่แรงงานต่างด้าวมากขึ้น ทั้งสัญชาติ เมียนมาร์ ลาว และ กัมพูชา รวมถึงผู้ติดตามแรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวนแรงงานต่างด้าว ณ วันที่ 7 กรกฎาคม 2557 ถึง 8 ตุลาคม 2557 รวมมีแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ มีจำนวน 67,009 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.67 เพศหญิง ร้อยละ 40.32 แบ่งออกเป็นสัญชาติเมียนมาร์ ร้อยละ 31.69 สัญชาติลาว ร้อยละ 9.84 และสัญชาติกัมพูชา 38,818 คน ร้อยละ 57.92

ในส่วนการพัฒนาศักยภาพแรงงาน มีการฝึกเสริมทักษะเพื่อการส่งเสริมการมีงานทำจำนวน 111 คน 3 กลุ่มอาชีพ คือช่างก่อสร้างจำนวน ร้อยละ 43.24 ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 38.73 และช่างอุตสาหกรรมศิลป์ ร้อยละ 18.01 สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน มีผู้รับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานจำนวน 3,811 คน โดยกลุ่มอาชีพที่ยกระดับฝีมือสูงสุดคือ สาขาธุรกิจและบริการ ร้อยละ 62.37 รองลงมา คือ ช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 11.49 ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 11.46 ช่างก่อสร้าง ร้อยละ 5.61 ช่างเครื่องกล ร้อยละ 7.74 และลำดับสุดท้าย ศูนย์ฝึกอบรมงานเชื่อมมาตรฐานสากล ร้อยละ 4.30 ส่วนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน พบว่ามีผู้เข้ารับการทดสอบจำนวน 1,549 คน มีผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ร้อยละ 54.16 ของผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานทั้งหมด

ภาพที่ 10 จำนวนประชากรในจังหวัดสมุทรปราการปี พ.ศ. 2544-2555 (รายอำเภอ)



หากพิจารณาจำนวนประชากรในจังหวัดสมุทรปราการเป็นรายอำเภอ จะพบความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มตามการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร ดังนี้

ในส่วนของกลุ่มแรก คือ อ.เมืองสมุทรปราการมีจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2544 จนกระทั่งปี 2550 กลับลดลง และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกครั้งตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปี 2555 ทั้งนี้ อ.เมือง เป็นอำเภอที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดถึง 105,462 คน เมื่อเทียบกับอำเภออื่นๆ การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรใน อ.เมือง เป็นการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างไปจาก อำเภออื่นๆ เนื่องจาก ในปี 2551 จำนวนประชากรลดลงจากปี 2550 จำนวนกว่า 7,000 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่การลดลงของจำนวนประชากรที่เกิดจากการเสียชีวิตเพียงอย่างเดียวอย่างแน่นอน เพราะ เป็นการลดลงของประชากรในจำนวนที่มากเกินไปภายในหนึ่งปี ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าใน อ.เมือง นั้นเกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรอย่างแน่นอน และหลังจากนั้นปี 2552 จำนวนประชากรได้เพิ่มขึ้นอีกครั้ง ทั้งนี้จากข้อจำกัดในการหาข้อมูลจึงไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าจำนวนประชากรที่ย้ายออกไปจากพื้นที่กว่า 7,000 คนได้ย้ายกลับคืนสู่พื้นที่เดิมหรือไม่ อาจอนุมานได้ว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรในครั้งนี้อาจเป็นประชากรกลุ่มใหม่ที่ย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่ ซึ่งไม่ได้เป็นประชากรดั้งเดิมในพื้นที่ที่ย้ายกลับเข้ามา

ในส่วนของกลุ่มที่สอง คือกลุ่มที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ อ.พระสมุทรเจดีย์ อ.บางบ่อ และ อ.บางเสาธง ทั้ง 3 พื้นที่นี้เดิมเป็นพื้นที่ทางการเกษตร แต่ภายหลังจากความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม พื้นที่ทางการเกษตรเหล่านี้ล้วนมีการปรับตัวเพื่อรองรับอุตสาหกรรม จำนวนประชากรจึงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในกลุ่มที่สาม คือกลุ่มที่จำนวนประชากรมีการเปลี่ยนแปลงในจำนวนที่ไม่มาก คือ อ.พระประแดง มีจำนวนประชากรลดลงแต่ในจำนวนไม่มากนัก เพียงหลักร้อยคนเท่านั้น จึงไม่เห็นถึงพลวัตของจำนวนประชากรในพื้นที่เท่าที่ควร ส่วน อ.บางพลี มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง เพียงแต่เพิ่มขึ้นในจำนวนไม่มากประมาณ 1,000 คนเท่านั้น พลวัตของจำนวนประชากรในพื้นที่นี้จึงไม่ชัดเจนเช่นกัน

จากการที่สมุทรปราการเป็นเมืองอุตสาหกรรม ต้องการใช้แรงงานจำนวนมาก แรงงานในพื้นที่ไม่เพียงพอ ทั้งแรงงานมีฝีมือและต่ำกว่า ทำให้ต้องการแรงงานจากที่อื่นเข้ามาทำงาน ทั้งประเภทไป-กลับจากจังหวัดใกล้เคียง และมาพักค้างคืนในจังหวัด รวมทั้งผลจากมหาอุทกภัยเมื่อปี 2554 ที่จังหวัดสมุทรปราการสามารถรอดพ้นจากอุทกภัยดังกล่าว จึงเป็นแรงบวกให้เกิดการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัยเดิม และเกิดชุมชนที่อยู่อาศัยใหม่ ทั้งในรูปแบบหมู่บ้านจัดสรร บ้านเช่า ห้องเช่า คอนโดมีเนียม อาคารชุด และบ้านเอื้ออาทร บางพื้นที่มีความหนาแน่นมากกว่าในเขตกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีโครงการเอื้ออาทรทั้ง 17 โครงการที่อยู่อาศัย 30,557 แห่ง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรแบบก้าวกระโดด ทั้งนี้ยังไม่แนบรวมปัจจัยสนับสนุนหลัก ได้แก่ การขยายเส้นทางของรถไฟฟ้า BTS จากช่วงแบริงมายังการเคหะสมุทรปราการ

โดยสรุป สภาพเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการเติบโตอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงจากเมืองที่ทำเกษตรเป็นหลัก มาสู่เมืองแห่งอุตสาหกรรม มีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีสามารถรองรับ การเจริญเติบโตของเมืองได้ มีระบบคมนาคมที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมต่อกับจังหวัดใกล้เคียง อีกทั้งยังมีการ คมนาคมที่ครบถ้วนทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ส่งผลให้จังหวัดเป็นเมืองแห่งศูนย์กลางการขนส่งสินค้า และวัตถุดิบที่สำคัญ

5.2 การเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ

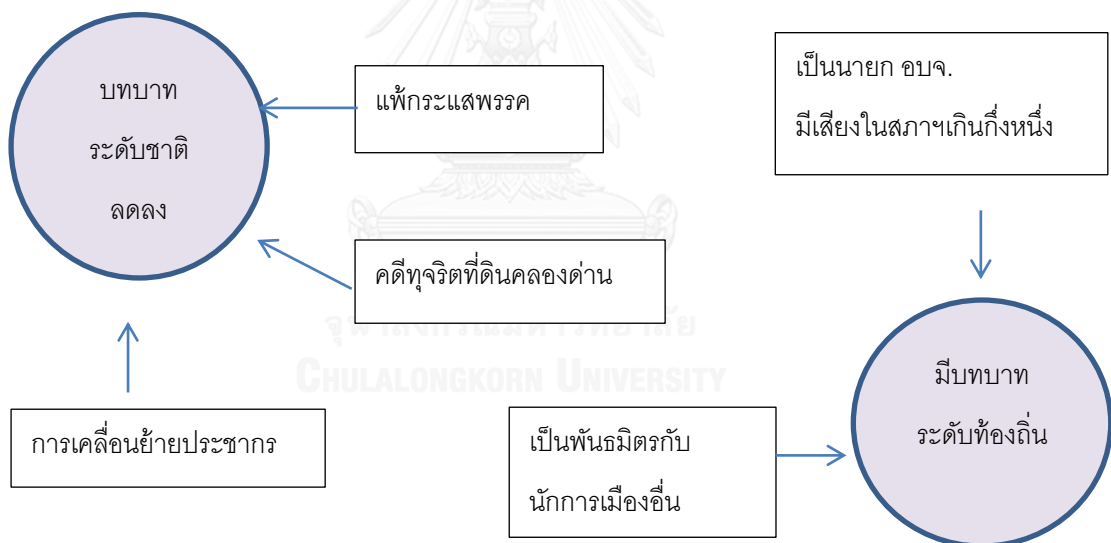
จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีลักษณะทางการเมืองที่เกาะกลุ่มชัดเจน การเมืองแบบแบ่งขั้ว อำนาจก็มีให้เห็นมาโดยตลอด

กลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการในการวิจัยนี้ คือ กลุ่มอศวเหม ซึ่งเริ่มต้นจากนาย วัฒนา อศวเหม นักธุรกิจค้าน้ำมัน ชนะการลงสมัครเลือกตั้งเป็นครั้งแรกในปี 2518 ได้ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรปราการ 9 สมัย และเป็นรัฐมนตรี 5 ครั้ง จนถึงการชนะการเลือกตั้งครั้งสุดท้ายในปี 2539 หลังจากนั้น ตั้งแต่การเลือกตั้งปี 2544 นายวัฒนาก็ไม่ได้รับการเลือกตั้งอีกเลย ทั้งนี้ เนื่องจากภายหลังจากการปฏิรูปทางการเมือง จากรัฐธรรมนูญ ปี 40 ร่วมกับกระแสนิยมพรรคไทยรักไทย จึงทำ ให้นายวัฒนาแพ้การเลือกตั้ง ต่อมา นายวัฒนาถูกศาลพิพากษาให้มีความผิด คดีทุจริตที่ดินคลองด่าน จนต้อง หลบหนีออกจากประเทศไทยไป ยิ่งตอกย้ำถึงอำนาจที่ลดลงของนายวัฒนา

ยิ่งไปกว่านั้น การเคลื่อนย้ายประชากรก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อบทบาททาง การเมืองในระดับชาติที่ลดลงของกลุ่มอศวเหม เนื่องจาก ฐานคะแนนเสียงหลักของกลุ่มอศวเหมคือ อำเภอเมือง สมุทรปราการ และจากรูปที่ 10 จะพบว่า ประชากรใน อ.เมือง มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด มีการเพิ่มขึ้น ของประชากรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับที่ อ.เมือง เป็นพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของจำนวนที่พักอาศัยสูงสุดเป็น อันดับหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ จึงอาจอธิบายได้ว่า ประชากรที่เพิ่มขึ้น นอกจากการเกิดแล้ว ยังมีประชากรที่ ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยใหม่ เป็นประชากรในระดับชนชั้นกลาง ซึ่งประชากรกลุ่มนี้อาจเป็นกลุ่มที่เคลื่อนย้ายมาตาม ความเจริญของเมือง จึงเป็นกลุ่มประชากรหน้าใหม่ ไม่ใช่กลุ่มคนพื้นที่ดั้งเดิม ประชากรกลุ่มนี้จึงไม่มีความ ใกล้ชิดและผูกพันกับนักการเมืองกลุ่มดั้งเดิมอย่างอศวเหม อีกทั้งประชากรกลุ่มนี้ยังเป็นกลุ่มที่มีการศึกษา และ มีความคิดสมัยใหม่ สามารถหาข่าวสารความรู้ได้จากสื่อ media ต่างๆ รอบตัว จึงส่งผลให้ประชากรกลุ่มนี้ให้ ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง และภาพลักษณ์ของผู้สมัครเลือกตั้งเป็นอย่างมาก จึงก่อให้เกิด กระแสความนิยมพรรคไทยรักไทยขึ้นในการเลือกตั้งปี 2544 เนื่องจากกลุ่มอศวเหมไม่ได้ให้ความสำคัญกับ นโยบาย ดังที่พรรคไทยรักไทยสามารถทำให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ จึงส่งผลให้การเลือกตั้ง ส.ส. ตั้งแต่ปี 2544 เป็น

ต้นมา กลุ่มอศวเหมไม่สามารถทวงอำนาจเก่าในระดับชาติกลับคืนมาได้ นอกจากนี้ การที่นายวัฒนาถูกตัดสินความผิดในคดีทุจริตที่ดินคลองด่าน และหลบหนีออกจากประเทศไทยไป เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มอศวเหมแทบจะไม่มีบทบาททางการเมืองในระดับชาติ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ว่าประชาชนกลุ่มใหม่ที่ย้ายเข้ามาในพื้นที่ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของนักการเมืองเป็นอย่างมาก เมื่อนายวัฒนา ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มอศวเหมกระทำความผิดฐานทุจริตจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้แก่ประชาชนกลุ่มใหม่ เนื่องจากการทุจริตในครั้งนี้เป็นการทุจริตเชิงนโยบายที่มีมูลค่าสูงสุดในประเทศไทยในขณะนั้น จึงเป็นเรื่องที่ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก จึงไม่แปลกที่เมื่อมีการพิพากษาและตัดสินให้นายวัฒนามีความผิด และต้องได้รับโทษ แต่นายวัฒนากลับหลบหนีคดีไป ยิ่งตอกย้ำให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่ไม่เหมาะสมต่อการเป็นนักการเมือง ที่เป็นตัวแทนของประชาชน ประชาชนจึงไม่ลงคะแนนให้กับกลุ่มอศวเหม แสดงให้เห็นว่า กลุ่มอศวเหมไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับค่านิยมของประชาชนได้ ส่งผลให้กลุ่มอศวเหมไม่สามารถทวงอำนาจทางการเมืองในระดับชาติของตนกลับคืนมาได้อย่างสิ้นเชิง

ภาพที่ 11 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาททางการเมืองของกลุ่มอศวเหม



อย่างไรก็ตาม ในบริบทของกลุ่มอศวเหม ที่ใช้ชื่อว่า “สมุทรปราการก้าวหน้า” ก็ยังคงรักษาบทบาทและอำนาจทางการเมืองไว้ได้ โดยในระดับชาติ กลุ่มอศวเหมยังส่งสมาชิกภายในกลุ่มลงสมัครเลือกตั้ง ส.ส. อยู่เสมอ ถึงแม้จะไม่ได้รับเลือกตั้งก็ตาม ส่วนในระดับท้องถิ่น กลุ่มอศวเหมมีบทบาททางการเมืองอยู่มาก จากการที่บุตรชายของนายวัฒนา คือ นายชนม์สวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งนายก อบจ. ถือเป็นตำแหน่งที่มีอำนาจทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอย่างมาก นายอัศววัฒน์ หลานชายของนายวัฒนา ก็เป็นรองนายก อบจ. อีกทั้ง เสียงในสภาส่วนใหญ่ก็เป็นคนของกลุ่มอศวเหม ยกเว้นเพียงคนเดียวที่เป็น สจ. จากกลุ่มรัศมีชาติ ดังนั้นเมื่อกลุ่มอศวเหมไม่มี

บทบาทในระดับชาติ จึงจำเป็นที่จะต้องรักษาฐานในระดับท้องถิ่นไว้ให้ได้มากที่สุด โดยการสร้างพันธมิตรกับนักการเมืองท้องถิ่นในเขตต่างๆ ที่กลุ่มอศวเหมไม่ได้ส่งสมาชิกในกลุ่มลงเลือกตั้ง คล้ายกับเป็นการทศัญญาระหว่างกันว่า หากเป็นพันธมิตรกับกลุ่มอศวเหม กลุ่มอศวเหมจะไม่ส่งสมาชิกในกลุ่มไปลงสมัครเป็นคู่แข่ง เนื่องจากกลุ่มอศวเหมมีงบประมาณในการเลือกตั้งมากกว่านักการเมืองท้องถิ่นคนอื่นๆ นักการเมืองท้องถิ่นในเขตอื่นๆ จึงเลือกสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มอศวเหม เพื่อป้องกันการแข่งขันทางการเมือง จุดนี้ก็เป็นส่วนช่วยให้เครือข่ายของกลุ่มอศวเหมมีความแข็งแกร่งมากขึ้นในการเมืองระดับท้องถิ่น ซึ่งในการหาเสียงเลือกตั้ง กลุ่มอศวเหม จัดการด้วยตัวเองทั้งหมด ไม่ได้มีกลุ่มทุนธุรกิจหรือใครเข้ามาช่วยเหลือ กลุ่มอศวเหมจึงเป็นกลุ่มที่มีอิสระในการตัดสินใจจากฐานเสียงที่มี ซึ่งฐานเสียงกลุ่มใหญ่ที่สุดอยู่ในเขตอำเภอเมือง รongลงมา คือ อำเภอพระประแดง บางพลี บางบ่อ บางเสาธง และพระสมุทรเจดีย์

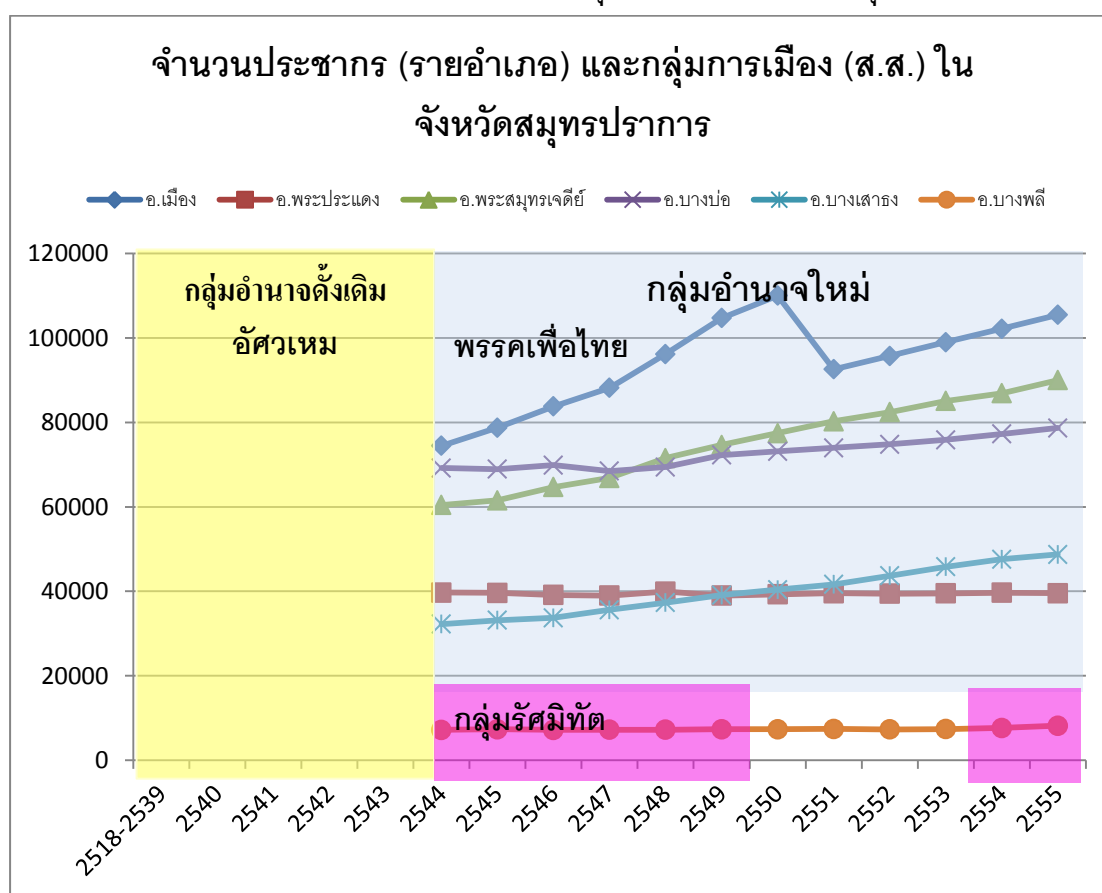
ถึงแม้ว่าปัญหาจากการเคลื่อนย้ายประชากรที่กล่าวถึงข้างต้นจะส่งผลกระทบต่อคะแนนเลือกตั้งของกลุ่มอศวเหม แต่เป็นเพียงในด้านการเมืองระดับชาติเท่านั้น ในส่วนของการเมืองระดับท้องถิ่น ฐานคะแนนเสียงยังคงเป็นในเขต อ.เมือง เช่นเดียวกัน เพียงแต่ว่า ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นนั้น ยกตัวอย่าง การเลือกตั้งนายก อบจ. ปี 2554 มีประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มาใช้สิทธิทั้งหมด เป็นเพราะว่าประชาชนในระดับชนชั้นกลางขึ้นไปส่วนใหญ่จะไม่ให้ความสำคัญกับการเมืองในระดับท้องถิ่น จึงไม่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังนั้นคนที่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นจึงเป็นประชาชนในพื้นที่และอาจเป็นคนดั้งเดิม ที่ให้ความสำคัญกับการเมืองในระดับท้องถิ่น และเป็นกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือจากนักการเมืองท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่า เมื่อจำนวนผู้มาใช้สิทธิมีจำนวนน้อยลง และเป็นจำนวนที่ส่งผลต่อฐานคะแนนในระดับท้องถิ่น กลุ่มอศวเหมยังสามารถควบคุมและรักษาฐานคะแนนเสียงจำนวนนี้ไว้ได้ กลุ่มอศวเหมจึงยังคงมีบทบาทในการเมืองท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์นักการเมืองทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า ในมุมมองของกลุ่มอศวเหมนั้น ปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มอศวเหมยังได้รับความนิยมในระดับท้องถิ่นอยู่ได้นั้น มาจาก 2 ปัจจัย ได้แก่ 1) ฐานเสียงของกลุ่มอศวเหม ในอำเภอเมือง ยังคงเหนียวแน่น และ 2) ประชาชนมองเห็นผลงานที่ชัดเจน แม้ว่านายวัฒนาจะวางมือทางการเมืองไปแล้ว แต่กลุ่มอศวเหมกลับได้รับคะแนนนิยมเพิ่มมากขึ้น ในระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในมุมมองของกลุ่มรักมิตต์ กับนายประชา ปัจจัยหลักที่ส่งผลให้กลุ่มอศวเหมยังได้รับความนิยมในระดับท้องถิ่นอยู่ มาจากการที่กลุ่มอศวเหมใช้เงินในการดำเนินการในการหาเสียงเพื่อให้ได้ซึ่งการสนับสนุน เนื่องจากในระดับท้องถิ่นประชาชนให้ความสนใจเรื่องเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับปากท้องเป็นหลัก ดังนั้นเงินจึงมีความสำคัญ

5.3 ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ กับการเกิดขึ้นของกลุ่มนักรการเมืองใหม่

สำหรับกลุ่มการเมืองอำนาจใหม่นี้เกิดขึ้นในสมัยการเลือกตั้งปี 2544 แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักรการเมืองที่สังกัดพรรคเพื่อไทย และกลุ่มรัศมีทิต โดยสามารถสรุปการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และกลุ่มการเมืองทั้งเก่าและใหม่ในจังหวัดสมุทรปราการได้ ดังรูปที่ 12

ภาพที่ 12 GPP จำนวนประชากร และกลุ่มการเมือง (ส.ส.) ในสมุทรปราการ

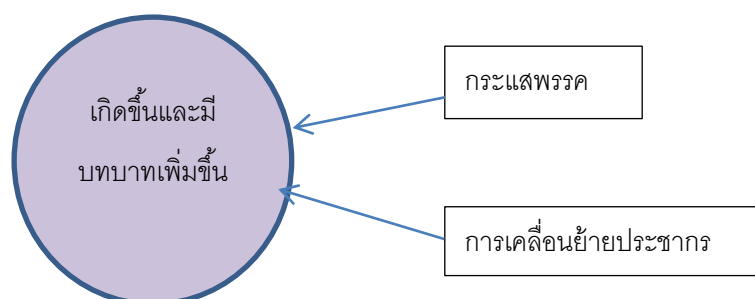


การสัมภาษณ์นายประชา พบว่า หลังจากที่มีกระแสความนิยมพรรคไทยรักไทยและคนเสื้อแดง มีส่วนช่วยให้นักการเมืองที่สังกัดพรรคไทยรักไทยสามารถชนะการเลือกตั้งส.ส. ทุกครั้งในจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นภายในสมุทรปราการนั้น ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากร มีประชากรกลุ่มใหม่ที่ไม่ใช่คนพื้นถิ่นเดิมย้ายเข้ามาอยู่อาศัยมากขึ้น และประชาชนกลุ่มกลุ่มใหม่มีความรู้มากขึ้น แตกต่างไปจากมุมมองความรู้เดิมๆ ประชาชนจึงมองที่ตัวบุคคลมากขึ้นโดยไม่ได้ยึดติดกับนักการเมืองเก่า ๆ

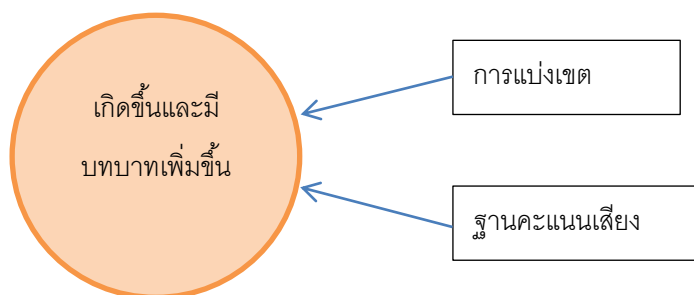
จากการสัมภาษณ์นายประชา นักการเมืองที่สังกัดพรรคเพื่อไทยมาโดยตลอด ไม่เคยย้ายพรรค และได้รับการเลือกตั้งทุกครั้ง ตั้งแต่ปี 2544 และเคยเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย พบว่า แม้กระแสเสื้อแดง หรือ กระแสพรรคเพียงอย่างเดียว ก็ไม่ได้ช่วยให้ชนะการเลือกตั้งได้ทั้งหมด เนื่องจากมีผู้สมัครในนามพรรคเพื่อไทยหลายคนที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น เช่น ผลงาน และความดีของแต่ละบุคคลหากกระแสพรรคเป็นเพียงแค่คะแนนบวกเท่านั้น และในการหาเสียงทุกครั้งมีเพียงพรรคที่เข้ามาช่วยเหลือ ไม่ได้มีกลุ่มทุนธุรกิจใดเข้ามาสนับสนุนช่วยเหลือแต่อย่างใด นายประชาบอกว่าไม่เคยใช้เงินในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเสียงในการสนับสนุนทางการเมือง ทั้งนี้ นายประชาไม่เห็นว่าการที่กลุ่มอหิวาต์ไม่ได้รับการเลือกตั้งในระดับชาติ เป็นเพราะแพ้กระแสพรรคการเมือง

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร (รายอำเภอ) จะพบว่า ประชากรในแต่ละอำเภอมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด และส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องใน อ.เมือง อ.พระสมุทรเจดีย์ อ.บางบ่อ และ อ.บางเสาธง ถึงแม้ อ.บางพลี ประชากรจะเพิ่มขึ้นประมาณ 1,000 คนเท่านั้น แต่จำนวนประชากรเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อฐานคะแนนของนักการเมืองอย่างยิ่ง กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรนอกจากที่เป็นการเกิดแล้ว ยังมีประชากรที่ย้ายเข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้นในแต่ละพื้นที่ ซึ่งประชากรกลุ่มใหม่เป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมืองในพื้นที่เดิม เป็นกลุ่มประชากรที่มีมุมมองความคิดทางการเมืองในรูปแบบใหม่ และให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคการเมือง และคุณสมบัติของผู้สมัคร พรรคไทยรักไทยจึงตอบโจทย์ความต้องการของคนกลุ่มนี้ได้มากกว่า จึงส่งผลให้เกิดกระแสความนิยมพรรคไทยรักไทยขึ้น นักการเมืองสังกัดพรรคเพื่อไทยจึงสามารถชนะการเลือกตั้ง ส.ส. ในพื้นที่สมุทรปราการได้เสมอมา

ภาพที่ 13 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาททางการเมืองของนักการเมืองสังกัดพรรคเพื่อไทย



ภาพที่ 14 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาททางการเมืองของกลุ่มรัศมีทัด



สำหรับกลุ่มรัศมีทัดนั้น เริ่มจากการที่นายอำนวยเคยเป็นนักการเมืองท้องถิ่น คือ กำนัน และรองนายก อบจ. ต่อมานางสาวเรวดีเรียนจบกลับมาจากเมืองนอก นายวัฒนาจึงมาชักชวนให้เล่นการเมือง ลงสมัครเลือกตั้ง ส.ส. ปี 2544 ในนามพรรคพรรคราษฎร (กลุ่มเดียวกับอัศวเหมในขณะนั้น) ซึ่งก็ชนะการเลือกตั้ง ได้เป็น ส.ส. เพียงคนเดียวที่ไม่ได้สังกัดพรรคไทยรักไทย ในการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียว ต่อมาในการเลือกตั้งปี 2548 ได้ย้ายมาสังกัดพรรคไทยรักไทย ทำให้การเลือกตั้งครั้งนั้นสมุทรปราการได้ ส.ส. ไทยรักไทยทุกเขต แต่หลังจากการรัฐประหารโดยพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน นั้น นางสาวเรวดี ได้ย้ายไปอยู่พรรคชาติไทย เมื่อนายบรรหาร มาชวน ลงเลือกตั้งในปี 50 การเลือกตั้งเป็นเขตใหญ่ แบ่งเป็นแค่ 3 เขต นางสาวเรวดีไม่ได้รับเลือกตั้ง แพ้นางนฤมล (น้องสาวนายประชา) แต่ในปีนั้นบิดาของนางสาวเรวดีเป็นนายก อบจ. จึงไปช่วยงานบิดาแทน ในการเลือกตั้งปี 2554 นางสาวเรวดีย้ายมาอยู่กับพรรคภูมิใจไทย เป็นการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียวอีกครั้ง จึงกลับมาชนะการเลือกตั้งอีก และเป็น ส.ส. คนเดียวที่ไม่ได้สังกัดพรรคเพื่อไทย จะเห็นได้ว่า หากการเลือกตั้งเป็นแบบเขตเล็ก เขตเดียวเบอร์เดียว ไม่ว่านางสาวเรวดีจะสังกัดพรรคการเมืองใด ก็จะได้รับเลือกตั้งทุกครั้ง ยกเว้นในปี 2550 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นเขตใหญ่ ประกอบกับนางสาวเรวดีไปสังกัดพรรคชาติไทย ที่ไม่มีกระแสเลยในจังหวัดสมุทรปราการ จึงทำให้พ่ายแพ้การเลือกตั้งในครั้งนั้น

จากการสัมภาษณ์นางสาวเรวดีพบว่า การได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งนั้น เนื่องจากฐานเสียงของกลุ่มรัศมีทัดที่สร้างขึ้นด้วยตัวเองจากฐานคะแนนเสียงเดิมของนายอำนวยที่สร้างไว้ในเขตพื้นที่ 6 อ.พระประแดง ต.บางกระเจ้านั้นมีชัดเจน อีกทั้งประชากรใน อ.พระประแดงมีการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนแปลงน้อยมาก เท่ากับว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นคนดั้งเดิม จึงทำให้ฐานคะแนนเสียงของกลุ่มรัศมีทัดมีความมั่นคง จำนวนประชากรที่เปลี่ยนแปลงใน อ.พระประแดงจึงไม่ส่งผลกระทบต่อฐานคะแนนเสียงของกลุ่มรัศมีทัด ในการหาเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง จะลงพื้นที่เองกับบิดา ไม่เคยมีใครหรือกลุ่มธุรกิจใดให้การสนับสนุนช่วยเหลือ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ฐานคะแนนเสียงของกลุ่มรัศมีทัดจะมีความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก แต่กลุ่มรัศมีทัดไม่สามารถสะสมฐานคะแนนจากพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัดสมุทรปราการได้ กลุ่มรัศมีทัดจึงยังไม่สามารถเอาชนะกลุ่มอัศวเหมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นได้ เพราะจำนวนประชากรใน อ.พระประแดงมีจำนวนน้อยกว่าใน อ.เมือง

นางสาวเรวดีมีความเห็นว่า การที่กลุ่มอศวเหมแพ้เลือกตั้ง เป็นเพราะกระแสพรรคไทยรักไทยมาแรง ถ้ากลุ่มอศวเหมลงสมัคร ส.ส. ในนามพรรคใหญ่อาจจะได้รับเลือกตั้งสักคนสองคน ปัญญาชนออกมาใช้สิทธิ์เยอะกว่า ก็จะมีความคิดของเขาเอง

โดยสรุป นายประชาให้ความเห็นว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นภายในสมุทรปราการ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากร มีประชากรกลุ่มใหม่ย้ายเข้ามาในพื้นที่ ประชาชนมีความรู้มากขึ้น ประชาชนจึงมองที่ตัวบุคคลมากขึ้นโดยไม่ได้ยึดติดกับนักการเมืองเก่า ๆ แต่กระแสเลือดหรือกระแสพรรคเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ช่วยให้ชนะการเลือกตั้งได้ทั้งหมด ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น เช่น ผลงาน และความดีของแต่ละบุคคล ส่วนนางสาวเรวดีให้ความเห็นว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมนั้น ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรเข้ามาในพื้นที่ ประชากรแฝงเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นแรงงานมาจากอีสานซึ่งนิยมพรรคเพื่อไทยอยู่แล้ว จึงทำให้พรรคเพื่อไทยจะชนะการเลือกตั้งในสมุทรปราการเสมอ สมุทรปราการจึงเป็นเมืองคนเสื้อแดงไป ซึ่งคนเหล่านี้เวลาที่มีการเลือกตั้งจะได้รับคำสั่งมาจาก บิดามารดาที่ต่างจังหวัด ว่าให้เลือกพรรคไหน และไม่มีทางที่จะไปหาเสียงเพื่อเปลี่ยนความคิดของคนกลุ่มนี้ได้ จึงทำให้กระแสพรรคเพื่อไทยยังคงอยู่ และส.ส.จากพรรคเพื่อไทยจะได้รับการเลือกตั้งทุกครั้ง

ด้วยเหตุนี้ จากสมมติฐานในการศึกษาที่ว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการมีอิทธิพลต่อการเสื่อมลงของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม และเพิ่มบทบาทของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองใหม่นั้น จึงไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการมีอิทธิพลต่อบัณฑิตใจในการเลือกตั้งของประชาชน เพราะประชาชนผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไป จากคนกลุ่มเดิม เป็นกลุ่มคนที่มีแนวความคิดทางการเมืองในรูปแบบใหม่ ประกอบกับปัจจัยภายในกลุ่มอศวเหมที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งกลุ่มใหม่ได้ จึงส่งผลต่อการเสื่อมลงของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม และบทบาทของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองใหม่ที่เพิ่มขึ้นไม่ได้เป็นเพราะ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการขับเคลื่อนด้วยกลุ่มทุนระดับใหญ่ จึงไม่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มนักการเมือง แต่เป็นเพราะกระแสพรรคการเมือง และการเคลื่อนย้ายประชากรที่ส่งผลต่อฐานคะแนนของนักการเมืองกลุ่มใหม่

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง นักการเมืองและโครงสร้างอำนาจในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการว่า ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างอำนาจของนักการเมืองหรือกลุ่มอำนาจทางการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการหรือไม่ อย่างไร โดยวัตถุประสงค์ในการศึกษา มี 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี พ.ศ.2538-2555
2. เพื่อศึกษาถึงเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ กับการเกิดขึ้นของกลุ่มนักการเมืองใหม่

ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการมีอิทธิพลต่อการลดลงของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม และเพิ่มบทบาทของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองใหม่ โดยมีขอบเขตของการศึกษาที่มุ่งเน้นถึงการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการในช่วงปี พ.ศ. 2538-2555 เพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์ควบคู่ไปกับเรื่องโครงสร้างอำนาจของนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการ กล่าวคือ การสร้าง การขยายอิทธิพล และการสืบทอดอำนาจของแต่ละกลุ่มอำนาจ โดยจะมุ่งศึกษาไปยังกลุ่มอัสวเหม ซึ่งถือเป็นกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม กลุ่มนักการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคเพื่อไทยและกลุ่ม รัศมีทัต โดยโยงความสัมพันธ์ดังกล่าวและการมีอำนาจเข้ากับเรื่องกลุ่มผลประโยชน์ เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นตัวแปรในการอธิบายและหาคำตอบของการศึกษาครั้งนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ช่วงปี พ.ศ.2538-2555

ในช่วง พ.ศ.2538-2555 จะเห็นได้ว่า ภาคเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของสมุทรปราการนั้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 221 GPP นอกภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 230 GPP ในขณะที่ภาคการเกษตรลดลงร้อยละ 54 แสดงให้เห็นว่า ภาคอุตสาหกรรมเติบโตกว่าภาคการเกษตรมาก โดยเกือบจะเป็นรายได้หลักของจังหวัดและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนภาคสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ก็มีจำนวนประชากรทั้งในทะเบียนราษฎรและนอกทะเบียนราษฎรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้มีประชากรเพิ่มขึ้นนอกจากการเกิด คือ การที่เศรษฐกิจเติบโตขึ้นควบคู่ไปกับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร ทำให้มีประชากรย้ายถิ่นฐานมาอาศัยอยู่ในสมุทรปราการเป็นจำนวนมาก ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ทำงานนอกภาคการเกษตรถึง ร้อยละ 98.85 โดยทำงานในสายการผลิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.58 รองลงมา คือ การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ร้อยละ 13.75 นอกจากนี้ยังมีประชากรที่เป็นแรงงานต่างด้าวมากขึ้น ทั้งสัญชาติ เมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา เนื่องจากการแรงงานในพื้นที่ไม่เพียงพอ

จากการศึกษาข้อมูลทั้งทางเอกสารและข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักการเมืองที่เกี่ยวข้องทั้งหมดพบว่า สมุทรปราการมีการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมากเนื่องจากเป็นเขตอุตสาหกรรม ทั้งด้านการผลิตและอุตสาหกรรมบริการและการขนส่งทางทะเลมีท่าเรือน้ำลึก อีกทั้งยังมีสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดและประเทศมหาศาล มีการขยายตัวด้านการลงทุนและการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมเพิ่มสูงขึ้น จนพื้นที่ทางด้านการเกษตรและการประกอบอาชีพดั้งเดิมอื่นๆ ลดลงอย่างมากจากการเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรมแทน

6.1.2 การเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการ

สมุทรปราการเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีลักษณะทางการเมืองที่เกาะกลุ่มชัดเจน การเมืองแบบแบ่งขั้วอำนาจก็มิให้เห็นมาโดยตลอด สำหรับการเปลี่ยนแปลงบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม หรือกลุ่มอัสวเหมณี จะเห็นได้ว่า จากกลุ่มนักการเมืองที่มีฐานเสียงจากการชนะการเลือกตั้งมานานกว่า 20 ปี ตั้งแต่ปี 2518 แต่กลับพ่ายแพ้การเลือกตั้งให้กับกระแสพรรคการเมืองพรรคใหญ่ และมีบทบาททางการเมืองที่ลดลงมากในระดับชาติ แต่ยังคงได้รับการยอมรับในระดับท้องถิ่น แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทของกระแสความคิดของผู้คนในสังคม กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจนักการเมือง

ดั้งเดิมในสมุทรปราการ เมื่อความเจริญทางเศรษฐกิจในภาคอุตสาหกรรมและการขนส่ง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจขึ้นมา ทำให้สมุทรปราการเติบโตอย่างมาก เช่น การพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ การมีสนามบินสุวรรณภูมิ ฯลฯ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจจากเศรษฐกิจจารีตนิยมเป็นเศรษฐกิจเสรีทุนนิยม การแข่งขันทางการเมืองที่มีมากขึ้น ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยเปลี่ยนจากระบบผลประโยชน์เฉพาะหน้าที่ได้รับจากการเลือกตั้ง การอาศัยฐานเสียงหรือบารมีเก่าของวงศ์ตระกูลในท้องถิ่นนั้นได้รับความนิยมลดน้อยลง และเปลี่ยนไปเป็นกระแสการเลือกพรรคการเมืองและนโยบายทางการเมือง และภาพลักษณ์ของผู้สมัครแทน จึงเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการ ส่งผลต่อการตัดสินใจและทำให้ฐานอำนาจทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไปจากกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมไปเป็นกลุ่มนักการเมืองใหม่

6.1.3 ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการกับการเกิดขึ้นของกลุ่มนักการเมืองใหม่

เมื่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดจากนโยบายทางการเมืองส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจจากเศรษฐกิจจารีตนิยมเป็นเศรษฐกิจเสรีทุนนิยม การแข่งขันทางการเมืองที่มีมากขึ้นทั้งนำเสนอนโยบาย การเข้าหาประชาชน และบารมีเก่าของวงศ์ตระกูลในท้องถิ่นที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง กลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการอย่างกลุ่มอศวเหมลดบทยาหลงอย่างมากเนื่องจากผลกระทบทางการเมืองเรื่องคดีอาญาและผู้มีอิทธิพล ในขณะที่พรรคการเมืองใหญ่อย่างพรรคเพื่อไทยมุ่งเสนอทางเลือกเชิงนโยบาย ความนิยมในหัวหน้าพรรค การพัฒนาพื้นที่ เช่น สนามบินสุวรรณภูมิ การกระตุ้นการลงทุนเศรษฐกิจในพื้นที่ ด้านอุตสาหกรรมแทน ทำให้กลุ่มนายประชา ประสพดีที่มีบารมีในระดับหนึ่งแล้ว โดดเด่นขึ้นจนได้รับการเลือกตั้งเพราะกระแสพรรค ในขณะที่เดียวกัน นางสาวเวรดีที่สังกัดกลุ่มรัศมีทัด ที่แพ้การเลือกตั้งแบบเขตใหญ่ แต่ชนะการเลือกตั้งแบบเขตเดียวเบอร์เดียวนั้น ก็แสดงให้เห็นถึงอำนาจทางการเมืองเปลี่ยนไปตามกระแสทางสังคมและเศรษฐกิจจากกระแสพรรคการเมืองและทางสังคมเครือข่ายที่สังกัดพรรคการเมืองมากขึ้น จึงเกิดความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า เมื่อบทบาทของกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิมในจังหวัดสมุทรปราการเสื่อมลงภายหลังจากการปฏิรูปทางการเมือง แพ้กระแสพรรค แพ้นโยบาย และภาพลักษณ์ที่ไม่ดีจากคดีทุจริต การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจไม่ได้ส่งผลกระทบใดๆ ต่อกลุ่มอศวเหมลเลย ส่วนกลุ่มนักการเมืองใหม่ที่สังกัดพรรคเพื่อไทย มีบทบาทเพิ่มขึ้นหลังจากปฏิรูปการเมือง คือมีกระแสพรรคมาเป็นคะแนนบอกให้ได้รับเลือกตั้งอยู่เสมอ แต่หากมองตามมุมมองของกลุ่มรัศมีทัดนั้น มีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชากร

จากภาคีสถานเข้ามาอาศัยอยู่ในสมุทรปราการ และคนกลุ่มนี้ก็นิยมชมชอบพรรคเพื่อไทยอยู่แล้ว จึงส่งผลให้นักการเมืองที่สังกัดพรรคเพื่อไทยได้รับการเลือกตั้งอยู่เสมอ ก็อาจมองได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในสมุทรปราการ เพิ่มบทบาทของโครงสร้างอำนาจให้กับกลุ่มนักการเมืองที่สังกัดพรรคเพื่อไทย ดังนั้นจากสมมติฐานในการศึกษาที่ว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดสมุทรปราการมีอิทธิพลต่อการเสื่อมลงของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองดั้งเดิม และเพิ่มบทบาทของโครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองใหม่นั้น จึงไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐาน

6.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า สำหรับกลุ่มอัครวคมนั้น เมื่อผู้นำกลุ่มอย่างนายวัฒนาซึ่งผู้มียุทธศาสตร์สำคัญในการเมืองได้หลบหนีคดีไปต่างประเทศ จึงมีส่วนที่ส่งผลกระทบต่ออิทธิพลทางการเมืองที่มีลักษณะความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์นั้นลดลง ทำให้กลุ่มอัครวคมแพ้การเลือกตั้งในระดับชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของร้อยตำรวจเอกเมธี ปรีชา(2542) ที่ว่า การรวมตัวในพรรคการเมืองในระบบการเมืองไทยนั้น มีลักษณะความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ มีภูมิหลังในกลุ่มที่สังกัด ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและเหนียวแน่น และมีบทบาททางการเมืองที่มุ่งไปที่การต่อรองและแสวงหาผลประโยชน์สำหรับกลุ่มหรือพรรคพวกมากกว่าที่จะเป็นกลุ่มทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

เมื่อศึกษาความเป็นมาของนักการเมืองทั้ง 3 กลุ่มนั้น กรณีนายอัครวัฒน์และนางสาวเรวดีเกิดจากการสืบทอดอำนาจในกลุ่มเครือญาติซึ่งก็เป็นกลุ่มนักธุรกิจมาก่อน แล้วจึงเข้าไปมีบทบาททางการเมืองส่วนกรณีนายประชาจากการชักชวนของกลุ่มพรรคการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดการสะสมทุนของ Maurice Dobb ที่กล่าวถึงการเข้ามาร่วมการเมืองเพื่อผลประโยชน์ของชนชั้นนายทุนว่า ชนชั้นนายทุนพร้อมที่จะร่วมมือกันเพื่อผลประโยชน์ของชนชั้นด้วยการพยายามเข้าไปควบคุมองค์กรหรือนโยบายของรัฐ ซึ่งเห็นได้จากการเป็นนักวิงเด้น หรือแม้แต่การเข้าสู่ระบบรัฐสภา(Dobb 1972) และ Umberto Mellotti ซึ่งกล่าวว่า ในประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศโลกที่สามนั้น ข้าราชการ และระบบราชการมีอำนาจเหนือชนชั้นนายทุน ดังนั้น นายทุนย่อมประสานผลประโยชน์ของชนชั้นนายทุนเข้ากับผลประโยชน์ของชนชั้นข้าราชการ เพื่อผลประโยชน์ของชนชั้นนายทุนในการแสวงหาส่วนเกินให้มากขึ้น และการสะสมทุนที่สะดวกรวดเร็ว(Mellotti 1977) รวมถึงงานวิจัยของสุพรรณิ เกื้อนกลาด(2549) ว่า การก้าวเข้าสู่การทำงานทางการเมืองของนักการเมืองภายในกลุ่มล้วนแล้วแต่เป็นนักธุรกิจแทบทั้งสิ้น ซึ่งจะทำงานการเมืองควบคู่ไปกับงานทางด้านธุรกิจของตนเอง เนื่องจากสภาพคล่องทางการเงินเป็นปัจจัยหนึ่งเอื้อต่อการก้าวเข้าสู่อาชีพทางการเมืองได้โดยง่าย อีกเหตุผลหนึ่งของการก้าวเข้าสู่การเมืองนั้นก็เพื่อที่จะแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ธุรกิจของตนเองนั่นเอง และเมื่อได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแล้ว ก็

มีบทบาทในการบริหารและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมุทรปราการ สอดคล้องกับงานวิจัยของประกาศศักดิ์ ธานีพงศ์(2528) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจุบันมีนักธุรกิจที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น โดยส่วนมาก ต้องการเข้ามามีบทบาททางการเมืองเพื่อกำหนดนโยบายของรัฐโดยเฉพาะทางเศรษฐกิจ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองไว้ อีกทั้งนักธุรกิจยังมีอิทธิพลเพิ่มขึ้นควบคู่ไปด้วย

เมื่อกล่าวถึงการที่นายวัฒนาถูกดำเนินคดีทางกฎหมายในกรณีทุจริตที่ดินคลองด่าน ในปี 2551 ได้มีคำพิพากษาตัดสินลงโทษนายวัฒนา แต่นายวัฒนา กลับหลบหนีความผิดออกจากประเทศไปนั้น เป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังที่ Barber(1969) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม เป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองตนเองโดยตรง โดยการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกตั้งโดยเสรี แต่กำหนดกลไกเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามาควบคุม ติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ปกครอง เพื่อให้การปกครองเป็นไปตามความต้องการของประชาชน เนื่องจากการกระทำ ความผิดในครั้งนี้ของนายวัฒนาถูกเปิดโปงนั้น เนื่องจากประชาชนในพื้นที่รวมตัวกันยื่นเรื่องร้องเรียน ว่านายวัฒนาซึ่งเป็นนักการเมืองได้กระทำการโดยมิชอบ จึงส่งผลให้เกิดการดำเนินคดี และตัดสินคดีในที่สุด ถือเป็น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทางอ้อมในการตรวจสอบนักการเมือง

ภายหลังจากการหลบหนีความผิดของนายวัฒนา ส่งผลให้บทบาททางการเมืองของกลุ่มอศวเหมเสื่อมถอยลง เป็นผลมาจากการที่ประชาชนให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ หรือคุณสมบัติของพรรคและตัวผู้สมัครมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล(2555) กล่าวว่า ประชาชนสนใจที่สถานะหรือจุดยืนของผู้สมัครในประเด็นต่างๆ รวมถึงบุคลิกภาพของผู้สมัครล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกผู้สมัคร อีกทั้งพบว่า ความไม่พอใจในผลงานของรัฐบาลก่อนทำให้ประชาชนเทคะแนนให้กับพรรคที่คาดว่าจะทำงานได้ดีกว่า และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างเป็นผล เมื่อกลุ่มอศวเหมมีภาพลักษณ์ไปในทางด้านลบ ปฏิบัติหน้าที่ในทางที่มิชอบ ประชาชนจึงไม่ให้ความไว้วางใจกลุ่มอศวเหมอีกต่อไป และหันไปเทคะแนนให้กับกลุ่มนักการเมืองอื่นแทน

จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และมีประชากรจากพื้นที่อื่นย้ายเข้ามาอาศัยในจังหวัดสมุทรปราการ ประชาชนกลุ่มใหม่มีพฤติกรรมเลือกตั้งที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นกลุ่มที่ไม่ได้มีความผูกพันกับกลุ่มการเมืองดั้งเดิม จึงทำให้ปัจจัยในการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้งเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน ประชาชนในระดับชนชั้นกลางขึ้นไปให้ความสำคัญกับเรื่องนโยบาย ภาพลักษณ์ของผู้สมัครเป็นหลัก ส่วนในกลุ่มประชาชนชั้นแรงงาน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีจำนวนไม่น้อยแปรผันตรงตามจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคเช่นเดียวกัน เนื่องจากพรรคไทยรักไทยพยายามชูนโยบายประชานิยม เพื่อตอบสนองความต้องการของคนกลุ่มนี้ จึงส่งผลให้เกิดกระแสความนิยมพรรคไทยรักไทยขึ้นในจังหวัดสมุทรปราการ สอดคล้องกับงานวิจัยของถวิลวดี บุรีกุล(2555) กล่าวว่า การคิดถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ และ

สามารถอธิบายความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม หรือระหว่างชนชั้นที่กำลังปรากฏขึ้น นั่นคือประชาชนที่มี การศึกษาน้อยกว่าจะเลือกพรรคเพื่อไทยมากกว่า เพราะพรรคเพื่อไทยกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของชนชั้นล่างได้ดี

ทั้งหมดนี้ แม้ว่า การศึกษาจากข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยจะสอดคล้องกับแนวคิดและ งานวิจัยต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่ข้อมูลที่ได้กลับไม่เป็นไปตามสมมติฐานนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจ มีสาเหตุมาจาก 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) สภาพเศรษฐกิจในจังหวัดสมุทรปราการมีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างมาก ซึ่งมี ผลมาจากนโยบายของภาครัฐที่ผลักดันให้จัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมนอกพื้นที่กรุงเทพฯ การลงทุนใน ภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการจึงเติบโตขึ้น นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจในจังหวัดยังขับเคลื่อนไปด้วย กลุ่มทุนธุรกิจระหว่างประเทศ หรือกลุ่มทุนใหญ่ที่เป็นที่รู้จักดีในประเทศไทย ซึ่งไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่ม นักการเมืองท้องถิ่น ต่อมาธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ได้เจริญเติบโตขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง การ ลงทุนในด้านนี้ส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นการลงทุนจากนักธุรกิจนอกพื้นที่ ถึงแม้กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และกลุ่มรัศมีทัศน์จะ ดำเนินธุรกิจทางด้านอสังหาริมทรัพย์เช่นกัน แต่เป็นเพียงอสังหาริมทรัพย์ที่มีขนาดเล็ก เป็นเพียงหน่วย เล็กในเศรษฐกิจของจังหวัดเท่านั้น ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจึงไม่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มการเมืองโดย สิ้นเชิง 2) ข้อจำกัดในการศึกษา คือ ความเห็นของนักการเมืองที่ไปสัมภาษณ์มีเพียง 3 คนเท่านั้น 3) นอกจาก เรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่เข้ามามีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างอำนาจกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดสมุทรปราการอีก เช่น พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนที่ เปลี่ยนแปลงไป กระแสของพรรคการเมือง ความนิยมของประชาชนที่มีต่อพรรคการเมือง การศึกษาของ ประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น และนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

6.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารประกอบต่าง ๆ และการสัมภาษณ์จากบุคคลผู้เกี่ยวข้อง โดยตรง ทั้งนี้ การศึกษาสืบค้นวิเคราะห์ข้อมูล ก็อยู่ในกรอบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เท่านั้น หากยังมีแง่มุมที่ ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนอยู่บ้าง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

6.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ทฤษฎีและแนวคิดหลักที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ ทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์และแนวคิดการสะสมทุน ขึ้นต้น ผู้สนใจอาจศึกษาทฤษฎีและแนวคิดอื่นเพิ่มเติม

2) การทำความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ของกลุ่มอำนาจการเมือง อาจช่วยให้ประชาชนผู้เกี่ยวข้อง

สามารถปรับความเป็นอยู่หรือธุรกิจได้เป็นอย่างดี

6.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) อาจศึกษาเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในจังหวัดอื่นเพิ่มเติม
- 2) อาจศึกษาข้อมูลอื่นของจังหวัดสมุทรปราการเพิ่มเติม นอกเหนือจากเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
- 3) อาจสัมภาษณ์นักการเมือง ประชาชน หรือความเห็นของนักวิชาการอื่นเพิ่มเติม



รายการอ้างอิง

- Almond, G. and B. G. Powell (1996). Comparative Politics : A Developmental Approach. Boston, Little Brown & Co.,
- Barber, J. D. (1969). Citizen politics: An introduction to political behavior. Chicago, Markham.
- Becker, J. F. (1977). Marxian Political Economy : An Outline. New York, Cambridge University Press.
- Dobb, M. (1972). The economic Basis of Class Conflict, in On Economic Theory and Socialism. London, Routledge & Kegan Paul Ltd.,
- Dowes, R. E. and J. A. Hugher (1972). Political Sociology. London, New York, Wiley.
- Genovese, F. E. and E. D. Genovese (1983). Fruits of Merchant Capital. Oxford, Oxford University Press.
- Hobsbawm, E. (1978). Karl Marx : Pre-Capitalist Economic Formations. London, Lawrence & Wishart.
- Mandel, E. (1974). Marxist Economy Theory. London, Merlin Press.
- Mellotti, U. (1977). Marx and the Third World. London, Macmillan Press, Ltd., .
- Nie, N. and S. Verba (1972). Participation in America: Political Democracy and Social Equality, The University of Chicago Press.
- Truman, D. B. (1995). The Governmental Process. New York, Alfred A. Knopf, Inc.

ภาษาไทย

- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2546). ลัทธิเศรษฐกิจการเมืองกรุงเทพมหานคร ., สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจนโยบายของคณะรัฐมนตรีกับผลประโยชน์ของกลุ่มธุรกิจการเมืองผ่านข่าวตามสื่อ กรณีรณเมล์เอ็นจีวีและการเปลี่ยนจากการจำหน่ายข้าวเป็นประกันราคาข้าววงแหวนกรุงเทพมหานคร ., คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลวดี บุรีกุล (2555). "การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง และปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรค

การเมือง และผู้สมัคร วิเคราะห์จากการเลือกตั้ง :3 ก .ค.2554." วารสารสถาบัน
พระปกเกล้า.

ถิรวัดน์ แจ่มกระจ่าง และ ชลิต ศานติวารังคณา (2557). "ความสัมพันธ์ของการสื่อสารที่มีผลต่อการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนคร จังหวัดสมุทรปราการวารสาร ".
:(เมษายน-มกราคม)ดุขฎฐิบัณฑิตทางสังคมศาสตร์52.

ถิรวัดน์ แจ่มกระจ่าง และ ชลิต ศานติวารังคณา (2557). "ความสัมพันธ์ของการสื่อสารที่มีผลต่อการ
มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนคร จังหวัดสมุทรปราการวารสาร ".
ดุขฎฐิบัณฑิตทางสังคมศาสตร์1(มกราคม):(เมษายน-55.

ธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล (2541). การสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลนักการเมืองไทยภาค .
วิชาการปกครอง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต.
ประกาศศักดิ์ ธาณินพงศ์ (2528). นักธุรกิจกับการเมือง การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม :
ทางการเมืองภาควิชาการปกครอง ., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต.

พรชัย เทพปัญญา และคณะ (2548). รายงานการวิจัยโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูล
นักการเมืองถิ่น .กรุงเทพมหานคร .จังหวัดสมุทรปราการ :

_____ (2548). รายงานการวิจัยโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมือง
ถิ่น :กรุงเทพมหานคร .จังหวัดสมุทรปราการ:29.

_____ (2548). รายงานการวิจัยโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมือง
ถิ่น :กรุงเทพมหานคร .จังหวัดสมุทรปราการ:38.

_____ (2548). รายงานการวิจัยโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมือง
ถิ่น :จังหวัดสมุทรปราการ:40.

_____ (2548). รายงานการวิจัยโครงการสำรวจเพื่อประมวลข้อมูลนักการเมือง
ถิ่น :จังหวัดสมุทรปราการ:43.

พฤทธิสาดน ชุมพล, ม .ว .ร .(2531). ระบบการเมือง ความรู้เบื้องต้น กรุงเทพมหานคร :, สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพียรฤดี ธีรพรสกุล (2547). ธุรกิจการเมืองกับการควบคุมสื่อมวลชน ศึก :ชากรณีสถานีโทรทัศน์ไอ
ทีวิภาควิชาการปกครอง ., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตร
มหาบัณฑิต.

เมธี ปริษา (2542). บทบาททางการเมืองของกลุ่มปากน้ำภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์ .
มหาวิทยาลัย .วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต.

ลิขิต ธีรเวคิน (2537). วิชาการการเมืองการปกครองไทยกรุงเทพมหานคร ., สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วรวิมล จำลองนาค (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกลุ่มทุนผูกขาดในบริบทเศรษฐกิจการ
เมืองไทย .ภาควิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตร์
มหาบัณฑิต.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2532). สังคมวิทยาการเมือง กรุงเทพมหานคร .หลักการและการประยุกต์ ;,
เจ้าพระยาการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ 2520-2524. 4.

สำนักสถิติประชากรและบ้าน สถิติประชากรและบ้านประจำจังหวัดสมุทรปราการ.

สุพรรณณี เกื่อนกลาด (2549). กลุ่มผลประโยชน์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา :4
เทศบาลนครในภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์ .
มหาวิทยาลัยวิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต.

เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจนโยบายของคณะรัฐมนตรีกับ
ผลประโยชน์ของกลุ่มธุรกิจการเมืองผ่านข่าวตามสื่อ กรณีรถเมล์เอ็นจวีและการเปลี่ยนจาก
การจำหน่ายข้าวเป็นประกันราคาข้าวกรุงเทพมหานคร ., คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.



ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สัมภาษณ์นายอัศววัฒน์ อัศวเหม
รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
ณ. องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
วันที่ 7 มกราคม 2558

ผู้สัมภาษณ์ : ครอบคลุมประวัติคร่าวๆ เกี่ยวกับการศึกษาและการทำงานให้ฟังได้ไหมคะ?

นายอัศววัฒน์ : เดี่ยวผมเอาใบทะเบียนประวัติให้

ผู้สัมภาษณ์ : ก่อนเข้าสู่เส้นทางการเมืองคุณอัศววัฒน์ทำอาชีพอะไรมาก่อนคะ?

นายอัศววัฒน์ : ทำงานธนาคารกสิกร ฝ่ายหนี้สินและหลักทรัพย์ สำนักงานใหญ่ แล้วยังมาทำงานกับท่านวัฒนา ตอนนั้นคุณอำนวยการก็ทำธุรกิจเกี่ยวกับน้ำมัน ที่ดิน ผมก็เข้ามาเป็นผู้ช่วยฝ่ายกฎหมายของบริษัทในเครือของคุณอำนวยการ เดิมทีเวลาที่มีการซื้อที่ดินก็เป็นผู้รับมอบอำนาจให้เป็นคนไปซื้อที่ดินแทนด้วย ในฝ่ายกฎหมายเวลามีคดีความต้องขึ้นศาลก็ไปเป็นทนายด้วย และก็ไปอบรมตัวทนาย หลังจากนั้นสักพักก็ขอคุณอำนวยการไปอยู่สำนักงานกฎหมายที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นทนายความอยู่ประมาณ 4-5 ปี หลังจากกลับจากเชียงใหม่ก็ลงการเมือง อำนวยการก็ให้ลงการเมือง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด แล้วพอสักพักก็เปลี่ยนมาเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากนั้นก็มาเรื่อยๆ เลย มาจนถึงปัจจุบัน

ผู้สัมภาษณ์ : สนใจงานการเมืองเองหรือว่ามีใครเป็นคนชักชวนให้เข้าสู่วงการการเมืองคะ และมีแรงจูงใจอย่างไร?

นายอัศววัฒน์ : ท่านวัฒนาเป็นคนชักชวนเมื่อปี 2538 โดยมาสอบถามความสมัครใจว่าสนใจไหม เราก็สนใจก็เลยเล่น เมื่อก่อนมันไม่ได้เลือกคนเดียววะ มันเลือกเป็นกลุ่ม มีหัวหน้ากลุ่มก็คือท่านวัฒนา อัศวเหม ก็ตั้งแต่นั้นมาก็เล่นการเมืองมาโดยตลอด น่าจะประมาณชักเกือบยี่สิบกว่าปีแล้ว

ผู้สัมภาษณ์ : เรียนนิติมาได้เอามาใช้หรือเปล่าคะ?

นายอัศววัฒน์ : ใช้ คือนักการเมืองก็เอามาใช้ประโยชน์ได้ พวกที่เกี่ยวกับกฎหมาย บทบัญญัติ ซึ่งเราเป็นนักกฎหมายก็เข้าใจมากกว่าคนอื่น

ผู้สัมภาษณ์ : เคยเป็นนายก อบจ. ด้วยใช่ไหมคะ?

นายอัครวัฒน์ : ใช่ ในสมัยนั้นตอนยังเป็นกฎหมายเก่า กฎหมายเก่าก็คือ เลือกตั้งทางอ้อม เลือกทางอ้อมก็คือ สมาชิกเลือกนายกฯ แล้วตอนหลังเปลี่ยนมาเป็นเลือกทางตรง เลือกทางตรงก็คือ ประชาชนมีสิทธิ์เลือกนายกฯ เลือกสมาชิก หนึ่งเขตมีสมาชิกหนึ่งคน แล้วเลือกนายกฯทางตรง

ผู้สัมภาษณ์ : มีวิธีการหาเสียงอย่างไรบ้างคะ?

นายอัครวัฒน์ : การหาเสียงในสมัยก่อนใช้โปสเตอร์หาเสียง แจกแผ่นพับ เดินหาเสียง มีรถโฆษณาเปิดเวทีปราศรัยหาเสียง

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วคุณวัฒนาช่วยด้วยไหมคะ?

นายอัครวัฒน์ : ช่วยๆ มีหัวหน้าทีม (คุณอัครวัฒน์) คอยช่วยเหลือ คือให้คนรู้ว่าอยู่ที่ทีมเดียวกับท่านวัฒนา ในฐานะที่ท่านเคยมีชื่อเสียงและเล่นการเมืองมาหลายสมัย ผลงานของท่านก็มีมากมาย เราก็ได้อันซีนตรงนี้ไปด้วย

ผู้สัมภาษณ์ : ตอนนั้นสังกัดพรรคอะไรคะ?

นายอัครวัฒน์ : ตอนนั้นไม่มีพรรค เป็นกลุ่ม แรกๆใช้กลุ่มพัฒนาเมืองสมุทรปราการ ปัจจุบันชื่อกลุ่มสมุทรปราการก้าวหน้า ไม่ได้สังกัดพรรคการเมือง

ผู้สัมภาษณ์ : ก็เหมือนกับว่าสมัยนั้นการเมืองท้องถิ่นไม่ต้องสังกัดพรรคการเมือง

นายอัครวัฒน์ : ไม่ต้อง สมัยนี้ก็ต้อง มีหลายกลุ่มที่อาจจะเป็นของพรรคการเมืองใหญ่ ที่เขาอาจส่งผู้สมัครแล้วมีรูปของหัวหน้าทีมอยู่ข้างหลัง อย่างรูปของท่านทักษิณ ชินวัตร เป็นหัวหน้ากลุ่ม แล้วแต่มติของพรรคใหญ่ หรืออย่างของพรรคประชาธิปัตย์ก็มี

ผู้สัมภาษณ์ : ก็คือแล้วแต่ว่าจะตั้งกลุ่มขึ้นมา

นายอัครวัฒน์ : ก็ใช่ แต่ก็ขึ้นอยู่กับกรรมการพรรคเขาจะยอมให้ใช้ แต่ของผมไม่เคยสังกัดพรรคในการเมืองท้องถิ่นเลย ใช้กลุ่มอย่างเดียว

ผู้สัมภาษณ์ : สฐานเสียงส่วนใหญ่อยู่ที่ไหน?

นายอัครวัฒน์ : สฐานเสียงในกลุ่มที่เราได้มาเดิมทีเดียวที่เราได้เปรียบสูงสุดคือ กลุ่มอำเภอเมือง เพราะเราเป็น สจ. เขตอำเภอเมือง และอำเภอเมืองก็เป็นเขตที่ใหญ่ที่สุด รองลงมาคืออำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี บางบ่อ บางเสาธง พระสมุทรเจดีย์ แต่กลุ่มประชากรที่มีสูงที่สุดก็คืออำเภอเมือง

ผู้สัมภาษณ์ : เป็นเพราะว่าอยู่ที่นี้ด้วยใช่ไหมคะ?

นายอัศววัฒน์ : ใช่ครับๆ ภูมิลำเนาเราอยู่ตรงเขตอำเภอเมือง แล้วเราก็เป็น สจ. เขตอำเภอเมืองมาเป็นเวลายาวนาน

ผู้สัมภาษณ์ : การหาเสียงจะเน้นพื้นที่ใด?

นายอัศววัฒน์ : เน้นหมด คือเวลาหาเสียง จะไม่ได้ทำแค่อำเภอเมือง จะมีสมาชิกในกลุ่มของเราที่ลงแต่ละอำเภอ ทุกอำเภอก็จะมีพวกของเราอยู่ เขาจะเด่นในอำเภอของเขา ใครเด่นในอำเภอไหนก็หาเสียงอำเภอนั้นในนามของกลุ่มเรา ใช้ฐานเสียงของแต่ละคนมาช่วยกัน

ผู้สัมภาษณ์ : นายชนม์สวัสดิ์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ. ใช้วิธีการหาเสียงเหมือนกันไหมคะ?

นายอัศววัฒน์ : ก็เหมือนกัน นายชนม์สวัสดิ์ก็สไตล์นี้แหละ เนื่องจากว่า กลุ่ม สจ. ที่เราทำกันมาเป็นเวลานาน เราก็จะมีเสียงข้างมากในสภาฯมาโดยตลอด ไม่เคยมีเสียงน้อยกว่ากึ่งหนึ่งเลย เพราะฉะนั้น เมื่อมติในที่ประชุมของกลุ่มเราคุยชัดเจนว่าใครจะมีศักยภาพขึ้นเป็นหัวหน้ากลุ่มได้ ก็ไปเชิญเขามาเป็น เป็นเสร็จทุกคนก็พร้อมที่จะเชียร์ เพราะในกลุ่มเรามีเสียงข้างมากอยู่แล้ว ก็เลือกนายชนม์สวัสดิ์มาเป็น ท่านนายกฯ ท่านก็กรุณามาเป็น ก็มาเป็นหัวหน้ากลุ่ม ก็หาเสียง ก็ออกมาในรูปบริบทเดียวกัน

ผู้สัมภาษณ์ : ฐานเสียงในเมืองที่มีเยอะ มาจากเครือข่ายหรือเปล่าคะ?

นายอัศววัฒน์ : ส่วนหนึ่งก็เป็นนะ ส่วนหนึ่งก็เป็นความผูกพันที่คุณอาวัฒน์ทำให้ตั้งแต่เดิม ความผูกพันที่มีมาเป็นเวลานาน 30-40 ปี ความผูกพันกับผู้หลักผู้ใหญ่ในพื้นที่ ในหลายพื้นที่ที่ยังมีความรัก เกื้อกูลกัน ก็ยังมีอยู่

ผู้สัมภาษณ์ : การหาเสียงในสมัยนี้แตกต่างไปจากเดิมไหมคะ? เนื่องจากเมืองมีความเจริญมากขึ้น

นายอัศววัฒน์ : ปัจจุบันเมืองสมุทรปราการเป็นเมืองที่มีพลวัตของประชากรที่สูง ประชากรจริงๆ ประมาณ 1,200,000 คน แต่มีประชากรแฝงเกือบล้านคน ประชากรแฝงบางคนก็อาจจะเปลี่ยนใจมาอยู่สมุทรปราการก็ได้ เนื่องจากเขาอาจมีญาติพี่น้องอยู่ที่นี่ เขาก็เลยย้ายมา ทำให้ประชากรเพิ่มขึ้น สอง เขาอาจจะเห็นว่าสมุทรปราการทำมาหากินได้ง่ายกว่าที่อื่น เนื่องจากเป็นเมืองอุตสาหกรรม สอง เวลาน้ำท่วมใหญ่สมุทรปราการก็ไม่ท่วม เขาก็อยากจะมาอยู่ ในการเดินทางก็มีรถไฟฟ้าสายสีเขียวมาแล้ว เดินทางเข้ากรุงเทพฯ ก็สะดวก ความเป็นสังคมเมืองก็ไม่แตกต่างจากกรุงเทพฯ มากมาย ทุกอย่างมีพร้อมหมด ห้างใหญ่ๆ ก็มี ในกรณีนี้คนที่ไม่ได้เป็นคนสมุทรปราการดั้งเดิมก็มีจำนวนอยู่มากเหมือนกันที่ตัดสินใจมาอยู่ที่นี่ ซึ่งคนกลุ่มนี้ก็เป็นกลุ่มที่ต้องทำความเข้าใจว่า เขาเป็นคนที่มาอยู่ มาเป็นคนสมุทรปราการแล้ว เขาก็อาจจะไม่รู้พื้นเพการเมืองดั้งเดิมว่า เป็นอย่างไร อาจจะต้องการดูว่ามีการพัฒนาดีไหม ปัจจุบันการทำงานของนายกฯ มีผลงานเข้าตาเขาไหม ก็ต้องอาศัยผลงานประชาสัมพันธ์ให้เขารู้เรื่องเป็นกลุ่มๆ ไป

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วเมื่อสมัยที่แล้วที่คุณอำนวยเป็นนายกฯ แล้วคุณชนม์สวัสดิ์ก้าวขึ้นมา ต้องทำงานหนักมากขึ้นไหมคะ?

นายอัครวัฒน์ : สมัยคุณอำนวยเป็นนายกฯเนี่ย เขาเป็นนายก แต่ว่าเสียงในสภาส่วนใหญ่เป็นของเรา สมาชิกส่วนใหญ่เป็นของเรา สมาชิกตอนนั้นมีประมาณ 36 คน ของเรามีประมาณยี่สิบกว่าคน เราเกินกึ่งหนึ่ง แล้วก็ไปฝ่ายค้านในสภาแบบ 2 ใน 3 ซึ่งเมื่อก่อนนี้ที่คุณอำนวยไม่ได้เป็น คุณพูนผล อัครเหม ก็เป็นประธานกลุ่ม คุณชนม์สวัสดิ์กับผม ก็ช่วยกัน

ผู้สัมภาษณ์ : ตอนนี้อยู่ที่ท่ากับว่าทั้งนายกฯ และเสียงในสภาก็เป็นของกลุ่มอัครเหมหมด

นายอัครวัฒน์ : ตอนนี้อยู่ที่ไม่มีฝ่ายค้าน ยกมือทั้งสภา การบริหารงานก็ง่ายกว่า ดีกว่า ยิ่งตอนนี้รัฐบาลทหารด้วยยิ่งดีหนัก เพราะว่า เดิมทีเดียว ส.ส. กับเรา คนละพวกกัน ส.ส. เขาอาจจะแยงมาที่ผู้ว่าฯ ร้องนู่น ร้องนี่ เพราะเขามีอำนาจ ตอนนี้อยู่ ส.ส. ไม่มี ก็เท่ากับว่า นายก อบจ. เป็นนักการเมืองที่มีอำนาจสูงสุดคนเดียว คือไม่มี ส.ส. ไม่มี ส.ว. เราก็ทำงานเบ็ดเสร็จ อยู่ที่ว่าเมื่อเราส่งเรื่องไปที่ผู้ว่าฯ แล้วผู้ว่าฯเขาเห็นว่าโครงการนี้ดี เขาเห็นด้วย ก็ยิ่งดี เขาจะอนุมัติ แต่ผู้ว่าฯ คนนี้ท่านดี ไม่มีความขัดแย้งกับเรา ทำให้งานเราทำได้ดี เขาเห็นชอบกับเราทุกครั้ง

ผู้สัมภาษณ์ : ตอนนี้คุณวัฒนาได้มีส่วนช่วยในกลุ่มไหมคะ?

นายอัครวัฒน์ : ไม่เลย ท่านวางมือไปแล้ว

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วการที่ท่านวางมือไปแล้ว ส่งผลกระทบต่ออะไรกับกลุ่มบ้างไหมคะ?

นายอัครวัฒน์ : ทำให้ฐานเสียงยิ่งเพิ่มขึ้นอีก ประชาชนในปัจจุบันเขาดูที่ผลงานที่มันออกมาในพื้นที่ว่ามันเป็นยังไง แล้วก็ชอบใจไม่ชอบใจ แต่ผมดูแล้ว ว่ามันเพิ่มขึ้นกว่าสมัยเดิม

ผู้สัมภาษณ์ : มีความเห็นเกี่ยวกับคู่แข่งทางการเมืองอย่างไรคะ?

นายอัครวัฒน์ : เราประมาณคู่แข่งทางการเมืองไม่ได้ อย่างในยุคหนึ่งที่พรรคเพื่อไทยพีเวอร์ ทุกคนก็จะลงให้พรรคเพื่อไทย ผู้สมัครก็อยากจะสังกัดพรรคเพื่อไทยหมด ขอให้มีโอกาสให้พรรคเพื่อไทย เพราะคิดว่าฐานการเมืองจากข้างบนเนี่ยจะทำให้การหาเสียงเขาง่ายขึ้น นี่ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สองเขามองว่า พรรคที่เป็นรัฐบาลเนี่ยมีอำนาจในมือ แล้วอย่างหน่วยงานราชการที่ต้องวางตัวเป็นกลางอย่างผู้ว่าฯ หรือตำรวจ กลับวางตัวไม่เป็นกลางในสมัยพรรคเพื่อไทยพีเวอร์ เขาใช้อำนาจช่วยเหลือพวกเขาเอง ซึ่งมันไม่ถูกต้อง ผมมองว่าในสมัยรัฐบาลทหารนี้ดีกว่า เขาวางตัวเป็นกลางมากกว่า ตำรวจก็ดี

ผู้สัมภาษณ์ : การใช้อำนาจ หรือการวางตัวไม่เป็นกลางคือ?

นายอัศววัฒน์ : อย่างถ้าเราชนะ เขาก็จะร้องเรียนเรา แล้วตำรวจ หรือหน่วยงานราชการก็จะสอบสวน โดยการเข้าข้างพรรคการเมืองมากกว่า ซึ่งที่ผ่านมาเราก็ได้ผ่านมาแล้ว แล้วกลุ่มเราก็ยังคงมีศักยภาพ จากการที่เสียงในสภาเรายังมีเกินครึ่ง ถึงแม้เขาจะแก้งเราด้วยวิธีไหนก็แล้วแต่

ผู้สัมภาษณ์ : มีกลุ่มทุนหรือกลุ่มนักธุรกิจอื่นมาช่วยเหลือไหมคะ?

นายอัศววัฒน์ : ไม่ครับ เราก็อำนาจตัวเอง ไม่มีกลุ่มทุนใดมาช่วย เขาไม่ได้มาช่วยเป็นตัวเงิน แต่จะมีที่เขาเปิดโอกาสให้เราเข้าไปหาเสียงภายในบริษัทของเขา เขาไม่ได้ช่วยเป็นตัวเงิน แต่เขาช่วยในบริบทของพวกเดียวกัน สนับสนุนกันมี พวกกลุ่มพันธมิตร

ผู้สัมภาษณ์ : เป็นเพราะว่ากลุ่มอศววม มีคนที่เป็ประธานหอการค้าจังหวัด มีส่วนไหมคะ?

นายอัศววัฒน์ : เป็นพันธมิตรดั้งเดิมกันมากกว่า เป็นบริษัทที่มีความสัมพันธ์กันมายาวนาน ไม่เกี่ยวกับประธานหอการค้า หอการค้าเขาไม่เคยเข้ามาช่วย แม้ว่าประธานหอการค้า เขาจะเป็นลูกท่านวัฒนา เขาก็ไม่ได้ใช้อำนาจในบริบทของหอการค้ามาช่วย เขาจะมาช่วยในนามของกลุ่มอศววมมากกว่า ความ เป็นญาติ

ผู้สัมภาษณ์ : การเข้าไปหาเสียงเลือกตั้งในบริษัทต่างๆ จะได้ผลหรือไม่ เพราะมีพวกที่เป็นแรงงานต่างด้าวรวมอยู่ด้วย

นายอัศววัฒน์ : เราก็เข้าไปหาเสียงกับคนไทย พวกคนต่างด้าวเราไปยุ่งกับเขาไม่ได้อยู่แล้ว แต่ทุกบริษัทมีคนไทยหมด คนต่างด้าวจะเป็นพวกคนงานระดับล่างมากกว่า แต่ว่าคนที่เป็ระดับผู้จัดการ ผู้บริหาร จะเป็นคนไทยที่อยู่ในสมุทรปราการเยอะ

ผู้สัมภาษณ์ : ท่านสนใจที่จะเข้าไปเล่นการเมืองระดับชาติไหมคะ?

นายอัศววัฒน์ : ตัวผมเองไม่สนใจ ผมมองว่าระดับชาติ ในส่วนปัจจุบันนะ ในอนาคตผมไม่รู้ เพราะผมมองว่าการเมืองในระดับชาติ มันทำอะไรไม่ได้เท่าที่ควร ถ้าเราไม่ได้เป็นรัฐมนตรี ไม่ได้เป็นคนที่มีอำนาจในรัฐบาลจริงๆ แต่ถ้าเป็นการเมืองท้องถิ่นมันบริหารจัดการได้เบ็ดเสร็จภายในจังหวัด มันทำได้เลย แต่ถ้าอยู่ระดับบนมันทำอะไรไม่ได้ เท่าที่ผมเล่นการเมืองมา ผมว่าพวกนักการเมืองก็ดี รัฐมนตรีก็ดี เหมือนติดอยู่ในบ่วงที่ต้องรับผิดชอบทั้งนั้น อาจจะไม่หมด แต่เกือบ ซึ่ง ยกตัวอย่างเช่น นายกรัฐมนตรีที่ลงไม่สวยก็มีคดีความติดตามมาเยอะแยะ ไม่ว่าจะเป็พรรคใหญ่ทั้งสองพรรค ก็มีคดีตามมา ที่ต้องมานั่งแก้ ซึ่งมันไม่ใช่บริบทของเราที่เล่นการเมืองเพื่อไปหวังอย่างนั้น เรายังมองว่าการเมืองเนี่ย เรามีอำนาจเบ็ดเสร็จ ยังแก้ไม่ได้เร็ว และพรรคการเมืองใหญ่ๆก็ต้องคอยดูแลพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลด้วย ซึ่งทำให้การบริหารจัดการมันไม่ไปเร็วเท่าที่ควร แต่

บริบทของการเมืองใหญ่ที่เราตอนนี้ กฎหมายมันดีทั้งนั้น แต่การบังคับใช้กฎหมาย อย่างคนที่ใช้กฎหมาย อย่าง ตำรวจ ศาล องค์การอิสระ มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นแค่ไหน ถ้าปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เห็นแก่พวก ฟ้อง มันสำเร็จหมดแหละ ถ้าปฏิบัติหน้าที่โดยรับเงิน ให้รัฐธรรมนูญร้อยฉบับก็ช่วยไม่ได้ เพราะคนที่อยู่ในองค์กร คงไม่มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สอง เจ้าหน้าที่บางคนก็ไม่สนองนโยบายกับนักการเมือง ก็อยู่ไม่ได้ บริบทนี้ต้องแก้ ข้าราชการประจำต้องไม่ถูกบีบจากนักการเมืองพรรคใหญ่ จนทำให้เขาไม่เป็นกลาง

ผู้สัมภาษณ์ : มีตัวแทนในกลุ่มอัครวตม์สมัครในระดับชาติไหมคะ?

นายอัครวตม์ : มีครับ ผมก็ลง สอบตตตั้งไม่รู้กี่ครั้งแล้ว ระดับชาติเราแพ้

ผู้สัมภาษณ์ : ที่แพ้เป็นเพราะกระแสพรรคใหญ่ใช่ไหมคะ?

นายอัครวตม์ : ถูก คือ กระแสพรรคส่วนหนึ่ง สอง คือ ความไม่เป็นกลางของสื่อ ช่องสามก็จะพรรค เพื่อไทยมากกว่า ชูวิทย์มากกว่า คือในเวลาเลือกตั้ง สื่อไม่ควรจะสัมภาษณ์ผู้สมัครออกทีวีเลย คือไม่ควรเลย น่าจะต้องมีโปสเตอร์หาเสียงเหมือนกัน มันน่าจะ มีแบบ คุณเสียเงินแล้ว องค์กรกลางรับหน้าที่ไปทำโปสเตอร์ จบ โฆษณาให้ จบ แบบเหมือนกันทุกพรรค ไม่ใช่ใช้สื่อ และสื่อก็ไม่เป็นกลาง ตรงนี้มันมีคนเห็นสื่อเยอะพอสมควร ช่องสาม พอเขาได้เปรียบตรงนี้ เขาก็ใช้ประชานิยมใส่เข้าไป ซึ่งประชานิยมเนี่ย เขาดูฐานคนจน เขาก็ใส่นโยบายที่เอาใจคนจน ให้คนจนได้ประโยชน์สูงสุด คนจนก็เลือกเขาเข้ามา แล้วอีกอันหนึ่ง อย่างรัฐบาลที่แล้วก็ไม่ธรรมดา เหมือนกัน ที่มันทำให้ประเทศชาติมีปัญหา รัฐบาลก่อนๆ ก็มีปัญหานะ แต่รัฐบาลที่แล้วมันมากเกินไป จำนำข้าว ก็มีปัญหา ตรงนี้มันน่ากลัว พุดยาก ผมขอเป็นนักการเมืองท้องถิ่นดีกว่า ถ้าสอบตตอีกก็ไปเป็นลูกเสือชาวบ้าน ละ

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วจะหมดวาระในปีนี้ใช่ไหมคะ แล้ววางแผนไว้อย่างไรต่อไปคะ?

นายอัครวตม์ : ใช่ๆ ประมาณเดือนพฤษภาคม ก็ไม่ต้องยุ่งไร รอดูรัฐธรรมนูญก่อน ดีไม่ดี อาจยุบ อบจ.ด้วย ถ้าวางแผนไปแล้วยุบ อบจ. ทำไงละ คือปัจจุบันเราก็บริหารงานในหน้าที่เราให้ดีที่สุด ให้ประชาชน ได้รับประโยชน์สูงสุด ส่วนอนาคตจะเป็นอย่างไรก็ต้องรอดูกฎหมายใหม่ ซึ่งในอนาคตเราก็ยังพูดไม่ได้ เพราะเรายังมองไม่เห็นว่าจะเป็นอย่างไร

ผู้สัมภาษณ์ : นอกจากอาชีพทางการเมืองแล้วยังทำอาชีพอื่นด้วยไหมคะ?

นายอัครวตม์ : ผมเป็นทนายความ

ผู้สัมภาษณ์ : คุณชนม์สวัสดิ์ จะลงเล่นการเมืองระดับชาติไหมคะ?

นายอัครวตม์ : อันนี้ผมไม่ทราบเลยนะ ต้องแล้วแต่เขา ต้องถามเขาดู ผมไม่รู้ว่าเขาคิดยังไง

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วในกลุ่มมองว่าจะให้คุณชมรมสวัสดิ์ดีลงใหม่คะ?

นายอัศววัฒน์ : อันนี้แล้วแต่ความประสงค์ของท่าน

ผู้สัมภาษณ์ : นอกจากเป็นนายกฯ แล้ว คุณชมรมสวัสดิ์ดีมีอาชีพอื่นใหม่คะ?

นายอัศววัฒน์ : มีครับ ต้องมีอาชีพอื่นด้วย เป็นนักธุรกิจ แต่ผมไม่ทราบว่านักธุรกิจอะไรบ้าง เท่าที่ทราบก็มีบริษัท วัฒนา ออโต้เซลล์ ก็ขายรถ เท่าที่ทราบนะ แล้วก็เดิมนๆ ก็ขายน้ำมันด้วย แต่ตอนนี้ไม่ทราบว่ายังไง ต้องถามเขา

ผู้สัมภาษณ์ : มองว่าเมื่อการเมืองเปลี่ยน เมืองเจริญมากขึ้น มีพวกนักธุรกิจเข้ามาเล่นการเมืองมากขึ้นใหม่คะ?

นายอัศววัฒน์ : มีนะ แต่ว่ารัฐบาลทหารเนี่ย นักการเมืองเดิมจะได้เปรียบมากกว่า มีนะ เวลาเลือกตั้งหลายท้องถิ่น ที่เลือกตั้งแล้วแพ้คนรุ่นใหม่เยอะเลยนะ ยกตัวอย่างเช่น บางปลา บางแก้ว ลัดหลวง เลือกตั้งแล้วนายกฯ คนเก่าสอบตก นายกฯคนใหม่ได้เยอะเลยนะ จากที่อยู่มาเป็นเวลายาวนาน ซึ่งเลือกตั้งมันก็พูดไม่ได้ บางครั้งประชาชนมันเบื่อ

ผู้สัมภาษณ์ : อย่างกลุ่มห้างอิมพีเรียล เวิลด์ เขาก็เข้ามาลงสมัครในเทศบาลสำโรงเหนือ

นายอัศววัฒน์ : อิมพีเรียลนี้นายกฯเขาแพ้นะ แต่ว่าสมาชิกเขาชนะ เขาแพ้หรือชนะไม่ได้เกี่ยวกับเงินนะ เขาแพ้ เพราะขั้วเดิม คือ นายกฯเก่ายังมีภาษีดีกว่า เพียงแต่สมาชิกเปลี่ยนขั้วมาอยู่กับกลุ่มอิมพีเรียล สมาชิกจึงได้เปรียบมากกว่า

สัมภาษณ์นายประชา ประสพดี

อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และอดีต ส.ส.จังหวัด

สมุทรปราการ

ณ. ตำบลบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ

วันที่ 21 มกราคม 2558

ผู้สัมภาษณ์ : ช่วยเล่าประวัติการศึกษาให้ฟังได้ไหมคะ?

นายประชา : จบปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม จบปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และจบปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบล

ผู้สัมภาษณ์ : ก่อนเข้าสู่การเมืองท่านทำอาชีพอะไรมาก่อนคะ?

นายประชา : ทำงานธนาคาร และก็เป็นทนายความ

ผู้สัมภาษณ์ : แรงจูงใจที่เข้าสู่การเมืองคืออะไรคะ?

นายประชา : สิ่งที่ผมมองเห็นก็คือ ในการเมืองจังหวัดสมุทรปราการมันมีการซื้อเสียงกันเป็นอย่างมาก ประชาชนเข้าถึงนักการเมืองยาก กว่าจะได้พบจะต้องผ่านหัวคะแนน ต่างๆมากมาย ผมจึงมีความคิดที่ว่า คนธรรมดาทั่วไปจะสามารถเล่นการเมืองได้หรือไม่ จึงเกิดคำถามและสนใจตรงนี้

ผู้สัมภาษณ์ : ใครเป็นคนชักชวนให้เข้าสู่การเมืองคะ?

นายประชา : นายแพทย์วัลลภ ยังตรง เป็นผู้ชักชวนให้มาเล่นการเมือง เมื่อจะเล่นการเมืองแล้ว ก็มีความคิดว่า เราต้องสังกัดพรรคการเมือง เพราะ เราเป็นคนที่ไม่รู้จัก จึงจำเป็นต้องสังกัดพรรค เพื่อให้คนจำได้ และเมื่อสังกัดพรรคไทยรักไทย ก็ได้รับความนิยมจากกระแสพรรคไทยรักไทยไปด้วย ประมาณ 30% เป็นคะแนนบวก เพราะคนส่วนใหญ่เลือกพรรค การเลือกพรรคที่จะสังกัด ก็เหมือนกับการเลือกเสื้อผ้า ถ้าเลือกเสื้อผ้าดีมันก็จะทำให้เราดูดี แต่ถ้าเลือกเสื้อผ้าไม่ดี เราก็จะดูไม่ดีไปด้วย เหมือน ถ้าเราซื้อเสื้อจากตลาดนัดมาใส่ คนก็จะดูออกใช่ไหม เพราะเสื้อมันเหมือนโลโก้ติดตัวเรา

ผู้สัมภาษณ์ : มาวิธีการหาเสียงเลือกตั้งอย่างไรคะ?

นายประชา : ผมมองว่า ผมมีจุดยืนที่ชัดเจนทางการเมือง คือไม่ซื้อเสียง ผมมีเทคนิคในการนำเสนอตัวเอง โดยพยายามชี้ให้ประชาชนเห็นถึงความเป็นคนดี ใจซื่อมือสะอาด ให้ประชาชนเปรียบเทียบให้เห็นชัดเจน และในขณะนั้นประชาชนไม่มีตัวเลือกที่มากและดีพอ กระบวนการหาเสียงเลือกตั้ง ในขั้นแรก เราต้องดูประชาชนในพื้นที่เขตที่เราจะลงสมัคร ว่ากลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างไร จำแนกประเภทของคน แล้ววางแผนให้ดี หลังจากนั้นก็มี การแจกแผ่นพับ เดินพบปะประชาชนตามบ้านให้ทั่วถึง เปิดเวทีปราศรัย การได้พูดปราศรัยถือเป็นประโยชน์กับเรา คือ เราได้พูด ได้โปรโมทตัวเองให้ชาวบ้านจำเราได้ และยังเป็นโอกาสที่ทำให้เราได้พูดได้แสดงจุดยืนของเราในเรื่องการไม่ซื้อเสียง โดยที่เราจะต้องอธิบายให้ชาวบ้านเห็นอย่างเป็นรูปธรรมว่า การที่นักการเมืองจ่ายเงินซื้อเสียงให้เรานั้น สุดท้ายแล้วถ้าเขาได้ตำแหน่ง เขาก็ต้องไปเอาคืน มันก็กินกันไม่จบสิ้น

ผู้สัมภาษณ์ : ที่ท่านได้รับเลือกให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นเพราะอะไรคะ?

นายประชา : การจะได้รับเลือกให้เป็นรัฐมนตรีช่วยฯ ต้องบอกเลยว่าเป็นหนึ่งในประเทศไทย มันมีนักการเมืองหลายคน ที่ตลอดทั้งชีวิตการเมืองก็ไม่ได้เป็น องค์กรประกอบของการได้รับเลือกให้เป็นรัฐมนตรีช่วยฯ มันมีอยู่หลายด้าน 1. ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล 2. ความคิด 3. พื้นฐานของความรู้ 4. ความสามารถเฉพาะทาง 5. ความสัมพันธ์ หรือการเล็งเห็นของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ 6. วาสนา โชคดวง มันเป็นแบบนี้ มีหลายองค์กรประกอบ และไม่เคยมคิดมาก่อนว่าจะได้เป็นรัฐมนตรีช่วยฯ และการเป็น ส.ส. มาตลอดก็ไม่เคยบริปากขอตำแหน่ง การได้รับเลือกให้เป็นรัฐมนตรีช่วยฯ ในครั้งนี้ รู้ล่วงหน้าเพียงแค่วันหนึ่งชั่วโมง การที่เราได้มาอยู่กระทรวงมหาดไทยเป็นเพราะว่า ความสามารถเฉพาะตัวบุคคล และการที่ผู้ใหญ่เล็งเห็น ในขณะนั้นจบปริญญาเอกแล้ว ส่วนหนึ่งก็เพราะเราเป็นนักต่อสู้ทางประชาธิปไตย เขาเรียกผมว่าเป็นสายฮาร์ดคอร์ แต่จริงๆ เราไม่ใช่ฮาร์ดคอร์ที่ไปถือกระบองไล่ตีชาวบ้าน เราเป็นคนพูดตรง และแสดงจุดยืนอย่างชัดเจน การใช้คนมันต้องถูกกับงาน

ผู้สัมภาษณ์ : การเป็นรัฐมนตรีช่วยฯ เป็นประโยชน์กับสมุทรปราการอย่างไรบ้างคะ?

นายประชา : ก็ช่วยเยอะนะ การเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยนั้น มีภาระหน้าที่ดูแลทั้งประเทศ ตัวมหาดไทยเนี่ยมันต้องดูแลประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย ในสมุทรปราการเราก็นำมาช่วยเรื่องยาเสพติด กองทุนบทบาทสตรี กองทุนหมู่บ้าน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ศูนย์ OTOP เทพารักษ์ เรื่องการก่อสร้างสำนักงานที่ดิน สาขาพระสมุทรเจดีย์ กรมที่ดินที่จะอำนวยความสะดวกเรื่องการออกโฉนด รางวัด โอนจำหน่าย การให้มรดก อะไรทั้งหลาย นี้เราพูดให้เห็นภาพกว้างๆ นะ ถ้าในภาพรวมของประเทศ ผมก็เดินทางไปต่างจังหวัดเยอะ ไปดูแลความยากจนของประชาชนด้วย ไปเหนือ อีสาน ได้ โดยเฉพาะปัญหาทางภาคใต้ ผมก็ไปบ่อยที่สุด ลงไปถึงในพื้นที่ทันที เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่อุ่นใจ ว่าขนาดรัฐมนตรีช่วยฯ ยังเดินทางมาด้วย

ตัวเอง ม่กลัวอะไร เสียเวลาทั้งหมดวาระไปก่อน เพราะปัญหาภาคใต้มันต้องลงไปให้ถึงจริงๆ ตอนนั้นเรื่องที่
ทำให้มหาดไทย ก็คือดูแลกรมส่งเสริมท้องถิ่น คือทำเรื่องถนนหนทาง

ผู้สัมภาษณ์ : การมีสนามบินสุวรรณภูมิในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของ
สมุทรปราการอย่างไรบ้างคะ?

นายประชา : ถ้าในสมัยของคุณทักษิณไม่ตัดสินใจสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ วันนี้เราคงประสบปัญหา
ทางด้านการคมนาคมทางอากาศ นักท่องเที่ยวคงตัน เราตัดสินใจถูกแล้วที่สร้างสนามบิน สนามบินสุวรรณภูมิ
เป็นสนามบินนานาชาติที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ มันมีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็น
การเกิดหมู่บ้าน โรงแรม ร้านค้า ด้านเศรษฐกิจมันก็เจริญเติบโตอย่างชัดเจน มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เรื่องการ
คมนาคม เกิดสนามบินกอล์ฟ คอนโด แฟลต บ้างเล็กบ้านน้อย มันขึ้นเต็มไปหมด รายได้การท่องเที่ยวก็เพิ่มขึ้น การ
จัดเก็บภาษี เรื่องนี้ไม่ต้องถามเลย มันเป็นเรื่องปกติอยู่แล้วที่จะมีการพัฒนา

ผู้สัมภาษณ์ : เมื่อสมุทรปราการเจริญเติบโตขึ้น ทำให้คนสนใจการเมืองมากขึ้นไหมคะ?

นายประชา : นี่สำคัญ มันเป็นกระแส เมื่อความเปลี่ยนแปลงมันเกิด มันเจริญขึ้นอะ เกิดการ
เคลื่อนไหวของประชากร ทำให้เกิดการหักเหทางการเมือง ทำให้ชาวบ้านเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเมือง เพราะ
ชาวบ้านมีความรู้มากขึ้น

ผู้สัมภาษณ์ : มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกลุ่มอศวเหม อย่างไรบ้างคะ?

นายประชา : การที่กลุ่มอศวเหมไม่ได้รับเลือกตั้ง ส.ส. เลย เป็นเพราะกระแสพรรคมาแรงในจังหวัด
สมุทรปราการ และพฤติกรรมของชาวบ้านเปลี่ยนไป ในการเลือกตั้งระดับชาติ ชาวบ้านไม่ได้ให้ความสำคัญกับ
เงินมาก คือถึงรับเงินมาแต่ก็อาจไม่ได้ลงให้ ดังนั้นกลุ่มอศวเหมจึงจำเป็นต้องพยายามสร้างฐานอำนาจทาง
การเมืองท้องถิ่นไว้ เพราะปัจจุบันเขาก็มีอำนาจในท้องถิ่นอยู่ กลุ่มอศวเหมได้เปรียบในการเมืองท้องถิ่น เพราะ
การเมืองท้องถิ่นมีการซื้อเสียงทั้งหมด

ผู้สัมภาษณ์ : พรรคเพื่อไทยเคยส่งสมาชิกลงสมัครเลือกตั้งท้องถิ่นไหมคะ?

นายประชา : ไม่ได้ส่ง ถ้าส่งก็เคยมี ส.จ. แต่จะเป็นในรูปแบบเขาลงสมัครกันเองของแต่ละบุคคล
เพราะเขาคาดว่า เขาอุปพรรคเพื่อไทยไปแปะ เขาจะได้รับเลือกตั้ง แต่จริงๆ ผู้สมัคร ส.ส. บางคนของพรรคเพื่อ
ไทย ไม่ได้รับการเลือกตั้งก็มี และอีกอย่างมันเป็นมติของพรรคเพื่อไทยด้วยว่า พรรคจะไม่ส่งคนลงสมัครการเมือง
ท้องถิ่น หากใครจะลงสมัครจะใช้ได้แค่ในนามของสมาชิกพรรค ไม่สามารถบอกว่าเป็นคนส่งลงเลือกตั้ง

โดยตรงได้ เป็นมติพรรค แต่ถามว่าถ้าพรรคส่งผู้สมัครท้องถิ่นลงไปสู้ ก็สู้ได้ แต่พรรคคิดว่ามันไม่ใช่ตัวตนของพรรค ปล่อยให้ไปตามธรรมชาติดีกว่า เพราะบางที่ระดับท้องถิ่นเขาอาจจะไม่เลือกเรา แต่ระดับชาติเขาเลือกเรา

ผู้สัมภาษณ์ : เท่ากับว่าคุณพรรคฯ ก็ไม่สนใจเล่นการเมืองท้องถิ่น

นายประชา : ไม่ใช่ไม่สนใจ มองอยู่ ศึกษาอยู่ เพียงแต่ว่า ถ้าโดดลงไปสนับสนุนหรือส่งเสริมเลย มันจะต้องถามถึงตัวเงินก่อน ว่ามีมาสนับสนุนเท่าไร เพราะว่า ถ้าจะลงสมัครท้องถิ่น มันจะมีว่าคู่แข่ง เขาใช้เงินเท่านี้ แล้วเราจะสนับสนุนเงินได้เท่าไร การจะคัดสรรคนมาลงสมัครมันไม่ยาก แต่ถ้าคนที่จะมาลงสมัครแล้วครอบครัวยังลำบากอยู่ กลับยังต้องวิ่งหาเงินมาใช้หาเสียง เล่นการเมือง แล้วถ้าชนะเลือกตั้งไปแล้ว แต่ต้องไปเจอภาษีสังคม งานบุญ งานบวช จะทำอย่างไร หนี้เก่าก็มี หนี้ใหม่ก็พอก มันถือเป็นกรรมตามกัน เราก็เห็นการเมืองท้องถิ่น ที่มีดีก็มี ที่ไม่ดีก็เห็นสะท้อนอยู่ในการเมืองท้องถิ่น

ผู้สัมภาษณ์ : นอกจากงานการเมืองแล้ว ท่านมีอาชีพอื่นอีกไหมคะ?

นายประชา : เป็นที่ปรึกษากฎหมาย ทำการเกษตรด้วย ตอนนี้นำสวนแก้วมังกร และกำลังแปรรูปไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีโฮมสเตย์ด้วย ที่อำเภอบางคล้า

ผู้สัมภาษณ์ : มองว่าคุณเรวดี รัศมีทัต เป็นคู่แข่งหรือไม่คะ?

นายประชา : เป็นคู่แข่งกันอยู่แล้ว เขาเคยอยู่กลุ่มเดียวกับอัครวิทย์ ตอนหลังมาอยู่พรรคไทยรักไทย แล้วไปอยู่กับพรรคชาติไทย แล้วก็มาอยู่ภูมิใจไทย ก็เป็นคู่แข่งทางการเมืองกัน อย่างการเลือกตั้งครั้งล่าสุดที่ผ่านมา น้องสาวของผมก็ลงแข่งกับรัศมีทัต ก็ได้รับการเลือกตั้ง ชนะมา 5,000 คะแนน ไม่ได้ซื้อเสียง ด้วย เราภูมิใจที่เราไม่เคยซื้อเสียง

ผู้สัมภาษณ์ : เสือแดงมีส่วนช่วยไหมคะ?

นายประชา : คนลงสมัครในนามพรรคเพื่อไทย ไม่ชนะก็เยอะ และเสือแดงในพื้นที่บางคนก็ไม่มีสิทธิ์เลือกตั้ง มันขึ้นอยู่กับหลายองค์ประกอบ ขึ้นกับตัวใดตัวหนึ่งเพียงอย่างเดียวไม่ได้ เพราะผมเป็นคนเทรนต์นั่นเอง ส่วนในเรื่องเสือแดงนั้นถือเป็นคะแนนบวก ถ้าจะบอกว่าได้เพราะคนเสือแดงเลย จะทำให้ผู้สมัครเกิดความประมาท คิดว่ามีคนคอยสนับสนุนอยู่ เสือแดงบางคนไม่ได้เลือกผู้สมัครที่สังกัดพรรคเพื่อไทยก็มี การเมืองท้องถิ่นจะเห็นชัดเจนในกรณีนี้ บางคนเคยถือนกหวีด ใส่เสื้อเหลือง แต่คิดว่ถ้าลงสมัครในนามเสือแดงแล้วจะได้รับการเลือกตั้ง ก็เปลี่ยนมากก็มี คนที่ลงสมัครนายก อบจ. แข่งกับคุณชนม์สวัสดิ์อะ รอบที่แล้วที่เลือกตั้งนายก อบจ. ผมก็ช่วยคุณชนม์สวัสดิ์ บอกให้เลยก็ได้ ช่วยตอนที่ผมถูกลอบยิง เพราะคู่ต่อสู้ใช้เงินเป็นร้อยล้านแล้ว แล้วก็เอาลูกลงสมัครในนามพรรคเพื่อไทย จะชนะก็ต้องใช้เงิน เราเจอมือปืนแล้วเรียบบร้อย แต่อยู่ในเขมร และไม่มีสนธิสัญญาส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน เลยไม่เป็นไร เรื่องนี้ถือว่าเป็นกรรม ต้องชดใช้กัน เรื่องนี้ต้องคุยกันยาว บางคน

คิดแค่ว่าเป็นแดงแล้วจะได้รับการเลือกตั้ง แต่พฤติกรรมของตัวเองมันไม่ดี ก็ไม่ได้ แต่คนที่มาแรงในการเลือกตั้ง นายก อบจ. ครั้งนั้นคือ น้องสาวของคุณประเสริฐ (ส.ส. พรรคเพื่อไทย) ได้คะแนนถล่มทลาย ถ้าเขาซื้อเสียงอีกสักสองถึงสามแสน เขาก็น่าจะชนะได้

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วที่บอกว่าช่วยคุณชนมส์สวัสดิ์ คืออย่างไรคะ?

นายประชา : ไล่ที่ว่าช่วยก็คือว่า ณ วันที่ผมถูกลอบยิง ทำให้คุณชนมส์สวัสดิ์คะแนนตกไม่มีขึ้นดีเลย จึงจะทำให้คุณอำนาจ รัศมีทัต นายก อบจ. เก่า ชนะการเลือกตั้งแทน แต่ผมรู้ว่าใครจ้างวานฆ่า นายสมรรถ เทียนสุวรรณ เพราะเขาเอาลูกหลงสมัคร เขาอยากได้ ส่วนคุณชนมส์สวัสดิ์เขาไปเยี่ยมผมที่โรงพยาบาล โดยมารยาท ถึงแม้ใจเราตอนนั้นจะยังระแวงว่า เขามีส่วนในการจ้างวานหรือไม่ แต่เมื่อเขาอุทิศสัจจะดีใจมาเยี่ยมถึงโรงพยาบาล ตอนแรกทีมี รพก. ไม่ให้เข้ามา แต่ผมบอกไม่เป็นไร ให้เขาเข้ามา คำแรกที่ผมคุยกับคุณอัศววัฒน์ และคุณชนมส์สวัสดิ์ คือ คุณมีน้ำในใจมาเยี่ยมผม ถือว่ามีน้ำใจต่อกัน แต่ในส่วนในเรื่องความสงสัยข้องใจนั้น ยังคงมีอยู่ แต่วันนี้มาเยี่ยมก็ขอบคุณ ก็จับมือกัน แล้วถ่ายภาพ ภาพก็ออกสื่อไปทั่วประเทศ อันนี้คือการได้ช่วยเขา ดีกว่าการไปช่วยคนที่มีส่วนในการจ้างวานฆ่าผม แค่นั้นเอง แต่ตรงนี้ไม่ได้หมายความว่าผมไม่ช่วยนางสาวภัทราวดี น้องสาวของนายประเสริฐ (ส.ส. พรรคเพื่อไทย) ถ้าเขาขยันอีกนิดเดียวนะ เพราะคะแนนเป็นแสน เหมือนกับคนที่ชนะนิดเดียว ไม่น่าเชื่อ เพราะอันนั้นได้ผลบวกมาจากคนเสื้อแดง อย่างนางสาวภัทราวดีน่าจะได้คะแนนแค่ 3-4 หมื่น เท่านั้น แต่บังเอิญผมถูกยิงก่อน ชนมส์สวัสดิ์เลยได้เป็นนายก อบจ. ก็แค่นั้นเอง

ผู้สัมภาษณ์ : ที่คุณประชาลงสมัครเลือกตั้ง มีนักธุรกิจช่วยสนับสนุนไหมคะ?

นายประชา : ไม่มี การเป็นนักการเมือง แม้แต่น้ำขวดหนึ่งของผู้รับเหมา ผมก็ไม่เคยกินเลย ไม่เคยรับสินบน คนที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองจะต้องมีวุฒิภาวะสูง ต้องวิเคราะห์คู่ต่อสู้อย่างนักการเมืองเก่าๆ ได้ ในการหาเสียงครั้งแรกของผม พรรคคู่แข่งเขาหาเสียงแบบซื้อ แลก แจก ถม กันอย่างเต็มที่ ทั้งกลางวัน กลางคืน แจกกันไม่หยุด แต่ถ้ามีคนที่ไม่ซื้อเสียงชนะเลือกตั้งเข้ามาได้ ประชาชนเขาก็จะเห็น แล้วสุดท้ายเราก็ชนะมา

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วเมื่อคุณประชา ชนะการเลือกตั้งในครั้งแรก มีผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมของชาวบ้าน ในการเลือกตั้งสมัยต่อมาไหมคะ?

นายประชา : พอเราได้รับเลือกตั้งมาแล้ว ต้องมองว่าเป็นเพราะคุณสมบัติเฉพาะของตัวบุคคล จะทำให้คนเปลี่ยนพฤติกรรมเลยที่เดียวไม่ได้ ก่อนเราจะได้เป็น ส.ส. เราเคยเป็นคนที่มาลงคะแนนมาก่อน และเมื่อเราได้เข้ามาเป็นผู้แทนแล้ว เราก็ศึกษาระบบว่าเป็นอย่างไร งานบุญ งานบวช งานศพ เราต้องไปให้ชาวบ้านเห็นหน้า อย่าทำเหมือนตอนนักการเมืองรุ่นเก่าๆ ไม่มาให้ชาวบ้านเห็นหน้า ฝากแค่เงินช่วยซองมากับหัวคะแนนเท่านั้น แล้วอีกเรื่องคือ ถ้าคิดว่าเข้ามาดำรงตำแหน่งแล้วจะเอาเงินงบประมาณมาใช้เอง มันก็ไม่ใช่เรา เรา

พยายามแก้ไขจุดอ่อนที่นักการเมืองคนก่อนๆ เคยทำไว้ ปรับให้ประชาชนเห็นว่า เราให้ความสำคัญกับเขา สามารถติดต่อเราได้อย่างสะดวก การที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมชาวบ้านไม่ได้รับเงินนั้นยาก เอาแค่การเลือก อบต. ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นหัวคะแนน เขายังซื้อกัน 3 แสนบาทเลย

ผู้สัมภาษณ์ : ได้ยินมาว่า อบต. แดงสุวรรณภูมิ เขาซื้อเสียงกันหัวละ 7,000 บาท?

นายประชา : ใช้ 7,000 บาท ถามว่าแล้วเงินนั้นเอามาจากไหน แล้วมีมนุษยบุญคุณคนไหนที่ใช้เงินขนาดนี้ แล้วเข้าไปจะไม่โกงกิน ไม่มีทาง เราจึงต้องนำเสนอให้ประชาชน จดจำเราให้ได้ 1. จำชื่อ 2. จำหน้า 3. จำเสียงเราให้ได้ และ 4. แค่ว่าจำเราได้ในลักษณะไหน คือ ผมจะเอาวาทกรรมดีๆ ของคนที่น่าเชื่อถือมาพูดให้ชาวบ้านฟัง และหาข้อมูลมาอธิบายให้ชาวบ้านฟัง เช่น มีชาวบ้านเขาบอกผมว่า เขาได้รับเงินคนนั้นมาแล้ว 300 บาท เขาก็ต้องไปเลือกให้คนนั้น ถ้าไม่เลือก มันจะเป็นบาป แล้วต้องตามไปชดใช้ ผมจึงบอกกับเขาว่า ในพระไตรปิฎก ไม่เห็นเคยมีบัญญัติไว้เลยว่า ห้ามรับเงินเขามาแล้ว แล้วไม่ไปเลือกตั้งให้เขา แล้วตายไปจะตกนรก สิ่งเหล่านี้เราต้องอธิบายและชี้ให้ชาวบ้านเห็น แล้วเราต้องเน้นเรื่อง เราต้องเป็นคนใจซื่อ มือสะอาดด้วย ไม่ซื่อ แฉก แฉม ต้องซื่อให้ประชาชนเห็นว่ามันเป็นบุคลิกของเราให้ได้ เรื่องแค่นี้เอง คือจุดความสำเร็จ 7 สมัยของผม แล้วเราก็นำเสนอให้ประชาชนเห็นอีกว่า เอา 500 บาท ตั้ง แล้วเอา 365 วันมาหาร ซี่ให้เห็นว่าเหลือวันละ 1.54 บาท ท่านจะได้เงินจากนักการเมืองแค่วันละเท่านี้เอง แต่ถ้าเอา 4 ปี มาหาร มันจะตกวันละ 54 สตางค์ พี่น้องจะมีค่าแค่วันละ 46 สตางค์ เท่านั้นเองหรือ ผมต้องยอมเหนื่อยอธิบายให้ชาวบ้านเห็นเป็นรูปธรรม แต่คนที่คิดได้เขาเก็บไว้ในใจ เขาไม่บอก แต่พอถึงเวลา ถ้าใครแจกเงิน เขาก็อาจจะรับแต่ไม่ลงให้ เหมือนที่หลวงพ่อกุณท่ายเคยบอกไว้ว่า มิ่งหลอกแตกมันเดือด พวกนี้มันเป็นคนไม่ดี ในลักษณะนี้ ผมก็จะนำคำหลวงพ่อกุณขึ้นปราศรัยให้ชาวบ้านได้ฟัง

ผู้สัมภาษณ์ : ในการหาเสียงเลือกตั้ง มีนักธุรกิจให้ความช่วยเหลือ หรือสนับสนุนไหมคะ?

นายประชา : ไม่มีนักธุรกิจสนับสนุน ผมจะพยายามซู่จุดยืน และความสามารถเฉพาะบุคคลของผมเองมากกว่า ผมมองว่าการที่นักธุรกิจหรือใครก็ตามที่เขาจะเข้ามาให้การสนับสนุน แสดงว่าเขาต้องหวังผลประโยชน์ตอบแทนจากเรา สำหรับผมนะใครเอามาให้ ผมไม่รับทั้งนั้น ใครเอามาให้ผมจะโกรธบอกให้เอากลับคืนไป เพราะคนพวกนี้เขาหวังผล ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม แล้วถ้าเราต้องคอยเกรงใจคนพวกนี้ ก็จะทำให้เราทำงานไม่สะดวก

สัมภาษณ์นางสาวเรวดี รัศมีทัต

อดีต ส.ส.จังหวัดสมุทรปราการ

ณ. เซนทรัลพลาซ่า พระราม 3

วันที่ 13 มกราคม 2558

ผู้สัมภาษณ์ : เริ่มต้นงานทางการเมืองได้อย่างไรคะ?

นางสาวเรวดี : อาจจะเป็นเพราะคุณพ่อ เพราะคุณพ่อทำงานทางการเมืองท้องถิ่นมานานมาก บังเอิญเรียนจบมาจากออสเตรเลีย จังหวัดช่วงนั้น รัฐธรรมนูญปี 40 มั่ง ที่เป็นเขตเดียวเบอร์เดียว เราก็อยู่ในหัวของอัครเหม ท่านวัฒนา ก็อยากได้คนที่จะมาแข่งกับคุณสนธิ กุลเจริญ ซึ่งเป็นอดีต ส.ส. 9 สมัย ก็เลยอยากให้เราลงไปแข่งในส่วนตรงนี้ เนื่องจากคุณพ่อได้ทำผลงานไว้มากมายในอำเภอพระประแดง ตั้งแต่นั้นก็เลยมา ตอนแรกเราก็ยังไม่มีความเข้าใจทางการเมืองสักเท่าไร ว่าการเมืองมันคืออะไร แต่บังเอิญใจเรามันก็สนใจ มันก็เลยทำให้เราซึบซับมาเรื่อยๆ ว่าแท้ที่จริงแล้วเนี่ยการเมืองเป็นอะไร แต่การที่สืบทอดตระกูลทางการเมือง แต่ละคนมันก็ไม่ใช่ว่าจะเหมือนกันนะ บางคนเป็นเพราะว่า เขาจับให้เป็นก็เป็น แต่มันไม่มีความสนใจ

ผู้สัมภาษณ์ : ทำไมคุณวัฒนาถึงไม่ชวนให้คุณอำนวยการแทน?

นางสาวเรวดี : เพราะว่าคุณพ่อไม่ชอบการเมืองระดับชาติ พ่อชอบทำงานระดับท้องถิ่นมากกว่า เพราะว่ามันสามารถทำงานช่วยเหลือประชาชนได้ใกล้ชิดกว่าระดับชาติ

ผู้สัมภาษณ์ : ตอนที่เริ่มเข้ามาลงเลือกตั้งครั้งแรกปีอะไรคะ?

นางสาวเรวดี : ปี 44 ที่เป็นเขตเดียวเบอร์เดียว

ผู้สัมภาษณ์ : เลือกตั้งครั้งแรกก็ชนะเลยใช่ไหมคะ?

นางสาวเรวดี : ใช่แล้ว ตอนนั้นมันก็เริ่มมี กกต. ครั้งแรกเหมือนกัน

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วตัวคุณพี่เองสนใจการเมืองท้องถิ่นไหมคะ?

นางสาวเรวดี : ตอนนั้นไม่สนใจการเมืองท้องถิ่น ก็เลยเล่นแต่ระดับชาติ จริงๆเราก็ช่วยพ่อทำงานอยู่แล้ว เราคุ้นเคยกับประชาชนในท้องถิ่น มันก็เหมือนกับเราทำงานท้องถิ่นไปด้วยอยู่แล้ว การแก้ไขปัญหาของ

ประชาชน พี่ก็เหมือนช่วยงานคุณพ่ออยู่แล้ว การทำงานของพี่กับพ่อนี้ มันค่อนข้างจะไม่เหมือนพ่อลูกคนอื่น คนอื่นเขาอาจจะไม่ได้คุยกัน แต่นี่บังเอิญอยู่บ้านเดียวกับคุณพ่อ แล้วก็ปัญหาทุกอย่างในพื้นที่ จะคุยกันทุกวัน ว่ายังไง พ่อพ่อไปอยู่ตรงนั้นมันก็สามารถที่จะเชื่อมโยงและแก้ไขปัญหาได้

ผู้สัมภาษณ์ : ตอนที่เลือกตั้งครั้งแรกมีคุณวัฒนา และคุณพ่อคอยช่วยใช่ไหมคะ?

นางสาวเรวดี : จริงๆอะ ทั้งประเทศ พรรคราษฎรพีได้มาคนเดียว ต้องบอกว่า ที่ได้เนี่ยคงไม่เกี่ยวกับคุณวัฒนา ฐานเสียงจากคุณพ่อเป็นส่วนสำคัญ เพราะว่า คุณพ่อทำงานให้กับพี่น้องชาวพระประแดงเยอะมาก เพราะว่า ทางพรรคเองไม่ได้ลงมาช่วยจัดการใดๆ เลย ทุกอย่าง อย่างการบริหารจัดการ ทั้งหมด พี่ได้จากคุณพ่อเป็นหลัก ในการเลือกตั้งครั้งแรก

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วฐานเสียงของคุณพี่ กับคุณพ่อคือ?

นางสาวเรวดี : ค่อนข้างจะเป็นฐานเสียงเดียวกัน

ผู้สัมภาษณ์ : การหาเสียงก็ใช้วิธีการเดียวกัน?

นางสาวเรวดี : วิธีการเดียวกันในช่วงแรกนะ ช่วงหลังพี่มาปรับ เพราะว่าพ่อเขาก็ทางการเมืองไป และการเมืองก็เปลี่ยนไปเยอะ พี่ก็มาปรับสำหรับแนวทางของคนรุ่นใหม่ ปรับตามสถานการณ์ ว่าแต่ละช่วง แต่ละยุค แต่ละสมัย มันต้องปรับตามกระบวนการอยู่เรื่อยๆ ในการหาเสียง จะไประบบแบบเดิมๆ มันก็ไม่เสมอไป และคนรุ่นเก่า นับวันก็จะชราภาพมากขึ้น และก็ตายจากไปก็เยอะ วันนั้นก็เลยเปลี่ยนกระบวนการ คิดเพื่อคนรุ่นใหม่ เราต้องคิด ต้องปรับอะไรอีก เพราะตรงนี้คุณพ่ออาจจะตามไม่ทัน เราก็มาแก้ มาเติม เสริมแต่งอีกที

ผู้สัมภาษณ์ : ในการเลือกตั้ง คิดว่าจุดไหนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านเลือกเรา?

นางสาวเรวดี : พี่ว่า ผลงานของคุณพ่อทำให้เยอะมาก โดยเฉพาะพื้นที่ 6 ตำบล บางกระเจ้า เรียกได้ว่าทุกๆ อย่างก้าวที่น้องเหยียบเข้าไปเนี่ย ไม่ว่าจะถนน โครงสร้างพื้นฐาน อะไรต่ออะไร คุณพ่อกับพี่ เป็นคนทำ จากที่พื้นที่ใน 6 ตำบล บางกระเจ้ามันไม่มีอะไรเลย ไม่มีใครสนใจเลย ไม่ว่าจะเป็นการสร้างตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ซึ่งพี่เองก็อยู่เบื้องหลังกับคุณพ่อ ซึ่งทั้งหมดนี้ ทุกอย่างที่ยเหยียบเข้าไปใน 6 ตำบลนี้ เป็นผลงานของเรา 2 พ่อลูก คือคุณพ่อเป็นนายก อบจ. หรือรองนายก อบจ. ก็ทำ พอพี่เป็น ส.ส. พี่มีงบประมาณอะไร พี่ก็ดึงเข้ามาทำตรงนี้ และอีกประการหนึ่ง ในพื้นที่ 6 ตำบลนี้มันเป็นคนดั้งเดิมเยอะ คนดั้งเดิมเขาจะรู้ว่าใครทำงาน ใครมีผลงาน อย่างถ้าเป็นสมมติในเขตบางฟิ่ง ลัดหลวง หรือเขตลำโรงใต้ จะเป็นเขตที่มีคนต่างจังหวัดมาอยู่เยอะ พวกนี้เขาจะไม่นึกถึงเรื่องผลงานอะไรหรอก พวกนี้เขาก็จะไปตามกระแสพรรค เราอาศัยว่าใน 6 ตำบลนี้ เรายังได้ในเรื่องของผลงาน และการเป็นคนพื้นที่อยู่ถึง 80%

ผู้สัมภาษณ์ : การที่คนที่เลือกตามกระแส เขาสนใจที่พรรค หรือตัวผู้นำพรรค หรืออะไรคะ?

นางสาวเรวดี : ใช่ เขาดูที่กระแสพรรค

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วที่มีวิธีดึงคะแนนเสียงจากคนกลุ่มนี้ได้อย่างไรคะ?

นางสาวเรวดี : กลุ่มนี้คือถ้ามองในลักษณะคนพื้นที่ ผลงาน ตัวบุคคลอะไร เขาให้เรา แต่พรรคเนี่ยเขาจะเป็นคนเลือกของเขาเอง เราไม่สามารถบังคับเขาได้ว่าเขาจะเลือกพรรคไหน มันอาจจะแยกก็ได้ ยกตัวอย่างคนที่เลือกพรรคเพื่อไทย อาจจะเลือกพี่ดีได้ คนที่เลือกประชาธิปัตย์ อาจจะเลือกพี่ก็ได้ สำหรับพระประแดงนะจริงๆแล้ว ถ้าพี่อยู่พรรคใหญ่ๆ นะ จะสบายอะ จะลดย่ำ พี่เคยอยู่อยู่ช่วงหนึ่ง ช่วงปฏิวัติคั้งแอกอะ พี่เคยย้ายไปอยู่พรรคไทยรักไทย ซึ่งคะแนนพี่ก็ได้เป็นอันดับหนึ่งเลย คือหนึ่งมันได้ทั้งตัวบุคคล และได้ทั้งกระแสพรรค แต่หลังจากที่ปฏิวัติ หลังจากที่เราอยู่ เราคิดว่าการที่เราเข้าไปทำงานในพรรคใหญ่ เราว่ามันไม่ใช่ตัวเราอะ ระบบมันอาจจะไม่ใช่ตามแนวที่เราทำแล้วเรารู้สึกว่า ผู้หลักผู้ใหญ่มันเยอะเกินไป แล้วการที่จะพูดจะคุยอะไร รับฟัง ส.ส. ปกติธรรมดาอย่างเราเนี่ย เขาไม่ค่อยจะรับฟัง มันไม่เหมือนอย่างที่เรารู้สึกภูมิใจไทย อย่างที่ผ่านมาเนี่ย เรามีบทบาทในพรรคเยอะ เราสามารถยื่นกระทู้ได้ เราสามารถทำอะไรได้เยอะแยะ พรรคเล็กๆ อะนะ ถ้ารู้จักเล่นบทบาท แต่พรรคใหญ่มันจะต้องเป็นไปตามที่พรรคสั่ง มันเป็นเหมือนระบบบริษัทอย่างหนึ่ง ซึ่งเราเองไม่ชอบระบบอย่างนี้ แล้วก็อุดมการณ์ แนวความคิด เราไม่สามารถที่จะร่วมชบวนการกับเขาได้ ผู้เราอยู่อย่างนี้ เราอยู่พรรคเล็ก หรือพรรคอะไรก็ได้ ที่โอเค ฟังความคิดเห็นเรา ไม่ใช่ว่าทุกอย่างพรรคจะต้องตัดสินใจหมด มันไม่ใช่ ถ้าอย่างนั้นมันเป็นแล้วมันก็เฉยๆ ไม่ได้มีประโยชน์อะไร ไม่มีบทบาท ไม่สามารถช่วยพื้นที่ได้ แต่ก็อาจมีว่าใช้นาจฝ่ายรัฐบาลไปบีบคนนั้น บีบคนนี้ ส่วนราชการมันอาจจะไหลลื่น แต่ในส่วน ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาการพนัน ตู๋ม้าอย่างถ้าเราเป็น ส.ส. รัฐบาล เราก็พูดไม่ได้ แต่ถ้าอย่างนี้เราก็ไม่สนใจอะไร เราก็คิดว่าเราทำเพื่อประชาชน เราก็สามารถตั้งกระทู้ถาม ทำอะไรได้ เสนอ ปรีกษาหารือ ไม่ต้องไปเกรงใจพรรค หรือไม่ต้องถูกผู้หลักผู้ใหญ่ว่า ตรงนี้มันก็ดีไปคนละแบบ

ผู้สัมภาษณ์ : ตอนอยู่พรรคใหญ่ อย่างพรรคไทยรักไทย พรรคได้ช่วยหาเสียงไหมคะ?

นางสาวเรวดี : ไม่อะ พี่ว่าที่ก็ทำเองหมดนะ สำหรับเขตพี่นะ แต่เพียงแต่ว่าพรรคมีกระแสอยู่แล้ว มันก็ช่วยบอก เราไม่เห็น้อยมาก แต่ถ้าเราอยู่พรรคเล็กๆ เราเห็น้อยมาก แล้วพอชนะไป มันก็ยังมีปัญหาเรื่องการร้องเรียนสารพัด เพราะว่า คู่ต่อสู้ขั้นก็แพ้ไม่ได้ แต่เวลาที่แพ้ หรือจะยังไง พี่ไม่เคยร้องเรียนเลยนะ เพราะมองว่าเป็นเหมือนกีฬา มีแพ้ มีชนะ ตอนนั้นพี่ไปเป็นอนุกลไกปฏิรูปการเมือง ระบบการเลือกตั้ง ของ สปช. พี่ก็เสนอเรื่องที่ว่า ทุกวันนี้ การจับใบเหลือง ใบแดง กกต. ไม่สามารถมีอำนาจได้เองหรือ ทุกวันนี้ที่นักการเมืองมันได้ใบเหลือง ใบแดง ก็เพราะคู่ต่อสู้มันร้อง ก็คือปล่อยให้เค้าตีกันเอง แล้วกกต. ก็เข้ามาพิจารณาตรงนั้น แต่ กกต. ไม่เคยเลยที่จะสามารถตรวจสอบได้จริง ถ้ามานักการเมืองไม่มีใครอยากทำผิดกติกาเลือกตั้งหรือ แต่ทุกวันนี้ถ้าฝ่ายหนึ่ง

ทำ แล้วอีกฝ่ายไม่ทำ มาก็ถูกเขาเปรียบ ถูกแก้งอยู่เรื่อย ๆ ต่างฝ่ายต่างเลยไม่ยอมกัน ณ วันนี้มี กกด. อะดี ถ้า กกด. สามารถตั้งหน่วยงานอิสระของตนเองออกมา แล้วมาจับการซื้อเสียง พวกทำผิดกฎการเลือกตั้ง แต่ที่ผ่าน มา กกด. ไม่เคยได้ทำเองเลย ให้นักการเมืองเขาไปฟ้องกันเอง แล้ว กกด. ก็มาจัดการทีหลัง ถ้าเป็นเรื่องจริงจะไม่ ว่า แต่บางครั้งมันเป็นการสร้างพยานเท็จขึ้นมาเยอะมากเลย อย่างคุณพ่อพีที่ตอนหลังแยกตัวออกมาจากอัสว เหม แล้วมาลงเลือกตั้งแข่งกับนายก อบจ. อยู่ ครั้งแรกคุณพ่อได้นะ แต่ใครก็ไม่รู้ ชูนิ้วเลขหนึ่งขึ้นมาในคูหา เลือกตั้ง ซึ่งคุณพ่อพีได้เบอร์หนึ่ง กกด. ก็เลยให้ใบเหลือง ใบแดง แต่การซื้อเสียงทั้งจังหวัด กลับไม่โดนใบเหลือง ใบแดง เพราะ กกด. จับไม่ได้ อย่างกรณีที่ยกตัวอย่างอย่างนี้ มันเลยชี้ให้เห็นว่า มี กกด. อะดี แต่กกด. ต้องลง พื้นที่ไปดู ไปจับเอง ไม่ใช่ทำให้คู่ต่อสู้เขาร้องเรียนกันเอง แล้วทุกวันนี้ กกด. ก็ไม่มีกำลังคน อย่าง กกด. จะจัดการ เลือกตั้ง กกด. ก็ต้องหาคนมาทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ แล้วคนเหล่านี้มาจากไหน ก็มาจาก อบต. เทศบาล อำเภอ ทั้งนี้ แล้วคนเหล่านี้ไปเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มันก็เป็นลิ่วล้อของนักการเมืองอีกอะ แล้วมัน จะเอาความบริสุทธิ์ที่ไหนละ มันไม่เป็นกลาง ซึ่ง กกด. ต้องไปปรับกระบวนการอีกเยอะ อย่างถ้าตำรวจ ข้าราชการไม่เป็นกลาง ก็ไม่มีประโยชน์อะไร อย่างการเลือกตั้งครั้งล่าสุดที่เป็นโมฆะ พี่ไม่หาเสียงเลือกตั้งเลย พี่ หนึ่งอย่างเดียวเลย เพราะพี่รู้ว่าผลมันต้องออกมาเป็นอย่างไร พี่ก็ไม่อยากลงเลือกตั้ง แต่ขัดมติของพรรคไม่ได้ อย่างคนที่รู้จักเขาก็บอกว่า ถ้าออกไปเลือกตั้ง เขาก็จะเลือกพี่ แต่เขาไม่ออกไปเลือก เพราะรู้ว่า เลือกไปยังไง มันก็โมฆะ มันก็เสียเวลา เรื่อง กกด. นี้ ไหนๆ เราก็พูดแล้ว พี่ก็เลยพูดถึงส่วนที่มีปัญหาอยู่

ผู้สัมภาษณ์ : ทำไมถึงออกจากกลุ่มอัสวเหมคะ?

นางสาวเรวดี : เกิดการขัดแย้งระหว่างผู้ใหญ่ คืออย่างนี้ คุณพ่อพี เป็นคนทำงาน แต่ถ้าสิ่งไหนไม่ ถูกต้อง คุณพ่อจะไม่สนองนโยบาย พี่พูดได้แค่นี้ เพราะว่าถ้าเราไปสนองนโยบาย ซึ่งตอนนั้น เราเป็นรองนายก อบจ. มันก็จะกระทบถึงประชาชน ผลที่จะตามมามันก็มีมาก ซึ่งต้องบอกว่า มันก็เหมือนระบบพรรคการเมือง ใหญ่เหมือนกัน คือเราก็ต้องทำตาม แต่อะไรที่นโยบายที่มันทำแล้วมันกระทบ ก็ไม่อยากทำ สู้ออกมาดีกว่า ขอ มาเป็นตัวของตัวเองดีกว่า

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วออกจากกลุ่มอัสวเหม แล้วย้ายไปไทยรักไทยใช่ไหมคะ?

นางสาวเรวดี : ย้ายไปไทยรักไทย

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วจากเพื่อไทย ก็ไปอยู่ชาติไทยสักพัก?

นางสาวเรวดี : ใช่ๆ พี่ไปอยู่ชาติไทยสักพักหนึ่ง ล่าสุดพี่ก็มาอยู่ภูมิใจไทย

ผู้สัมภาษณ์ : ทำไมถึงไปอยู่พรรคชาติไทยคะ?

นางสาวเรวดี : ช่วงนั้นทำบรรณาธิการ เราก็เลยลองดู แต่เราก็เฉยๆ นะ ไม่ค่อยเท่าไร เพราะว่ามันเป็นเขตใหญ่ ไม่ใช่เขตเล็กด้วย เราก็รู้อยู่แล้วว่าอะไรมันจะต้องออกมายังไง กระแสพรรคชาติไทยมันก็ไม่ดี แต่เราก็เฉยๆ เพราะตอนนั้นคุณพ่อก็ไปเป็นนายก อบจ. แล้ว ก็ว่าเราอยากไปช่วยงานท้องถิ่นมากกว่า เพราะเรารู้ว่า ที่เราเป็นอยู่มา 4-5 ปี ยิ่งตอนที่พี่เป็น ส.ส. อยู่ราษฎร ตอบได้เลยว่าประสบการณ์เรายังไม่มี จริงๆ ถ้าตอนนั้นมีผู้ใหญ่คอยป้อนข้อมูลให้เราสักนิดหนึ่ง เหมือนอย่างพรรคประชาธิปัตย์ เราก็จะเดินบ้าง เพราะเราเป็นคนที่กำลังพูดอยู่แล้ว ไม่มีการให้ข้อมูลอะไรเลย ทุกอย่างเราต้องหาด้วยตัวเองหมด พอตอนหลังเราเริ่มมีประสบการณ์ เราก็จะรู้ อย่างพอมายู่พรรคภูมิใจไทย ถึงจะเป็นพรรคเล็กก็ตาม เราก็จะเข้าใจหมด อย่างเป็นการภาควิชาสามัญ ในการพิจารณากฎหมายต่างๆ เราก็ได้ไปเป็นตั้งหลายฉบับ ทำให้เรารู้และเข้าใจ แต่เราอยู่พรรคใหญ่ เราไม่มีโอกาสได้เป็นเลย เพราะต่างคนต่างแย่งกันเป็น แต่อันนี้พอเราได้เป็นมันก็เป็นประโยชน์ คือการเป็นนักการเมือง บางคนเชื่อว่าเข้าใจการทำงานหมดนะ มันต้องอาศัยการคลุกคลีกับประชาชน การปฏิบัติงานจริง การรู้กฎหมายจริง ข้อดีของการเป็น ส.ส. คือการได้รู้ปัญหาของชาวบ้าน และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วมาอยู่ภูมิใจไทยได้อย่างไร?

นางสาวเรวดี : คือจริงๆ บอกได้เลยว่าจะไม่กลับมาเล่นการเมืองระดับชาติ บอกได้เลยว่า การเมืองท้องถิ่น ถ้าพรรคใหญ่ไม่ลงมาช่วย ปล่อยให้พรรคเล็กเขาแข่งกัน พี่คงไม่ลงมาเล่นการเมืองระดับชาติหรอก เพราะพี่ก็เบื่อแล้ว พี่ก็คงช่วยงานท้องถิ่นของคุณพ่อต่อไปเรื่อยๆ ก็แค่อยู่เบื้องหลังไป แต่พอเอาเรื่องสี่ล้อมาช่วย มันก็เลยทำให้คนสับสนกันใหญ่ ถ้าอย่างนั้นฉันก็จะกลับมาสู่ระดับชาติอีกครั้ง อย่างพรรคใหญ่ที่มีอุดมการณ์ที่ไม่ชอบอยู่แล้ว พี่ก็เลยโอเค ใครจะมองท่านเนวินยังไง พี่ไม่รู้ แต่ว่าเท่าที่คุย ท่านก็เป็นคนที่แบบคุยเข้าใจ รู้เรื่อง มีหลักการ เหตุผล พี่เป็นคนชอบทำงานกับผู้ใหญ่ที่ไม่เรื่องมาก ง่ายๆ รับฟังเรา แต่ถ้าผู้ใหญ่ที่แบบจะต้องผ่านลูกน้องที่ห้อมล้อมเยอะๆ พี่ไม่ชอบ พี่ชอบแบบ ทำงานก็คุยกันโดยตรงไปเลย มันจะเร็วด้วย แต่เราก็ไม่รู้ว่ในอนาคตรัฐธรรมนูญจะออกมาแบบไหนอย่างไร ก็ไปว่ากันในอนาคตอีกทีหนึ่ง

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วพรรคภูมิใจไทยเข้ามาชวนหรืออย่างไรคะ?

นางสาวเรวดี : พรรคเข้ามาชวน

ผู้สัมภาษณ์ : มีโอกาสที่พี่จะมาเล่นท้องถิ่นไหมคะ?

นางสาวเรวดี : พี่ก็ยังไม่เก่งเหมือนคุณพ่อ โดยเฉพาะคนรักพ่อ พี่ไม่ได้ว่าอะไรนะ ถ้าเลือกตั้งนายก อบจ. ครั้งที่ผ่านมา ถ้าต่างคนต่างแข่ง พี่ว่าคุณพ่อพี่ก็คงไม่แพ้หรอก พี่ถึงได้บอกว่า กต. คุณทำได้ไหม ไม่ให้ทุกคนซื้อเสียง มันไม่มีทางอะ พี่ก็ไม่ว่าจะทำอย่างไร ในเมื่อสมุทรปราการตอนนี้เขาชอบอย่างนี้ เราก็ต้องปล่อยให้เขาไป คงจะดูระดับชาติไปอีกสักพักหนึ่ง เพราะคิดว่ก็เบื่อแล้ว เพราะเราไม่ได้เล่นการเมืองแบบมีธุรกิจ แล้ว

เอการเมืองมาบังหน้า หรือ ใช้อำนาจหน้าที่ตักตวงผลประโยชน์ ซึ่งคนลักษณะอย่างพี่มันมีน้อย คนพอทำๆ ไป มันก็จะท้อ มันก็จะไปสู่อำนาจรัฐไม่ไหว เหมือนอย่างพี่ที่เป็น ส.ส. คนเดียวในสมุทรปราการที่ไม่ได้มาจากพรรค รัฐบาล พี่ก็จะไม่ได้รับฐานอะไรหลายๆอย่างในบางครั้ง อาจจะเป็นเรื่องงบประมาณของจังหวัดในบางโครงการ และอย่างท้องถิ่นก็จะกลัวอำนาจรัฐ กลัวจะถูกกลั่นแกล้ง ถ้าไม่คล้อยตามกับฝั่งพรรครัฐบาล ถ้าเป็นอย่างนี้ต่อไปเรื่อยๆ นะ พี่ว่าคนดีก็จะไม่เหลือ แล้วระบบพรรคพวกก็ไม่หมดไปสักที แล้วนักการเมืองที่เขาแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ เขาก็รวยเอาๆ ส่วนเรามันไม่ใช่แบบนั้น สมบัติเราก็หมดไปเรื่อยๆ เราก็ได้แต่ช่วยประชาชน ช่วยๆ เท้าที่เราจะทำได้ แล้วประชาชนบางที่จะให้เราช่วยในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง พี่ก็ไม่สามารถช่วยได้ แล้วพอเราไม่ตอบสนองเขา เขาก็ไม่พอใจเรา อย่างที่จะช่วยใครพี่จะรับฟัง และพิจารณาเรื่องราวก่อน ถ้าไม่ดีพี่ก็ไม่ช่วย แต่นักการเมืองบางคน เขาช่วยหมดถ้าเป็นคนของเขา เพื่อที่เขาจะรักษาฐานคะแนนเสียงไว้ อย่างในทุกวันนี้ เศรษฐกิจในบ้านเราก็ไม่ค่อยดี ประชาชนก็ยังจนอยู่ ดังนั้น เงินก็ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญอยู่ อย่างบางพรรคการเมือง เขาบอกว่าเขาไม่ได้ซื้อเสียง แต่เขาก็ซื้อทางอ้อมอยู่ดี อย่างเรื่องงบประมาณจังหวัดสมุทรปราการมีเยอะมากเลยนะ แล้วตอนคราวที่แล้ว พี่พ่อพี่เป็นนายก อบจ. สะสมงบประมาณไว้ 5,000 ล้านบาท ทุกวันนี้ใช้หมดแล้วคะ แต่ผลงานที่ประจักษ์เนี่ยแทบจะไม่มีเลย ไปจัดซื้ออะไหล่ เช่น ซื้อสื่อการเรียนการสอนเยอะมากๆ แล้วพอไม่ได้ใช้ มันก็ไม่มีประโยชน์

ผู้สัมภาษณ์ : ในขณะที่สมุทรปราการมีความเจริญขึ้น มันทำให้เกิดประชากรแฝงเยอะไหมคะ และส่งผลกระทบต่อสุขภาพเสียงของเราไหมคะ?

นางสาวเรวดี : ใช่ ประชากรแฝงเยอะ กระทบอย่างมาก คือประชากรมีมาอยู่ในจังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่ ไม่ใช่คนพื้นที่ แผลงก็แผลงไป แต่จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดแห่งอุตสาหกรรม ประชาชนจากอีสานก็ย้ายมาอยู่ก็เยอะ ส่วนใหญ่คนพื้นที่ดั้งเดิมสมุทรปราการอย่างเราเนี่ย มันเหลือไม่ถึง 30% หรือ 70% เป็นคนท้องถิ่น แล้วสังเกตว่าหมู่บ้านเดี่ยวนั้นมีเยอะมาก อย่างที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์มันหมู่บ้านกระต๊องแดง ที่เป็นเหมือนชุมชนของคนอีสานเลย ซึ่งคนกลุ่มนี้ หรือประชากรแฝงที่มาเช่าบ้านอยู่เนี่ย พี่พูดตรงๆ เลยนะ ใครจะโกรธก็โกรธ คนเหล่านี้สร้างปัญหาให้กับสมุทรปราการ หนึ่ง ไม่รักสมุทรปราการอย่างจริงจัง มาอยู่แล้วก็ทิ้งขยะ ไม่รักพื้นที่ที่อยู่ เขาแค่มาเช่าบ้านอยู่ เหมือนเขามาแล้วเดี๋ยวก็ไป คนเหล่านี้ รวมทั้งคนต่างด้าวด้วย ล้วนสร้างปัญหาให้กับสมุทรปราการอย่างมากเลย แล้วการจัดการท้องถิ่นเราก็ไม่ดีพอ ไม่มีใครก้าจัดการปัญหาเหล่านี้อย่างแท้จริง เพราะกลัวจะไปกระทบกับฐานเสียง ประชากรแฝงเหล่านี้ก็มีผลกับการเลือกตั้งของจังหวัดสมุทรปราการอย่างมากนะ เคยมีนักการเมืองประชาธิปไตยมาถามพี่ว่า ทำไมพรรคประชาธิปไตยถึงไม่สามารถเจาะเข้ามาในจังหวัดสมุทรปราการได้ พี่เลยบอกว่า เป็นเพราะสมุทรปราการเป็นเมืองที่แปลก แรงงานส่วนใหญ่เป็นคนอีสานทั้งนั้น ที่ย้ายเข้ามาอยู่ ยังไงประชาธิปไตยก็เจาะเข้ามายาก อย่างกรณีที่มีการแบ่งสี่เสือสังเกตได้เลยว่าสมุทรปราการจะแรงมาก ซึ่งมันมีผลต่อการเมืองมาก และพี่เชื่อได้เลยว่าครั้งๆ ต่อไป พี่ก็ยังเชื่อ

ว่าพรรคเพื่อไทยก็ยังต้องได้คะแนนเยอะอยู่ดีในจังหวัดสมุทรปราการ เพราะมันระบบที่สั่งกันมา ตั้งแต่บ้านพ่อ แม่ที่ต่างจังหวัด ว่าต้องช่วยพรรคนี้ อย่างการใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า คนอีสานที่นั่นที่ไปใช้สิทธิ พี่ว่ามันมีผล มาก

ผู้สัมภาษณ์ : ถ้าเป็นการเมืองท้องถิ่น กระแสพรรคมีผลไหมคะ?

นางสาวเรวดี : ไม่มีผล การเมืองท้องถิ่น บอกตรงๆ นะ กระแสเงิน ใน สปช. เขาก็พูดกันว่า ท้องถิ่นนี้ มีการซื้อเสียงที่รุนแรงมากที่สุด เพราะงบประมาณมันมีมาก และทุกคนก็เห็นว่า เมื่อซื้อเสียงไปแล้วเนี่ย เราก็ สามารถเอาเงินงบประมาณคืนได้ นักการเมืองทุกคนมันคิดอย่างนี้ มันก็เลยทำให้การเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นการ เลือกตั้งที่มีการซื้อเสียงรุนแรงที่สุด แล้วมันก็แปลกอย่างหนึ่งว่า เวลาท้องถิ่นเลือกตั้งมันไม่สนใจหรอกเรื่อง กระแสพรรค มันสนใจแค่ว่าใครซื้อเสียงมาก ซึ่งใครซื้อเสียงมาก และไม่ได้ถูกอม คนนั้นชนะ พี่บอกได้เลย พี่กล้า พูดเลยนะว่า ตอนที่คุณพ่อพี่ได้เป็นนายก อบจ. ไม่ได้ซื้อเสียงเลยสักบาทเดียว พี่ไม่ได้ชมพ่อพี่นะ ก็คงเป็นจะคน เดียวในประเทศไทย ที่ได้เป็นนายก อบจ. โดยไม่ได้ซื้อเสียงเลยแม้แต่บาทเดียว เพียงแต่ว่ามันก็มีค่าใช้จ่ายใน การไปโรยธำ ค่าแจกโบรชัวร์ แต่เรื่องซื้อเสียงนี้ไม่มีเลย พี่กล้าพูดเพราะพี่ทำงานมากับคุณพ่อเลย

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วปัจจัยอะไรที่ทำให้คุณพ่อชนะการเลือกตั้งนายก อบจ.?

นางสาวเรวดี : พี่ว่าตอนนี้อย่างท้องถิ่นสมุทรปราการ ก็ยังเอาเงินเป็นที่หนึ่งอยู่ บาง อบต. ซื้อเสียง หัวละ 7,000 บาท บังเอิญตำบลนั้น ประชากรเขาน้อย และรายได้มันเข้ามาเยอะ เกี่ยวกับสนามบิน ซื้อทุกคน เลยนะ คือนายกฯ เก่า 2,000 บาท อีกคนนึง 3,000 บาท และอีกคนนึง 7,000 บาท และชาวบ้านก็รับทุกคนเลย คนหนึ่งรับเป็นหมื่น แต่คนที่ซื้อสูงที่สุดชนะ

ผู้สัมภาษณ์ : ทำไมเขาถึงกล้าซื้อเสียงด้วยเงินเยอะขนาดนั้นคะ?

นางสาวเรวดี : คือมันมีสนามบินเข้ามา มันเลยทำให้รายได้เข้าเพิ่มขึ้นมาก และประชากรก็มีน้อย แล้วอย่างที่บอกว่า ทุกคนกล้าลงทุน เพราะรู้ว่า เงินที่จะเอาคืนก็มีรออยู่ ออกมาในรูปแบบจัดซื้อจัดจ้างซะเป็น ส่วนใหญ่ แล้วท้องถิ่นจะไปมีการพัฒนาอะไร แล้วงบประมาณไปเที่ยวก็มีตลอด เปลืองงบประมาณมาก ท้องถิ่นนี้ตัว ประชาชนนิยมเลย พวกคนไปเที่ยวไง มันไม่เกี่ยวกับพรรคเลยนะ มันเกี่ยวกับเงิน และก็เรื่องความผูกพันนี้ ความ ใกล้เคียง

ผู้สัมภาษณ์ : พี่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของกลุ่มอศวเหมอย่างไร? ภายหลังจากที่เขาไม่ได้รับเลือกตั้งใน ระดับชาติเลย

นางสาวเรวดี : อศวเหมเขาก็คุมท้องถิ่นได้เยอะนะ แต่ระดับชาติอะ พี่ว่าถ้าเขาไปลองลงสมัครใน นามพรรคใหญ่ดู พรรคไหนก็ได้ เขาอาจจะได้มาสักคน สองคน มันอาจจะเป็นไปได้ เพราะพี่ว่าเขาแพ้กระแส

พรรค และในระดับชาตินะ คนอะเขาได้เงิน แต่เขาไม่ลงให้ เพราะประชาชนจะดูที่พรรคก่อน หรือไม่ก็คนนั้นจะต้องเป็นคนดีจริงๆ พี่ว่าถ้าเขาไม่ไปอยู่พรรคใหญ่ ยังคนอยู่ในลักษณะนี้ เขาก็เกิดลำบาก แล้วอย่างในระดับชาติ คนในระดับสูง คนที่มีการศึกษา มาใช้สิทธิกันเยอะ คนระดับสูงเขาจะแยกแยะ เขาจะมองหลายปัจจัย ส่วนในท้องถิ่นคนระดับสูงไม่ค่อยออกมาใช้สิทธิ

ผู้สัมภาษณ์ : เป็นเพราะเรื่องคดีความของคุณวัฒนาด้วยหรือไม่คะ?

นางสาวเรวดี : มีส่วน เพราะ คอร์รัปชั่นมันรุนแรงมาก ต้องยอมรับนะว่าคุณชนม์สวัสดิ์ ทุกวันนี้ก็ยังมิดคืออยู่ ศาลฎีกายังไม่ได้ตัดสิน คดีโคตรโงก และอีกหลายๆคดี เพราะว่าอัสวเหมไม่เหมือนกับศิลปินอาชีพ ขอยกตัวอย่าง ศิลปินเขาไม่มีเรื่องเสีย ถึงเขาจะทำแต่บ้านเขา แต่เขาก็ทำให้บ้านเขา เขาจะมีผลประโยชน์อะไร พี่ไม่รู้

ผู้สัมภาษณ์ : อาชีพอื่นนอกจากการเมือง

นางสาวเรวดี : พี่ทำธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

ผู้สัมภาษณ์ : มีนักธุรกิจให้ความสนใจเล่นการเมืองมากขึ้นหรือไม่?

นางสาวเรวดี : พี่มองว่าเขาก็คงเป็นนักธุรกิจ นักธุรกิจเขาอาจจะได้ประโยชน์กับการเล่นการเมือง แต่นักธุรกิจจริงๆ เขาไม่อยากมาเล่นการเมืองหรอก มีแต่ปัญหา พี่ก็ไม่ได้ไปยุ่งกับกลุ่มธุรกิจ และก็ไม่เคยไปขอความช่วยเหลือด้วย เพราะบางครั้งนักธุรกิจทำอะไรผิดเยอะแยะ พี่ก็ไม่อยากไปยุ่ง เพราะไม่งั้นหากมีเรื่องอะไร จะทำการร้องเรียนลำบาก พี่จะมีสนิทกับสหภาพ IZUZU เท่านั้น เพราะเราทำงานในสหภาพ นอกจากนั้นพี่ไม่เคยไปยุ่งอะไรกับนักธุรกิจเลย

ผู้สัมภาษณ์ : หัวคะแนนของพี่เป็นคนกลุ่มไหนคะ?

นางสาวเรวดี : ตอนนี้มีหลายกลุ่ม กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่ม อสม. กลุ่มผู้นำชุมชน ที่เป็นคนพื้นที่ดั้งเดิม ไม่ใช่กลุ่มธุรกิจ เพราะพี่คิดว่ากลุ่มธุรกิจก็ไม่สามารถช่วยพี่ได้ เพราะแรงงานส่วนใหญ่เป็นคนอีสาน อย่างไรก็ตาม พี่ก็ไม่เลือกเรา เดินตามบ้านมีประโยชน์มากกว่า

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวกฤตยาณี พิรุณเนตร เกิดวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2532 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากโรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม กรุงเทพมหานคร จบปริญญาตรีสาขาวิชารัฐศาสตร์ จากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

